

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	12334	3,9	Area in km ²
Powiaty	314	17	5,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	19	29,2	Cities with powiat status
Gminy	2478	167	6,7	Gminas
Miasta	892	71	8,0	Towns
Miejscowości wiejskie	54135	1324	2,4	Rural localities
Sołectwa	40459	1068	2,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a (stan w dniu 31 XII) w ha	63735	4654	7,3	Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	76,8	14,1	18,4	particulates
gazowych	216319,0	42672,1	19,7	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^b (stan w dniu 31 XII)	3090	221	7,2	Municipal waste water treatment plants ^b (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2233	132	5,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	797	84	10,5	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	114938,2	35301,0	30,7	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^c w tys. t	10036,4	1358,0	13,5	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^c in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				serving environmental protection:
w milionach złotych	8528,6	1640,0	19,2	in million zlotys
w % nakładów ogółem	3,9	6,0	x	in % of total outlays
służące gospodarce wodnej:				serving water management:
w milionach złotych	2264,8	177,8	7,9	in million zlotys
w % nakładów ogółem	1,0	0,7	x	in % of total outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^d
PUBLIC SAFETY ^d

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1082057	153214	14,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	284	330	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	65,9	60,0	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. **b** Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. **c** Dane szacunkowe. **d** Dane Komendy Głównej Policji.

a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. **b** Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. **c** Estimated data. **d** Data of the National Police Headquarters.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38135,9	4645,7	12,2	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23288,2	3635,1	15,6	urban areas
wieś	14847,7	1010,6	6,8	rural areas
w tym kobiety	19721,0	2405,8	12,2	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	377	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,1	52,6	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	-0,2	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	-1,5	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a w gospodarce narodowej (stan w dniu 31 XII) w tys.	13711,0	1633,0	11,9	Employed persons ^a in the national economy (as of 31 XII) in thous.
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1473,8	122,7	8,3	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	9,5	6,9	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł	2942,17	3020,68	102,7	Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Length of network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)	262687,1	19291,7	7,3	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	94791,6	9763,3	10,3	sewerage
gazowej	129582,8	15754,8	12,2	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13150,3	1700,0	12,9	dwellings: in thousands
na 1000 ludności.....	344,8	365,9	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	48703,1	6167,3	12,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1277,1	1327,5	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	923411,3	114265,1	12,4	usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	24213,7	24596,1	x	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy. **b** Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy – bezrobocie”, ust. 2. **c** Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.

a By actual workplace. **b** See general notes to the chapter “Labour market – unemployment”, item 2. **c** See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	165,2	12,2	7,4	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	2,6	x	dwellings
izby	18,5	12,8	x	rooms
powierzchnia użytkowa				usable floor space of dwellings
mieszkań w m ²	450,9	330,6	x	in m ²
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2294,4	251,8	11,0	primary
gimnazjach	1381,4	152,6	11,0	lower secondary
zasadniczych szkołach zawodo- wych	239,1	25,2	10,5	basic vocational
liceach ogólnokształcących ^c	688,0	74,3	10,8	general secondary ^c
liceach profilowanych	72,5	8,0	11,1	specialized secondary
technikach ^d	555,2	70,3	12,7	technical secondary ^d
specjalnych szkołach przysposo- biających do pracy	8,8	1,0	11,1	special job-training schools
artystycznych ^e	23,1	3,9	16,8	art ^e
policealnych	344,1	48,5	14,1	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^f :				Children attending pre-primary education establishments ^f :
w tysiącach	919,1	115,5	12,6	in thousands
na 1000 dzieci ^g w wieku 3 – 6 lat	630	714	x	per 1000 children ^g aged 3 – 6
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH AND SOCIAL WORK – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^h :				Medical personnel ^h :
lekarze	78086	10185	13,0	doctors
lekarze dentyści	12765	1593	12,5	dentists
pielęgniarki ⁱ	182778	25319	13,9	nurses ⁱ
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	14853	2140	14,4	Out-patient health care institutions
Szpitala ogólne ^j	774	112	14,5	General hospitals ^j
Łóżka w szpitalach ogólnych	172619	25620	14,8	Beds in general hospital
Apteki ^k	10628	1148	10,8	Pharmacies ^k

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. **b** Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników uzupełniających. **e** Dające uprawnienia zawodowe. **f** W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. **g** W podziale według wieku nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej. **h** Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **i** Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. **j** Łącznie z filiami szpitali ogólnych. **k** Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 10.

a See general notes to the chapter “Education”. **b** Excluding schools for adults, including post-secondary schools. **c** Including pupils of the supplementary general secondary schools. **d** Including pupils of the supplementary technical secondary schools. **e** Leading to professional certification. **f** In nursery schools and pre-primary sections of primary schools. **g** In the division according to age children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included. **h** Including interns. **i** Including masters of nursing. **j** Including branches of general hospitals. **k** See general notes to the chapter “Health and social work”, – item 10.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 r. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8420	821	9,8	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	135262,6	17065,4	12,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	743	60	8,1	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20726,5	1287,8	6,2	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	483	56	11,6	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	35179,5	5087,3	14,5	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	6857	423	6,2	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	597,0	35,5	6,0	number of beds (as of 31 VII) in thous.
korzystający z noclegów w tys.	19556,1	1647,8	8,4	tourists accommodated in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16154,3	438,8	2,7	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
w tym:				of which:
grunty orne	12093,8	321,0	2,7	arable land
łąki i pastwiska trwałe	3184,4	96,0	3,0	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża	8598,8	222,9	2,6	cereals
ziemniaki ^b	548,9	14,9	2,7	potatoes ^b
warzywa gruntowe ^b	197,8	3,7	1,9	field vegetables ^b
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	27664,3	834,2	3,0	cereals
ziemniaki ^b	10462,1	305,7	2,9	potatoes ^b
warzywa gruntowe ^b	4430,4	116,3	2,6	field vegetables ^b
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	32,2	37,4	116,1	cereals
ziemniaki ^b	191	205	107,3	potatoes ^b
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9065,9	391,4	4,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	934873,5	172379,1	18,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	24527,1	37079,1	151,2	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^c (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w milionach złotych	136640,1	16005,8	11,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3584,9	3442,9	96,0	per capita in zł

a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **b** Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. **c** Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a By administrative borders; excluding non-farm land. **b** Including home garden crops. **c** Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	261232	20286	7,8	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	90,3	91,9	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16079,5	1899,0	11,8	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2709,7	278,7	10,3	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe	8450	813	9,6	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Fixed main line ^b :
w tysiącach	9220,4	1094,8	11,9	in thousands
na 1000 ludności	241,8	235,7	x	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	8048,7	949,6	11,8	of which standard main line
HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	385663	43835	11,4	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	98,9	106,0	x	Population per 1 shop
Stacje paliw	10073	742	7,4	Petrol stations
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^c				Budgets of gminas ^c
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	62317,8	4693,9	7,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2452,8	2393,3	97,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	62892,7	4658,8	7,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2475,5	2375,4	96,0	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	49443,8	9011,2	18,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3890,3	3352,7	86,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	51172,4	9008,7	17,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4026,3	3351,8	83,2	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18147,2	1288,7	7,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	714,3	657,1	92,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18114,9	1264,9	7,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	713,0	644,9	90,4	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	12660,2	1143,0	9,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	332,2	245,9	74,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	13002,7	1263,2	9,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	341,1	271,7	79,7	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	217259,7	27349,8	12,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5700,0	5883,0	103,2	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2227406,1	268711,0	12,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	58407,1	57841,2	99,0	per capita in zł
RACHUNKI REGIONALNE W 2007 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2007				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1176737	152741	13,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30873	32761	106,1	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1029442	133622	13,0	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	75550	81945	108,5	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	742374	101871	13,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19477	21850	112,2	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^c PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^c				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^d	5809	818	14,1	State owned enterprises included in the privatization process ^d
skomercjalizowane	1701	356	20,9	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2184	193	8,8	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	2105	184	8,7	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1924	269	14,0	of which liquidated
1073	177	16,5		
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3757093	428920	11,4	Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)
sektor publiczny	124528	17374	14,0	public sector
sektor prywatny	3632565	411546	11,3	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. **b** Bez wartości gruntów; z zasadzeniami. **c** Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. **d** W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

a According to the investment location. **b** Excluding the value of land; including plantings. **c** Excluding persons tending private farms in agriculture. **d** From 1 VIII 1990 to 31 XII 2008; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 are based on the revised number of population, which considers the results of National Population and Housing Census of 2002; according to administrative division obligatory in a given period.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
POWIERZCHNIA AREA								
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII) Area in km ² (as of 31 XII)	12294	12331	12331	12331	12331	12334	12334	12334
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION								
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania ^a (stan w dniu 31 XII) w ha Devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a (as of 31 XII) in ha	5828	5705	5700	4809	4602	4717	4584	4654
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:								
produkcyjne ^b (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) production ^b (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	26,2	23,4	23,5	23,9	22,6	23,6	23,6	22,8
eksploatacji sieci wodociągowej ^c exploitation of water-line system ^c	61,1	61,8	62,9	62,5	61,7	60,7	61,4	62,6
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :								
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności for needs of the national economy and population	43,5	37,8	36,1	34,7	34,9	35,8	35,2	33,3
do produkcji przemysłowej for industrial production	12,1	12,5	11,9	11,3	10,9	12,0	12,0	10,9
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^d Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^d	88,2	88,7	87,4	88,2	87,8	86,0	88,4	85,0
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	4,2	3,5	3,8	3,5	3,5	4,1	3,5	4,4

a Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. **b** Z ujęć własnych. **c** Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. **d** Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi.

a Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development. **b** From own intakes. **c** Water withdrawal by intakes before entering the water system. **d** Discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (cd.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Ludność korzystająca ^a z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	62,9	64,5	64,8	65,5	67,5	68,3	69,2	70,0
<i>Population using^a waste water treatment plants in % of total population</i>								
Emisja przemysłowych zanie- czyszczeń powietrza z zakła- dów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: <i>Emission of industrial air pollut- ants by plants generating substantial air pollution per 1 km² in t:</i>								
pyłowych	3,1	2,5	2,3	2,1	1,8	1,6	1,8	1,1
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	48,9	52,6	58,3	57,9	60,2	61,1	56,4
<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>								
Redukcja przemysłowych za- nieczyszczeń powietrza z za- kładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of industrial air pol- lutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>								
pyłowych	99,0	99,2	99,2	99,3	99,4	99,5	99,5	99,6
<i>particulates</i>								
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	30,6	30,4	29,6	28,6	28,8	28,3	31,8
<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>								
Odpady (z wyłączeniem odpa- dów komunalnych) ^b wytworzo- ne (w ciągu roku) na 1 km ² w t <i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) per 1 km² in t</i>	3810,4	3464,1	3441,7	3524,4	3428,2	3379,1	3357,2	2862,1
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^c na 1 miesz- kańca w kg	334,2	303,9	286,5	277,0	278,4	295,1	297,8	292,1
<i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants^c per capita in kg</i>								

a Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. **b** Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. **c** Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

a Estimated data; until 2000 defined as served population. **b** See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. **c** Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed. From 2003 data not comparable to previous years due to the change of the catalogue of wastes.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)								
Nakłady na środki trwałe ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem: <i>Outlays on fixed assets ^a (current prices) – in % of total outlays:</i>								
służące ochronie środowiska <i>serving environmental protection</i>	5,2	5,2	5,0	6,2	5,7	5,9	6,0	6,0
służące gospodarce wodnej .. <i>serving water management</i>	1,5	1,2	1,4	1,6	1,5	1,0	0,7	0,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas pos- sessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>								
w % powierzchni ogólnej	22,1	21,9	21,9	22,0	22,0	22,0	22,1	22,1
na 1 mieszkańca w m ²	570	571	573	577	579	581	585	587
<i>per capita in m²</i>								
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^c PUBLIC SAFETY ^c								
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowa- niach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in com- pleted preparatory proceed- ings:</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	165766	182623	192702	202189	193415	183620	164685	153214
na 10 tys. ludności	347	385	408	430	412	393	353	330
<i>per 10 thous. population</i>								
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	46,2	45,9	46,0	49,1	52,6	56,0	58,4	60,0
<i>Rate of detectability of delin- quents in ascertained crimes in %</i>								
LUDNOŚĆ ^d POPULATION ^d								
Ludność (stan w dniu 31 XII) ... <i>Population (as of 31 XII)</i>	4765657	4731533	4714982	4700771	4685775	4669137	4654115	4645665
miasta	3776228	3738829	3720183	3702639	3685324	3666080	3647193	3635059
<i>urban areas</i>								
wieś	989429	992704	994799	998132	1000451	1003057	1006922	1010606
<i>rural areas</i>								
w tym kobiety	2456488	2441732	2434541	2428716	2421969	2415280	2409171	2405766
<i>of which females</i>								
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106,4	106,6	106,8	106,9	107,0	107,2	107,3	107,4
<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>								
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ..	386 ^e	384	382	381	380	379	377	377
<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>								

a W latach 2001-2005 określone jako wydatki inwestycyjne, podziału nakładów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji. **b** Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. **c** Dane Komendy Głównej Policji. **d** Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1. **e** Do przeliczeń przyjęto powierzchnię zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

a In years 2001-2005 defined as investment outlays; outlays were divided on the basis of actual localization of the investment. **b** Including objects created on the basis of gmina resolutions. **c** Data of the National Police Headquarters. **d** Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1. **e** The area as of the administrative division obligatory on 31 XII 2002 was accepted for recalculations.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
LUDNOŚĆ ^a (dok.) POPULATION ^a (cont.)								
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): Population of age (as of 31 XII):								
produkcyjnym working	3007552	3036759	3050002	3058043	3063102	3058286	3051575	3043430
poprodukcyjnym post-working	675385	702530	714279	727116	737492	752077	766829	783152
Małżeństwa na 1000 ludności .. Marriages per 1000 population	5,3	4,9	5,0	5,0	5,4	6,0	6,4	6,7
Rozwody na 1000 ludności Divorces per 1000 population	1,1	1,2	1,5	1,7	2,0	2,3	2,0	2,1
Urodzenia żywe na 1000 ludności Live births per 1000 population	8,9	8,3	8,3	8,5	8,7	9,1	9,4	10,1
Zgony ^b na 1000 ludności Deaths ^b per 1000 population	9,7	9,5	9,7	9,7	9,9	9,9	10,2	10,3
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,8	-1,2	-1,4	-1,2	-1,2	-0,8	-0,8	-0,2
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	10,2	9,3	7,8	8,0	7,4	7,3	6,7	6,8
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia: Life expectancy at the moment of birth:								
mężczyźni males	69,55	70,12	70,30	70,20	70,52	70,50	70,66	70,89
kobiety females	77,18	78,08	78,02	78,43	78,45	78,77	78,77	78,91
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent resi- dence per 1000 population	-2,6	-2,1	-2,0	-1,8	-1,9	-2,6	-2,1	-1,5
RYNEK PRACY LABOUR MARKET								
Pracujący ^c w gospodarce narodowej: Employed persons ^c in the national economy:								
ogółem: w tys. total: in thous.	1750,8	<u>1675,6</u> ^d 1536,6	<u>1635,0</u> ^d 1496,1	1491,8	1504,9	1543,3	1603,1	1633,0
w tym kobiety of which women	793,2	<u>771,7</u> ^d 689,2	<u>749,9</u> ^d 667,4	664,2	671,2	687,3	708,1	717,7
1999 = 100 per 1000 population	95,4	<u>91,3</u> ^d 83,7	<u>89,1</u> ^d 81,5	81,3	82,0	84,1	87,4	89,0
na 1000 ludności per 1000 population	368	<u>354</u> ^d 325	<u>347</u> ^d 317	317	321	331	344	352

a Dane za 2000 r. zostały zweryfikowane; patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1. **b** Łącznie ze zgonami niemowląt. **c** Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy; z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie. **d** Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy – pracujący”, ust. 5.

a Data for 2000 have been revised; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1. **b** Including infant deaths. **c** As of 31 XII; by actual workplace; including employed in foundations, associations, political parties, trade unions, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties. **d** See general notes to the chapter “Labour market – employed persons”, item 5.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)								
Pracujący ^a w gospodarce narodowej (dok.): <i>Employed persons^a in the national economy (cont.):</i>								
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	12,2	<u>12,6</u> _b 4,8	<u>12,9</u> _b 4,8	4,8	4,7	4,6	4,4	4,3
przemysł i budownictwo .. <i>industry and construction</i>	37,7	<u>35,5</u> _b 38,8	<u>35,0</u> _b 38,3	37,9	37,7	38,0	38,1	38,3
usługi rynkowe <i>market services</i>	34,6	<u>35,8</u> _b 39,0	<u>36,1</u> _b 39,4	39,3	39,7	39,9	40,4	40,4
usługi nierynkowe <i>non-market services</i>	15,5	<u>16,0</u> _b 17,5	<u>16,1</u> _b 17,5	18,1	17,9	17,5	17,1	16,9
pracujący w sektorze prywatnym <i>employed persons in private sector</i>	64,9	<u>66,4</u> _b 63,3	<u>66,4</u> _b 63,3	64,9	66,3	67,8	69,7	70,2
Przeciętne zatrudnienie ^c w gospodarce narodowej: <i>Average paid employment^c in the national economy:</i>								
w przemyśle: <i>in industry:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	521,1	463,9	458,5	453,1	450,0	456,0	473,4	487,1
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	109	98	97	96	96	98	102	105
w budownictwie: <i>in construction:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	103,3	85,4	73,3	66,5	70,8	73,8	80,1	84,5
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	22	18	16	14	15	16	17	18
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII): <i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>								
ogółem: w tys. <i>total: in thous.</i>	259,8	330,2	325,5	309,7	281,3	229,8	166,0	122,7
1999 = 100 <i>1999 = 100</i>	123,6	157,0	154,8	147,3	133,8	117,2	78,9	58,4
z liczby ogółem w %: <i>of total number in %:</i>								
kobiety <i>women</i>	57,9	53,7	54,3	55,4	56,7	59,8	61,2	59,5
w wieku 24 lata i mniej <i>aged 24 and less</i>	32,2	29,1	26,2	24,2	21,2	18,8	16,3	18,0
pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej <i>staying out of work 12 months and more</i>	39,2	47,6	50,5	50,1	49,3	48,7	44,3	30,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % <i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	12,9	<u>16,5</u> _d 17,4	<u>16,6</u> _d 17,6	16,9	15,5	12,7	9,2	6,9

a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy; z uwzględnieniem pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie. **b** Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy – pracujący”, ust. 5. **c** Bez zatrudnionych za granicą. **d** Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy – bezrobocie”, ust. 2.

a As of 31 XII; by actual workplace; including employed in foundations, associations, political parties, trade unions, employers organizations, economic and professional self-government as well as clergy performing their priestly duties. **b** See general notes to the chapter “Labour market – employed persons”, item 5. **c** Excluding persons employed abroad. **d** See general notes to the chapter “Labour market – unemployment”, item 2.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS								
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w gospodarce narodowej w zł <i>Average monthly gross wages and salaries^a in the national economy in zł</i>	1954,41	2156,19	2249,17	2344,91	2433,95	2560,33	2735,28	3020,68
1999 = 100	108,6	119,8	125,0	130,3	135,3	142,3	152,0	167,9
w tym: przemysł	2303,87	2563,66	2635,48	2765,91	2884,10	3041,70	3230,68	3577,94
of which: industry								
budownictwo	1648,27	1702,41	1745,59	1766,10	1861,43	1970,83	2183,35	2444,62
construction								
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys.	1140,2	1139,1	1141,9	1148,4	1150,2	1154,7	1168,0	1180,4
<i>Average number of retirees and pensioners^b in thous.</i>								
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1066,6	1070,8	1076,1	1084,9	1089,7	1096,9	1112,9	1127,7
<i>from non-agricultural system of social insurance</i>								
rolników indywidualnych	73,7	68,3	65,8	63,6	60,5	57,8	55,1	52,7
<i>farmers</i>								
Przeciętna miesięczna emery- tura i renta brutto ^c w zł	1052,22	1254,58	1315,65	1368,19	1401,92	1508,67	1550,66	1694,67
<i>Average monthly gross retire- ment pay and pension^c in zł</i>								
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..	1072,34	1278,27	1340,17	1393,39	1426,73	1534,59	1576,40	1722,98
<i>from non-agricultural social security system</i>								
rolników indywidualnych ^d	760,81	883,17	914,70	937,98	954,89	1016,66	1030,94	1088,35
<i>farmers^d</i>								
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS								
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Length of network (as of 31 XII) in km:</i>								
wodociągowej (bez magistralnej) <i>water-line (excluding main)</i>	17268,2	17401,1	17605,2	17821,3	18344,1	18628,5	18840,7	19291,7
kanalizacyjnej	5944,6	6511,1	7077,7	7441,1	8231,9	8767,6	9382,4	9763,3
<i>sewerage</i>								
Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>								
wody z wodociągów: <i>water from water-line systems:</i>								
w hm ³	185,4	163,2	156,8	150,7	147,3	145,3	142,7	142,9
in hm ³								
na 1 mieszkańca w m ³	38,9	34,4	33,2	32,0	31,4	31,1	30,6	30,7
per capita in m ³								

a Z uwzględnieniem wynagrodzeń osób zatrudnionych w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, związkach zawodowych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego. **b** Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. **c** Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. **d** Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Including wages and salaries of persons employed in foundations, associations, political parties, trade unions, employers organizations, economic and professional self-government. **b** Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. **c** Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions executed under international agreements. **d** Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)								
Zużycie w gospodarstwach domowych (dok.): Consumption in households (cont.):								
energii elektrycznej ^a w miastach: electricity ^a in urban areas:								
w GW-h in GW-h	2567,2	2569,4	2596,9	2623,9	2645,8	2794,9	2689,9	2760,4
na 1 mieszkańca w kW-h ... per capita in kW-h	679,5	685,2	696,4	706,9	716,2	760,4	735,4	758,3
gazu z sieci ^b : gas from gas-line system ^b :								
w hm ³ in hm ³	440,4	456,8	475,9	463,3	462,3	449,4	431,3	422,0
na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³	92,3	96,3	100,8	98,5	98,5	96,1	92,5	90,8
Zasoby mieszkaniowe ^c (do 2001 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): Dwelling stocks ^c (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	1594,2	1646,0	1659,7	1667,3	1673,7	1679,9	1688,9	1700,0
na 1000 ludności per 1000 population	335,0	347,9	352,0	354,7	357,2	359,8	362,9	365,9
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	1150,4	1244,4	1264,5	1276,5	1287,8	1299,4	1313,4	1327,5
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	20318,2	22637,4	23111,6	23385,5	23650,0	23915,4	24246,3	24596,1
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	60,7	65,1	65,7	65,9	66,2	66,5	66,8	67,2
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:								
mieszkania: dwellings:								
w tysiącach in thousands	5,6	7,6	14,7	9,9	8,5	8,3	10,5	12,2
na 1000 ludności per 1000 population	1,2	1,6	3,1	2,1	1,8	1,8	2,2	2,6
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	5,7	8,0	16,5	10,4	9,2	8,9	11,2	12,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :								
na 1000 ludności per 1000 population	136,4	198,6	408,7	258,8	233,3	228,4	285,2	330,6
przeciętna 1 mieszkania average per 1 dwelling	115,2	123,6	131,2	122,6	128,3	128,3	127,1	125,7

a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 5. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **c** Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2.

a See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 5. **b** In natural units on the basis of which settlements with clients occur. **c** See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE EDUCATION ^a								
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.: <i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	369,1	336,2	319,3	302,6	287,9	274,3	261,4	251,8
gimnazjach <i>lower secondary</i>	140,0	199,4	194,7	189,2	180,7	170,9	161,4	152,6
zasadniczych szkołach zawo- dowych <i>basic vocational</i>	62,7	31,7	24,1	27,3	26,6	25,7	25,6	25,2
liceach ogólnokształcących ^c .. <i>general secondary^c</i>	101,3	82,4	83,4	83,0	81,2	80,0	77,9	74,3
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	11,8	20,9	28,5	24,6	18,9	12,9	8,0
technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	131,4	92,5	85,9	71,9	67,5	68,8	70,5	70,3
specjalnych szkołach przy- sposabiających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	x	x	0,5	0,8	0,8	1,0
artystycznych ^e <i>art^e</i>	3,4	3,5	3,5	3,6	3,5	3,6	3,9	3,9
policealnych <i>post-secondary</i>	29,1	35,9	39,0	41,1	44,4	45,2	42,8	48,5
Absolwenci szkół ^b (stan na koniec roku szkolnego) w tys.: <i>Graduates in schools^b (end of the school year) in thous.:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	142,8 ^f	64,1	62,3	59,9	55,8	52,8	51,4	47,2
gimnazjów <i>lower secondary</i>	x	67,0	64,8	63,0	61,6	59,4	57,2	52,8
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational</i>	19,8	17,5	16,1	5,1	8,1	8,2	7,6	7,5
liceów ogólnokształcących ^c ... <i>general secondary^c</i>	20,0	23,6	25,3	26,4	27,7	26,3	25,7	25,5
liceów profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	x	x	x	9,0	8,3	7,1	5,5
techników ^d <i>technical secondary^d</i>	26,8	27,0	22,7	27,6	20,3	14,2	13,6	14,1
specjalnych szkół przyspo- biających do pracy <i>special job-training schools</i>	x	x	x	x	0,0	0,0	0,1	0,2
artystycznych ^e <i>art^e</i>	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5
policealnych <i>post-secondary</i>	11,0	10,8	12,7	14,1	14,0	15,4	13,2	11,8
Absolwenci szkół (poza szko- łami podstawowymi, gimna- zjami i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności <i>Graduates of schools (exclud- ing primary, lower secondary and post-secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	14	14	14	13	14	12	12	11

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. ^d Łącznie z uczniami techników uzupełniających. ^e Dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych). ^f Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI.

^a See general notes to the chapter “Education. ^b Excluding schools for adults, including post-secondary schools. ^c Including pupils of the supplementary general secondary schools. ^d Including pupils of the supplementary technical secondary schools. ^e Leading to professional certification (till 2002/2003 school year included in upper-secondary vocational schools). ^f Data include graduates of 8th and 6th grades.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (cd.) EDUCATION ^a (cont.)								
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys. <i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	178,8	200,7	200,4	206,3	207,7	203,2	197,8	192,2
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys. <i>Graduates of higher education institutions^{bc} in thous.</i>	29,4	37,9	41,6	43,3	44,9	43,1	44,8	44,7
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys. <i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	36,3	40,2	42,4	38,3	35,8	31,5	30,6	35,3
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys. <i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	9,3	11,8	11,5	12,5	11,5	11,9	7,3	7,2
Współczynnik skolaryzacji brutto uczniów szkół: <i>Gross enrolment rate of pupils of schools:</i>								
podstawowych <i>primary</i>	99,9	100,2	99,9	99,7	99,4	98,8	97,9	97,5
gimnazjalnych <i>lower secondary</i>	62,7	98,9	100,3	101,4	101,9	101,8	101,5	101,2
zasadniczych szkół zawodo- wych <i>basic vocational^d</i>	25,1	13,8	11,4	12,0	14,2	14,4	14,6	15,2
liceach ogólnokształcących ^e <i>general secondary^e</i>	43,8	40,1	43,5	46,4	48,3	50,0	51,0	54,3
liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	x	5,0	9,5	13,7	12,5	10,0	7,1	4,8
technikach ^f <i>technical secondary^f</i>	63,1	51,8	51,6	45,0	42,3	42,0	43,9	45,8
policealnych <i>post-secondary</i>	12,2	14,8	15,9	17,0	19,2	20,7	20,7	24,3
wyższych <i>tertiary</i>	38,2	42,1	41,7	43,2	44,1	44,1	44,4	44,9
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>								
miejsca w przedszkolach w tys. <i>places in nursery schools in thous.</i>	109,8	106,5	105,5	104,5	104,1	104,6	105,4	107,6
dzieci w tys.: <i>children in thous.:</i>								
w przedszkolach <i>in nursery schools</i>	103,7	97,5	97,4	97,8	98,6	100,9	102,2	105,9
w zespołach wychowania przedszkolnego <i>in pre-primary education groups</i>	x	x	x	x	x	x	x	0,2

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. **b** Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. **c** Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego. **d** Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. **e** Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **f** Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

a See general notes to the chapter „Education”. **b** Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence and interior and administration departments. **c** From the previous school year, and in 2000/01 school year – from calendar year. **d** Including job-training schools. **e** Including supplementary general secondary schools. **f** Including art schools and supplementary technical secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION^a (cont.)								
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): (dok.) <i>Pre-primary education (as of beginning of the school year): (cont.)</i>								
dzieci w tys.: (dok.) <i>children in thous.: (cont.)</i>								
w punktach przedszkolnych <i>in pre-primary points</i>	x	x	x	x	x	x	x	0,1
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych <i>in pre-primary sections of primary schools</i>	7,8	8,8	8,5	8,6	8,6	8,6	8,5	9,4
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3 – 6 lat .. <i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3 – 6</i>	525	537	553	568	588	614	630	654
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA HEALTH AND SOCIAL WORK								
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII): <i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>								
lekarze <i>doctors</i>	11848	13271	12458	11379	9760	10268	10311	10185
lekarze dentyści <i>dentists</i>	1558	2078	1842	1971	1562	1455	1560	1593
pielęgniarki ^c <i>nurses^c</i>	25442	26548	25198	25453	25146	25146	25164	25319
Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności <i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	61,0	59,1	58,3	58,1	57,4	57,0 ^e	56,3 ^e	55,1
Leczeni w szpitalach ogólnych ^d na 10 tys. ludności <i>In-patients in general hospitals^d per 10 thous. population</i>	1508,1	1646,8	1684,7	1807,7	1816,5	1820,9 ^e	1830,9 ^e	1931,1
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII) <i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	1692	1623	1867	1879	1819	1927	1957	2140
Apteki ^f (stan w dniu 31 XII) <i>Pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	1044	1109	1112	1115	1150	1155	1164	1148
Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	4558	4266	4240	4216	4075	4043	3998	4047
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: <i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>								
lekarskie <i>doctors</i>	6,5	6,2	6,6	6,6	6,8	6,8	7,0	7,5
stomatologiczne <i>dentists</i>	0,9	0,6	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8
Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 <i>Children in nurseries^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3</i>	19	17	18	17	17	19	21	22

^a Patrz uwagi ogólne „Edukacja i wychowanie” ^b Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. ^c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^d, ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”: ^d – ust. 5, ^f – ust. 10. ^e Łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego posiadającymi oddziały rehabilitacyjne świadczące usługi finansowane ze środków publicznych. ^g Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a See general notes “Education”. ^b Including interns. ^c Including masters of nursing. ^d, ^f See general notes to the chapter “Health and social work”: ^d – item 5, ^f – item 10. ^e Including health resort facilities with rehabilitation wards providing services financed from public funds. ^g Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM								
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) .. <i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	858	845	845	840	840	839	835	821
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3536	3539	3552	3580	3616	3647	3673	3673
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności <i>Public library borrowers per 1000 population</i>	220,3	228,9	232,1	231,6	224,6	214,9	205,6	197,6
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: <i>Public library loans in vol.:</i>								
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	4573	4821	4907	4870	4599	4357	4109	3936
na 1 czytelnika <i>per borrower</i>	20,8	21,1	21,1	21,0	20,5	20,3	20,0	19,9
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	1,8	1,8	1,8	1,8	2,1	2,2	2,1	1,9
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności <i>Audience in theatres and music institutions^a per 1000 population</i>	258,3	232,2	236,9	235,0	273,1	269,9	287,5	328,3
Muzea (stan w dniu 31 XII) <i>Museums (as of 31 XII)</i>	38	43	42	43	47	57	60	60
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności <i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	150,8	140,0	149,6	149,8	153,8	180,3	250,1	277,0
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) <i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	70	62	56	56	61	57	61	56
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	5,5	5,7	5,7	5,7	7,0	7,5	8,2	8,1
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	481,8	622,6	577,6	741,0	664,9	932,0	1012,0	1094,3
Abonentci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: <i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>								
radiowi <i>radio</i>	267	262	259	263	255	240	237	227
telewizyjni <i>television</i>	260	255	254	256	248	234	231	221
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII) <i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	518	378	474	454	441	426	394	423
w tym hotele <i>of which hotels</i>	111	75	103	107	112	112	101	117
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności <i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	88,5	63,7	74,4	75,2	75,3	75,2	71,4	76,4
Korzystający z noclegów na 1000 ludności <i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	270,7	222,5	247,9	284,4	326,7	337,6	340,8	354,4

^a Według siedziby.
^a According to the abode.

II. WĄŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY								
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	550,4	520,9 ^b	483,1	485,8	477,9	461,2	450,4	438,8
<i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>								
w tym grunty orne: <i>of which arable land:</i>								
w tysiącach hektarów	412,8	399,3 ^b	369,9	367,6	361,6	357,2	310,2 ^c	321,0 ^c
<i>in thousand hectares</i>								
w % powierzchni ogólnej	33,6	32,4 ^b	30,0	29,8	29,3	29,0	25,1 ^c	26,0 ^c
<i>in % of total area</i>								
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	330,4	274,8 ^b	307,1	299,5	309,1	291,6	291,2	291,3
<i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>								
w tym w %: <i>of which in %:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	66,5	72,8 ^b	68,5	68,7	69,1	69,1	70,6	71,2
w tym: pszenica ^d	21,7	22,8 ^b	19,2	20,3	20,4	20,2	20,0	21,5
<i>of which: wheat^d</i>								
żyto ^d	12,4	12,6 ^b	12,0	12,0	9,7	8,4	9,5	11,6
<i>rye^d</i>								
ziemniaki	12,6	9,7 ^b	8,8	8,3	7,7	6,2	5,8 ^e	5,1 ^e
<i>potatoes</i>								
buraki cukrowe	1,0	1,1 ^b	0,8	1,0	1,0	0,7	0,7	0,5
<i>sugar beets</i>								
Zbiory w tys. t: <i>Crop production in thous. t:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	630,9	642,8	663,4	735,0	704,4	500,4	673,0	723,6
w tym: pszenica	235,6	232,2	215,5	259,5	232,8	174,9	225,7	259,0
<i>of which: wheat</i>								
żyto	95,4	94,1	94,0	103,7	86,1	44,7	73,9	95,6
<i>rye</i>								
ziemniaki	818,6	545,2	526,1	489,0	483,7	273,0	358,6 ^e	305,7 ^e
<i>potatoes</i>								
buraki cukrowe	157,6	147,2	121,0	115,8	117,7	106,8	110,8	87,2
<i>sugar beets</i>								
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>								
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	28,7	32,1	31,5	35,7	33,0	24,8	32,7	34,9
w tym: pszenica	32,9	37,0	36,5	42,6	37,0	29,6	38,7	41,3
<i>of which: wheat</i>								
żyto	23,2	27,1	25,5	28,8	28,8	18,2	26,6	28,3
<i>rye</i>								
ziemniaki	197	204	195	196	204	151	212 ^e	205 ^e
<i>potatoes</i>								
buraki cukrowe	496	506	477	372	390	498	558	594
<i>sugar beets</i>								

a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **b** Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. **c** Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 5. **d** W % powierzchni zasiewów ogółem. **e** Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

a By administrative borders; excluding non-farm land. **b** Data of the Agricultural Census as of 20 V. **c** See general notes to the chapter “Agriculture and Forestry”, item 5. **d** In % of total sown area. **e** Including home garden crops.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (cd.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)								
Zwierzęta gospodarskie: Livestock:								
bydło (stan w czerwcu): cattle (as of June):								
w tysiącach sztuk in thousand heads	169	149 ^a	151	145	130	133	132	142
na 100 ha użytków rolnych ^b w szt per 100 ha of agricultural land ^b in heads	30,6	27,5 ^a	30,0	29,0	26,7	28,4	28,9	31,9
trzoda chlewna (stan w końcu lipca): pigs (end of July):								
w tysiącach sztuk in thousand heads	370	427 ^a	386	401	423	394	387	357
na 100 ha użytków rolnych ^b w szt per 100 ha of agricultural land ^b in heads	67,2	78,4 ^a	76,7	79,9	87,1	83,9	84,6	80,1
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^b : Production per 1 ha of agricul- tural land ^b :								
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszcz- czami i podrobami) ^c w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c in kg	180,6	182,0	212,3	216,5	234,5	256,6	282,9	.
mleka krowiego w l cows' milk in l	609,8	591,1	648,3	612,5	552,0	537,5	574,6	589,4
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : Procurement of agricultural products per 1 ha of agricul- tural land ^b :								
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	119	153	162	183	241	232	231	226
ziemniaki w kg potatoes in kg	3	1	4	4	2	2	3	6
buraki cukrowe w kg sugar beets in kg	286	271	240	217	242	227	242	196
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszcz- czami) ^c w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	112	119	144	160	177	194	210	205
mleko krowie w l cows' milk in l	283	302	334	350	388	386	401	447

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. **b** Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedzi-
by użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **c** Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie,
końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

a Data of the Agricultural Census as of 20 V. **b** Calculations are based on agricultural land by official residence of the
land user excluding non-farm land. **c** Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter
warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)								
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg: <i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ab} in kg:</i>								
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) <i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	73,4	86,3	95,6	96,0	101,5	110,4	111,4	117,3
wapniowych <i>lime</i>	164,4	98,0	118,2	100,2	80,5	86,8	31,0	36,5
Ciagniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^a in units</i>	9,7	9,9 ^c	10,8	10,8	11,5 ^d	.	12,2 ^d	14,1 ^d
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha <i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	398,8	398,2	399,3	399,2	400,3	400,8	401,6	401,1
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): <i>Forest areas (as of 31 XII):</i>								
w tysiącach hektarów <i>in thousand hectares</i>	390,1	389,5	390,7	390,5	391,1	391,4	391,9	391,4
na 1 mieszkańca w ha <i>per capita in ha</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	31,7	31,6	31,7	31,7	31,7	31,7	31,8	31,7
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ <i>Removals (timber) per 100 ha of forest areas in m³</i>	298,7	290,6	324,1	365,6	392,4	457,4	587,6	576,6
PRZEMYSŁ INDUSTRY								
Produkcja sprzedana przemysłu: <i>Sold production of industry:</i>								
w milionach złotych (ceny bieżące) <i>in million zlotys (current prices)</i>	82505,4	86247,8	97135,0	129780,9	126142,3	140492,9	158013,5	172379,1
1999 = 100 (ceny stałe) <i>1999 = 100 (constant prices)</i>	108,5	102,9	116,3	137,8	142,1	167,4	193,2	221,4
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące) <i>per 1 employee in zł (current prices)</i>	158330	197423	211863	286420	296113	325661	354369	372405
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) <i>per capita in zł (current prices)</i>	17300	18190	20568	27567	26876	30039	33892	37079

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. **b** W roku gospodarczym. **c** Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. **d** Stan w czerwcu.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. **b** In farming year. **c** Data of the Agricultural Census as of 20 V. **d** As of June.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION								
Sprzedaż produkcji budowlano- montażowej ^a (ceny bieżące): <i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	6442,1	5176,6	4852,5	5437,4	5668,0	6884,0	8322,1	9985,8
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1350,7	1091,7	1027,5	1155,0	1207,6	1471,9	1785,0	2148,0
w tym sektor prywatny w % ogółem <i>of which private sector in % of total</i>	95,2	95,5	95,9	96,2	95,9	96,2	97,1	97,6
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII								
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe: <i>Railway lines operated – stan- dard gauge:</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	1918	2335	2269	2125	2127	2145	2148	2141
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	15,6	18,9	18,4	17,2	17,2	17,4	17,4	17,4
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): <i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>								
w kilometrach <i>in kilometres</i>	19630	20102	19960	20195	20183	20216	20220	20286
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	159,7	163,0	161,9	163,8	163,7	163,9	163,9	164,5
Samochody osobowe zareje- strowane: <i>Registered passenger cars:</i>								
w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>	1273,8	1340,3	1367,8	1431,3	1511,4	1617,3	1740,7	1899,0
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	267,3	283,3	290,1	304,5	322,6	346,4	374,0	408,8
Placówki pocztowe : <i>Post offices :</i>								
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	790 ^b	797	809	834	839	832	837	813
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Telefoniczne łącza główne ^c : <i>Fixed main line^c:</i>								
w tysiącach <i>in thousands</i>	1363,3	1506,4	1488,3	1553,2	1479,3	1390,7	1219,4	1094,8
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	286,1	318,4	315,6	330,4	315,7	297,8	262,0	235,7

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. **c** Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

a Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Including telecommunication service offices. **c** Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
HANDEL TRADE								
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): <i>Retail sales of goods (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	44180,8	43402,1	41404,4	42630,2	40097,5	37255,3	36665,8	43053,5
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	9264	9154	8767	9055	8543	7966	7864	9261
Sklepy ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. <i>Shops^a (as of 31 XII) in thous.</i>	52,4	55,2	49,9	42,7	48,3	45,5	40,4	43,8
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^a <i>Population (as of 31 XII) per shop^a</i>	90,9	85,7	94,5	110,2	97,0	102,6	115,2	106
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE								
Budżety gmin^b <i>Budgets of gminas^b</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	2296,7	2757,8	2750,0	3138,7	3526,6	3857,6	4272,6	4693,9
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1173,6	1406,8	1404,6	1603,0	1800,5	1970,4	2180,8	2393,3
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	2354,4	2775,6	2863,9	3202,6	3499,9	3986,1	4265,8	4658,8
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1203,1	1415,8	1462,8	1635,7	1786,9	2036,0	2177,3	2375,4
Budżety miast na prawach powiatu <i>Budgets of cities with powiat status</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	5160,6	5655,2	5383,7	6177,0	6756,7	7430,5	8442,3	9011,2
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1835,1	2033,4	1947,3	2246,3	2470,7	2732,6	3123,2	3352,7
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	5344,2	5841,7	5467,8	5983,0	6743,3	7639,3	8193,4	9008,7
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1900,4	2100,5	1977,7	2175,8	2465,8	2809,4	3031,1	3351,8
Budżety powiatów <i>Budgets of powiats</i>								
Dochody: <i>Revenue:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	833,3	834,3	749,7	858,9	961,5	1051,6	1129,8	1288,7
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	425,8	425,6	382,9	438,7	490,9	537,2	576,7	657,1
Wydatki: <i>Expenditure:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	827,7	869,5	769,6	840,8	951,9	1111,0	1117,7	1264,9
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	422,9	443,5	393,1	429,4	486,0	567,5	570,5	644,9

^a Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 7. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to the change of the method of survey on shops and petrol stations data presented from 2003 are not fully comparable with those published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 7. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)								
Budżet województwa Budget of voivodship								
Dochody: Revenue:								
w milionach złotych in million zlotys	603,5	595,0	631,2	1016,2	920,8	1124,0	1126,4	1143,0
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	126,5	125,5	133,7	215,9	196,2	240,3	241,6	245,9
Wydatki: Expenditure:								
w milionach złotych in million zlotys	608,9	605,1	625,6	788,6	931,4	1040,0	992,7	1263,2
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	127,7	127,6	132,5	167,5	198,5	222,4	212,9	271,7
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a								
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące): Investment outlays ^b (current prices):								
w milionach złotych in million zlotys	15343,4	13111,5	13421,0	14357,5	15474,5	19580,6	24639,3	27349,8
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	3217,2	2765,2	2841,9	3049,7	3297,0	4186,6	5284,8	5883,0
Udział w nakładach inwestycyj- nych (ceny bieżące) w %: Share in investment outlays (current prices) in %:								
rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa agriculture, hunting and forestry	0,6	0,7	0,6	1,0	0,7	0,6	0,6	0,7
przemysłu industry	38,5	46,7	48,3	42,7	45,4	48,6	48,7	45,0
budownictwa construction	6,3	4,8	4,7	5,9	8,9	8,0	8,8	11,9
handlu i napraw ^Δ trade and repair ^Δ	11,9	10,4	8,3	10,0	8,1	7,8	9,0	8,7

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 5. ^b Według lokalizacji inwestycji.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 5. ^b According to the investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a (cont.)								
Udział w nakładach inwestycyj- nych (ceny bieżące) w %: (dok.) <i>Share in investment outlays (current prices) in %: (cont.)</i>								
transportu, gospodarki magazynowej i łączności <i>transport, storage and com- munication</i>	9,8	6,8	7,2	6,6	6,0	6,0	4,6	5,1
obsługi nieruchomości i firm ^Δ <i>real estate, renting and business activities</i>	16,4	15,5	16,1	16,9	14,7	13,3	14,3	14,8
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): <i>Gross value of fixed assets^c (as of 31 XII; current book- keeping prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	190764,0	199719,5	204439,0	210244,0	217221,9	232837,3	248425,3	268711,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	40085,4	42210,3	43359,5	44725,4	46357,7	49867,3	53377,6	57841,2
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %: <i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>								
rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa <i>agriculture, hunting and forestry</i>	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0
przemysłu <i>industry</i>	47,4	48,0	44,7	44,9	44,9	45,3	45,6	45,8
budownictwa <i>construction</i>	1,4	1,7	1,6	1,5	1,7	1,7	1,9	2,2
handlu i napraw ^Δ <i>trade and repair^Δ</i>	3,7	4,9	4,5	4,3	4,2	4,3	5,2	5,4
pośrednictwa finansowego <i>financial intermediation</i>	1,8	1,7	1,5	1,5	1,4	1,3	1,5	1,4
obsługi nieruchomości i firm ^Δ <i>real estate, renting and business activities</i>	21,0	22,1	24,0	23,8	23,2	22,4	21,9	20,5

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 i 5. ^c Bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, items 3 and 5. ^c Excluding the value of land; including plantings.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
RACHUNKI REGIONALNE REGIONAL ACCOUNTS								
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): <i>Gross domestic product (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	100119	109207	113454	128078	130442	137959	152741	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	20963	23032	24024	27205	27792	29497	32761	.
Dynamika produktu krajowego brutto (ceny stałe) <i>Indices of gross domestic pro- duct (constant prices)</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	.	.	103,0	100,2	109,8	109,3	.
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): <i>Gross value added (current prices):</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	89070	96578	100160	113827	114924	121189	133622	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	18650	20368	21209	24178	24486	25912	28660	.
Nominalne dochody do dyspo- zycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^a : <i>Gross nominal disposable income in the households sector^a:</i>								
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	73057	80408	82600	86855	91008	94957	101871	.
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	15297	16958	17491	18449	19390	20303	21850	.
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sek- torze gospodarstw domo- wych <i>Indices of gross real dispos- able income in the house- holds sector</i>								
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	101,1	102,0	101,9	103,0	103,5	105,0	.

a Dane za lata 2005-2006 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12.

a Data for the years 2005-2006 were revised; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a – as of 31 XII								
Ogółem: w tysiącach	385,4	417,9	424,0	429,2	426,3	425,5	427,4	428,9
<i>Total: in thousands</i>								
na 1000 ludności	81,0	88,3	89,9	91,3	91,0	91,1	91,8	92,3
<i>per 1000 population</i>								
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: <i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>								
w tysiącach	84,4	90,8	93,9	97,0	99,4	102,0	104,6	105,4
<i>in thousands</i>								
1999 = 100	108,1	116,3	120,3	124,2	127,2	130,6	133,8	135,0
w tym w tys.: <i>of which in thous.:</i>								
przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
spółdzielnie	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>co-operatives</i>								
spółki handlowe	17,6	22,1	23,5	24,6	25,7	26,8	28,2	29,3
<i>commercial companies</i>								
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,7	4,0	4,1	4,3	4,5	4,7	5,0	5,2
<i>of which with foreign capital participation</i>								
spółki cywilne	43,1	39,4	39,0	38,8	38,7	38,6	38,8	37,7
<i>civil law partnerships</i>								
Osoby fizyczne: <i>Natural persons:</i>								
w tysiącach	301,0	327,1	330,1	332,2	326,9	323,5	322,9	323,5
<i>in thousands</i>								
1999 = 100	102,7	111,6	112,6	113,3	111,5	110,3	110,1	110,4
na 1000 ludności	63,2	69,1	70,0	70,7	69,8	69,3	69,4	69,6
<i>per 1000 population</i>								

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R.
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ AREA. ADMINISTRATIVE					
1	Powierzchnia w km ²	12334	2354	1575	3050
2	Powiaty	17	3	2	3
3	Miasta na prawach powiatu	19	1	2	1
4	Gminy	167	38	19	31
5	Miasta	71	10	8	8
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
6	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)	22,8	4,9	16,6	13,3
7	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	62,6	62,8	71,4	70,8
	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :				
8	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	33,3	29,3	18,0	13,2
9	do produkcji przemysłowej	10,9	2,3	3,8	4,5
10	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	85,0	90,2	92,6	97,3
11	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	4,4	1,1	1,8	0,1
	Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 XII):				
12	przemysłowe	170	21	23	18
13	komunalne	221	42	31	30
14	Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	70,0	59,1	79,7	58,5
	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:				
15	pyłowych	1,1	0,3	0,6	0,3
16	gazowych (bez dwutlenku węgla)	56,4	3,0	8,4	4,0
	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytwor- zonych:				
17	pyłowych	99,6	99,4	98,7	99,3
18	gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,8	35,3	89,0	–
19	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	2862,1	275,5	763,6	219,7
20	Odpady (z wyłączeniem komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^f ; stan w końcu roku) w tys. t	650311,8	95,0	4504,8	1933,2
21	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^g na 1 mieszkańca w kg	271,3	195,7	310,5	197,4

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzane do wód (do 2002 r. – środowiska⁷, ust. 7. ^f Na terenach własnych zakładów, dotyczy jednostek posiadających co najmniej 1 mln t odpadów

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters (until protection⁷, item 7. ^f On own plant grounds, concern entities with at least 1 mln t of waste accumulated. ^g Estimated data;

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
DIVISION – as of 31 XII

878	380	1353	1800	944	Area in km ²	1
1	–	3	2	3	Powiats	2
2	6	3	3	1	Cities with powiat status	3
10	6	25	21	17	Gminas	4
6	6	11	14	8	Cities	5

ŚRODOWISKA
PROTECTION

					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
					production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	6
28,0	100,0	44,6	47,7	12,3	exploitation of water-line system ^b	7
70,6	–	19,8	52,3	81,4	Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
					for needs of the national economy and population	8
32,7	155,6	38,4	43,3	58,2	for industrial production	9
8,2	45,7	10,6	26,0	24,4	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	10
89,2	71,8	60,3	92,1	95,6	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	11
4,6	53,6	11,2	3,9	2,1	Waste water treatment plants (as of 31 XII):	
					industrial	12
25	25	11	26	21	municipal	13
24	16	25	21	32	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	14
85,4	74,2	59,1	77,8	67,6	Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
					particulates	15
1,2	3,2	1,7	3,1	1,7	gases (excluding carbon dioxide)	16
110,5	273,8	115,2	89,1	154,1	Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
					particulates	17
98,4	99,5	99,8	99,5	99,8	gases (excluding carbon dioxide)	18
6,2	17,6	19,9	36,1	27,4	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	19
4457,9	15462,4	7877,9	2303,9	8669,8	Waste (excluding municipal) landfilled up to now (accumulated ^f ; end of year) in thous. t	20
248984,9	32009,1	244174,4	26543,5	92066,9	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^g per capita in kg	21
310,1	358,2	249,0	290,6	231,3		

do wód powierzchniowych) lub do ziemi. **d** Na podstawie szacunków. **e** Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona nagromadzonych. **g** Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione; bez wyselekcjonowanych.

2002 – into surface waters) or into the ground. **d** Based on estimates. **e** See general notes to the chapter „Environmental until 2001 defined as solid waste removed; excluding selected.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł:				
1	służące ochronie środowiska	1640,0	88,9	93,2	135,9
2	służące gospodarce wodnej	177,8	38,0	21,2	16,3
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a (stan w dniu 31 XII):				
3	w % powierzchni ogólnej	22,1	40,1	18,3	19,3
4	na 1 mieszkańca w m ²	587	1448	633	1110
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
5	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	153214	15918	14873	12151
6	na 10 tys. ludności	330	245	325	228
	w tym o charakterze:				
7	kryminalnym	113914	10903	10416	8499
8	gospodarczym	19079	2158	2484	1283
9	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	60,0	64,3	62,8	66,6
LUD POPUL					
10	Ludność (stan w dniu 31 XII)	4645665	652045	456448	531079
11	w tym kobiety	2405766	338298	235204	276070
	w wieku:				
12	przedprodukcyjnym	819083	127554	79779	93327
13	produkcyjnym	3043430	417402	296700	343148
14	poprodukcyjnym	783152	107089	79969	94604
15	na 1 km ²	377	277	290	174
16	Małżeństwa	31109	4359	2830	3563
17	Rozwody	9711	1097	893	1036
18	Urodzenia żywe	46994	7091	4378	4963
19	Zgony ^c	48016	6123	4691	6111
20	Przyrost naturalny	-1022	968	-313	-1148
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ...	-7157	1211	-1113	-166
	Na 1000 ludności:				
22	małżeństwa	6,7	6,7	6,2	6,7
23	rozwody	2,1	1,7	2,0	1,9
24	urodzenia żywe	10,1	10,9	9,6	9,3
25	zgony ^c	10,3	9,4	10,2	11,5
26	przyrost naturalny	-0,2	1,5	-0,7	-2,2
27	napływ	9,5	11,7	9,0	8,5
28	odpływ	11,0	9,8	11,5	8,8
29	saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych	-1,5	1,9	-2,4	-0,3

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. **b** Dane Komendy Głównej Policji.
a Including objects created on the basis of gmina resolutions. **b** Data of the National Police Headquarters. **c** Including

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ŚRODOWISKA (dok.)
PROTECTION (cont.)

					Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:	
206,7	186,3	258,2	362,3	308,4	serving environmental protection	1
10,5	14,8	35,2	29,4	12,6	serving water management	2
					Legally protected areas possessing unique environmental value ^a (as of 31 XII):	
10,4	1,6	28,1	21,3	4,5	in % of total area	3
184	8	597	533	110	per capita in m ²	4

PUBLICZNE^b
SAFETY^b

19311	37918	18922	24340	9781	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings	5
386	493	297	338	255	per 10 thous. population	6
					of which type of crime:	
15809	30252	12746	18461	6828	criminal	7
1619	4773	3155	2609	998	economic	8
54,1	50,6	71,8	61,8	61,5	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	9

NOŚĆ
ATION

499103	767341	637147	718842	383660	Population (as of 31 XII)	10
258167	400220	326302	374768	196737	of which females	11
					of age:	
83808	128780	120290	112469	73076	pre-working	12
330188	498956	419765	480598	256673	working	13
85107	139605	97092	125775	53911	post-working	14
568	2018	471	400	406	per 1 km ²	15
3193	4881	4595	4864	2824	Marriages	16
1096	1752	1323	1787	727	Divorces	17
4873	7636	6841	6830	4382	Live births	18
4876	8878	5539	8549	3249	Deaths ^c	19
-3	-1242	1302	-1719	1133	Natural increase	20
-2033	-2089	-1357	-1187	-423	Net internal and international migration	21
					Per 1000 population:	
6,4	6,3	7,2	6,7	7,4	marriages	22
2,2	2,3	2,1	2,5	1,9	divorces	23
9,8	9,9	10,7	9,5	11,4	live births	24
9,8	11,5	8,7	11,9	8,5	deaths ^c	25
-0,0	-1,6	2,0	-2,4	3,0	natural increase	26
7,7	8,9	10,1	8,7	11,7	inflow	27
11,8	11,6	12,2	10,4	12,8	outflow	28
-4,1	-2,7	-2,1	-1,6	-1,1	net internal and international migration	29

^c Łącznie ze zgonami niemowląt.
infant deaths.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski

RYNEK PRACY. LABOUR MARKET.					
1	Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII)	1193254	160600	90248	116328
	z liczby ogółem w %:				
2	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	0,6	0,9	0,9	0,6
3	przemysł i budownictwo	44,9	45,3	40,7	46,9
4	usługi rynkowe	32,8	32,6	31,1	27,3
5	usługi nierynkowe	21,7	21,2	27,4	25,2
6	Przeciętne zatrudnienie ^{bc}	1074756	150196	66764	103959
	z liczby ogółem w %:				
7	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	0,4	0,5	1,0	0,3
8	przemysł i budownictwo	48,8	50,8	40,6	50,3
9	usługi rynkowe	27,2	27,1	23,5	22,1
10	usługi nierynkowe	23,6	21,6	34,9	27,3
11	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)	122748	16736	14253	20352
	z liczby ogółem:				
12	kobiety	73071	9367	8749	10810
13	pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	36766	6144	4924	5675
14	w wieku 24 lata i mniej	22133	2771	2639	3183
15	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 XII) w %	6,9	6,4	9,9	9,9
16	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^{bc} w zł	3239,09	2893,30	2686,17	2571,82
	z liczby ogółem w %:				
17	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	99,5	118,4	131,6	129,1
18	przemysł i budownictwo	110,4	104,0	98,0	95,1
19	usługi rynkowe	85,2	90,0	90,3	89,5
20	usługi nierynkowe	95,5	102,8	108,0	117,3

INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość rozdzielczej sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	19291,7	3526,4	1761,5	3310,2
22	kanalizacyjnej	9763,3	2171,8	1139,0	1260,5
23	gazowej	14304,5	3855,5	1134,2	1315,6
	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII):				
24	wodociągowe	551329	84775	55344	95447
25	kanalizacyjne	237634	46953	34177	36463
26	gazowe ^e	319594	81687	25449	35327

a Według faktycznego miejsca pracy. **b** Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez jednostek stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu ogólnego do działu „Rynek pracy – bezrobocie”, ust. 2. **e** Łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieskalnych.

a By actual workplace. **b** Excluding entities employing not more than 9 persons; excluding budgetary entities trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, farmers **e** Including connections leading to non-residential buildings.

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

WYNAGRODZENIA
WAGES AND SALARIES

134808	264025	143735	161822	121688	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII)	1
					of total number in %:	
0,5	0,2	0,7	0,4	0,6	agriculture, hunting and forestry; fishing	2
45,0	36,1	49,4	44,4	60,3	industry and construction	3
33,8	41,4	28,2	33,2	24,7	market services	4
20,7	22,3	21,7	22,0	14,4	non-market services	5
107116	319382	119315	130438	77586	Average paid employment ^{bc}	6
					of total number in %:	
0,5	0,1	0,5	0,2	1,0	agriculture, hunting and forestry; fishing	7
44,2	50,3	51,4	47,5	48,3	industry and construction	8
29,4	30,0	23,0	26,8	29,5	market services	9
25,9	19,6	25,1	25,5	21,2	non-market services	10
11902	14991	13133	25133	6248	Registered unemployed persons (as of 31 XII)	11
					of total number:	
7502	9212	9127	14315	3989	women	12
3909	3329	3273	7731	1781	staying out of work 12 months and more	13
2187	2749	3399	3927	1278	aged 24 and less	14
					Registered unemployment rate ^d (as of 31 XII)	15
6,4	4,3	6,2	9,7	3,8	in %	
3278,76	3823,86	3412,84	3054,06	2860,29	Average monthly gross wages and salaries ^{bc} in zł	16
					of total number in %:	
90,7	70,1	80,6	83,1	132,0	agriculture, hunting and forestry; fishing	17
105,9	115,6	122,7	109,7	101,8	industry and construction	18
90,9	81,3	68,1	85,5	94,7	market services	19
100,6	89,0	83,2	97,4	101,8	non-market services	20

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

					Lenght of distribution network (as of 31 XII) in km:	
1366,2	1381,1	2977,0	2797,5	2171,8	water-line	21
696,8	1110,8	1173,4	1032,1	1178,9	sewerage	22
1070,1	1453,6	1782,9	2086,1	1606,4	gas-line	23
					Connections leading to residential buildings (as of 31 XII):	
42065	40021	91096	87745	54836	water-line	24
19521	20827	27937	23469	28287	sewerage	25
22695	35063	36064	49007	34302	gas-line ^e	26

budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez fundacji, gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych. **c** Bez zatrudnionych za granicą **d** Patrz uwagi

conducting activities in the field of national defence and public safety as well as foundations, associations, political parties, and clergy. **c** Excluding employed abroad. **d** See general notes to the chapter "Labour market – unemployment", item 2.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
1	w hm ³	142,9	16,2	13,5	17,3
2	na 1 mieszkańca w m ³	30,7	25,0	29,5	32,5
	energii elektrycznej:				
3	w GW-h	3580,2	507,4	348,6	367,8
4	na 1 mieszkańca w kW-h	770,1	780,0	762,4	691,4
	gazu z sieci ^a :				
5	w hm ³	422,0	84,0	34,1	43,8
6	na 1 mieszkańca w m ³	90,8	129,1	74,5	82,3
	Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
7	w tysiącach	1700,0	224,2	166,8	191,5
8	na 1000 ludności	365,9	343,9	365,4	360,5
	izby:				
9	w tysiącach	6167,3	900,2	602,6	697,3
10	na 1000 ludności	1327,5	1380,6	1320,2	1312,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
11	w tys. m ²	114265,1	17726,3	10996,4	13777,8
12	na 1000 ludności w m ²	24596,1	27185,7	24091,3	25943,0
13	przeciętna 1 mieszkania w m ²	67,2	79,1	65,9	72,0
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
14	w tysiącach	12,2	3,4	0,8	1,8
15	na 1000 ludności	2,6	5,2	1,7	3,3
	izby:				
16	w tysiącach	59,4	16,1	3,9	9,1
17	na 1000 ludności	12,8	24,8	8,5	17,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań:				
18	w tys. m ²	1536,9	403,9	98,1	233,9
19	na 1000 ludności w m ²	330,6	620,9	214,6	439,7
20	przeciętna 1 mieszkania w m ²	125,7	118,8	129,1	132,2

a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **b** Patrz uwagi ogólne do działu
a In natural units on the basis of which settlements with clients occur. **b** See general notes to the chapter "Municipal

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

NALNA. MIESZKANIA (dok.)
TURE. DWELLINGS (cont.)

					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
15,5	26,8	17,5	23,5	12,6	in hm ³	1
31,0	34,9	27,5	32,6	32,9	per capita in m ³	2
					electricity:	
383,4	630,0	484,4	567,0	291,6	in GW-h	3
767,2	818,5	760,5	787,8	761,2	per capita in kW-h	4
					gas from gas-line system ^a :	
48,7	77,6	37,0	61,8	35,1	in hm ³	5
97,4	100,9	58,0	85,8	91,6	per capita in m ³	6
					Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):	
					dwellings:	
180,9	321,2	206,6	281,7	127,2	in thousands	7
362,4	418,5	324,3	391,9	331,5	per 1000 population	8
					rooms:	
627,6	1030,6	839,7	964,5	505,0	in thousands	9
1257,4	1343,0	1317,9	1341,7	1316,2	per 1000 population	10
					usable floor space in dwellings:	
10997,3	17903,5	15799,0	17413,9	9650,9	in thous. m ²	11
22034,0	23331,9	24796,5	24224,9	25154,9	per 1000 population in m ²	12
60,8	55,7	76,5	61,8	75,9	average per 1 dwelling in m ²	13
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
0,7	1,7	1,5	1,1	1,4	in thousands	14
1,3	2,2	2,4	1,5	3,6	per 1000 population	15
					rooms:	
3,0	6,7	8,5	5,4	6,7	in thousands	16
6,1	8,7	13,3	7,5	17,4	per 1000 population	17
					usable floor space of dwellings:	
82,2	177,2	223,6	142,6	175,5	in thous. m ²	18
164,4	230,2	351,0	198,1	458,2	per 1000 population in m ²	19
125,8	105,0	149,0	132,9	127,0	average per 1 dwelling in m ²	20

„Infrastruktura komunalna. Mieszkania” ust. 2.
infrastructure. Dwellings”, item 2.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
EDUKACJA ^a EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
1	podstawowych	251,8	39,6	24,7	29,3
2	gimnazjach	152,6	23,6	14,8	17,8
3	zasadniczych szkołach zawodowych	25,2	4,2	2,9	2,5
4	liceach ogólnokształcących ^c	74,3	10,6	6,3	10,7
5	liceach profilowanych	8,0	0,8	0,7	0,4
6	technikach ^d	70,3	11,6	7,5	8,1
7	specjalnych szkółach przysposabiających do pracy	1,0	0,1	0,1	0,1
8	artystycznych ^e	3,9	0,7	0,6	0,5
9	policealnych	48,5	5,6	4,7	6,4
	Absolwenci szkół ^{bf} w tys.:				
10	podstawowych	47,2	7,4	4,5	5,7
11	gimnazjów	52,8	8,4	5,2	6,6
12	zasadniczych szkół zawodowych	7,5	1,4	1,0	0,7
13	liceów ogólnokształcących ^c	25,5	3,4	2,2	3,6
14	liceów profilowanych	5,5	0,5	0,5	0,3
15	techników ^d	14,1	2,3	1,9	1,8
16	specjalnych szkół przysposabiających do pracy	0,2	0,0	0,0	0,0
17	artystycznych ^e	0,5	0,1	0,0	0,1
18	policealnych	11,8	1,3	1,2	1,4
19	Absolwenci ^f szkół (poza szkołami podstawowymi i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	11	12	12	12
20	Studenci szkół wyższych ^g (stan w dniu 30 XI) w tys.	192,2	20,1	26,9	5,4
21	Absolwenci szkół wyższych ^{fg} w tys.	44,7	5,0	6,8	1,5
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	35,3	4,2	3,2	3,3
23	Absolwenci szkół dla dorosłych ^f w tys.	7,2	0,9	1,4	0,6
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
24	miejsca w przedszkolach, zespołach, punktach w tys.	108,0	15,6	10,6	10,4
	dzieci w tys.:				
25	w przedszkolach, zespołach, punktach	106,2	15,4	10,2	10,3
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	9,4	1,4	0,5	2,7

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół uzupełniających. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Z poprzedniego roku szkolnego. ^e Łącznie z filiami, wydziałami i administracją.

^a See general notes to the chapter “Education”. ^b Excluding schools for adults, including the supplementary technical secondary schools. ^c Leading to professional certification. ^d From the previous school year. and interior and administration departments.

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

I WYCHOWANIE
TION^a

					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
25,5	39,2	37,0	34,3	22,2	<i>primary</i>	1
15,9	24,5	22,3	20,5	13,3	<i>lower secondary</i>	2
2,6	3,3	5,2	2,2	2,2	<i>basic vocational</i>	3
7,4	12,5	9,5	11,3	5,9	<i>general secondary^c</i>	4
1,1	1,2	2,3	1,0	0,5	<i>specialized secondary</i>	5
6,0	11,5	9,6	10,4	5,6	<i>technical secondary^d</i>	6
0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>special job-training schools</i>	7
0,7	0,9	0,3	0,3	–	<i>art^e</i>	8
6,5	9,9	6,4	5,6	3,4	<i>post-secondary</i>	9
					<i>Graduates in schools^{bf} in thous.:</i>	
4,7	8,0	6,8	6,2	4,0	<i>primary</i>	10
5,2	7,9	7,8	7,0	4,7	<i>lower secondary</i>	11
0,8	0,9	1,6	0,5	0,6	<i>basic vocational</i>	12
2,5	4,2	3,4	4,1	2,1	<i>general secondary^c</i>	13
0,9	0,6	1,7	0,7	0,3	<i>specialized secondary</i>	14
1,0	2,5	1,6	2,0	1,1	<i>technical secondary^d</i>	15
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>special job-training schools</i>	16
0,1	0,1	0,0	0,1	–	<i>art^e</i>	17
1,9	2,4	1,9	1,2	0,6	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates^f of schools (excluding primary, lower secondary and post secondary schools; excluding schools for adults) per 1000 population</i>	19
11	11	13	10	11		
31,7	81,7	7,6	17,6	1,3	<i>Students of higher education institutions^g (as of 30 XI) in thous.</i>	20
5,6	18,3	2,1	4,9	0,5	<i>Graduates of higher education institutions^{fg} in thous.</i>	21
5,1	6,6	5,8	4,5	2,7	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	22
1,0	1,4	0,9	0,8	0,4	<i>Graduates of schools for adults^f in thous.</i>	23
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
11,7	19,4	15,7	15,2	9,3	<i>places in nursery schools, groups, points in thous. children in thous.:</i>	24
11,3	18,8	15,6	15,0	9,7	<i>in nursery schools, groups, points</i>	25
1,1	0,3	0,7	1,8	0,8	<i>in pre-primary sections of primary schools</i>	26

policealnych. **c** Łącznie z uczniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **d** Łącznie z uczniami techników zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych

post-secondary schools. c Including pupils of the supplementary general secondary schools. d Including pupils of g Including sections, branch departments and consultative points, excluding academies of the national defence

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
OCHRONA ZDROWIA HEALTH AND					
	Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII):				
1	lekarze	10185	1319	1003	1120
2	lekarze dentyści	1593	258	165	234
3	farmaceuci	2513	365	220	281
4	pielęgniarki ^b	25319	3047	2598	2527
5	Szpitala ogólne ^c (stan w dniu 31 XII)	112	20	13	9
	Łóżka w szpitalach ogólnych ^c (stan w dniu 31 XII):				
6	ogółem	25620	3638	3475	2244
7	na 10 tys. ludności	55,1	55,8	76,1	42,3
8	Leczeni w szpitalach ogólnych ^c na 10 tys. ludności	1931,1	1917,7	2076,2	1617,4
9	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	2140	327	200	262
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
10	lekarskie	7,5	7,1	6,5	6,9
11	stomatologiczne	0,8	0,8	0,6	0,9
12	Żłobki i oddziały żłobkowe (stan w dniu 31 XII) ..	62	8	7	3
13	Dzieci w żłobkach i oddziałach żłobkowych (stan w dniu 31 XII)	2965	403	294	219
14	Apteki ^d (stan w dniu 31 XII)	1148	163	107	162
15	Liczba ludności na 1 aptekę	4047	4000	4266	3278
16	Zakłady stacjonarne pomocy społecznej ^e	165	31	22	16
KUL CUL					
17	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	821	133	84	108
18	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3673	3539	2920	3020
19	Wypożyczenia księgozbioru (w ciągu roku) na 1000 ludności w wol.	3936	3928	2902	2806
20	Teatry i instytucje muzyczne (stan w dniu 31 XII)	20	2	3	2
21	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,9	2,0	2,7	3,0
22	Przedstawienia i koncerty ^f (w ciągu roku) na 1000 ludności	1,4	1,3	0,7	1,4
23	Muzea (stan w dniu 31 XII)	60	16	4	5
24	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	56	7	4	5
25	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	8,1	4,1	3,3	5,3
26	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	1094,3	1069,9	49,2	984,1

a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **b** Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. **c, d** Patrz uwagi ogólne
a Including interns. **b** Including masters of nursing. **c, d** See general notes to the chapter "Health and social work":

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

I POMOC SPOŁECZNA
SOCIAL WORK

					Medical personnel ^a (as of 31 XII):	
1191	2390	1034	1482	646	doctors	1
192	260	162	223	99	dentists	2
255	497	236	468	191	pharmacists	3
2771	5984	3307	3453	1632	nurses ^b	4
12	27	10	12	9	General hospitals ^c (as of 31 XII)	5
					Beds in general hospitals ^c (as of 31 XII):	
2717	5714	2699	3404	1729	total	6
54,4	74,5	42,4	47,4	45,1	per 10 thous. population	7
2147,7	2762,8	1579,8	1649,6	1374,9	In-patients in general hospitals ^c per 10 thous. population	8
218	399	254	300	180	Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	9
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
8,3	9,3	6,7	7,2	7,2	doctors	10
0,9	0,8	0,6	1,1	0,7	dentists	11
10	13	4	13	4	Nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	12
386	763	232	443	225	Children in nurseries and nursery wards (as of 31 XII)	13
113	200	114	205	84	Pharmacies ^d (as of 31 XII)	14
4417	3837	5589	3507	4567	Population per 1 pharmacy	15
17	29	22	19	9	Stationary social welfare facilities ^e	16

TURA
TURE

69	92	130	132	73	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	17
2282	4960	3822	4536	3075	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	18
3332	4161	4455	5056	4118	Loans of collection (during the year) per 1000 population in vol.	19
3	7	–	2	1	Theatres and music institutions (as of 31 XII)	20
1,4	3,9	–	0,8	1,1	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	21
1,0	4,6	–	0,6	0,8	Performances and concerts ^f (during the year) per 1000 population	22
9	11	4	5	6	Museums (as of 31 XII)	23
6	12	13	6	3	Fixed cinemas (as of 31 XII)	24
12,7	15,9	9,4	6,1	4,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	25
1601,3	2240,5	1001,2	647,2	566,5	Audience in fixed cinemas per 1000 population	26

do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”: **c** – ust. 5, **d** – ust. 10. **e** Bez filii i oddziałów. **f** Bez imprez w plenerze.
c – item 5, **d** – item 10. **e** Excluding branches or subbranches. **f** Excluding outdoor events.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (cd.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski
TURYSTYKA. TOURISM.					
1	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	423	222	24	32
	w tym:				
2	hotele	117	36	5	11
3	motele i pensjonaty	9	6	1	–
4	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	76,4	290,6	37,4	67,0
	w tym w:				
5	hotelach	27,9	90,7	5,2	21,2
6	motelach i pensjonatach	1,0	5,9	0,3	–
7	Udzielone noclegi (w ciągu roku) na 1000 ludności	932,2	3574,2	278,1	731,7
	w tym w:				
8	hotelach	351,2	1021,9	48,8	274,1
9	motelach i pensjonatach	10,4	49,6	1,3	–
10	Kluby sportowe	1259	214	123	218
LEŚNI FORE					
11	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	401,1	99,4	76,6	83,0
	Powierzchnia lasów (stan dnia 31 XII):				
12	w tysiącach hektarów	391,4	97,4	74,3	81,3
13	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,2	0,2
14	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	31,7	41,4	47,2	26,7
	Zalesienia gruntów nieleśnych w ha:				
15	publiczne	17	–	4	7
16	prywatne	55	9	2	39
17	Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia w ha	579	1	–	234
18	w tym Lasy Państwowe	9	–	–	9
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICATIONS					
	Drogi o nawierzchni twardej w km:				
19	powiatowe	6106,4	1123,4	631,6	1176,2
20	gminne	11635,6	3186,2	1027,0	1734,9
21	Placówki pocztowe	813	121	82	118
22	Liczba ludności na 1 placówkę pocztową	5714	5389	5566	4501

Subregion					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

SPORT
SPORT

30	32	29	30	24	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	1
					of which:	
14	15	11	11	14	hotels	2
–	–	–	1	1	motels and boarding houses	3
44,2	43,5	30,5	33,6	37,6	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	4
					of which in:	
18,7	28,8	10,0	14,5	23,3	hotels	5
–	–	–	0,6	0,8	motels and boarding houses	6
629,5	586,0	375,9	388,8	541,9	Nights spent-overnight stay (during the year) per 1000 population	7
					of which in:	
330,3	403,6	118,8	203,9	265,6	hotels	8
–	–	–	6,8	27,9	motels and boarding houses	9
122	157	207	132	86	Sports clubs	10

CTWO
STRY

24,6	10,3	30,8	49,4	26,9	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	11
					Forest areas (as of 31 XII):	
23,9	9,9	29,9	48,6	26,0	in thousand hectares	12
–	–	–	0,1	0,1	per capita in ha	13
27,2	26,1	22,1	27,0	27,6	Forest cover (as of 31 XII) in %	14
					Afforestations of non-forest land in ha:	
–	–	3	1	2	public	15
–	–	2	4	–	private	16
–	–	–	340	4	Non-forest land designated for afforestations in ha	17
–	–	–	–	–	of which State Forests	18

– stan w dniu 31 XII
– as of 31 XII

					Hard surface roads in km:	
418,6	445,2	700,8	1080,8	529,8	powiat roads	19
763,8	686,5	1613,3	1575,3	1048,6	gminas roads	20
81	116	114	111	70	Post offices	21
6162	6615	5589	6476	5481	Population per 1 post office	22

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) W 2008 R. (dok.)
SELECTED DATA ON SUBREGIONS (NTS 3) IN 2008 (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo Voivodship	Podregion		
			bielski	bytomski	częstochowski

INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^a według lokalizacji inwestycji (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	18121,3	1900,0	842,0	1504,6
2	na 1 mieszkańca w zł	3897,9	2920,9	1841,4	2828,7
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:				
3	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	0,3	1,0	0,8	0,4
4	przemysłu	66,0	59,5	54,9	64,2
5	budownictwa	3,7	3,8	2,9	2,7
6	handlu i napraw ^Δ	10,5	10,0	12,7	6,5
7	transportu, gospodarki magazynowej i łączności	6,0	3,4	14,2	10,2
8	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	6,6	13,6	5,0	3,5
	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
9	w milionach złotych	174582,1	19236,3	8018,2	10885,4
10	na 1 mieszkańca w zł	37579,6	29501,5	17566,5	20496,8
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
11	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	0,5	1,2	1,3	0,5
12	przemysłu	68,3	64,5	64,3	64,3
13	budownictwa	2,2	1,7	1,9	2,2
14	handlu i napraw ^Δ	6,3	6,7	5,3	6,9
15	transportu, gospodarki magazynowej i łączności	4,3	2,3	6,0	2,0
16	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	10,6	12,1	12,9	13,3
RACHUNKI REGIONAL					
17	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) w mln zł	152741	19349	11272	14032
18	Wartość dodana brutto (ceny bieżące) w mln zł	133622	16927	9861	12275
PODMIOTY GOSPODARKI ENTITIES OF THE NATIONAL					
19	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	105435	15739	10319	9628
20	w tym spółki cywilne	37658	6222	3833	3018
21	Osoby fizyczne	323485	52172	28472	37681

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Dotyczy podmiotów działających z zasadzeniami). **c** Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data concern entities employing more than 9 persons. **b** Concerns entities conducting activities in concordance with **c** Excluding persons tending private farms in agriculture.

Subregions					SPECIFICATION	No.
gliwicki	katowicki	rybnicki	sosnowiecki	tyski		

ŚRODKI TRWAŁE
FIXED ASSETS

					<i>Investment outlays in enterprises^a by location of the investment (current prices):</i>	
2121,5	3578,0	2246,9	3440,2	2488,1	<i>in million zlotys</i>	1
4245,1	4648,5	3527,4	4779,8	6494,2	<i>per capita in zł</i>	2
					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>	
0,5	0,1	0,4	0,1	0,2	<i>agriculture, hunting and forestry</i>	3
69,4	41,4	72,1	83,0	79,2	<i>industry</i>	4
3,5	8,2	2,5	1,7	2,1	<i>construction</i>	5
4,3	21,2	12,3	6,4	6,3	<i>trade and repair^Δ</i>	6
					<i>transport, storage and communication</i>	7
5,9	7,2	6,0	3,1	5,2		
11,5	11,2	0,7	2,1	4,5	<i>real estate, renting and business activities</i>	8
					<i>Gross value of fixed assets in enterprises^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
24505,4	38381,0	18401,7	31343,9	23810,2	<i>in million zlotys</i>	9
49098,9	50018,2	28881,4	43603,3	62060,7	<i>per capita in zł</i>	10
					<i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>	
0,4	0,0	0,6	0,2	0,8	<i>agriculture, hunting and forestry</i>	11
77,7	43,8	76,3	77,0	86,5	<i>industry</i>	12
1,9	3,5	2,3	1,6	1,4	<i>construction</i>	13
3,4	13,8	3,4	3,6	2,6	<i>trade and repair^Δ</i>	14
					<i>transport, storage and communication</i>	15
3,2	9,1	3,6	3,2	1,6		
9,5	16,1	8,0	8,6	4,1	<i>real estate, renting and business activities</i>	16

REGIONALNE W 2007 R.
ACCOUNTS IN 2007

16703	34261	17342	23872	15909	<i>Gross domestic product (current prices) in mln zł</i>	17
14613	29972	15171	20884	13918	<i>Gross value added (current prices) in mln zł</i>	18

NARODOWEJ^c – stan w dniu 31 XII
ECONOMY^c – as of 31 XII

14374	22462	10231	14707	7975	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>	19
3998	7202	3915	6241	3229	<i>of which civil law partnerships</i>	20
30608	55626	36485	54920	27521	<i>Natural persons</i>	21

według zasad rozrachunku gospodarczego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (bez wartości gruntów;
the rules of economic accounts, employing more than 9 persons (excluding the value of land; including plantings).

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Popów	51° 05' 58"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Rajcza	49° 23' 38"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Pietrowice Wielkie	18° 02' 05"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Żarnowiec	19° 58' 26"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1° 42' 20"	190	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1° 56' 21"	138	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.

S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	12334	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1029	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
łódzkim	144	14,0	<i>Łódzkie</i>
małopolskim	291	28,3	<i>Małopolskie</i>
opolskim	240	23,3	<i>Opolskie</i>
świętokrzyskim	117	11,4	<i>Świętokrzyskie</i>
z Republiką Czeską	150	14,6	<i>with Czech Republic</i>
ze Słowacją	87	8,5	<i>with Slovakia</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie.

S o u r c e: data of the Centre of Geodetic and Cartographic Documentation of the Head Office of Geodesy and Cartography in Warsaw.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Najwyżej położony punkt – zbocza Pilska	Jeleśnia	1534,1	<i>Highest point – Piłsko (mountain-side)</i>
Najniżej położony punkt	Kuźnia Raciborska	173,6	<i>Lowest point</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach.

S o u r c e: data of the Voivodship Centre of Geodetic and Cartographic Documentation in Katowice.

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

L A T A Y E A R S STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
Bielsko-Biała ^b 2000	10,0	1093	3,7	.	5,1
2005	8,1	1074	3,0	.	5,1
2007	9,5	1096	3,3	.	5,2
2008	9,9	827	3,3	.	5,2
Częstochowa 2000	9,6	707	2,3	1667	5,4
2005	8,5	620	2,7	1821	5,0
2007	9,5	669	2,8	1732	5,2
2008	9,6	648	2,7	1749	5,3
Katowice 2000	9,9	831	2,5	1749	5,2
2005	8,3	722	2,6	1789	5,2
2007	9,5	801	2,8	1755	5,3
2008	9,7	736	2,8	1793	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Station does not measure insolation.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266) z późniejszymi zmianami, która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

From 2002 the land register introduced differences primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws from 2004 No. 121, item 1266) with later amendments, which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania,
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z wodociągów opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjeto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use,
- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area,
- 3) in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks, workplaces, etc.).

4. Information concerning the **sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water** drawn from waterworks have been compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417). Data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities supplying good water (i.e. meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1 and 3. Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewerage systems of entities engaged in production (including contaminated cooling water and drainage water from mines and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and to other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fishponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

N o t e. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning the **population using waste water treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o emisji pyłów dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o emisji gazów dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176) z późniejszymi zmianami.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji dwutlenku węgla charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych został wyliczony i przedstawiony bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za lata 2000 i 2001 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities determined by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emissions concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants, defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176) with later amendments.

Data regarding particulate and gas emissions include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emissions (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls, etc.)

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented excluding carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (Uniform text Journal of Laws from 2007, No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for years 2000 and 2001 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste, based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in preserving, equitable use and renewal of resources, objects of nature and its components (specially wild species of plants, animals and fungi, natural habitats, habitats of protected species of plants, animals and fungi, migrating animals, inanimate nature and landscape); national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, natural and scenic complexes and monuments of nature are forms of nature protection.

A **nature reserve** includes areas maintained in natural or insignificantly altered ecosystems, refuges and natural sites, as well as habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas subject to protection due to the distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady i wywierzska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi; kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species, etc.

Nature monuments are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground, fines for transgression of acceptable ecological standards, repayments of loans granted for investors, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

10. Data regarding investment expenditures and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification, as a further adjustment of statistical surveys to international standards, was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		pryrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2008 increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2008	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1000 ludności ^b w ha <i>per</i> 1000 po- pulation ^b <i>in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^c	1233351	265,0	1233308	265,5	-43	Total area^c
Użytki rolne	651564	140,0	647200	139,3	-4364	Agricultural land
grunty orne	465700	100,1	463761	99,8	-1939	arable land
sady	9485	2,0	8760	1,9	-725	orchards
łąki trwałe	91688	19,7	91237	19,6	-451	permanent meadows
pastwiska trwałe	53999	11,6	53379	11,5	-620	permanent pastures
grunty:						land:
rolne zabudowane	19761	4,2	19292	4,2	-469	agricultural built-up
pod stawami	7316	1,6	7413	1,6	+97	under ponds
pod rowami	3613	0,8	3359	0,7	-254	under ditches
Grunty leśne oraz						Forest land as well
zadrzewione i						as woody and bushy land
zadrzewione	408038	87,7	408832	88,0	+794	forests
las	400042	86,0	400709	86,3	+667	woody and bushy
grunty zadrzewione						land
i zadrzewione	7996	1,7	8124	1,7	+128	
Grunty pod wodami						Lands under surface
powierzchniowymi	17627	3,8	17802	3,8	+175	waters
płynącymi	11750	2,5	12023	2,6	+273	flowing
stojącymi	5877	1,3	5779	1,2	-98	standing
Grunty zabudowane						Built-up and urbanized
i zurbanizowane	134573	28,9	138251	29,8	+3678	areas
tereny mieszkaniowe	40613	8,7	42955	9,2	+2342	residential areas
tereny przemysłowe	20592	4,4	20917	4,5	+325	industrial areas
inne tereny zabudowane	10522	2,3	11470	2,5	+948	other built-up areas
tereny zurbanizowane						urbanized non-built-up
niezabudowane	3615	0,8	3316	0,7	-299	areas
tereny rekreacji						recreational and rest
i wypoczynku	7730	1,7	7922	1,7	+192	areas
tereny komunikacyjne	50400	10,8	50623	10,9	+223	transport areas
drogi	39384	8,5	39568	8,5	+184	roads
kolejowe	9876	2,1	9907	2,1	+31	railway
inne	1140	0,2	1148	0,2	+8	other
użytki kopalne	1101	0,2	1048	0,2	-53	minerals
Użytki ekologiczne	452	0,1	424	0,1	-28	Ecological arable lands
Nie użytki	15367	3,3	15241	3,3	-126	Wasteland
Tereny różne	5730	1,2	5557	1,2	-173	Miscellaneous land

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. **b** Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2007 i 2008. **c** Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes to the chapter, item 1. **b** Population as of 31 XII, respectively for 2007 and 2008. **c** Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	644	361	691	666	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	538	354	677	654	Agricultural land
W tym użytki rolne	330	246	448	449	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I – III	85	89	124	110	I – III
IV ^b	242	152	322	336	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	3	5	2	3	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	106	7	14	12	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	315	204	441	417	Residential areas
Na tereny przemysłowe	73	56	108	55	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	106	11	11	26	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	19	10	48	11	Minerals
Na inne cele	131 ^c	80	82 ^c	156	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. **b** Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego. **c** Razem z gruntami wyłączonymi pod zbiorniki wodne.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. **b** Agricultural land of mineral and organic origin. **c** Including lands designated for water reservoirs.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE
REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE**
*DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	5828	4602	4584	4654	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	4842	3835	3776	3750	devastated
zdegradowane	986	767	808	904	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	298	114	66	28	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	17	23	23	27	agricultural
leśne	231	35	25	1	forest
zagospodarowane	255	55	59	28	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	668,8	519,3	507,3	486,3	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) z ujęć własnych	175,1	117,1	119,7	110,8	22,8	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	79,8	55,8	57,6	54,6	11,2	surface
podziemne	21,7	19,8	22,7	22,1	4,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	84,9	82,0	75,9	71,1	14,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	408,8	320,2	311,7	304,3	62,6	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	259,5	203,1	198,1	194,6	40,0	waters: surface
podziemne	149,3	117,1	113,6	109,7	22,6	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	535,4	430,4	433,8	410,4	100,0	T O T A L
Przemysł	184,8	134,9	148,3	133,8	32,6	Industry
w tym na cele produkcyjne	148,5	114,7	128,4	118,3	28,8	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,9	82,0	75,9	71,1	17,3	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	265,7	213,6	209,6	205,4	50,1	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.

^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fishponds.

^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR FILLING UP FISHPONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^a w ha	3541	4214	4287	4303	Area of filled fishponds ^a in ha
Pobór wody do napelniania i uzupełniania stawów rybnych w dam ³	84913	81962	75932	71142	Water withdrawal for filling up and completing fishponds in dam ³
na 1 ha	24,0	19,4	17,7	16,5	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 10 ha.

a Area of 10 ha and more.

TABL. 7 (11). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIAGÓW**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION
FROM WATERWORKS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę <i>Population^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>				SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>		nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>		
	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:					<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100 2007	98,2	95,7	1,8	4,3	<i>below 100</i>
2008	98,0	99,0	2,0	1,0	
100 – 1000 2007	97,0	92,9	3,0	7,1	<i>100 – 1000</i>
2008	93,4	92,2	6,6	7,8	
1001 – 10000 2007	96,7	87,1	3,3	12,9	<i>1001 – 10000</i>
2008	98,4	91,1	1,6	8,9	
10001 – 100000 2007	100,0	100,0 ^b	–	–	<i>10001 – 100000</i>
2008	100,0	100,0 ^b	–	–	
powyżej 100000 2007	100,0	100,0 ^b	–	–	<i>over 100000</i>
2008	100,0	100,0 ^b	–	–	

a Według szacunków. **b** Dotyczy ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów zlokalizowanych na terenach miast.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data. **b** Refers to population supplied with water from waterworks and wells localised in urban areas.
S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD
LUB DO ZIEMI**
*INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odset- kach in percent	
O G Ó Ł E M	445,2	362,2	372,3	364,8	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	237,7	203,7	215,8	210,2	57,6	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	5,8	3,5	5,1	2,0	0,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	207,5	158,4	156,5	154,5	42,4	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	439,4	358,6	367,2	362,7	99,4	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	387,6	314,9	324,6	308,4	84,6	treated
mechanicznie	189,7	136,5	148,1	138,9	38,1	mechanically
chemicznie	19,6	22,9 ^b	23,0 ^b	17,7 ^b	4,9	chemically
biologicznie	88,6	51,3	31,4	29,7	8,1	biologically
z podwyższonym usuwanem biogenów	89,8	104,2	122,1	122,1	33,5	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	51,8	43,7	42,6	54,3	14,9	untreated
odprowadzone bezpośred- nio z zakładów	20,5	32,1	32,3	44,1	12,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	31,2	11,6	10,3	10,2	2,8	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage and building constructions, as well as polluted rainwaters. ^b Refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (13). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2007	2008	ENTITIES
O G Ó Ł E M	267	200	209	189	T O T A L
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	202	156	155	140	<i>Discharging waste water directly into waters or into the ground</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	170	136	133	107	<i>possessing waste water treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	137	114	104	83	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	33	22	29	24	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	32	20	22	33	<i>not possessing waste water treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	65	44	54	49	<i>Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)</i>

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a *Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.*

TABL. 10 (14). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chemi- cal</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba 2000	223	100	36	85	2	Number
2005	181	77	34	68	2	
2007	177	81	31	63	2	
2008	170	79	30	60	1	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1186,5	895,1	195,0	95,6	0,8	Capacity in dam ³ /24h
2005	883,0	613,3	187,2	81,7	0,9	
2007	935,3	679,0	192,2	63,3	0,9	
2008	1056,8	789,8	204,9	61,5	0,6	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^a						Municipal^a waste water treatment plants
Liczba 2000	190	14	2	126	48	Number
2005	226	8	x	141	77	
2007	222	7	x	135	80	
2008	221	5	x	132	84	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	1908,7	408,7	0,2	636,8 ^b	863,0	Capacity in dam ³ /24h
2005	1483,8	15,4	x	383,6 ^b	1084,8	
2007	1375,1	12,7	x	274,7 ^b	1087,7	
2008	1374,6	1,8	x	250,0 ^b	1122,7	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem 2000	62,9	4,5	0,0	27,2	31,3	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
2005	67,5	0,6	x	19,1	47,7	
2007	69,2	0,3	x	14,1	54,8	
2008	70,0	0,1	x	12,6	57,2	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. **c** Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; from 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes to the chapter, item 5. **b** Refers to equipment for biological treatment. **c** Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 11 (15). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	341	345	356	366	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	253	228	223	250	<i>particulates</i>
gazowych	44	45	47	54	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	100	98	107	91	<i>particulates</i>
gazów	109	92	98	83	<i>gases</i>
imisji	309	335	343	347	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	38,5	22,4	21,8	14,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	30,3	16,9	14,4	8,8	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	610,6	713,8	754,1	695,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	152,3	146,5	152,1	94,9	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	136,1	116,6	132,4	129,9	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	81,9	72,2	75,4	64,5	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w tonach:					<i>per 1 km² of total area in tonnes:</i>
pyłowych	3,1	1,8	1,8	1,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	49,7	57,9	61,1	56,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3790,9	3530,7	3984,8	3702,4	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	277,5	286,2	297,9	323,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,0	99,4	99,5	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	28,6	28,3	31,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases simultaneously.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW**
*EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS BY SECTIONS
AND DIVISIONS*

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS		Emisja zanieczyszczeń <i>Emission of pollutants</i>				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń <i>Pollutants retained in pollutant reduction systems</i>			
		pyłowych <i>particulates</i>		gazowych <i>gases</i>		pyłowe <i>particulates</i>		gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuels	ogółem <i>total</i>	w tym dwutlenek węglu of which carbon dioxide	w tys. t in thous. t	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced	w tys. t in thous. t	w % zanieczyszczeń wytworzonych in % of pollutants produced
		w tys. t		in thous. t					
OGÓŁEM	2000	38,5	30,3	34388,4	33777,9	3790,9	99,0	277,5	31,3
TOTAL	2005	22,4	16,9	40830,2	40116,5	3530,7	99,4	286,2	28,6
	2007	21,8	14,4	46274,6	45520,5	3984,8	99,5	297,9	28,3
	2008	14,1	8,8	42672,1	41976,9	3702,4	99,6	323,6	31,8
w tym: of which:									
Górnictwo		0,5	0,1	504,4	123,4	35,0	98,6	–	–
Mining and quarrying									
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu ... <i>Of which mining of coal and lignite; extraction of peat</i>		0,5	0,1	504,4	123,4	35,0	98,6	–	–
Przetwórstwo przemysłowe		5,9	1,1	9038,4	8899,2	674,5	99,1	116,7	45,6
Manufacturing									
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		0,1	0,1	87,3	86,7	0,5	80,5	0,0	1,1
<i>Manufacture of food products and beverages</i>									
Włókiennictwo		0,0	0,0	14,7	14,6	0,2	94,4	–	–
<i>Manufacture of textiles</i>									
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ		0,0	0,0	2,6	2,6	–	–	0,0	10,0
<i>Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ</i>									
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ		0,1	0,1	84,9	84,0	2,5	95,4	–	–
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ</i>									
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ		0,2	0,2	161,5	160,6	2,8	94,1	–	–
<i>Manufacture of pulp and paper ^Δ</i>									
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ		0,6	0,1	952,4	942,9	57,7	98,9	2,5	20,5
<i>Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ</i>									
Produkcja wyrobów chemicznych ... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>		0,1	0,0	123,0	122,1	1,9	95,9	0,1	11,3

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS BY SECTIONS
AND DIVISIONS (cont.)

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	Emisja zanieczyszczeń <i>Emission of pollutants</i>				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń <i>Pollutants retained in pollutant reduction systems</i>			
	pyłowych <i>particulates</i>		gazowych <i>gases</i>		pyłowe <i>particulates</i>		gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw <i>of which from the combustion of fuels</i>	ogółem <i>total</i>	w tym dwutlenek węglu <i>of which carbon dioxide</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczy- szczeń wytworzonych <i>in % of pollu- tants produced</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczy- szczeń wytworzonych <i>in % of pollu- tants produced</i>
	w tys. t		in thous. t					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	0,0	0,0	7,3	7,2	0,1	90,3	0,3	68,1
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>								
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	0,7	0,2	1043,9	1035,3	311,2	99,8	4,7	35,4
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>								
Produkcja metali	3,6	0,1	6354,3	6241,9	280,2	98,7	107,7	48,9
<i>Manufacture of basic metals</i>								
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	0,1	0,1	53,8	53,1	1,4	93,5	0,0	1,4
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,2	0,2	45,6	45,1	0,6	77,5	0,0	5,6
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>								
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	0,1	0,0	33,9	32,5	12,6	99,4	1,2	45,5
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>								
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	0,0	0,0	30,4	29,0	0,3	88,9	0,3	16,7
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>								
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,0	0,0	3,2	3,1	0,0	68,4	0,0	3,3
<i>Manufacture of other transport equipment</i>								
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	0,0	0,0	11,3	11,0	0,2	86,8	0,0	0,9
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>								
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	7,7	7,5	33064,5	32889,9	2976,4	99,7	206,7	54,2
<i>Electricity, gas and water supply</i>								
Budownictwo	0,0	0,0	2,1	2,0	15,4	99,8	0,0	32,7
<i>Construction</i>								

TABL. 13 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	857	148	543	195	461	167
TOTAL	2005	564	112	540	171	349	123
	2007	483	104	609	171	346	148
	2008	464	130	742	179	352	193
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	192	18	85	8	171	x
<i>low</i>	2005	81	13	94	7	157	x
	2007	74	13	95	4	150	x
	2008	75	16	108	3	148	x
średnia	2000	266	78	201	47	160	x
<i>moderate</i>	2005	177	50	161	30	103	x
	2007	122	38	190	33	119	x
	2008	124	38	241	30	119	x
wysoka	2000	399	52	257	140	130	x
<i>high</i>	2005	306	49	285	134	89	x
	2007	287	53	324	134	77	x
	2008	265	76	393	146	85	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	25677	5896	18541	55389	29501	2844
TOTAL	2005	11225	3818	16118	45510	9203	3869
	2007	9722	3825	17410	45400	7874	3999
	2008	9540	4589	20871	43964	9331	5238
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	9372	226	566	2388	4321	x
<i>low</i>	2005	1015	265	557	2662	3049	x
	2007	869	411	595	1921	2931	x
	2008	807	355	870	1854	3455	x
średnia	2000	5548	3303	7862	5293	3431	x
<i>moderate</i>	2005	3285	1907	7256	5066	1840	x
	2007	1961	1596	6876	6060	1838	x
	2008	2637	1679	7561	5183	2600	x
wysoka	2000	10757	2367	10113	47708	21749	x
<i>high</i>	2005	6925	1646	8305	37782	4314	x
	2007	6892	1818	9939	37419	3105	x
	2008	6096	2555	12440	36927	3276	x

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	254	250	242	246	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	46844,7	42273,0	41408,2	35301,0	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	40689,3	39499,9	37993,2	31998,7	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	5839,9	2193,9	1689,2	2149,9	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	5752,9	1760,8	1285,4	2041,1	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	315,5	579,2	1725,8	1152,4	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % of generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	86,9	93,4	91,8	90,6	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	12,5	5,2	4,1	6,1	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	12,3	4,2	3,1	5,8	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	0,7	1,4	4,2	3,3	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	795761,1	690493,3	653946,0	650311,8	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	4047,4	6677,3	3628,4	3301,4	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	2996,3	2450,6	2267,9	2201,6	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	264,3	26,6	46,7	16,2	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. **b** Do 2001 r. – wykorzystane.
c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. **d** Do 2001 r. – gromadzone przejściowo. **e** Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. **b** Until 2001 – utilized. **c** On own plant grounds and other land. **d** Until 2001 – accumulated temporarily. **e** On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotych- czas składowa- ne (nagroma- dzone ^d ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^d ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi ^c of which recovered ^c		
O G Ó Ł E M 2007	41408,2	37993,2	653946,0	T O T A L
2008	35301,0	31998,7	650311,8	
w tym:				of which:
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin	23662,7	21392,6	551121,2	Waste generated at washing and clearing minerals
Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla	1711,6	1466,4	22265,1	Waste from floatation dressing of coal
Żużle z procesów wytopiania (wielkopiecowe, stalownicze)	1019,9	992,7	3983,3	Waste from the processing of slag (blast-furnance, steelmaking)
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	825,7	777,8	23615,1	Waste from excavation of minerals other than iron ores
Mieszankiny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	1392,8	1392,8	–	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	1489,6	1489,4	1023,6	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	733,3	723,2	12897,2	Slag, furnace ash and particulates from boilers
Inne niewymienione z podgrupy odpadów z hutnictwa żelaza i stali	378,8	376,2	131,9	Other not listed above originating from wastes from iron and steel industry
Żelazo i stal	306,7	168,1	0,8	Iron and steel
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	460,3	424,7	23522,4	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. ^b W ciągu roku. ^c Do 2001 r. – wykorzystane. ^d Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. ^b During the year. ^c Till 2001 defined as utilized. ^d On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M ^a	271467,6	271243,1	272467,8	272637,8	22,1	587 T O T A L ^a
Rezerваты przyrody ^b	3591,9	3831,9	3937,0	4076,7	0,3	9 <i>Nature reserves ^b</i>
Parki krajobrazowe ^{bc}	227036,1	226967,0	227074,7	227005,0	18,4	489 <i>Landscape parks ^{bc}</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^c	35971,1	36132,0	36962,8	36962,8	3,0	80 <i>Protected landscape areas ^c</i>
Stanowiska dokumentacyjne	6,4	6,5	6,5	7,0	0,0	0 <i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	4500,5	3812,3	3878,3	3884,1	0,3	8 <i>Landscape - nature complexes</i>
Użytki ekologiczne	361,6	493,4	608,5	702,2	0,1	2 <i>Ecological arable lands</i>

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. **b** Bez otuliny. **c** Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including those created on the basis of gmina resolutions. **b** Excluding buffer zones. **c** Excluding nature reserves and other forms of nature protection within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 17 (21). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

SCENIC PARKS

As of 31 XII

L A T A Y E A R S PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
O G Ó Ł E M T O T A L	2000	229326,0	150769,5	66790,5	1357,0
	2005	229325,1	150769,5	66790,5	1357,0
	2007	229638,1	150778,5	67083,5	1357,0
	2008	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO COMPLEX OF LANDSCAPE PARKS OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP		229669,0	128631,5	55558,5	893,0
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich		49387,0	28840,0	16806,0	659,0
Orlich Gniazd ^c		47965,0	20403,0	25684,0	—
Lasy nad Górną Liswartą		38731,0	—	—	—
Beskidu Śląskiego		38620,0	33771,0	4800,0	49,0
Żywiecki		35870,0	29415,0	5375,0	185,0
Beskidu Małego ^c		16540,0	13926,7	2613,3	—
Stawki		1732,0	1732,0	—	—
Załęczański ^c		824,0	543,8	280,2	—

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. **b** Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. **c** Powierzchnia parków w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship. **b** Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. **c** Area of parks within the area of the voivodship.

TABL. 18 (22). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia Area			SPECIFICATION
		ogółem total	rezerwatów reserves		
			ścisłych ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b	
			w ha in ha		
OGÓŁEM 2000	59	3591,9	110,5	3481,4	TOTAL
2005	61	3831,9	82,0	3749,9	
2007	62	3937,0	202,3	3734,7	
2008	64	4076,7	202,3	3874,4	
Faunistyczne	2	787,2	–	787,2	Fauna
Krajobrazowe	2	164,2	–	164,2	Landscape
Leśne	51	2889,8	119,6	2770,2	Forest
Torfowiskowe	1	40,6	–	40,6	Peat-bog
Florystyczne	4	82,7	82,7	–	Flora
Wodne	1	48,0	–	48,0	Water
Przyrody nieożywionej	3	64,2	–	64,2	Inanimate nature

a Rezerваты, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. **b** Rezerваты, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. **b** Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19 (23). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Poje- dyncze drzewa <i>Individ- ual trees</i>	Grupy drzew <i>Tree clusters</i>	Głazy narzuto- we <i>Erratic boulders</i>	Skalki, groty, jaskinie i inne ^a <i>Stones, grottos, caves and others^a</i>	Aleje <i>Alleys</i>
OGÓŁEM	2000	1262	1005	160	23	43	31
TOTAL	2005	1402	1126	177	25	45	29
.....	2007	1514	1228	180	26	46	34
.....	2008	1526	1238	182	26	46	34
W tym utworzone na mocy uchwał rad gmin		712	662	28	3	4	15
<i>Of which created on the basis of gmina resolutions</i>							

a Obejmuje także: krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska.

a Including shrubs, springs, waterfalls, karst springs.

TABL. 20 (24). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
		Administred	Income	
		w tys. zł	in thous. zł	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS				
Opłaty^a	2007	.	306900,6	Payments^a
	2008	.	367925,3	
w tym za:				of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód			97534,7	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu		.	169944,5	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarkę odpadami		.	51174,7	Waste management
Kary^b za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2007	1835,3	534,7	Fines^b for not meeting environmental protection norms
	2008	1792,3	384,8	
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		1294,4	303,1	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza		249,5	27,7	Permissible emissions of air pollutants
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND				
O G Ó Ł E M – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2007	8622,6	8545,0	T O T A L – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2008	12893,6	13231,6	
w tym:				of which:
Roczne		12506,2	12211,1	Annual
Jednorazowe należności		387,4	339,5	One-time payments

a Bez opłat za wydobywanie kopalin. **b** W zakresie wymierzonych kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding fees for mining. **b** In regard to inflicted fines – data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to payments – data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21 (25). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł	w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	406421,6	359865,2	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	196614,0	182566,6	50,7	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	169482,9	126269,3	35,1	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	14698,8	22675,3	6,3	Waste management
Pozostałe	25625,9	28354,0	7,9	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (26). **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
**OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS SERVING ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	797531,5	874662,7	1487761,1	1639978,8	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	381280,8	187354,3	368495,0	400957,9	Protection of atmospheric air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	254204,2	88785,0	59849,4	129517,2	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	322733,7	538117,4	908729,8	1005595,4	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	95736,2	116246,7	138212,3	109238,4	municipal waste water treatment plants
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	199672,5	354992,1	722701,2	851238,3	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	79141,6	98747,2	88498,1	124827,6	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7027,9	11195,7	12339,7	64459,1	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	2416,1	2898,7	3382,7	39772,1	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52427,9	19050,3	19859,7	12966,6	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2397,0	8606,5	19309,6	3391,4	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	687,4	124,8	670,6	35,0	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	2911,7	19327,9	34753,3	43401,2	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	229891,2	237346,6	166038,6	177828,5	Water management
nakłady na:					expenditures on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	97758,9	154955,8	125754,1	141318,4	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	40797,6	15075,8	19494,1	8665,4	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	19390,6	49937,9	4344,0	5568,8	Reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	41081,4	10377,4	12308,8	13757,3	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	30862,7	6999,7	4137,6	8518,6	Flood embankments and pump stations

a W latach 2001-2005 określone jako wydatki inwestycyjne; według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. **b** Przemysłowych i komunalnych.

a In years 2001-2005 defined as investment outlays; by investments localization; these outlays are included in investment outlays in appropriate sections of the national economy. **b** Industrial and municipal.

TABL. 23 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU ODDANIA DO UŻYTKU
INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
*TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of atmospheric air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	4268	255	1177	3571	<i>particulates</i>
gazowych	30514	18	67	38295	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewerage system in km for the transport of:</i>
ścieki	256,7	555,7	594,0	699,6	<i>waste water</i>
wody opadowe	39,4	25,6	54,1	113,6	<i>rainwater</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	19	14	9	3	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	13	13	7	–	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	9	2	1	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	5	10	6	1	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5	2	2	1	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	311354	22394	46196	5275	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	298743	22076	44646	2145	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	108131	730	24000	2228	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	36692	12802	5651	1590	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	166531	8862	16545	1457	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>

a W tym chemiczne.

a *Of which chemical.*

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2008, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

Gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2007, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),

- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
 - b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urządzeniami wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urządzeń wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,*
 - *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
 - b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
 - b) *powiats, i.e., powiat starosts' offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
 - c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (28). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powiaty	17	17	17	17	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	19	19	19	19	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	166	167	167	167	<i>Gminas</i>
miejskie	48	49	49	49	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	22	22	22	<i>urban-rural</i>
wiejskie	97	96	96	96	<i>rural</i>
Miasta	69	71	71	71	<i>Towns</i>

TABL. 2 (29). **GMINY W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2008
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area					
		poniżej below 5,0 km ²	5,0 – – 19,9	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	167^a	–	11	50	63	35	8
Poniżej 2500 Below	1	–	–	1	–	–	–
2500 – 4999	14	–	1	6	4	3	–
5000 – 7499	36	–	2	14	13	7	–
7500 – 9999	24	–	2	6	7	9	–
10000 – 14999	38	–	1	12	14	8	3
15000 – 19999	15	–	2	3	7	3	–
20000 – 39999	12	–	2	3	6	1	–
40000 – 99999	15	–	1	4	7	1	2
100000 – 199999	9	–	–	1	4	3	1
200000 i więcej and more	3	–	–	–	1	–	2

a W tym 19 gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 19 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (30). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

*POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2008**As of 31 XII*

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>						
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0 – – 99,9	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	36	4	8	11	4	6	2	1
Poniżej 50000	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>								
50000 – 74999	8	3	2	2	1	–	–	–
75000 – 99999	5	–	1	2	–	2	–	–
100000 – 149999	11	1	2	2	1	3	1	1
150000 – 199999	9	–	2	3	2	1	1	–
200000 i więcej	3	–	1	2	–	–	–	–
<i>and more</i>								

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2008**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2348	473	396	48	TOTAL
W tym kobiety	536	90	92	4	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	75	27	8	–	29 and less
30 – 39	320	77	40	5	30 – 39
40 – 59	1560	274	275	33	40 – 59
60 lat i więcej	393	95	73	10	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	909	327	320	42	Tertiary
Policealne	61	7	7	1	Post-secondary
Średnie	951	122	61	5	Secondary
Zasadnicze zawodowe	398	17	8	–	Basic vocational
Gimnazjalne	5	–	–	–	Other
Podstawowe	24	–	–	–	Primary

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (31). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
W 2008 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2008 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	228	75	164	–	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	663	225	159	39	Professionals
Technicy i inny średni personel	484	83	16	6	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	110	24	13	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	137	15	18	–	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	189	–	13	3	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	267	14	3	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	81	1	1	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	10	3	2	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	8	–	–	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	171	33	7	–	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (32). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT			
O G Ó Ł E M	34625	35524	T O T A L
w tym:			of which:
Administracja państwowa	13404	13391	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	21135	22045	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	16331	16763	gminas and cities with powiat status
powiaty	4001	4233	powiats
województwo	803	1049	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł			
O G Ó Ł E M	3301,48	3684,05	T O T A L
w tym:			of which:
Administracja państwowa	3575,59	4121,96	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3118,45	3410,22	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3269,56	3545,57	gminas and cities with powiat status
powiaty	2446,19	2772,46	powiats
województwo	3394,69	3820,75	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane statystyczne dotyczą:

- przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- orzeczeń sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. Statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the Police Headquarters conducted in co-operation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors' offices, the prison system and notarial services.

3. An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of the police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutors' offices and on juvenile proceedings in family courts.

4. Data on ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Treasury Penal Code (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

5. The rate of detectability of the delinquents is the proportion between the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 3 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

9. Sprawa załatwiona jest sprawa, w której: wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami) sprawy zawieszone od dnia 1 I 2004 r. nie są już traktowane jako załatwione.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób. Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 3 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

9. A resolved case is a case with regard to which: a sentence or order has been issued or the proceedings have been suspended or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer treated as finished.

A case which involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons. The number of cases for hearing is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

11. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of commitment of the criminal act.

TABL. 1 (33). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	165766	193415	164685	153214	T O T A L
Na 10 tys. ludności	347	412	353	330	<i>Per 10 thous. population</i>
Z liczby ogółem:					<i>Of total:</i>
miasta	153097	175320	149412	139840	<i>urban areas</i>
wieś	12669	18095	15273	13374	<i>rural areas</i>
przestępstwa o charakterze:					<i>type of crime:</i>
kryminalnym	148704	151334	124700	113914	<i>criminal</i>
gospodarczym	11656	15766	17878	19079	<i>economic</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY SELECTED TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciwko życiu i zdrowiu	4635	4635	5247	5554	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	157	107	101	89	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	4329	4294	4635	4810	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	2701	19991	15749	14995	<i>Against public safety and safety of transport</i>
w tym drogowe	x	19380	15295	14682	<i>of which traffic</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	5731	6155	6650	6062	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		757	650	706	<i>Against sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie		318	305	238	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	7679	5052	6239	5495	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko mieniu	120791	126215	99070	91633	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	39410	53662	39391	34330	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	49311	32943	22939	21061	<i>burglary</i>
rozbój	7119	5333	3438	3795	<i>robbery</i>
kradzież rozbójnicza		306	236	216	<i>theft with assault</i>
wymuszenie rozbójnicze		643	525	452	<i>criminal coercion</i>

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	46,2	52,6	58,4	60,0	T O T A L
w tym rodzaje przestępstw:					of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,0	80,8	82,3	81,2	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	79,8	97,0	96,8	97,8	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	91,0	92,3	93,6	94,0	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		85,3	87,8	87,3	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	99,8	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	100,0	98,6	98,6	98,3	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	31,3	32,6	36,9	38,5	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (36). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	26153	62945	51467	54424	T O T A L
w tym mężczyźni	23927	56809	45867	48329	<i>of which men</i>
W tym rodzaje przestępstw					Of which type of crime
Przeciwko życiu i zdrowiu	2318	5386	5024	5789	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	54	102	50	70	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1883	2854	2591	3202	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	.	16668	13868	12280	<i>Against safety of transport</i>
w tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	.	15043	12649	10732	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	1070	2052	1804	2127	<i>Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie	96	163	112	124	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	4806	4068	3794	4433	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1462	1907	1995	2311	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	11727	25411	18711	20469	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	2899	8761	6907	7146	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	3697	3748	2254	2345	<i>burglary</i>
rozbój	1066	1845	1230	1318	<i>robbery</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (37). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2008 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	często- chowski	gliwicki	katowicki	
Sądy rejonowe	1354131	163875	199404	410976	579876	District courts
w tym sprawy:						<i>of which cases:</i>
Karne i o wykroczenia	270378	30678	50050	77166	112484	<i>Criminal and concerning offences</i>
w tym o wykroczenia	50131	4959	8824	16992	19356	<i>of which concerning offences</i>
Cywilne	760485	98030	104601	243925	313929	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	438603	61681	68718	145073	163131	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Gospodarcze ^c	39661	4624	4266	9334	21437	<i>Commercial law^c</i>
Rodzinne	201027	21743	30640	62478	86166	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	14300	1231	3116	4507	5446	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2182	228	315	689	950	<i>Related to social security law</i>
Sądy okręgowe	105090	11355	15578	33577	44580	Regional courts
sprawy:						<i>cases:</i>
Karne	41365	4682	6835	13608	16240	<i>Criminal</i>
Cywilne ^d	32672	3853	4855	9406	14558	<i>Civil^d</i>
Gospodarcze ^e	5301	465	647	1121	3068	<i>Commercial law^e</i>
Z zakresu prawa pracy	2518	160	356	814	1188	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	22981	2161	2847	8559	9414	<i>Related to social security law</i>

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m. in. o rozwód). ^e W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (among others divorces). ^e Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (38). **SPRAWY RODZINNE W 2008 R.**
FAMILY CASES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi sądów okręgowych <i>Districts of regional courts</i>				SPECIFICATION
		bielski	często- chowski	gliwicki	katowicki	
O G Ó Ł E M	64384	5993	7705	21692	28994	T O T A L
w tym załatwiono spraw:						<i>of which cases settled:</i>
O rozwód	13731	1241	1851	4545	6094	<i>By divorce</i>
O separację	1789	260	197	591	741	<i>By separation</i>
O alimenty	16446	1686	2107	5220	7433	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :						<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym:						<i>in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	9824	638	1254	3591	4341	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	11073	1077	1222	3823	4951	<i>involving punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie ^b :						<i>at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją	5173	314	468	1813	2578	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	6348	777	606	2109	2856	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. **b** Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. **b** Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUĐNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 2 miesiące a od 2006 r. (stan w dniu 31 XII) – ponad 3 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Począwszy od danych za 2000 r. bilans stanu i struktury ludności oraz wszystkie współczynniki demograficzne są opracowywane przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. **Dane za 2000 r.** publikowane wcześniej z tego zakresu były zbilansowane przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników NSP 1988 – obecnie **zostały zweryfikowane**. Liczbę ludności obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Ludność na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego obliczono, w celu uzyskania dokładniejszego wyniku, na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) **balances of the size and structure of the population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) *changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,*
 - b) *difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 2 months and since 2006 (as of 31 XII) – more than 3 months in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;*
- 2) *registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;*
- 3) *documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;*
- 4) *documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.*

N o t e. Since 2000 data regarding the population and its structure as well as all demographic indices are compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. **Data for 2000** regarding this subject, previously published – compiled on basis of Population Census 1988 – **have been recently verified**. The number of population for these years has been calculated according to the administrative division as of 31 XII 2002.

2. *Population per 1 km² by territorial division units – in order to obtain more accurate result – was calculated basing on data on area in hectares.*

3. *The working age population refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. In this category the age groups of mobility*

18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siórego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe

(i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e., 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- *separations* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),
- *divorces* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- *births* – according to the mother's place of permanent residence,
- *deaths* – according to the place of permanent residence of the deceased.

Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the Civil Status Offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations are registered in the local Civil Status Offices. Marriages contracted on the basis of canon law are subordinated to the civil Polish laws and have the same civil and law consequences as marriages contracted in the local Civil Status Offices.

Religious marriages may be contracted only in the following ten Churches and one Religious Association: the Catholic Church, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Evangelical Church of the Augsburg Confession, the Evangelical-Reformed Church, the United Methodist Church, the Baptist Union of Poland, the Seventh-day Adventist Church, the Polish Catholic Church, the Union of Jewish Denominational Gminas, the Mariavite Old Catholic Church, the Pentecostal Church of Poland.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these

(częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – in the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data on internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data on international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

Uwaga do tablic 1 – 3, 6, 15

Dane dla 2000 r. zostały zweryfikowane, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1.

Note to tables 1 – 3, 6, 15

Data for 2000 have been verified, see general notes to the chapter, item 1.

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	4775898	4693453	4662302	4648961	T O T A L
mężczyźni	2314830	2268067	2249944	2241988	males
kobiety	2461068	2425386	2412358	2406973	females
Miasta	3787240	3694114	3657775	3640332	Urban areas
Wieś	988658	999339	1004527	1008629	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4654115	4645665	T O T A L
mężczyźni	2309169	2263806	2244944	2239899	males
kobiety	2456488	2421969	2409171	2405766	females
miasta	3776228	3685324	3647193	3635059	urban areas
wieś	989429	1000451	1006922	1010606	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	106,4	107,0	107,3	107,4	Females per 100 males
Ludność w miastach					Urban population
w % ogółu ludności	79,2	78,6	78,4	78,2	in % of total population
Ludność na 1 km ²					Population per 1 km ²
powierzchni ogólnej	386 ^a	380	377	377	of total area

a Do przeliczeń przyjęto powierzchnię zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.**a** The area as of the administrative division obligatory on 31 XII 2002 was accepted for recalculations.

Uwaga do tablic 1 – 3, 6, 15

Dane dla 2000 r. zostały zweryfikowane, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1.

Note to tables 1 – 3, 6, 15

Data for 2000 have been verified, see general notes to the chapter, item 1.

TABL. 2 (40). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

W I E K A G E	2000	2005	2007	2008					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM ... TOTAL	4765657	4685775	4654115	4645665	2239899	3635059	1744259	1010606	495640
0 – 2 lata	127768	119406	126398	132890	68071	103239	52928	29651	15143
3 – 6	193836	163244	157530	157688	81064	120676	62143	37012	18921
7 – 12	369357	289802	266952	258314	132351	192059	98317	66255	34034
13 – 15	224895	179972	161908	153535	78406	114257	58321	39278	20085
16 – 18	248362	202098	187990	179127	91498	134687	68620	44440	22878
19 – 24	466421	471538	445896	428097	216990	332178	168179	95919	48811
25 – 29	339898	381282	386171	391952	197340	310510	156216	81442	41124
30 – 34	306672	334770	354188	361832	182905	286158	144573	75674	38332
35 – 39	333593	301089	305418	311513	156971	241570	121754	69943	35217
40 – 44	404788	324346	306384	299950	150345	230440	114886	69510	35459
45 – 49	401457	390199	358726	340984	168473	265624	129927	75360	38546
50 – 54	328508	383584	384509	385027	185838	310764	148008	74263	37830
55 – 59	233646	308923	341576	350881	165591	284834	133098	66047	32493
60 – 64	237390	214659	226111	241341	110723	196698	89438	44643	21285
65 – 69	199716	212776	211263	207808	91431	166098	72540	41710	18891
70 – 74	155836	170702	174171	177535	73845	139783	57970	37752	15875
75 – 79	107676	123278	134571	136540	51478	105321	39762	31219	11716
80 lat i więcej .. and more	85838	114107	124353	130651	36579	100163	27579	30488	9000

Uwaga do tablic 1 – 3, 6, 15

Dane dla 2000 r. zostały zweryfikowane, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1.

Note to tables 1 – 3, 6, 15

Data for 2000 have been verified, see general notes to the chapter, item 1.

TABL. 3 (41). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4765657	4685775	4654115	4645665	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym ...	1082720	885181	835711	819083	Pre-working age
mężczyźni	554652	453525	428046	419554	males
kobiety	528068	431656	407665	399529	females
Miasta	830680	669234	630562	617685	Urban areas
mężczyźni	425179	342637	322846	316350	males
kobiety	405501	326597	307716	301335	females
Wieś	252040	215947	205149	201398	Rural areas
mężczyźni	129473	110888	105200	103204	males
kobiety	122567	105059	99949	98194	females
W wieku produkcyjnym	3007552	3063102	3051575	3043430	Working age
mężczyźni	1549075	1570460	1567075	1567012	males
kobiety	1458477	1492642	1484500	1476418	females
Miasta	2421110	2437405	2412332	2398749	Urban areas
mężczyźni	1239411	1243380	1233364	1230058	males
kobiety	1181699	1194025	1178968	1168691	females
Wieś	586442	625697	639243	644681	Rural areas
mężczyźni	309664	327080	333711	336954	males
kobiety	276778	298617	305532	307727	females
W wieku poprodukcyjnym	675385	737492	766829	783152	Post-working age
mężczyźni	205442	239821	249823	253333	males
kobiety	469943	497671	517006	529819	females
Miasta	524438	578685	604299	618625	Urban areas
mężczyźni	157404	186379	194659	197851	males
kobiety	367034	392306	409640	420774	females
Wieś	150947	158807	162530	164527	Rural areas
mężczyźni	48038	53442	55164	55482	males
kobiety	102909	105365	107366	109045	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	58,5	53,0	52,5	52,6	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	49,1	44,1	43,3	42,9	Males
Kobiety	68,4	62,3	62,3	62,9	Females

TABL. 4 (42). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M 2007 T O T A L 2008	71 71	3647193 3635059	78,4 78,2
Poniżej 2000 Below	1	1733	0,0
2000 – 4999	11	38194	0,8
5000 – 9999	12	89010	1,9
10000 – 19999	11	176932	3,8
20000 – 49999	13	418151	9,0
50000 – 99999	11	738760	15,9
100000 – 199999	9	1400787	30,2
200000 i więcej and more	3	771492	16,6

TABL. 5 (43). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population	
O G Ó Ł E M 2007	118	1006922	21,6
T O T A L 2008	118	1010606	21,8
Poniżej 2000 Below	—	—	—
2000 – 4999	21	82478	1,8
5000 – 6999	34	204811	4,4
7000 – 9999	21	174826	3,8
10000 i więcej and more	42	548491	11,8

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

Uwaga do tablic 1 – 3, 6, 15

Dane dla 2000 r. zostały zweryfikowane, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1.

Note to tables 1 – 3, 6, 15

Data for 2000 have been verified, see general notes to the chapter, item 1.

TABL. 6 (44). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Sepa- racje Separa- tions	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM TOTAL	2000	25336	17007	104	5022	42285	46066	429	-3781
	2005	25411	16918	1615	9168	40763	46315	303	-5552
	2007	30022	19302	873	9531	43858	47736	292	-3878
	2008	31109	19890	797	9711	46994	48016	318	-1022
Miasta Urban areas	2000	20096	12899	93	4604	32391	36268	330	-3877
	2005	20129	12916	1295	8106	31740	36745	244	-5005
	2007	23909	14686	752	8407	34097	37725	238	-3628
	2008	24568	15054	650	8593	36471	37890	244	-1419
Wieś Rural areas	2000	5240	4108	11	418	9894	9798	99	96
	2005	5282	4002	320	1062	9023	9570	59	-547
	2007	6113	4616	121	1124	9761	10011	54	-250
	2008	6541	4836	147	1118	10523	10126	74	397
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM TOTAL	2000	5,3	3,6	2,1 ^b	1,1	8,9	9,7	10,2 ^c	-0,8
	2005	5,4	3,6	34,4 ^b	2,0	8,7	9,9	7,4 ^c	-1,2
	2007	6,4	4,1	18,7 ^b	2,0	9,4	10,2	6,7 ^c	-0,8
	2008	6,7	4,3	17,1 ^b	2,1	10,1	10,3	6,8 ^c	-0,2
Miasta Urban areas	2000	5,3	3,4	2,4 ^b	1,2	8,6	9,6	10,2 ^c	-1,0
	2005	5,5	3,5	35,1 ^b	2,2	8,6	10,0	7,7 ^c	-1,4
	2007	6,5	4,0	20,6 ^b	2,3	9,3	10,3	7,0 ^c	-1,0
	2008	6,8	4,1	17,9 ^b	2,4	10,0	10,4	6,7 ^c	-0,4
Wieś Rural areas	2000	5,3	4,1	1,1 ^b	0,4	10,0	9,9	10,0 ^c	0,1
	2005	5,3	4,0	32,0 ^b	1,1	9,0	9,6	6,5 ^c	-0,6
	2007	6,1	4,6	12,0 ^b	1,1	9,7	10,0	5,5 ^c	-0,3
	2008	6,5	4,8	14,6 ^b	1,1	10,4	10,0	7,0 ^c	0,4

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b Na 100 tys. ludności. ^c Na 1000 urodzeń żywych.^a With civil law consequences. ^b Per 100 thous. population. ^c Per 1000 live births.

TABL. 7 (45). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte <i>Marriages con- tracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawarty- mi a roz- wiąza- nymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marria- ges^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bez- względ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istnieją- cych mał- żeństw <i>per 1000 existing marria- ges</i>	
OGÓŁEM 2007 TOTAL	30022	30487	26,8	15229	5727	9531	8,4	-2787
2008	31109	30562	26,9	15046	5805	9711	8,5	-1185
Miasta 2007 <i>Urban areas</i>	23909	24986	28,3	11984	4595	8407	9,5	-4902
2008	24568	25012	28,4	11751	4668	8593	9,8	-3393
Wieś 2007 <i>Rural areas</i>	6113	5501	21,7	3245	1132	1124	4,4	2116
2008	6541	5550	21,7	3295	1137	1118	4,4	2208

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 8 (46). **MALŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age								
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more	
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM 2007 GRAND TOTAL 2008	30022 31109	1500 1573	11667 11412	10758 11443	2976 3283	952 1180	1050 1111	796 764	323 343	
19 lat i mniej Under 20 years	269	180	75	13	–	1	–	–	–	
20 – 24	7074	1021	4816	1112	108	14	2	1	–	
25 – 29	13570	320	5357	6987	783	101	21	1	–	
30 – 34	5310	42	963	2608	1393	242	60	2	–	
35 – 39	1768	4	142	512	639	352	109	10	–	
40 – 49	1538	6	52	193	300	387	481	112	7	
50 – 59	932	–	6	18	56	75	357	381	39	
60 lat i więcej and more	648	–	1	–	4	8	81	257	297	
MIASTA URBAN AREAS										
RAZEM 2007 TOTAL 2008	23909 24568	1026 1085	8699 8423	8915 9337	2553 2786	834 995	911 958	689 678	282 306	
19 lat i mniej Under 20 years	194	125	58	10	–	1	–	–	–	
20 – 24	5134	699	3452	881	86	13	2	1	–	
25 – 29	10661	222	3992	5691	645	90	20	1	–	
30 – 34	4398	32	749	2156	1203	202	54	2	–	
35 – 39	1481	3	123	426	546	285	90	8	–	
40 – 49	1302	4	43	158	253	332	404	101	7	
50 – 59	824	–	5	15	50	64	311	345	34	
60 lat i więcej and more	574	–	1	–	3	8	77	220	265	

TABL. 8 (46). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2007	6113	474	2968	1843	423	118	139	107	41
TOTAL 2008	6541	488	2989	2106	497	185	153	86	37
19 lat i mniej Under 20 years	75	55	17	3	–	–	–	–	–
20 – 24	1940	322	1364	231	22	1	–	–	–
25 – 29	2909	98	1365	1296	138	11	1	–	–
30 – 34	912	10	214	452	190	40	6	–	–
35 – 39	287	1	19	86	93	67	19	2	–
40 – 49	236	2	9	35	47	55	77	11	–
50 – 59	108	–	1	3	6	11	46	36	5
60 lat i więcej and more	74	–	–	–	1	–	4	37	32

TABL. 9 (47). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS
OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females			
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced	
O G Ó Ł E M T O T A L					
OGÓŁEM 2007	30022	26194	752	3076	
GRAND TOTAL 2008	31109	26988	780	3341	
Kawalerowie Single	27007	25305	183	1519	
Wdowcy Widowers	652	114	297	241	
Rozwiedzeni Divorced	3450	1569	300	1581	
M I A S T A U R B A N A R E A S					
RAZEM 2007	23909	20568	626	2715	
TOTAL 2008	24568	21023	646	2899	
Kawalerowie Single	20971	19562	140	1269	
Wdowcy Widowers	550	89	240	221	
Rozwiedzeni Divorced	3047	1372	266	1409	
W I E Ś R U R A L A R E A S					
RAZEM 2007	6113	5626	126	361	
TOTAL 2008	6541	5965	134	442	
Kawalerowie Single	6036	5743	43	250	
Wdowcy Widowers	102	25	57	20	
Rozwiedzeni Divorced	403	197	34	172	

TABL. 10 (48). **MALŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM	2007	19302	14686	4616
TOTAL	2008	19890	15054	4836
Kościół Katolicki		19561	14860	4701
<i>The Catholic Church</i>				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		4	3	1
<i>The Polish Autocephalous Orthodox Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Augsburski		263	142	121
<i>The Evangelical Church of the Augsburg Confession</i>				
Kościół Ewangelicko-Reformowany		3	3	–
<i>The Evangelical-Reformed Church</i>				
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny		15	9	6
<i>The United Methodist Church</i>				
Kościół Chrześcijan Baptystów		8	8	–
<i>The Baptist Union of Poland</i>				
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		5	3	2
<i>The Seventh-day Adventist Church</i>				
Kościół Polskokatolicki		7	7	–
<i>The Polish Catholic Church</i>				
Kościół Zielonoświątkowy		21	17	4
<i>The Pentecostal Church of Poland</i>				
Kościół Starokatolicki Mariawitów		2	1	1
<i>The Mariavite Old Catholic Church</i>				
Nie ustalone wyznanie		1	1	–
<i>Religion not specified</i>				

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a *With civil law consequences.*

TABL. 11 (49). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM 2007	9531	16	793	1961	2068	1500	2109	931	153
GRAND TOTAL 2008	9711	22	748	1974	2035	1641	2112	978	201
19 lat i mniej Under 20 years	5	3	1	–	1	–	–	–	–
20 – 24	321	13	246	53	8	1	–	–	–
25 – 29	1415	5	379	905	113	12	1	–	–
30 – 34	2125	–	100	833	1049	124	14	2	3
35 – 39	1779	–	12	139	701	813	109	3	2
40 – 49	2480	–	8	38	141	655	1521	114	3
50 – 59	1262	1	1	3	19	33	458	712	35
60 lat i więcej and more	324	–	1	3	3	3	9	147	158
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM 2007	8407	12	659	1710	1823	1344	1883	839	137
TOTAL 2008	8593	18	638	1742	1782	1478	1857	898	180
19 lat i mniej Under 20 years	5	3	1	–	1	–	–	–	–
20 – 24	279	9	217	47	5	1	–	–	–
25 – 29	1232	5	318	800	97	11	1	–	–
30 – 34	1891	–	83	736	938	118	13	2	1
35 – 39	1562	–	11	118	599	730	99	3	2
40 – 49	2194	–	6	35	124	586	1331	109	3
50 – 59	1134	1	1	3	15	29	404	647	34
60 lat i więcej and more	296	–	1	3	3	3	9	137	140
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM 2007	1124	4	134	251	245	156	226	92	16
TOTAL 2008	1118	4	110	232	253	163	255	80	21
19 lat i mniej Under 20 years	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	42	4	29	6	3	–	–	–	–
25 – 29	183	–	61	105	16	1	–	–	–
30 – 34	234	–	17	97	111	6	1	–	2
35 – 39	217	–	1	21	102	83	10	–	–
40 – 49	286	–	2	3	17	69	190	5	–
50 – 59	128	–	–	–	4	4	54	65	1
60 lat i więcej and more	28	–	–	–	–	–	–	10	18

TABL. 12 (50). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	9531	9711	T O T A L
rozwoy małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	3671	3896	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	5860	5815	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	3873	3890	1
2	1613	1593	2
3	303	252	3
4 i więcej	71	80	4 and more
a Poniżej 18 lat. a Below age 18.			

TABL. 13 (51). **UODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	43858	46994	36471	10523	<i>Live births</i>
Małżeńskie	35715	37982	28430	9552	<i>Legitimate</i>
chłopcy	18377	19409	14526	4883	<i>males</i>
dziewczęta	17338	18573	13904	4669	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	8143	9012	8041	971	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	4213	4581	4073	508	<i>males</i>
dziewczęta	3930	4431	3968	463	<i>females</i>
Urodzenia martwe	225	253	200	53	<i>Still births</i>

TABL. 14 (52). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

L A T A Y E A R S WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2007 TOTAL	43858	23165	14670	4008	1174	476	362
2008	46994	24841	16026	4171	1149	450	357
19 lat i mniej Under 20 years	2449	2283	156	10	—	—	—
20 – 24	10422	7674	2315	363	58	11	1
25 – 29	17727	10326	5971	1090	235	69	36
30 – 34	11986	3815	5984	1536	383	152	116
35 – 39	3720	659	1478	955	352	154	122
40 – 44	658	82	116	210	114	61	75
45 lat i więcej and more	32	2	6	7	7	3	7
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2007 TOTAL	100,0	52,8	33,4	9,1	2,7	1,1	0,8
2008	100,0	52,9	34,1	8,9	2,4	1,0	0,8
19 lat i mniej Under 20 years	100,0	93,2	6,4	0,4	—	—	—
20 – 24	100,0	73,6	22,2	3,5	0,6	0,1	0,0
25 – 29	100,0	58,3	33,7	6,1	1,3	0,4	0,2
30 – 34	100,0	31,8	49,9	12,8	3,2	1,3	1,0
35 – 39	100,0	17,7	39,7	25,7	9,5	4,1	3,3
40 – 44	100,0	12,5	17,6	31,9	17,3	9,3	11,4
45 lat i więcej and more	100,0	6,3	18,8	21,9	21,9	9,4	21,9

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

Uwaga do tablic 1 – 3, 6, 15

Dane dla 2000 r. zostały zweryfikowane, patrz uwagi ogólne do działu, ust 1.

Note to tables 1 – 3, 6, 15

Data for 2000 have been verified, see general notes to the chapter, item 1.

TABL. 15 (53). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49	32,9	33,0	36,5	39,7	39,5	40,3
15 – 19	16,1	12,8	14,3	16,5	17,4	13,5
20 – 24	75,8	54,0	54,6	56,8	55,1	62,5
25 – 29	86,4	83,7	87,4	91,9	90,1	98,6
30 – 34	44,2	53,5	60,6	67,8	68,1	66,6
35 – 39	17,2	19,2	22,7	24,3	24,3	24,4
40 – 44	3,7	3,7	4,2	4,3	4,2	4,7
45 – 49	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
Współczynniki						
Rates						
Dzietności ogólnej	1,219	1,130	1,211	1,298	1,286	1,346
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,587	0,589	0,587	0,636	0,630	0,656
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	0,918	0,843	0,919	0,979	0,963	1,039
Demographic dynamics						

TABL. 16 (54). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2007	47736	25472	22264	37725	20113	17612	10011	5359	4652
TOTAL 2008	48016	25511	22505	37890	20060	17830	10126	5451	4675
0 – 4 lata	360	192	168	273	144	129	87	48	39
5 – 9	18	13	5	12	8	4	6	5	1
10 – 14	31	26	5	21	19	2	10	7	3
15 – 19	123	90	33	91	68	23	32	22	10
20 – 24	203	157	46	161	125	36	42	32	10
25 – 29	313	238	75	252	193	59	61	45	16
30 – 34	384	293	91	312	231	81	72	62	10
35 – 39	547	408	139	445	326	119	102	82	20
40 – 44	984	716	268	796	569	227	188	147	41
45 – 49	1838	1309	529	1487	1052	435	351	257	94
50 – 54	3032	2135	897	2508	1750	758	524	385	139
55 – 59	4025	2749	1276	3342	2248	1094	683	501	182
60 – 64	3910	2595	1315	3239	2103	1136	671	492	179
65 – 69	4848	3098	1750	3967	2501	1466	881	597	284
70 – 74	5940	3470	2470	4722	2748	1974	1218	722	496
75 – 79	6964	3464	3500	5400	2629	2771	1564	835	729
80 – 84	6711	2491	4220	5094	1849	3245	1617	642	975
85 lat i więcej <i>and more</i>	7785	2067	5718	5768	1497	4271	2017	570	1447

TABL. 17 (55). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN W 2007 R.
DEATHS BY CAUSES IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M	47736	1023,8	25469	22267	37722	10014
TOTAL						
Z orzeczoną przyczyną zgonu^a	47736	1023,8	25469	22267	37722	10014
With stated cause of death^a						
w tym: of which:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze	375	8,0	255	120	300	75
Infectious and parasitic diseases						
w tym gruźlica układu oddechowego of which tuberculosis of the respira- tory system	180	3,9	149	31	147	33
Nowotwory	12398	265,9	6899	5499	10065	2333
Neoplasms						
w tym nowotwory złośliwe	12036	258,1	6730	5306	9779	2257
of which malignant neoplasms						
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ	63	1,4	30	33	51	12
Diseases of blood and blood-forming organs ^Δ						
Zaburzenia wydzielania wewnętr- nego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	943	20,2	375	568	755	188
Endocrine, nutritional and metabolic diseases						
w tym cukrzyca	889	19,1	352	537	709	180
of which diabetes mellitus						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	310	6,6	251	59	276	34
Mental and behavioural disorders						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	675	14,5	341	334	546	129
Diseases of the nervous system and sense organs						
Choroby układu krążenia	22085	473,7	10451	11634	16922	5163
Diseases of the circulatory system						
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa	584	12,5	278	306	459	125
hypertensive disease						
choroba niedokrwienna serca	8722	187,1	4534	4188	7123	1599
ischaemic heart disease						
choroby naczyń mózgowych	5001	107,3	2214	2787	3819	1182
cerebrovascular disease						
miażdżycy	2090	44,8	760	1330	1416	674
arteriosclerosis						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 17 (55). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN W 2007 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Z orzeczoną przyczyną zgonu ^a (dok.) With stated cause of death ^a (cont.)						
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	2442	52,4	1461	981	1936	506
Choroby układu trawiennego Diseases of the digestive system	2612	56,0	1530	1082	2203	409
w tym choroby wątroby of which liver diseases	1369	29,4	887	482	1204	165
Choroby skóry i tkanki podskórnej Diseases of the skin and subcutaneous tissue	3	0,1	2	1	2	1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	33	0,7	10	23	19	14
Choroby układu moczowo-płciowego Diseases of the genitourinary system	510	10,9	258	252	403	107
Ciąża, poród i połóg Pregnancy, childbirth and the puerperium	2	0,0	–	2	1	1
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Conditions originating in the perinatal period	147	3,2	88	59	119	28
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ	122	2,6	55	67	99	23
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	1977	42,4	1231	746	1657	320
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny Injuries and poisonings by external cause	3039	65,2	2232	807	2368	671
w tym zamierzone samookaleczenie of which self-inflicted injury	541	11,6	467	74	408	133

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

U w a g a. Ze względu na dwa etapy opracowania kart statystycznych do karty zgonu, po weryfikacji danych może istnieć różnica w liczbie zgonów (i jej składowych) w porównaniu z tablicą bilansową.

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

N o t e. After revision of the data there may occur a difference in the number of deaths compared with the balance table due to the two phases of elaboration of statistical cards to the card of death.

TABL. 18 (56). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczeta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M 2007	292	6,7	158	134	238	54
T O T A L 2008	318	6,8	170	148	244	74
0 dni days	80	1,7	42	38	56	24
1 – 6 days	70	1,5	40	30	55	15
7 – 29 dni days	60	1,3	25	35	43	17
1 miesiąc month	40	0,9	26	14	33	7
2 months	15	0,3	8	7	11	4
3 – 11 miesięcy months	53	1,1	29	24	46	7

TABL. 19 (57). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN W 2007 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczeta females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M	292	6,7	158	134	238	54
TOTAL						
Z orzeczoną przyczyną zgonu^a	292	6,7	158	134	238	54
With stated cause of death^a						
Choroby zakaźne i pasożytnicze	8	0,2	4	4	6	2
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym posocznica	6	0,1	2	4	5	1
<i>of which septicaemia</i>						
Nowotwory	–	–	–	–	–	–
<i>Neoplasms</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	1	0,0	1	–	1	–
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	6	0,1	6	–	3	3
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
Choroby układu oddechowego	6	0,1	1	5	5	1
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
w tym zapalenie płuc	5	0,1	1	4	5	–
<i>of which pneumonia</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	147	3,4	88	59	119	28
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	95	2,2	43	52	81	14
<i>Congenital anomalies^Δ</i>						
w tym wrodzone wady serca	38	0,9	18	20	29	9
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	19	0,4	8	11	14	5
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	8	0,2	5	3	7	1
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	2	0,0	2	–	2	–
<i>Other causes of deaths</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 20 (58). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	574	664	514	536	411	T O T A L
w tym dokonane	491	505	346	368	303	of which committed
Miasta ^b	458	536	417	435	325	Urban areas ^b
Wieś ^b	116	125	95	99	84	Rural areas ^b
Wiek samobójców^c						Age of suicidal persons^c
14 lat i mniej		7	3	8	1	14 and less
15 – 19		44	39	32	23	15 – 19
20 – 24		57	47	57	45	20 – 24
25 – 29		75	50	63	50	25 – 29
30 – 34		51	45	37	29	30 – 34
35 – 39		42	46	40	36	35 – 39
40 – 44		54	47	55	47	40 – 44
45 – 49		78	44	51	41	45 – 49
50 – 54		88	44	59	43	50 – 54
55 – 59		58	45	50	40	55 – 59
60 – 64		44	27	21	16	60 – 64
65 – 69		31	24	26	15	65 – 69
70 lat i więcej		34	48	37	25	70 and more

a Usiłowane i dokonane. **b** W podziale na miasto i wieś nie uwzględniono osób o nieustalonym miejscu dokonania zamachu. **c** W podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

a Attempted and committed. **b** Data by urban and rural areas exclude cases for which the place of incident is unknown. **c** Data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Katowice.

TABL. 21 (59). **PRZECIĘTNE DALSZĘ TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MEŻCZYŻNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,55	55,53	41,21	27,65	16,44
TOTAL	2005	70,52	56,26	41,90	28,31	17,16
	2007	70,66	56,34	41,99	28,42	17,32
	2008	70,89	56,57	42,20	28,70	17,65
Miasta		70,78	56,44	42,07	28,62	17,65
<i>Urban areas</i>						
Wieś		71,30	57,07	42,68	29,03	17,66
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	77,18	63,07	48,35	33,99	20,97
TOTAL	2005	78,45	64,16	49,35	35,01	22,03
	2007	78,77	64,41	49,64	35,28	22,30
	2008	78,91	64,54	49,77	35,42	22,41
Miasta		78,65	64,26	49,49	35,20	22,25
<i>Urban areas</i>						
Wieś		79,97	65,64	50,89	36,34	23,03
<i>Rural areas</i>						

TABL. 22 (60). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATIONS OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	z wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2007 TOTAL 2008	52003 44187	37340 31655	12617 10181	2046 2351	61893 51344	33041 28290	20494 16463	8358 6591	-9890 -7157
Miasta 2007 Urban areas 2008	35565 30787	25527 21864	8468 6992	1570 1931	49812 41721	27044 23228	16308 13305	6460 5188	-14247 -10934
Wieś 2007 Rural areas 2008	16438 13400	11813 9791	4149 3189	476 420	12081 9623	5997 5062	4186 3158	1898 1403	4357 3777
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2007 TOTAL 2008	11,2 9,5	8,0 6,8	2,7 2,2	0,4 0,5	13,3 11,0	7,1 6,1	4,4 3,5	1,8 1,4	-2,1 -1,5
Miasta 2007 Urban areas 2008	9,7 8,5	7,0 6,0	2,3 1,9	0,4 0,5	13,6 11,5	7,4 6,4	4,5 3,7	1,8 1,4	-3,9 -3,0
Wieś 2007 Rural areas 2008	16,3 13,3	11,7 9,7	4,1 3,2	0,5 0,4	12,0 9,5	6,0 5,0	4,2 3,1	1,9 1,4	4,3 3,7

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 23 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2007	49957	40195	9762	53535	40195	13340
TOTAL 2008	41836	33757	8079	44753	33757	10996
Miasta 2007	33995	26031	7964	43352	31868	11484
Urban areas 2008	28856	22279	6577	36533	27032	9501
Wieś 2007	15962	14164	1798	10183	8327	1856
Rural areas 2008	12980	11478	1502	8220	6725	1495
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2007	10,7	8,6	2,1	11,5	8,6	2,9
TOTAL 2008	9,0	7,3	1,7	9,6	7,3	2,4
Miasta 2007	9,3	7,1	2,2	11,9	8,7	3,1
Urban areas 2008	7,9	6,1	1,8	10,0	7,4	2,6
Wieś 2007	15,9	14,1	1,8	10,1	8,3	1,8
Rural areas 2008	12,9	11,4	1,5	8,1	6,7	1,5

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2000	42883	20608	22275	44498	21466	23032	-1615	-858	-757
TOTAL	2005	44308	20943	23365	47383	22347	25036	-3075	-1404	-1671
	2007	49957	23991	25966	53535	25807	27728	-3578	-1816	-1762
	2008	41836	19417	22419	44753	20946	23807	-2917	-1529	-1388
0 – 4 lata		4066	2063	2003	4178	2175	2003	-112	-112	–
5 – 9		2488	1272	1216	2566	1318	1248	-78	-46	-32
10 – 14		1700	859	841	1772	893	879	-72	-34	-38
15 – 19		1848	780	1068	2033	862	1171	-185	-82	-103
20 – 24		5446	1841	3605	5630	1923	3707	-184	-82	-102
25 – 29		8369	3563	4806	8622	3660	4962	-253	-97	-156
30 – 34		5494	2753	2741	5760	2866	2894	-266	-113	-153
35 – 39		3062	1676	1386	3264	1769	1495	-202	-93	-109
40 – 44		1849	1059	790	2053	1158	895	-204	-99	-105
45 – 49		1633	902	731	1982	1083	899	-349	-181	-168
50 – 54		1751	893	858	2111	1076	1035	-360	-183	-177
55 – 59		1395	655	740	1748	821	927	-353	-166	-187
60 – 64		844	417	427	1091	577	514	-247	-160	-87
65 lat i więcej		1891	684	1207	1943	765	1178	-52	-81	29
and more										

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Cancelled registrations.

TABL. 25 (63). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	4368036	3681	1147
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki ^c	1783	5	5
Kościół Starokatolicki Mariawitów	573	2	4
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{d,e}	60000	95	53
Kościół Ewangelicko-Reformowany	82	–	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^c	474	2	5
Kościół Chrześcijan Baptystów ^c	522	10	9
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	2348	11	28
Adwentyści Dnia Siódmego-Poruszenie Reformacyjne	33	3	2
Kościół Boży w Chrystusie ^c	366	18	7
Kościół Zielonoświątkowy	4290	38	22
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	43	5	3
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	439	57	14
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” ^c	196	62	9
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa ^d	14	1	1
Nowoapostolski Kościół w Polsce	557	8	5
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych W Dniach Ostatnich	184	14	1
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	800	13	5
Kościół Chrystusowy ^f	35	1	1
Kościół Wolnych Chrześcijan	1933	36	35
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan ^c	352	–	–

a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. **b** Dane dotyczą diecezji: katowickiej, gliwickiej, sosnowieckiej, częstochowskiej i bielsko-żywieckiej. **c** Dane za 2007 r. **d** Dane za 2005 r. **e** Dane dotyczą diecezji: katowickiej i cieszyńskiej. **f** Dane za 2006 r.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. **b** Data concern dioceses: katowicka, gliwicka, sosnowiecka, częstochowska and bielsko-żywiecka. **c** Data for 2007. **d** Data for 2005. **e** Data concern dioceses: katowicka and cieszyńska. **f** Data for 2006.

TABL. 25 (63). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R. (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008 (cont.)
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) Protestant and Protestant-tradition (cont.)			
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	151	10	–
Zbór Stanowczych Chrześcijan	130	7	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^c	274	9	5
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	224	22	7
Misja „Centrum Służby Życia”	70	4	1
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	60	–	3
Zbór w Wodzisławiu Śląskim	92	3	1
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	135	5	1
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^g	278	3	–
Zbór Ewangelii Łaski ^c	54	2	1
Kościół Pentakostalny w RP	40	7	3
Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu	21	5	1
Ewangeliczny Związek Braterski	60	2	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
„Szkola Zen Kwan Um” w Polsce	6	–	1
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	110	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^c	150	2	1
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy ^g	127154	–	297
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	183	13	–
Lectorium Rosicrucianum	32	–	–
Chrześcijański Kościół „Marantha” w Wiśle	30	6	1
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski ^d	57	12	5

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane za 2007 r. ^d Dane za 2005 r. ^g Dane dotyczą całego kraju.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data for 2007. ^f Data for 2005. ^g Data concern the country.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się

w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 2 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover members of households absent for period longer than 2 months except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 results of the LFS are generalized on the basis of balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data are not fully comparable with results from previous years.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) among the **employed**, are included all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside of agriculture or assisted (without wages and salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture;
- had work but did not perform it:
 - due to illness, maternity leave or vacation,
 - due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.

2) **bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglania dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

2) **unemployed persons** are persons, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population aged 15 and more and in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population aged 15 and more and in a given group.

The **unemployment rate** is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczoroi oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór);

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5,

b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e., in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election);

2) employers and own-account workers, i.e.:

a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5,

b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,

c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;

- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu podano w dwóch ujęciach, tj.:

- 1) wyszacowano przy wykorzystaniu Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r. (licznik),
- 2) podano dla 2002 r.; wyszacowano dla 2003 r. – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2002 r. – według stanu w dniu 20 V (mianownik).

U w a g a: Dla 2000 r. wyszacowano przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r. natomiast od 2004 r. dane wyszacowano przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w czerwcu 2002 r. według stanu w dniu 20 V.

Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu** osób pełnoza-

- 3) *outworkers*;
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents)*;
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives)*;
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations*.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace* are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture on a given day are presented in two formulations:

- 1) *estimated using the results of the Agricultural Census conducted in June 1996 (numerator),*
- 2) *presented for 2002; estimated for 2003 using the results of the National Population and Housing Census conducted in 2002 – as of 20 V (denominator).*

N o t e. For 2000 data were estimated using the results of the Agricultural Census conducted in June 1996, while since 2004 data have been estimated using the results of the National Population and Housing Census conducted in June 2002 as of 20 V.

Since 2002 employed persons on private farms in agriculture do not include persons performing work:

- 1) *on private farms with area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for own needs;*
- 2) *on private farms with area up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for own needs.*

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, on a given day, of full-time**

trudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych,

- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. **Wolne miejsca pracy** – to miejsca pracy powstałe w wyniku np. zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności. W jednostkach nowo powstałych wszystkie miejsca pracy będą jednocześnie miejscami nowo utworzonymi.

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsce pracy powstałe w wyniku np. zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności. W jednostkach nowo powstałych wszystkie miejsca pracy będą jednocześnie miejscami nowo utworzonymi.

12. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

13. Dane w tabl. 4 – 9, 11 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organiza-

paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees,

- 2) **the average paid employment** – *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. **Outworkers** *are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

8. **Agents** *are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents maintaining entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

11. **Job vacancies** *are workplaces formed as a result of labour turnover, or places newly created in relationship to which the following three conditions were fulfilled:*

- 1) *jobs as of the reporting day were in fact not filled,*
2) *the employer made efforts to find persons willing to undertake the job,*
3) *in case of finding appropriate candidates, the employer would be ready to hire these persons immediately.*

Newly created jobs *are workplaces formed as a result of e.g. organizational changes, enwidening or change of the profile of activity. In newly created units all workplaces are at the same time newly created jobs.*

12. *In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person, however in other tables – by seat of management of unit.*

13. *Data presented in tables 4 – 9, 11 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers*

cji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób,

14. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

15. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

organizations, economic and professional self-government, private farms, clergy and economic entities employing not more than 9 persons.

14. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

Persons **taking child-care leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the regulations of the decree on detailed conditions of granting child-care leave of the Minister of Economy, Labour and Social Policy, dated 16 XII 2003 (Journal of Laws No. 230, item 2291).

15. Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrud-

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work

nienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły, gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych lub szkole wyższej, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia innej pracy zarobkowej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 5) nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnej produkcji rolnej;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego ab

and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service or any other work providing earnings (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extracurriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the evening, weekend, and extra curriculum education system, looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, i.a. the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;*
- 2) is aged less than 60 (women) or less than 65 (men);*
- 3) did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment or other work providing earnings does not receive: a pre-retirement benefit, or pre-retirement allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,*
- 4) is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha or is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 5) does not receive income subject to income tax from special divisions of agricultural production;*
- 6) is not in possession of an entry to the register's rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- 8) does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from money gathered on bank accounts;*
- 9) does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- 10) does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) does not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed is not included person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004

solwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dla 2002 i 2003 r. stopę bezrobocia rejestrowanego zaprezentowano w dwóch wariantach różniących się źródłem danych o pracujących w rolnictwie indywidualnym, będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo. Dane prezentowane w liczniku – opracowane zostały z wykorzystaniem wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, natomiast w mianowniku – wykorzystano wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,

also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. For years 2002 and 2003 the registered unemployment rate is presented in two variants – these variants have different data sources on employed in individual agriculture, which is a component of civil population economically active. Data presented in the numerator are compiled on the basis of the results of the National Agricultural Census 1996; data in the denominator are based on the results of the National Population and Housing Census 2002.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equal to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture registered by branches of the ASIF are related only to those accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within the given year.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with an employee performing normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated),
- while an employee is at the disposal of the employer or while travelling between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is the result of work relations.

Accidents considered equal to accidents at work include accidents which an employee had:

- during a business trip,

- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

- *during a training within the scope of common self-defence,*
- *while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.*

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship,*
- *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions,*
- *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,*
- *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers,*
- *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives,*
- *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,*
- *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them,*
- *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergyman,*
- *serving supplementary forms of military service,*
- *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of accident.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez indywidualnych gospodarstw rolnych oraz gospodarki łowieckiej), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo – rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami i pozostałymi usług sanitarnych i pokrewnych),
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

5. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding private farms in agriculture and hunting), fishing (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods, computer and related activities and research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to tertiary education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (in the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities),
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are presented in the CSO's publications "Accidents at Work" and "Working Conditions" from series "Information and statistical papers".

TABL. 1 (64). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008					SPECIFICATION
	przeciętne roczne annual averages	kwartały quarters					
		I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	3827	3771	3843	3786	3749	3708	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1817	1797	1846	1812	1774	1754	Men
Kobiety	2010	1975	1996	1973	1974	1954	Women
Aktywni zawodowo w tys.	1921	1950	1946	1956	1964	1932	Economically active persons in thous.
mężczyźni	1070	1068	1082	1080	1065	1046	men
kobiety	851	881	864	875	899	886	women
Pracujący	1765	1821	1812	1843	1830	1801	Employed persons
mężczyźni	990	1006	1013	1021	1008	984	men
kobiety	775	815	799	821	822	817	women
Bezrobotni	155	128	134	113	134	131	Unemployed persons
mężczyźni	80	62	69	59	57	62	men
kobiety	76	66	65	54	77	69	women
Bierni zawodowo w tys.	1906	1822	1896	1830	1785	1776	Economically inactive persons in thous.
Mężczyźni	747	728	764	732	709	708	Men
Kobiety	1160	1093	1132	1098	1075	1068	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ							ACTIVITY RATE
w %	50,2	51,7	50,6	51,7	52,4	52,1	in %
mężczyźni	58,9	59,4	58,6	59,6	60,0	59,6	men
kobiety	42,3	44,6	43,3	44,3	45,5	45,3	women
Miasta	51,3	53,0	52,1	53,0	53,7	53,4	Urban areas
Wieś	45,9	46,8	45,1	46,5	47,7	47,7	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA							EMPLOYMENT RATE
w %	46,1	48,3	47,2	48,7	48,8	48,6	in %
mężczyźni	54,6	56,0	54,9	56,3	56,8	56,1	men
kobiety	38,6	41,3	40,0	41,6	41,6	41,8	women
Miasta	46,9	49,3	48,2	49,7	49,8	49,7	Urban areas
Wieś	43,0	44,5	43,0	44,8	45,2	44,9	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	8,1	6,6	6,9	5,8	6,8	6,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	7,5	5,8	6,4	5,5	5,4	5,9	men
kobiety	8,9	7,5	7,5	6,2	8,6	7,8	women
Miasta	8,5	6,9	7,4	6,2	7,2	6,9	Urban areas
Wieś	6,2	5,1	4,5	3,7	5,4	6,2	Rural areas

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth.

TABL. 2 (65). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2008 R.**
*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Populati on	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaż- nik za- trudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni unem- ployed				
	w tys. in thous.						w % in %	
OGÓŁEM^a TOTAL^a	3708	1932	1801	131	1776	52,1	48,6	6,8
Według wieku By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b	2845	1903	1773	130	942	66,9	62,3	6,8
of which of working age ^b								
15 – 24 lata	578	175	140	35	403	30,3	24,2	20,0
25 – 34	629	535	502	33	94	85,1	79,8	6,2
35 – 44	584	513	490	23	72	87,8	83,9	4,5
45 – 54	735	527	500	27	208	71,7	68,0	5,1
55 lat i więcej	1182	182	169	13	1000	15,4	14,3	7,1
and more								
Według poziomu wykształcenia By educational level								
Wyższe	540	443	432	12	97	82,0	80,0	2,7
Tertiary								
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	951	627	584	43	324	65,9	61,4	6,9
Średnie ogólnokształcące	382	180	162	18	201	47,1	42,4	10,0
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	1071	586	543	44	485	54,7	50,7	7,5
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	765	95	80	15	670	12,4	10,5	15,8
Lower secondary, primary and incomplete primary								

a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. Dane według wieku liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia. **b** Mężczyźni 18 – 64 lata, kobiety 18 – 59 lat.

a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Census 2002, see general notes to the chapter, item 1. Data by age are calculated basing on the exact date of birth. **b** Men aged 18 – 64, women aged 18 – 59.

TABL. 3 (66). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
OGÓŁEM TOTAL	1750840	1504944	1603146	1632980	486106	1146874	717700
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	213796	70982	71006	70813	2229	68584	32907
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>							
Przemysł	537648	477835	503683	513629	156288	357341	138631
<i>Industry</i>							
górnictwo	147762	120766	111820	117135	110846	6289	11951
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	348656	322416	358431	363429	20617	342812	118698
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	41230	34653	33432	33065	24825	8240	7982
Budownictwo	122180	89708	106732	111683	2692	108991	11675
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ	282940	270063	283307	286232	1621	284611	151372
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje	31330	28327	31504	35880	1446	34434	22781
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	99677	92264	100961	103069	39918	63151	28358
<i>Transport, storage and communica- tion</i>							
Pośrednictwo finansowe	30492	30990	32894	34557	5520	29037	24044
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	114166	125094	143267	142089	16614	125475	65204
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpie- czenia społeczne i zdrowotne ^Δ	55427	56219	58375	59626	59461	165	39466
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	98189	121960	121517	121011	113302	7709	95474
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	117698	91401	94862	95857	66802	29055	78242
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	47297	50101	55038	58534	20213	38321	29546
<i>Other community, social and per- sonal service activities</i>							

^a Według faktycznego miejsca pracy; patrz uwagi ogólne do działu ust. 2 i 5.

^a By actual workplace, see general notes to the chapter, item 2 and 5.

TABL. 4 (67). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including gratuitously contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	1160839	1144276	701	12920
TOTAL	2005	1031396	1018370	369	9873
	2007	1080267	1066003	1789	9698
	2008	1109845	1095774	1819	10977
sektor publiczny	469771	469764	–	–	–
public sector					
sektor prywatny	640074	626010	1819	10977	
private sector					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	6851	5488	4	150	
Przemysł	468821	464177	842	3802	
Industry					
górnictwo	121195	121149	–	46	
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	319468	314874	842	3752	
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	28158	28154	–	4	
electricity, gas and water supply					
Budownictwo	65772	64421	21	1300	
Construction					
Handel i naprawy ^Δ	104439	101139	79	3192	
Trade and repair ^Δ					
Hotele i restauracje	12299	11779	2	518	
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	54076	53628	3	445	
Transport, storage and communication					
Pośrednictwo finansowe	21260	21207	18	35	
Financial intermediation					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	88724	87811	138	775	
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	59144	59137	–	7	
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	116426	116352	–	67	
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	82641	82130	–	511	
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	29392	28505	712	175	
Other community, social and personal service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 5 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS AND DIVISIONS
As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector
OGÓŁEM TOTAL	1160839	533611	1031396	543941	1080267	610905	1109845	640074
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two; rybactwo	10185	6814	7135	5101	7141	5079	6851	4778
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>								
w tym rolnictwo i łowiectwo ^Δ of which agriculture and hunting ^Δ	8015	6445	5644	4846	5621	4801	5211	4401
Górnictwo	155504	3502	124977	4358	118183	4990	121195	4912
<i>Mining and quarrying</i>								
w tym górnictwo węgla ka- miennego i brunatnego; wydobywanie torfu	151283	639	123109	2650	116230	3208	119165	2955
<i>of which mining of coal and lignite; extraction of peat</i>								
Przetwórstwo przemysłowe ... <i>Manufacturing</i>	296225	232132	285778	259385	313958	291976	319468	299221
w tym: of which:								
produkcja artykułów spożyw- czych i napojów	39372	37872	39124	38455	38650	38194	39637	39467
<i>manufacture of food prod- ucts and beverages</i>								
włókiennictwo	10556	7808	8347	7280	7390	6601	5911	5294
<i>manufacture of textiles</i>								
działalność wydawnicza; po- ligrafia i reprodukcja zapi- sanych nośników informacji	5467	5172	4229	4084	4377	4234	4577	4469
<i>publishing, printing and re- production of recorded media</i>								
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	5168	169	3825	555	3791	734	3600	624
<i>manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ</i>								
produkcja wyrobów chemicz- nych	7906	5739	5067	3739	6533	4558	6898	4991
<i>manufacture of chemicals and chemical products</i>								
produkcja wyrobów gumo- wych i z tworzyw sztucz- nych	13652	12050	19187	17412	23809	22888	24155	23242
<i>manufacture of rubber and plastic products</i>								
produkcja wyrobów z pozo- stałych surowców niemeta- licznych	15285	13674	13447	12845	15197	14714	15278	14793
<i>manufacture of other non- metallic mineral products</i>								

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 5 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)
As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) <i>Manufacturing (cont.)</i>								
produkcja metali	39589	15102	32891	29607	33746	29819	33239	30307
<i>manufacture of basic metals</i>								
produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>manufacture of metal products^Δ</i>	32580	26214	33775	31130	41443	39698	43402	41785
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	39516	27585	35050	26237	34229	27980	35599	29419
<i>manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>								
produkcja maszyn biurowych i komputerów	578	578	459	459	591	591	734	734
<i>manufacture of office machinery and computers</i>								
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	15050	12723	16050	15132	19907	18813	19742	18709
<i>manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>								
produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	3443	2860	5172	4987	6020	5950	6239	6212
<i>manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>								
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ ...	10535	10020	12436	#	13438	13140	13511	13202
<i>manufacture of furniture; other manufacturing n.e.c.</i>								
przetwarzanie odpadów	2469	1842	1739	1686	1658	1639	1923	1646
<i>recycling</i>								
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	42433	4323	31070	4928	29265	8144	28158	8143
<i>Electricity, gas and water supply</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	32642	3940	21416	4522	19559	7598	18858	7602
<i>electricity, gas, steam and hot water supply</i>								
pobór, uzdatnianie i rozprzeczanie wody	9791	383	9654	406	9706	546	9300	541
<i>collection, purification and distribution of water</i>								
Budownictwo	86125	79975	58114	53648	63240	59686	65772	62440
<i>Construction</i>								

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 5 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)
As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector
Handel i naprawy ^Δ	97140	91589	89811	87889	96497	94338	104439	103339
<i>Trade and repair^Δ</i>								
sprzedaż i naprawa pojazdów samochodowych i motocy- kli; sprzedaż detaliczna pa- liw ^Δ	12116	11536	12197	11646	13098	12523	14222	14083
<i>sale, maintenance and re- pair of motor vehicles and motorcycles; retail of au- tomotive fuel</i>								
handel hurtowy i komisowy ^Δ ..	52330	48329	45076	43871	48924	47498	52068	51257
<i>wholesale and commission trade^Δ</i>								
handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobis- tego i domowego ^Δ	32694	31724	32538	32372	34475	34317	38149	37999
<i>retail trade; repair of per- sonal and household goods^Δ</i>								
Hotele i restauracje	12146	10506	9409	8027	10247	8879	12299	10770
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność	.	.	50218	25216	56328	30432	54076	28315
<i>Transport, storage and com- munication</i>								
w tym: of which:								
transport lądowy i rurociago- wy	.	.	26176	16201	28679	19205	30213	20935
<i>land and pipeline transport</i>								
poczta i telekomunikacja	.	.	16502	3280	19338	4782	15941	1372
<i>post and telecommunica- tions</i>								
Pośrednictwo finansowe	23949	16798	20508	14796	20727	15739	21260	15962
<i>Financial intermediation</i>								
pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpie- czeń i funduszy emerytal- no-rentowych	20180	14556	17563	12983	17825	13971	17760	13952
<i>financial intermediation ex- cept insurance and pension funding</i>								
ubezpieczenia oraz fundusze emerytalno-rentowe; bez gwarantowanej prawnie opieki społecznej	2100	646	2049	#	1966	917	1979	650
<i>insurance and pension fund- ing, except compulsory social security</i>								
działalność pomocnicza związana z pośrednictwem finansowym i ubezpieczeniami	1669	1596	896	790	936	851	1521	1360
<i>activities auxiliary to finan- cial intermediation</i>								

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 5 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)
As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS DZIAŁY DIVISIONS	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector	ogółem total	w tym sektor prywatny of which private sector
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	74174	53370	74636	57477	80916	64214	88724	71390
obsługa nieruchomości <i>real estate activities</i>	22024	13995	20928	13579	20286	13472	20758	14186
wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypoży- czanie artykułów użytku osobistego i domowego <i>renting of machinery and equipment without opera- tor and of personal and household goods</i>	471	394	674	674	701	701	772	772
informatyka <i>computer and related activi- ties</i>	4528	3316	5122	4399	6244	5476	6942	6189
działalność badawczo- rozwojowa <i>research and development</i>	5902	192	3864	208	3728	298	3691	314
działalność gospodarcza pozostała <i>other business activities</i>	41249	35473	44048	38617	49957	44267	56561	49929
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and de- fence; compulsory social security</i>	55366	69	55725	108	57648	104	59144	113
Edukacja <i>Education</i>	95064	2360	118879	2799	117116	3223	116426	3062
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	109807	7409	80542	12306	81650	13955	82641	16018
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	24128	7638	24591*	7900*	27351	10146	29392	11611
w tym: of which: odprowadzanie i oczy- szczanie ścieków, gospo- darowanie odpadami, po- zostałe usługi sanitarne i pokrewne..... <i>sewage and refuse disposal, sanitation and similiar ac- tivities</i>	8229	3827	8168	4161	9000	5105	9771	5638
działalność związana z kultu- rą, rekreacją i sportem <i>recreational, cultural and sporting activities</i>	13912	1971	14688	2104	15570	2368	16854	3345

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 6 (69). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non-manual labour
O G Ó Ł E M T O T A L	1126986	984730	1033058	1074756	617982	456774
sektor publiczny public sector	625570	481160	466123	461829	201037	260792
sektor prywatny private sector	501416	503570	566935	612927	416945	195982
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	6150	4670	4592	4376	2606	1770
Przemysł Industry	493802	425994	445901	462881	359186	103695
górnictwo mining and quarrying	165176	125327	119844	120053	95993	24060
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	290041	269394	296466	314546	245494	69052
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	38585	31273	29591	28282	17699	10583
Budownictwo Construction	84544	53032	58689	61550	47067	14483
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	90231	82238	87598	97828	57277	40551
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	10144	8091	8806	10832	8307	2525
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	.	47731	54765	52801	41213	11588
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	23307	19069	19593	20343	380	19963
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	66721	69745	75356	83384	41633	41751
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	47136	54702	56474	57865	5960	51905
Edukacja Education	101426	117992	116595	115285	26636	88649
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	109455	79013	80105	80908	14866	66042
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	21556	22453	24584	26703	12851	13852

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, bez zatrudnionych za granicą; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing not more than 9 persons, excluding persons employed abroad; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 7 (70). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2000	1057096	454343	118445	62064
TOTAL	2005	934076	394973	84294	49048
	2007	986533	418627	79470	46550
	2008	1013735	430624	82039	48058
sektor publiczny		432278	220506	37486	25206
public sector					
sektor prywatny		581457	210118	44553	22852
private sector					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing		4103	1142	1385	439
Przemysł		451262	115291	12915	6218
Industry					
górnictwo		120958	12416	191	40
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		302520	96543	12354	6014
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		27784	6332	370	164
electricity, gas and water supply					
Budownictwo		61020	6138	3401	987
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		92802	46036	8337	5544
Trade and repair ^Δ					
Hotele i restauracje		9966	7001	1813	1259
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		49319	14791	4309	3169
Transport, storage and communication					
Pośrednictwo finansowe		19829	15203	1378	988
Financial intermediation					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		73858	32895	13953	5597
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		56494	37897	2643	1408
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		96284	79097	20068	13999
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		75077	63576	7053	5217
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		23721	11557	4784	3233
Other community, social and personal service activities					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 8 (71). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowawczych i bezpłatnych persons returning from child-care leaves and unpaid leaves	
O G Ó Ł E M 2000	203117	74325	20826	118686	5421	18,0
T O T A L 2005	192570	66878	25725	108575	3501	20,8
..... 2007	244885	87224	37852	66764	3738	25,3
2008	245546	87009	37723	66896	3952	24,1
sektor publiczny public sector	53260	24175	8744	16747	1415	12,1
sektor prywatny private sector	192286	62834	28979	50149	2537	33,1
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	835	208	119	169	10	20,0
Przemysł Industry	97343	25544	13901	28893	1280	21,4
górnictwo mining and quarrying	15926	711	2457	6231	70	13,5
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	79768	24353	11174	22037	1182	25,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	1649	480	270	625	28	5,7
Budownictwo Construction	25901	1472	3063	5074	415	42,8
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	33382	15034	5325	8143	438	36,8
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	4260	2632	625	854	52	45,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	13605	3255	1642	3860	133	27,5
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	5439	3848	1152	1394	150	28,3
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	31701	12341	6022	9626	240	42,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpie- czenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	7384	4725	1749	2349	254	13,0
Edukacja Education	9032	7039	1492	2130	383	8,9
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .. Health and social work	10705	8508	1802	2863	476	13,8
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała .. Other community, social and personal service activities	5959	2403	831	1541	121	25,7

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 9 (72). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współczynniki zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	korzystający z urlopów wychowawczych i bezpłatnych taking child-care and unpaid leaves	
				przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
OGÓŁEM	2000	249579	91853	65908	28101	17671	7585	22,0
TOTAL	2005	170575	61628	28237	23046	14635	5373	18,2
	2007	216709	75890	26099	47303	22188	6264	22,1
	2008	233542	80571	34065	48150	23899	6835	22,6
sektor publiczny public sector		49727	23380	2914	5473	16706	2168	11,1
sektor prywatny private sector		183815	57191	31151	42677	7193	4667	31,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing		857	208	113	127	97	11	20,6
Przemysł Industry		94989	26050	16885	17831	13564	2472	20,6
górnictwo mining and quarrying		12699	743	400	434	9112	71	10,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		80216	24709	16300	17188	3674	2340	25,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ... electricity, gas and water supply		2074	598	185	209	778	61	7,1
Budownictwo Construction		24470	1220	3699	4990	1003	518	40,2
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ		29948	12976	4585	8279	721	911	32,5
Hotele i restauracje Hotels and restaurants		3581	2186	428	1274	97	64	37,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication		13306	2824	1718	3096	920	189	26,8
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation		4347	3078	328	1310	211	209	22,1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 9 (72). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych i bez- płatnych taking child- -care and un- paid leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	31548	11346	4151	6514	1688	462	42,2
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	5819	3487	146	692	1262	443	9,8
Edukacja Education	9789	7510	623	1251	2526	626	9,5
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .. Health and social work	9854	7736	707	1864	1379	715	12,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała .. Other community, social and personal service activities	5034	1950	682	922	431	215	21,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons; see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 10 (73). **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE^a**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED JOBS^a

MIEJSCA PRACY	2007	2008	JOBS
	w tys.	in thous.	
Wolne (stan w dniu 31 XII)	20,3	12,2	Vacances (as of 31 XII)
w tym nowo utworzone	3,5	1,9	<i>of which vacancies – newly created jobs</i>
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	14,4	7,7	<i>Of which in entities employing more than 9 persons</i>
Nowo utworzone^b	79,2	68,9	Vacancies – newly created jobs^b
W tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	53,6	48,4	<i>Of which in entities employing more than 9 persons</i>

a Bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych. **b** W ciągu roku.

a Excluding budgetary entities conducting activities in the field of national defence and public safety as well as foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, farmers and clergy. **b** During the year.

TABL. 11 (74). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2000	18488	8439	5094	6094	5460
TOTAL	2005	22644	9120	7258	7508	5314
	2007	33243	13572	9481	9976	9335
	2008	31086	12885	8633	8673	9135
sektor publiczny	6721	3799	3520	1833	713	655
public sector						
sektor prywatny	24365	9086	5113	6840	3932	8480
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	89	23	44	27	–	18
Przemysł	11134	3175	1967	3311	1494	4362
Industry						
górnictwo	1286	37	125	638	90	433
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe	9608	3052	1710	2597	1385	3916
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	240	86	132	76	19	13
electricity, gas and water supply						
Budownictwo	2377	196	355	584	197	1241
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	4554	2255	913	1547	991	1103
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	418	302	41	158	71	148
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1050	415	292	337	269	152
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	831	628	424	190	214	3
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	5594	2135	1354	1474	856	1910
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	1535	1116	1043	281	196	15
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	1197	992	982	122	60	33
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1688	1318	976	499	152	61
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	619	330	242	143	145	89
Other community, social and personal service activities						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 13; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing not more than 9 persons, see general notes to the chapter, item 13; by seat of management of unit.

TABL. 12 (75). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	259790	281280	165960	122748	Registered unemployed persons
mężczyźni	109402	121897	64421	49677	men
kobiety	150388	159383	101539	73071	women
Oferty pracy	842	2695	11049	7687	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	309	104	15	16	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	26,7	26,1	23,8	21,7	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10,0	4,8	4,2	3,4	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	15,1	11,3	12,0	17,2	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy 12 miesięcy i dłużej	39,2	49,3	44,3	30,0	Staying out of work 12 months and more
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	12,9	15,5	9,2	6,9	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2.

^a See general notes to the chapter, item 2.

TABL. 13 (76). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	269990	312040	268431	263022	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	130638	152701	141486	144298	Women
Dotychczas niepracujący	82614	108580	83377	76172	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	29023	7536	4490	4457	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	220453	340464	332290	306234	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	104342	164778	177304	172766	Women
Z tytułu podjęcia pracy	95821	141869	126915	104145	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 14 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L								
O G Ó Ł E M T O T A L	259790	150388	281280	159383	165960	101539	122748	73071
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	83667	46218	59769	33166	27122	17171	22133	13953
25 – 34	63818	40643	77172	47422	44636	30570	34295	22412
35 – 44	63193	38063	58711	35036	32295	20776	22659	14385
45 – 54	44268	24170	70548	38898	46052	27637	31445	18446
55 lat i więcej and more	4844	1294	15080	4861	15855	5385	12216	3875
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	7114	4482	15907	10372	12341	8212	12095	7850
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	55273	37160	61244	39316	37074	25184	28530	18660
Średnie ogólnokształcące General secondary	15724	13160	19126	14770	13252	10399	11368	8630
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	93900	46430	91568	45448	48732	26349	34064	17232
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	87779	49156	93435	49477	54561	31395	36691	20699
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{bc}								
3 miesiące i mniej 3 months and less	61426	27229	62202	28930	45828	23794	49125	26087
3 – 6	44544	24729	38180	20963	23324	14231	20169	12374
6 – 12	52079	28801	42194	22965	23345	14287	16688	10672
12 – 24	55675	34151	44535	25753	22704	14627	12889	8294
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	46066	35478	94169	60772	50759	34600	23877	15644

a Od 2002 r. **b** Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. **c** Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. **b** From the date of registering in a labour office. **c** Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 14 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY^d BY WORK SENIORITY^d								
Bez stażu pracy No work seniority	69310	42833	73450	45491	39424	27143	26647	18098
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej 1 year and less	41830	23808	39090	22420	24163	14735	18541	11500
1 – 5	39120	22076	45324	24548	27184	16319	22779	13260
5 – 10	33468	19998	36735	21442	21302	13545	15513	9443
10 – 20	47298	28301	47339	27692	27934	17232	19788	11618
20 – 30	27167	13310	34068	16714	21086	11014	15442	7674
powyżej 30 lat more than 30 years	1597	62	5274	1076	4867	1551	4038	1478

^d Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby o stażu pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

^d Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABL. 15 (78). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF THE LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odset- kach <i>in</i> <i>percent</i>	
O G Ó Ł E M	665,0	478,0	444,9	471,2	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	242,8	266,9	190,1	149,0	31,6	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	9,4	23,3	32,1	33,9	7,2	<i>Training</i>
Prace interwencyjne	9,3	10,3	8,4	8,4	1,8	<i>Intervention works</i>
Roboty publiczne	7,4	22,5	8,7	10,4	2,2	<i>Public works</i>

TABL. 16 (79). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z liczby ogółem – w wypadkach ciężkich <i>Of total number – in serious accidents</i>	SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>				
			1 – 3 dni <i>days</i>	4 – 20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
O G Ó Ł E M 2007	14636	83	138	4944	8544	140	T O T A L
2008	15146	77	163	5065	8884	133	
sektor publiczny	5190	24	.	.	.	32	public sector
sektor prywatny	9956	53	.	.	.	101	private sector
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	93	2	1	21	63	–	Agriculture, hunting and forestry; fishing
Przemysł	8190	43	97	2913	4685	70	Industry
górnictwo	2101	22	16	698	1158	17	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ...	5827	19	74	2144	3371	51	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	262	2	7	71	156	2	electricity, gas and water supply
Budownictwo	1440	16	6	349	1028	24	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1497	4	16	564	842	10	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	126	–	–	52	68	1	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	831	6	6	217	561	7	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	99	1	2	24	55	–	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	795	–	12	248	486	6	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	330	1	2	112	169	2	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	508	–	6	180	262	2	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	814	–	11	234	430	4	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	423	4	4	151	235	7	Other community, social and personal service activities

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (80). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, łó- wiewstwo i leś- nictwo; rybactwo agri- culture, hunting and forestry; fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel i napra- wy ^Δ trade and repair ^Δ	trans- port, gospo- darka maga- zynowa i łącz- ność trans- port, storage and com- muni- cation	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM	2000	14913	122	8180	5138	1921	1137	916	949
TOTAL	2005	12404	121	6358	4318	1265	1043	764	831
	2007	14636	103	7762	5438	1543	1283	896	878
	2008	15146	93	8190	5827	1440	1497	831	814
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		646	2	424	337	35	49	33	22
Contact with electricity, temperature, harmful preparations and chemical substances									
w tym kontakt z płomieniem lub gorącym/płonącym obiektem/środowiskiem		247	–	171	156	13	21	14	3
of which contact with flames or hot/burning object/environment									
Tonienie, zakopanie, zamknięcie		84	2	48	12	13	2	7	1
Drowning, burying, locking									
w tym zakopanie, zasypywanie ciałem stałym		24	1	9	2	9	–	–	–
of which burying, covering up with solid body									
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt		3181	27	1464	1011	316	318	242	178
Colliding/hitting stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		4344	14	2707	1713	505	391	172	96
Collision with object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		2559	23	1477	1296	212	340	84	130
Contact with sharp, rough, coarse object									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym (nóż, ostrze itp.)		1360	8	857	819	89	222	24	38
of which with sharp object (knife, blade etc.)									
Uwięzienie, zmiażdżenie		1186	9	803	663	98	110	31	26
Incarceration, crush									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne		1514	4	697	413	116	186	101	148
Physical or mental pressure									
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego		1251	2	584	334	96	160	74	126
of which overpressure of the locomotor system									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (80). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, łó- wiewstwo; i leś- nictwo; rybac- two agri- culture, hunting and forestry; fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel i napra- wy ^Δ trade and repair ^Δ	trans- port, gospo- darka maga- zynowa i łącz- ność trans- port, storage and com- muni- cation	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.)
EVENTS CAUSING INJURY (cont.)

Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	256	2	34	13	6	14	65	61
Act of aggression – human or animal								
Inne wydarzenia	1303	10	513	353	127	85	91	145
Other events								

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2000	28010	197	16228	9594	3895	1956	1633	1440
TOTAL	2005	24296	216	13184	8738	2765	1988	1467	1259
	2007	29862	203	16511	11125	3493	2507	1828	1416
	2008	30767	162	17341	12063	3364	3095	1604	1277
Niewłaściwy stan czynnika material- nego		2815	9	1596	1164	341	253	180	96
Inappropriate condition of material objects/agents									
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:									
pracy		1824	14	1073	762	311	186	68	38
work									
stanowiska pracy		1890	8	1190	752	215	175	87	43
work post									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		2462	10	1552	1228	275	257	86	64
Absence or inappropriate use of material objects/agents									
Nie używanie sprzętu ochronnego ...		458	2	297	237	53	47	10	12
Not using protective equipment									
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		2285	10	1366	1007	245	289	95	41
Inappropriate wilful employee action									
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^b		537	5	225	175	55	61	49	50
Inappropriate mental-physical condition of employee ^b									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		16928	93	9442	6341	1775	1711	894	725
Incorrect employee action									
Inne przyczyny		1568	11	600	397	94	116	135	208
Other causes									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (81). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	696	432	432	454	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	5	4	3	1	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	360	233	207	238	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	37	20	27	37	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	17	8	5	5	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	71	44	63	48	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	78	44	43	57	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	2	2	1	1	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	4	1	–	–	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	127	80	86	68	<i>other events</i>

TABL. 19 (82). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous condi- tions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dan- gerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	234,8	168,2	141,5	97,1	74,9	57,2	18,4	13,9
TOTAL	2005	197,7	103,2	110,5	60,6	65,9	31,8	21,2	10,8
	2007	183,1	125,9	99,8	63,6	62,5	46,8	20,8	15,5
	2008	166,7	115,8	94,9	62,3	51,3	39,1	20,6	14,5
sektor publiczny		263,2	167,7	158,0	99,0	75,7	51,5	29,6	17,2
public sector									
sektor prywatny		120,2	90,9	64,5	44,5	39,5	33,1	16,2	13,2
private sector									
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		113,0	61,0	52,6	30,2	14,3	10,4	46,1	20,3
Agriculture, hunting and forestry									
Przemysł		212,7	147,5	122,6	80,6	62,1	47,6	28,1	19,3
Industry									
górnictwo		449,6	258,6	298,7	174,7	96,8	53,9	54,2	29,9
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		132,8	105,9	72,4	54,7	41,7	36,1	18,6	15,2
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply		201,0	179,2	30,1	22,8	138,4	132,5	32,4	23,8
Budownictwo		209,6	124,7	138,2	70,2	50,7	38,8	20,7	15,6
Construction									
Handel i naprawy ^Δ		48,3	39,3	24,4	18,5	14,9	12,7	9,0	8,1
Trade and repair ^Δ									
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność		136,0	97,7	31,9	28,3	97,0	63,1	7,0	6,3
Transport, storage and communica- tion									
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		68,1	63,1	9,1	5,1	56,7	55,9	2,3	2,1
Real estate, renting and business activities									
Edukacja		47,0	47,0	45,1	45,1	1,8	1,8	0,1	0,1
Education									
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work		35,5	30,2	29,8	25,1	4,8	4,8	0,9	0,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozo- stała		164,5	133,6	83,6	69,7	67,7	53,7	13,2	10,1
Other community, social and per- sonal service activities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (83). **CHOROBY ZAWODOWE^a**
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2007	2008	DISEASES
O G Ó Ł E M	815	823	T O T A L
w tym:			of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	3	10	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc	459	453	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu	5	4	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	10	7	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	9	3	Bronchial asthma
Alergiczny nieżyt nosa	4	5	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	42	52	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następ- stwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rako- twórcze u ludzi	14	21	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	23	20	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywo- lane sposobem wykonywania pracy	50	18	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wyko- nywania pracy	31	54	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	77	103	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	49	36	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	—	3	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	33	29	Infectious and parasitic diseases or their sequels

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązuje od 2 IX 2002 r.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

^a Occupational diseases are given in accordance with decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002.

S o u r c e: data of the Voivodship Sanitary-Epidemiological Inspectorate.

TABL. 21 (84). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- -time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>
OGÓŁEM	2000	233631	289104	124470	246530	10226	121102
TOTAL	2005	182804	234812	91982	193899	12443	96709
	2007	177958	266109	56084	168800	12927	80157
	2008	178189	260893	60708	161753	12378	72119
sektor publiczny		126630	117043	48529	132148	10759	67815
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		51559	143850	12179	29605	1619	4304
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		1367	1479	45	265	3	–
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł		144055	193386	56213	130896	9866	68015
<i>Industry</i>							
górnictwo		103721	67893	40835	96709	8132	61570
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		29231	104632	9857	20618	1588	6175
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ...		11103	20861	5521	13569	146	270
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo		17644	22491	1343	8229	400	2173
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		2443	13490	655	2559	32	29
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		9960	16584	1567	16264	35	1476
<i>Transport, storage and communication</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		356	3243	330	1571	27	18
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Edukacja		18	204	–	343	47	7
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..		303	7129	204	416	1963	390
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		2020	2856	351	1210	5	11
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (85). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensations</i>		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits</i>	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej <i>Compensatory benefits due to occupational rehabilitation</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>		
OGÓŁEM	2000	6300	4808	3212	42
TOTAL	2005	3740	3267	1529	111
	2007	4457	3862	493	10
	2008	4183	3750	693	159
sektor publiczny		2136	1762	601	137
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		2047	1988	92	22
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		20	18	—	—
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przemysł		3065	2660	642	150
<i>Industry</i>					
górnictwo		1464	1106	589	137
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		1510	1463	51	12
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		91	91	2	1
<i>electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		373	353	36	4
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		168	166	11	3
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		238	237	1	—
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		11	11	3	2
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja		23	23	—	—
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i opieka społeczna		254	251	—	—
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		31	31	—	—
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, zatrudnionych za granicą, duchownych, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, indywidualnych gospodarstw rolnych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, employed abroad, clergy and moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms in agriculture.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness), allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,

- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.*

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy,
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons,*
- 2) *outworkers,*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives,*

- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
- 6) duchowni,
- 7) żołnierze zawodowi,
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. — Urzędu Ochrony Państwa), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej,
- 9) rolnicy indywidualni,
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombatan ci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury,
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy,
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych). Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements,*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists),*
- 6) *clergy,*
- 7) *professional soldiers,*
- 8) *the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 VI 2002 — Office of State Protection), Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff* *functionaries,*
- 9) *farmers,*
- 10) *war and military invalids as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay,*
- 2) *pensions resulting from an inability to work,*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory). Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

TABL. 1 (86). **WYNAGRODZENIA BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ^a**
GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	30226655,3	33309358,7	39523130,7	45326845,9	T O T A L
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	140731,6	147394,1	170499,6	180091,3	Agriculture, hunting and forestry; fishery
Przemysł	14406464,6	15573366,2	18351943,0	20912847,8	Industry
górnictwo	6438257,1	6477783,3	6826992,8	7742449,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemy- słowe	6756539,3	7805361,1	10153548,8	11748013,8	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektrycz- ną, gaz, wodę	1211668,2	1290221,8	1371401,4	1422385,0	electricity, gas and water supply
Budownictwo	2042844,6	1580357,8	2097668,0	2478135,7	Construction
Handel i naprawy ^Δ	2783127,1	2921538,5	3495104,1	4210170,1	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	225095,3	227501,3	274335,6	367532,7	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...	.	1541542,8	1938374,1	2033174,1	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	852128,8	973224,0	1071113,3	1170135,5	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1807231,1	2227021,2	2752265,5	3298373,5	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	1376360,7	2020861,7	2274270,4	2605477,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2179699,0	3379647,8	3687368,5	3994191,7	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1921723,0	1878903,8	2436047,1	2948891,5	Health and social work
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywi- dualna, pozostała	631800,1	837999,5	974141,5	1127824,2	Other community, social and personal service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych do działu.

^a Data include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes to the chapter.

TABL. 2 (87). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach <i>Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives</i>	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Uczniów <i>Apprentices</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>					
OGÓŁEM	2000	29082125,6	27754280,0	106095,8	281289,1	925430,8	15029,9
TOTAL	2005	32091192,6	30526825,2	139392,3	351020,2	1066978,7	6976,2
	2007	37955308,7	36102066,9	143593,4	388372,8	1314171,5	7104,1
	2008	43306983,7	41366739,4	42533,4	404763,4	1484935,4	8012,1
sektor publiczny		21258002,4	20452815,7	29559,0	404763,4	370564,9	299,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		22048981,3	20913923,7	12974,4	–	1114370,5	7712,7
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		187661,3	166140,8	1765,5	1288,9	18415,2	50,9
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishery</i>							
Przemysł		20842137,2	20436509,7	30829,9	1434,4	370513,7	2849,5
<i>Industry</i>							
górnictwo		7763598,4	7740987,0	534,5	–	22076,9	–
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		11638972,9	11282169,5	25824,5	59,4	328070,0	2849,5
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		1439565,9	1413353,2	4470,9	1375,0	20366,8	–
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo		2221718,1	2086341,6	894,6	969,7	132336,5	1175,7
<i>Construction</i>							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1; według siedziby zarządu jednostki. **b** Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. **c** Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, item 1; by seat of management of unit. **b** Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. **c** Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (87). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance sur- plus in co- operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	3072825,7	2919726,7	3658,5	–	146434,2	3006,3
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	243252,5	225068,6	58,3	626,6	17049,8	449,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	1825423,2	1778869,0	112,9	4115,2	42265,7	60,4
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	1166766,7	1109878,5	225,7	–	56662,5	–
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	3113142,7	2802448,3	2630,5	11380,4	296583,2	100,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	2662584,3	2463449,9	–	141364,8	57769,6	–
Edukacja Education	4118716,6	3759627,4	16,8	204759,8	154217,9	94,7
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	2964485,8	2832947,2	394,4	28877,6	102254,0	12,6
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	888269,6	785731,7	1946,3	9946,0	90433,1	212,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1; według siedziby zarządu jednostki. **b** Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. **c** Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, item 1; by seat of management of unit. **b** Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. **c** Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (88). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	1954,41	2433,95	2735,28	3020,68	T O T A L
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	1759,85	2395,72	2635,56	3006,33	<i>Agriculture, hunting and forestry; fishery</i>
Przemysł	2303,87	2884,10	3230,68	3577,94	<i>Industry</i>
górnictwo	3246,51	4301,83	4740,34	5370,75	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1775,34	2219,38	2614,00	2891,49	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2609,98	3422,30	3851,95	4178,67	<i>electricity, gas and water supply</i>
Budownictwo	1648,27	1861,43	2183,35	2444,62	<i>Construction</i>
Handel i naprawy ^Δ	1439,28	1670,32	1903,49	2142,21	<i>Trade and repair^Δ</i>
Hotele i restauracje	1059,95	1242,04	1346,29	1550,77	<i>Hotels and restaurants</i>
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	.	2274,27	2460,27	2571,46	<i>Transport, storage and communication</i>
Pośrednictwo finansowe	2886,50	3668,78	4022,14	4163,24	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1870,72	2171,04	2456,86	2673,70	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2432,33	3077,35	3354,62	3750,81	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	1768,51	2366,92	2603,63	2847,79	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..	1429,56	1900,92	2420,40	2896,39	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1591,74	2089,94	2273,65	2431,01	<i>Other community, social and personal service activities</i>

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych do działu.

^a Include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes to the chapter.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tnicznych non- manual labour
w zł in zł							
OGÓŁEM TOTAL	2069,73	2587,07	2933,32	3239,09	3204,41	2787,93	3849,48
sektor publiczny public sector	2305,92	2988,33	3337,75	3767,96	3689,59	3694,28	3824,76
sektor prywatny private sector	1775,06	2203,67	2600,80	2840,59	2838,83	2350,92	3882,36
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ... Agriculture, hunting and forestry; fishery	1824,64	2495,95	2876,41	3222,64	3164,48	2252,77	4650,61
w tym rolnictwo i łowiectwo ^a of which agriculture and hunting ^a	1539,42	1907,75	2289,80	2588,79	2550,07	2291,65	3573,52
Przemysł Industry	2373,67	2971,25	3344,31	3680,05	3674,24	3293,06	5020,56
górnictwo mining and quarrying	3247,61	4305,15	4744,60	5372,79	5372,42	5122,15	6372,78
w tym: of which:							
górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu mining of coal and lignite; extraction of peat	3271,03	4319,66	4758,94	5392,76	5392,39	5155,62	6341,77
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	1844,29	2297,88	2727,48	2988,88	2982,02	2558,02	4520,67
w tym: of which:							
produkcja artykułów spożywczych i napojów manufacture of food products and beverages	1483,47	1849,87	2114,51	2290,21	2284,72	1993,97	3724,31
włókiennictwo manufacture of textiles	1420,99	1668,87	1956,65	2094,69	2088,63	1904,95	3108,80

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tnicznych non- manual labour
	w zł in zł						
Przemysł (cd.) Industry (cont.)							
przetwórstwo przemysłowe (cd.) manufacturing (cont.)							
działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji publishing; printing and reproduction of recorded media	1689,80	1855,23	2223,17	2455,89	2454,81	2062,88	2999,18
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ	2563,17	3737,50	4182,39	4870,81	4615,57	4521,04	5822,49
produkcja wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical products	2008,53	2801,44	3367,68	3534,18	3528,14	2663,11	5056,61
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	1868,64	2122,62	2471,07	2612,22	2612,22	2200,84	4226,76
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	1827,88	2457,06	2955,96	3232,10	3230,62	2560,31	5514,59
produkcja metali manufacture of basic metals	2300,32	2906,20	3542,28	3834,15	3828,39	3424,30	5267,53
produkcja wyrobów z metali ^Δ manufacture of metal products ^Δ	1911,49	2243,37	2717,26	2974,24	2972,26	2568,49	4248,60
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1920,07	2516,95	2962,36	3286,04	3275,42	2840,98	4535,88

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wyплаты z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tniczych non- manual labour
	w zł in zł						
Przemysł (dok.) Industry (cont.)							
przetwórstwo przemysłowe (dok.) manufacturing (cont.)							
produkcja maszyn biurowych i komputerów manufacture of office machinery and computers	2312,65	3662,05	3733,63	3836,20	3836,20	2857,46	4302,27
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^a manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	1886,13	2308,56	2628,49	2930,39	2926,90	2473,33	4272,21
produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	2039,28	2489,33	2779,20	3173,02	3165,57	2364,41	4355,77
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^a manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	1407,30	1583,21	1775,13	2004,89	2004,42	1813,67	3129,62
przetwarzanie odpadów recycling	2465,33	2441,98	2971,74	3416,86	3416,86	2695,49	4843,50
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	2611,77	3426,18	3852,96	4181,69	4164,46	3568,01	5208,00
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and hot water supply	2761,23	3750,07	4288,12	4635,87	4630,23	3925,46	5851,64
pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody collection, purification and distribution of water	2183,19	2692,67	2948,46	3245,71	3204,60	2811,65	3938,26

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tnicznych non- manual labour
w zł in zł							
Budownictwo Construction	1765,53	2024,36	2491,46	2804,91	2802,38	2470,59	3891,36
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	1705,64	1929,47	2248,19	2495,53	2492,41	1887,15	3354,85
sprzedaż i naprawa pojazdów samochowych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw ^Δ sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail of automotive fuel	1811,27	1898,77	2298,56	2539,51	2538,88	2162,30	3108,36
handel hurtowy i komisowy ^Δ wholesale and commission trade ^Δ	1940,82	2277,78	2672,94	2943,15	2937,42	2124,34	3790,51
handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego ^Δ retail trade; repair of personal and household goods ^Δ	1266,11	1444,06	1632,61	1851,37	1851,00	1550,87	2512,24
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	1190,00	1364,30	1508,44	1719,88	1714,61	1525,83	2358,28
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	.	2442,39	2668,70	2818,99	2812,32	2570,58	3702,50
w tym: of which:							
transport lądowy i rurociągowy land and pipeline transport	.	2255,05	2495,11	2696,84	2692,47	2526,38	3461,95
poczta i telekomunikacja post and telecommunications	.	2783,51	2958,99	3015,03	3015,03	2701,56	4096,37

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tnicznych non- manual labour
w zł in zł							
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	2958,71	3929,70	4321,66	4546,13	4545,21	2037,13	4593,89
pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno- rentowych <i>financial intermediation, except for insurance and pension funds</i>	2921,70	3772,29	4207,02	4477,58	4476,48	2086,59	4506,61
ubezpieczenia oraz fundusze emerytalno- rentowe, bez gwarantowanej prawnie opieki społecznej <i>insurance and pension funds, except for legally guaranteed social security</i>	3290,38	5486,46	5574,89	5891,89	5891,89	–	5891,89
działalność pomocnicza związana z pośrednictwem finansowym i ubezpieczeniami <i>activities auxiliary to financial intermediation</i>	2750,03	3228,16	3767,72	3397,01	3397,01	1979,19	3620,74
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	1937,67	2232,09	2540,27	2811,33	2797,33	1894,95	3725,12
obsługa nieruchomości <i>real estate activities</i>	1972,60	2449,02	2691,88	2948,80	2914,78	2170,22	3563,32
wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego <i>renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods</i>	1859,78	1766,06	2529,56	2523,82	2523,82	1945,74	2979,19
informatyka <i>computer and related activities</i>	2875,96	3666,32	4140,79	4250,52	4240,48	3136,34	4428,42
działalność badawczo-rozwojowa <i>research and development</i>	2641,67	3341,96	3893,29	4343,75	4341,79	2705,62	4715,76
działalność gospodarcza pozostała <i>other business activities</i>	1711,22	1855,79	2159,18	2486,54	2478,15	1767,57	3506,15

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 4 (89). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTION AND DIVISION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	w tym bez wypłat z zysku ^b of which excluding payments from profit ^b	z ogółem – na stanowiskach of total – positions	
						robotni- czych manual labour	nierobo- tniczych non- manual labour
w zł in zł							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^a <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2432,15	3077,39	3354,76	3751,10	3547,51	2350,79	3911,89
Edukacja <i>Education</i>	1768,52	2374,01	2614,56	2864,51	2716,49	1569,46	3253,63
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	1436,05	1921,01	2453,64	2947,34	2917,19	1942,33	3173,57
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	1716,39	2034,38	2290,40	2501,40	2464,29	2089,70	2883,35
 w tym: of which:							
odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne <i>sewage and refuse disposal, sanitation and similiar activity</i>	1847,05	2172,35	2423,23	2734,34	2694,28	2341,28	3683,02
działalność związana z kulturą, rekreacją i sportem <i>recreational, cultural and sporting activity</i>	1665,58	1996,29	2277,71	2429,64	2391,54	1893,87	2674,20
działalność usługowa pozostała <i>other service activities</i>	#	1655,42	1732,47	1889,89	1878,40	1595,50	3221,47

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2. **b** Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; see general notes to the chapter, items 1 and 2. **b** Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 5 (90). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1140231	1150212	1167999	1180351	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	1066570	1089734	1112871	1127696	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	525388	617535	695777	722958	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	335640	254392	198456	186218	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	205542	217807	218638	218520	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	73661	60478	55128	52655	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	45983	50050	47944	45837	<i>of which receiving retirement pay</i>

a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (91). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	14397,3	19350,1	21734,0	24003,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1052,22	1401,92	1550,66	1694,67	Average monthly retirement pay and pension in zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	13724,8	18657,1	21052,0	23316,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1072,34	1426,73	1576,40	1722,98	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	7546,1	11532,4	13894,6	15711,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1196,91	1556,24	1664,15	1811,03	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	3519,6	3496,2	3133,1	3223,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł .	873,83	1145,27	1315,62	1442,62	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	2659,1	3628,6	4024,3	4380,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł .	1078,07	1388,30	1533,87	1670,62	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m ^b T o t a l ^b					
Świadczenia w mln zł	672,5	693,0	682,0	687,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	760,81	954,89	1030,94	1088,35	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	437,0	600,4	624,4	630,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	792,02	999,71	1085,31	1146,93	Average monthly retirement pay in zł

a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. **b** Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. **b** Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. **W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za 2008 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 r.**

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. **In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2008 obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by the number of persons and place of residence on the basis of the 2002 National Census.**

2. The survey included all households with randomly selected dwellings representing basic socio-economic groups of the population established on the basis of exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e. households of employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners and maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pension).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia,

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów:

3. Categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, verbal contracts, etc.); members of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,
- b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
- c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practising a learned profession, and since 2005 members of agricultural production co-operatives,

2) persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is among others retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare;

3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security

z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę),
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa,
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego),
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi),

benefits and from social assistance benefits as well as excluding taxes paid by self-employed persons and excluding contributions to compulsory social security paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer),*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture,*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house),*
- 4) *income from title of property (interests, shares in company profits, including dividends) and income from the rental of real estate (net income, i.e. revenues minus investments and possible taxes, resulting from the rental of dwellings, garages and other structures not connected with conducted economic activity and land),*

- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej,
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

- 5) *income from social security benefits and social assistance benefits which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and social assistance benefits,*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (92). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4530	4464	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,83	2,75	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:			<i>of which:</i>
pracujących	1,04	1,06	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,76	0,75	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,66	0,68	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,97	0,89	<i>dependents</i>

TABL. 2 (93). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
Dochód rozporządzalny	919,27	1041,08	<i>Available income</i>
w tym:			<i>of which:</i>
z pracy najemnej	485,78	585,45	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	4,62	8,35	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	63,97	71,33	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej ...	323,99	334,92	<i>from social security benefits and social assistance benefits</i>
Dochód do dyspozycji	882,53	1000,87	<i>Disposable income</i>

TABL. 3 (94). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł	in zł	
O G Ó Ł E M	811,09	888,58	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	774,35	848,37	<i>Of which consumer goods and services ^a</i>
w tym:			<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	217,44	228,67	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	22,78	24,21	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>
odzież i obuwie	43,02	46,60	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	169,14	186,60	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	44,75	49,42	<i>furnishings, household equipment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	36,50	38,47	<i>health</i>
transport	63,58	76,27	<i>transport</i>
łączność	40,34	41,92	<i>communication</i>
rekreacja i kultura	60,36	71,05	<i>recreation and culture</i>
edukacja	9,52	8,96	<i>education</i>
restauracje i hotele	15,30	17,16	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	40,06	42,40	<i>miscellaneous goods and services</i>

^a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

^a Including pocket money not considered in terms by types of expenditures.

TABL. 4 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,58	7,15	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,39	5,09	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	5,31	5,42	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,53	0,55	<i>Fish ^a in kg</i>
Mleko ^b w l	3,13	2,94	<i>Milk ^b in l</i>
Napoje mleczne i jogurty w kg	0,69	0,69	<i>Milk-based beverages and yoghurt in kg</i>
Sery w kg	0,88	0,87	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	13,50	12,78	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,49	1,39	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	3,17	3,25	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	9,96	9,34	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,32	1,24	<i>Sugar in kg</i>

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych.
b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. **b** Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (96). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households		
Chłodziarka	98,5	97,7	Refrigerator
Zamrażarka	33,5	35,0	Freezer
Automat pralniczy	92,4	93,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	9,1	10,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	41,3	46,2	Microwave oven
Samochód osobowy	52,1	53,3	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	46,3	42,6	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	98,8	99,3	Television set
Telefon komórkowy	80,1	85,7	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	45,0	38,3	Videorecorder, video player
Odtwarzacz płyt kompaktowych	14,3	15,5	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	44,4	50,6	DVD player
Drukarka	35,1	37,8	Printer
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	54,2	54,0	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	51,4	57,1	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	42,2	51,3	of which with access to the Internet

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. **b** Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. **b** Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych, bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej) oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in general notes to the Yearbook, item 6.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information regarding gas-line networks includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) as well as **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. A **street outlet** is a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water-line system by facilities installed in the building.

4. Data regarding **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage – sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Data regarding **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding population using water-line system, sewerage system and gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** till 2004 do not include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

The **consumption of electricity and gas from gas-line network** in households (also including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions centrally heated by heat transmission network, which is considered as a system of connected conduits co-operating with one another and serving the purpose of transmission and distribution of heating medium to the consumers in accordance with the Energy Law dated 10 IV 1997 (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 concern buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have also been included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing workplaces.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów pomocy społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczenia inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym. Dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi. Przy przeliczeniach na osobę przyjęto ogólną liczbę ludności wg stanu w dniu 31 XII.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (buildings with dwellings), public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division. These data concern dwelling stocks inhabited and uninhabited. Calculating data per capita, the total number of population as of 31 XII has been applied.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego,
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings in possession of housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings as well as rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designated for persons being members of these co-operatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designated for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to obtain a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society construction** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund,
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designated for own use of the investor or for sale and rent.

TABL. 1 (97). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	17268,2	18344,1	18840,7	19291,7	Water-line
Kanalizacyjna	5944,6	8231,9	9382,4	9763,3	Sewerage
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	464372	523424	544628	551329	Water-line system
miasta	283015	317180	327963	330838	urban areas
wieś	181357	206244	216665	220491	rural areas
Kanalizacyjne	137378	205348	228654	237634	Sewerage system
miasta	115286	158745	172616	177768	urban areas
wieś	22092	46603	56038	59866	rural areas
Zdroje uliczne	610	524	517	516	Street outlets
Miasta	383	351	350	350	Urban areas
Wieś	227	173	167	166	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	185,4	147,3	142,7	142,9	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	163,7	125,8	120,5	120,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	43,4	34,1	32,9	33,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,7	21,4	22,2	22,4	Rural areas in hm ³

TABL. 2 (98). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1726,6	1798,1	1811,8	1825,5	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1417,7	1429,4	1439,9	1451,1	Urban areas
Wieś	308,9	368,7	372,0	374,3	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	3176,5	3382,8	3472,7	3580,2	In GW·h
miasta	2567,2	2645,8	2689,9	2760,4	urban areas
wieś	609,3	737,0	782,8	819,8	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	679,5	716,2	735,4	758,3	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1810,0	1851,0	1868,2	1902,3	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1975,0	1999,2	2104,5	2189,9	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń w 2000 r. przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku. W latach 2005, 2007, 2008 do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu na 31 XII.

^a The average number of consumers during the year was applied in calculations for 2000. In years 2005, 2007 and 2008 the number of consumers as of 31 XII was applied.

TABL. 3 (99). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
**GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS
FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	15669,9	15754,8	9491,3	6263,5	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków	316021	319594	222758	96836	Connections leading to buildings
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	1044,6	1046,0	961,3	84,7	Consumers of gas from gas-line system ^a in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	431,3	422,0	365,6	56,4	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³	92,5	90,8	100,4	55,9	per capita ^c in m ³

a Bez korzystających z gazomierzy zbiorczych. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. **c** Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem.

a Excluding gas consumers using collective gas-meters. **b** Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. **c** The total number of population was applied in calculations.

TABL. 4 (100). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	3401,1	3212,3	2964,5	247,8	Heating network in km
w tym przesyłowa	2364,6	2053,0	1911,5	141,5	of which transmission
Kotłownie	1201	1457	1325	132	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	32235102	38870438	38794825	75613	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	268313	271486	261760	9726	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	176170	175290	168235	7055	of which residential buildings

TABL. 5 (101). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA ^a Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING ^a WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Ludność w tys. – korzystająca z:					<i>Population in thous. – using:</i>
wodociągu	4336,4	4333,0	3527,5	805,5	<i>water-line system</i>
kanalizacji	3168,3	3178,8	2938,8	240,0	<i>sewerage system</i>
gazu	2869,7	2857,3	2566,0	291,4	<i>gas-line system</i>
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z:					<i>Population – in % of total population – using:</i>
wodociągu	93,2	93,3	97,0	79,7	<i>water-line system</i>
kanalizacji	68,1	68,4	80,8	23,8	<i>sewerage system</i>
gazu	61,7	61,5	70,6	28,8	<i>gas-line system</i>

a Dane szacunkowe.

a *Estimated data.*

TABL. 6 (102). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej ^b	53	53	51	54	Towns served by urban transport companies ^b
Ludność ^{bcd} w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	3770	4344	4238	4254	Population ^{bcd} in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna w km:					Transport network in km:
linie	11251	11758	10932	10955	lines
czynne trasy autobusowe ^b	5541	6104	5771	6173	bus active routes ^b
Tabor autobusowy	1843	1845	1860	1897	Bus fleet

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Łącznie z miastami z województwa małopolskiego: w 2000 r. – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Bukowno, Sławków; od 2005 r. – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków. **c** w 2008 r. – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków, Chelmek, Krzeszowice. **d** Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. **b** Including the following towns from the Małopolskie Voivodship: in 2000 – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Bukowno, Sławków; since 2005 – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków. **c** In 2008 – Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków, Chelmek, Krzeszowice. **d** Estimated data.

TABL. 7 (103). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	1388239	1358032	.	.	Municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domowych	989367	965583	.	.	of which from households
w tym wyselekcjonowane:					of which selected:
makulatura	19533	11836	.	.	waste-paper
szkło	18431	21809	.	.	glass
tworzywa sztuczne	9530	10431	.	.	plastic
metale	782	846	.	.	metals
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):					Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	33	39	26	13	number
powierzchnia w ha	145,5	154,9	111,0	43,9	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	—	—	—	—	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	1253,91	1462,0	928,3	533,7	Liquid waste ^c removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	647,07	879,7	558,6	321,1	of which from households

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9. **b** Dane szacunkowe. **c** Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes to the chapter, items 8 and 9. **b** Estimated data. **c** Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (104). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000 ^a	2005		2007		2008	
		ogółem total	w tym miasta of which urban area	ogółem total	w tym miasta of which in urban area	ogółem total	w tym miasta of which in urban area
OGÓŁEM: w ha	9700,1	9395,9	9043,8	9449,5	8986,0	9453,1	8987,3
TOTAL: in ha							
w % ogólnej powierzchni	2,6	0,8	2,4	0,8	2,4	0,8	2,4
in % of urban area space							
na 1 mieszkańca w m ²	25,7	20,1	24,5	20,3	24,6	20,3	24,7
per capita in urban areas							
in m ²							
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:							
Generally accessible urban area green belts in ha:							
parki spacerowo-wypoczynkowe	3124,9	3587,0	3296,9	3855,8	3516,2	3859,1	3520,0
strolling-recreational parks							
zieleńce	1286,2	1498,1	1439,8	1525,0	1443,7	1526,0	1441,9
lawns							
Tereny zieleni osiedlowej w ha	5289,0	4310,8	4307,1	4068,7	4026,1	4068,0	4025,4
Estate green belts in ha							

a Dane dotyczą zieleni w miastach.

a Data concern green belts in cities.

TABL. 9 (105). **ZASOBY MIESZKANIOWE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	1688,9	1700,0	1386,0	Dwellings in thous.
Izby w tys.	6112,9	6167,3	4780,7	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	112845,0	114265,1	85461,6	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:				Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,62	3,63	3,45	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :				usable floor space in m ² :
1 mieszkania	66,8	67,2	61,7	per 1 dwelling
na 1 osobę	24,2	24,6	23,5	per 1 person
liczba osób na:				number of persons:
1 mieszkanie	2,76	2,73	2,62	per 1 dwelling
1 izbę	0,76	0,75	0,76	per 1 room

TABL. 10 (106). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE**^a
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
Miasta			Urban areas
Wodociąg	99,1	99,1	Water-line system
Ustęp	93,2	93,3	Lavatory
Łazienka	91,4	91,5	Bathroom
Gaz z sieci	71,1	71,0	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	79,5	79,6	Central heating
Wieś			Rural areas
Wodociąg	94,5	94,6	Water-line system
Ustęp	85,2	85,4	Lavatory
Łazienka	86,6	86,7	Bathroom
Gaz z sieci	28,9	28,8	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	77,8	78,1	Central heating

^a Zamieszkane i niezamieszkane; na podstawie bilansów.

^a Inhabited and uninhabited; on the basis of balances.

TABL. 11 (107). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Mieszkania	5634	8534	10457	12226	Dwellings
miasta	3862	5567	6661	8105	urban areas
wieś	1772	2967	3796	4121	rural areas
Spółdzielcze	774	224	143	422	Co-operative
Komunalne (gminne)	127	437	420	311	Municipal (gmina)
Zakładowe	3	1	10	16	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	553	1042	1440	3189	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	122	226	840	98	Public building society
Indywidualne	4055	6604	7604	8190	Private
miasta	2304	3699	3853	4086	urban areas
wieś	1751	2905	3751	4104	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	222,8	335,8	348,3	393,0	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	192,7	276,6	278,6	329,9	Urban areas
Wieś	338,2	561,7	621,0	630,0	Rural areas
Izby	26997	43017	52192	59382	Rooms
miasta	17421	26358	30601	35923	urban areas
wieś	9576	16659	21591	23459	rural areas
Spółdzielcze	2563	664	471	1548	Co-operative
Komunalne (gminne)	375	1128	1032	782	Municipal (gmina)
Zakładowe	11	5	24	56	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1813	3516	4898	10290	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	358	547	2319	300	Public building society
Indywidualne	21877	37157	43448	46406	Private
miasta	12376	20694	22024	23039	urban areas
wieś	9501	16463	21424	23367	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	649247	1095146	1329553	1536918	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	418415	673172	780014	940740	urban areas
wieś	230832	421974	549539	596178	rural areas
Spółdzielcze	53351	14976	8425	30957	Co-operative
Komunalne (gminne)	6559	21977	19605	16299	Municipal (gmina)
Zakładowe	330	69	554	1039	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	37566	76515	113940	258813	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	9632	11196	46361	5533	Public building society
Indywidualne	541809	970413	1140668	1224277	Private
miasta	312516	552598	594495	630524	urban areas
wieś	229293	417815	546173	593753	rural areas

TABL. 11 (107). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	115,2	128,3	127,1	125,7	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	108,3	120,9	117,1	116,1	urban areas
wieś	130,3	142,2	144,8	144,7	rural areas
Spółdzielcze	68,9	66,9	58,9	73,4	Co-operative
Komunalne (gminne)	51,6	50,3	46,7	52,4	Municipal (gmina)
Zakładowe	110,0	69,0	55,4	64,9	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	67,9	73,4	79,1	81,2	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	79,0	49,5	55,2	56,5	Public building society
Indywidualne	133,6	146,9	150,0	149,5	Private
miasta	135,6	149,4	154,3	154,3	urban areas
wieś	130,9	143,8	145,6	144,7	rural areas

TABL. 12 (108). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W pozostałych budynkach In non-private buildings				
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM ...	2000	5634	4055	0,8	3,6	9,0	86,6	1579	10,8	12,9	41,3	35,0
TOTAL	2005	8534	6604	0,5	2,3	5,8	91,5	1930	8,8	26,3	33,4	31,6
	2007	10457	7604	0,3	1,5	4,7	93,6	2853	8,3	24,1	36,5	31,1
	2008	12226	8190	0,2	1,3	4,4	94,1	4036	4,9	21,6	40,9	32,7
Miasta	2000	3862	2304	1,3	4,6	10,0	84,1	1558	11,0	12,9	41,4	34,7
Urban areas	2005	5567	3699	0,6	2,3	6,0	91,1	1868	9,1	26,2	33,4	31,4
	2007	6661	3853	0,7	1,7	4,9	92,8	2808	8,4	24,4	36,5	30,7
	2008	8105	4086	0,3	1,7	4,8	93,3	4019	4,9	21,7	41,1	32,4
Wieś	2000	1772	1751	0,2	2,3	7,6	89,9	21	0,0	9,5	33,3	57,1
Rural areas	2005	2967	2905	0,3	2,2	5,5	92,0	62	0,0	29,0	33,9	37,1
	2007	3796	3751	0,0	1,3	4,4	94,4	45	0,0	2,2	40,0	57,8
	2008	4121	4104	0,1	1,0	4,0	95,0	17	0,0	0,0	0,0	100,0

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 IX 1999 r. rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z dnia 8 I 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96) z późniejszymi zmianami.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji:

- w roku szkolnym 1999/2000 w miejsce 8-letnich szkół podstawowych powstały 6-letnie szkoły podstawowe i 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w związku z powyższym od roku szkolnego 2001/02 nie przeprowadza się naboru do klas pierwszych szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, tj. zasadniczych (zawodowych) i średnich ogólnokształcących oraz zawodowych – na podbudowie programowej klasy VIII szkoły podstawowej,
- w roku szkolnym 2002/03 zaczął funkcjonować system szkół ponadgimnazjalnych (I klasa), obejmujący: 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 3-letnie licea profilowane i 4-letnie technika oraz w roku szkolnym 2004/05 – dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające; ponadto do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się od roku szkolnego 2003/04 szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz od roku szkolnego 2004/05 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

2. W związku ze stopniowym wprowadzaniem reformy ustroju szkolnego, obok **szkół ponadgimnazjalnych** (dla absolwentów gimnazjum), działają jeszcze – do czasu zakończenia cyklu kształcenia – **szkoły ponadpodstawowe** (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) oraz ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych (część szkół ponadpodstawowych została przekształcona w szkoły ponadgimnazjalne).

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. On 1 IX 1999 the introduction of school system's reform was initiated, the rules of which were regulated by the Law of 8 I 1999 – Regulations introducing the reform of school system (Journal of Laws No. 12, item 96) with later amendments.

As a result of introduction of new education system:

- in 1999/2000 school year instead of 8-year primary schools, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools were established, education in which was compulsory; due to this since 2001/02 school year no enrolment has been carried out to first grades of upper secondary (post-primary) schools for youth, i.e. basic vocational schools and secondary general and vocational schools – on the programme basis of 8th grade of primary school,
- in 2002/03 school year a system of upper secondary schools (1st grade), including: 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, 3-year specialized secondary schools, and 4-year technical secondary schools started to function and in 2004/05 school year – for graduates of basic vocational schools – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools; moreover, upper secondary schools since 2003/04 school year cover art schools leading to professional certification and since 2004/05 school year – 3-year special job-training schools.

2. In relation to gradual introduction of school system's reform, besides **upper secondary schools** (for graduates of lower secondary schools), there are still operating – by the time of finishing the educational cycle – **upper secondary (post-primary) schools** (for graduates of 8-year primary school) and their sections, which are in the structure of upper secondary schools; a part of upper secondary (post-primary) schools was transformed into upper secondary schools.

W obecnej edycji Rocznika dane dotyczące szkół ponadgimnazjalnych podaje się łącznie ze szkołami ponadpodstawowymi, jeśli nie zaznaczono inaczej.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych).

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku szkolnego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365). Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I–III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej.

In the present edition of the Yearbook unless otherwise stated, data concerning upper secondary schools are shown including upper secondary (post primary) schools.

3. Data presented in the chapter refer to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

5. Schools and establishments can be public, non-public and (with the exception of higher education institutions) non-public with the competence of public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be either public schools, or non-public schools with the competence of a public school. Public and non-public tertiary education institutions (until 2004/05 school year referred to as state and non-state) since 2005/06 school year operate on the basis of the Law of 27 VII 2005 Higher Education Act (Journal of Laws No. 164, item 1365). Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools** (including special schools), of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools) organized since 2001/02 school year, comprising grades 1–3 for children who have limited access to schools (primarily due to distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme.

Dzieci w wieku 6 lat są obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolach albo w oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.

- 2) **gimnazja** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
- a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podstawie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy);
- 3) **szkoły ponadgimnazjalne** (łącznie ze specjalnymi), obejmujące:
- a) specjalne szkoły przysposabiające do pracy,
 - b) zasadnicze szkoły zawodowe,
 - c) licea ogólnokształcące,
 - d) uzupełniające licea ogólnokształcące – od roku szkolnego 2004/05,
 - e) licea profilowane,
 - f) technika,
 - g) technika uzupełniające – od roku szkolnego 2004/05
 - h) szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczone do ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych).

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi,
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich,
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) w roku szkolnym 2005/06.

8. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata,
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce,
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

At the age of 6 children are obligated to undergo one year pre-primary education (preparing them for school) which is carried out either in nursery schools or in pre-primary sections of primary schools.

2) **lower secondary schools** (including special schools), of which:

- a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
- b) lower secondary branch schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
- c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school (from 2003/04 school year schools with job-training sections);

3) **upper secondary schools** (including special schools), of which:

- a) special job-training schools,
- b) basic vocational schools,
- c) general secondary schools,
- d) supplementary general secondary schools – since 2004/05 school year,
- e) specialized secondary schools,
- f) technical secondary schools,
- g) supplementary technical secondary schools – since 2004/05 school year,
- h) art schools leading to professional certification; until 2002/03 school year rate to vocational secondary (post-primary) schools.

7. Post-secondary schools – educating in day, evening or weekend form – include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools,
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices,
- 3) colleges of social work (3-year) in 2005/06 school year.

8. Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate,
- 2) include foreigners studying in Poland,
- 3) do not include Poles studying abroad.

Ustawa z 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym przekształciła studia prowadzone w systemie dziennym w studia stacjonarne, a studia wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne w studia niestacjonarne.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 3) szkoły ponadgimnazjalne:
 - a) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych,
 - b) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
 - c) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych od roku szkolnego 2004/05,
 - d) licea profilowane dla dorosłych,
 - e) technika dla dorosłych,
 - f) technika uzupełniająca dla dorosłych od roku szkolnego 2004/05.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

11. Współczynnik skolaryzacji jest miarą powszechności nauczania. **Współczynnik skolaryzacji brutto** to – wyrażony procentowo – stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

The Higher Education Act of 2005 transformed studies conducted in day system into intramural studies as well as the studies conducted in evening, weekend and extra-mural systems into non-intramural studies.

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including branches, branch departments and institutes as well as consultative points. Data do not include academies of the national defence and interior and administration departments.

9. Schools for adults educating in day and evening as well as weekend form include:

- 1) *primary schools for adults as well as until 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 2) *lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 3) *upper secondary schools:*
 - a) *basic vocational schools for adults,*
 - b) *general secondary schools for adults,*
 - c) *supplementary general secondary schools for adults since 2004/05 school year,*
 - d) *specialized secondary schools for adults,*
 - e) *technical secondary schools for adults,*
 - f) *supplementary technical secondary schools for adults since 2004/05 school year.*

10. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

11. Enrolment rate is a measure of the generality of education. **Gross enrolment rate** – presented in percent – is the relation of the number of persons studying on a given educational level in the age group defined as corresponding to this educational level.

12. Special education centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych nie występują stanowiska docenta i adiunkta.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Od roku szkolnego 2008/09 wychowanie przedszkolne może być prowadzone również w takich formach jak: zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38):

- 1) zespoły wychowania przedszkolnego, zwane dalej „zespołami”, w których zajęcia są prowadzone w niektóre dni tygodnia;
- 2) punkty przedszkolne, zwanych dalej „punktami”, w których zajęcia są prowadzone przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący.

Zajęcia wychowania przedszkolnego w zespołach i punktach mogą być prowadzone w grupach liczących od 3 do 25 dzieci. Minimalny dzienny wymiar godzin zajęć wychowania przedszkolnego prowadzonych w zespole lub punkcie, w czasie których jest realizowana podstawa programowa wychowania przedszkolnego lub wybrane części tej podstawy, wynosi 3 godziny, zaś minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w tym rozporządzeniu, wynosi 12 godzin.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego,

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, however, the positions assistant professor and tutor do not occur in higher vocational schools.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age 3 until beginning education in primary school, providing children with care and aiming at preparation to education in school. Since 2008/2009 school year pre-primary education may be carried out in such forms as: pre-primary education groups and pre-primary points in accordance with the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38):

- 1) pre-primary education groups, called “groups”, operating only in some days of the week;
- 2) pre-primary points, called “points”, operating the whole school-year, excluding periods specified by the governing authority. There are from 3 to 25 children in groups and points. Daily education is carried out not less than 3 hours, and weekly not less than 12 hours.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year,

2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2005/06 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2004 – 30 IX 2005); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni do roku szkolnego 2000/01 występują wyłącznie w szkołach policealnych, wyższych oraz w szkołach dla dorosłych (podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych), od roku szkolnego 2001/02 również w szkołach ponadpodstawowych (zasadniczych i średnich zawodowych) dla młodzieży, od roku szkolnego 2004/05 w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, technikach uzupełniających) dla młodzieży.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, między-szkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane dane statystyczne do roku 2006/07 pochodzą z badań pełnych, realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”. Na sprawozdaniach tego typu od roku 2003/04 brak jest informacji na temat zatrudnionych nauczycieli. Od roku szkolnego 2007/08 źródłem danych statystycznych jest System Informacji Oświatowej (na podstawie ustawy z dnia 19 II 2004 r. o systemie informacji oświatowej Dz. U. Nr 49, poz.463) z późniejszymi zmianami, a podmiotem przekazującym dane jest Ministerstwo Edukacji Narodowej. Ustawa określa organizację i zasady działania systemu informacji oświatowej służącego uzyskiwaniu danych niezbędnych do prowadzenia polityki edukacyjnej państwa, podnoszenia jakości i upowszechniania edukacji oraz do usprawniania finansowania zadań oświatowych. Dane zbierane i gromadzone są przez MEN, a następnie udostępnione GUS-owi. Informacja ta nie dotyczy danych ze szkolnictwa wyższego. Dane te nadal pochodzą z badań pełnych, realizowanych przez GUS na formularzach o symbolu S-10, S-11, S12.

2) *tertiary education* are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2005/06 school year, graduates from 1 X 2004 – 30 IX 2005 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.

19. Extramural graduates until 2000/01 school year occur only in post-secondary schools, tertiary education institutions as well as schools for adults (primary, lower secondary and upper secondary – post-primary), since 2001/02 school year also in upper secondary (post-primary) schools (basic vocational and secondary vocational) for youth, since 2004/05 school year in upper secondary schools (basic vocational and supplementary technical secondary schools) for youth.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offer young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provide recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

22. Since 2006/07 school year the presented statistical data originate from complete surveys realized by the Central Statistical Office on forms with symbol “S”. There is no information about employed teachers on this type of reports since 2003/04 school year. Since 2007/08 school year the System of Educational Information (on the basis of the Law dated 19 II 2004 on the System of Educational Information, Journal of Laws No. 49, item 463) with later amendments is the source of statistical data, and the Ministry of National Education is the institution transferring data. The Law determines the organization and rules of functioning of the system of educational information serving to obtain data necessary for conducting educational policy of the state, to improve the quality and promote education as well as to facilitate financing of educational tasks. Data are collected and gathered by the Ministry of National Education, and then disseminated to the CSO. This information does not concern the data on tertiary education. These data still originate from complete surveys, conducted by the CSO on questionnaires with symbols S-10, S-11, S-12.

TABL. 1 (109). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe	1501	1271	1264	1252	Primary
Gimnazja	680	748	752	753	Lower secondary
Zasadnicze szkoły zawodowe	264	198	193	195	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	252	289	273	269	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1	6	8	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	176	138	105	Specialized secondary
Technika	668	254	230	233	Technical secondary
Technika uzupełniająca	x	22	24	16	Supplementary technical secondary
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	23	32	37	Special job-training schools
Artystyczne ^a	24	25	37	37	Art ^a
Policealne	302	465	461	429	Post-secondary
Wyższe	30	43	44	46	Tertiary
Dla dorosłych	274	396	368	401	For adults
podstawowe	1	3	1	1	primary
gimnazja	13	18	22	24	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	10	23	22	22	basic vocational
licea ogólnokształcące	62	85	95	115	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	71	113	125	supplementary general secondary
licea profilowane	x	3	6	7	specialized secondary
technika	188	124	22	21	technical secondary
technika uzupełniająca	x	69	87	86	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^b CLASSROOMS ^b					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	18521	16269	17852	17752	primary
gimnazja	6679	9153	9902	9857	lower secondary
ponadgimnazjalne ^c	11571	11526	12601	12690	upper secondary ^c
w tym licea ogólnokształcące ^d	4075	4436	4324	4421	of which general secondary ^d
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^e	51022	40724	38227	36744	Pre-primary education ^e
Szkoły:					Schools:
podstawowe	369136	287907	261427	251803	primary
gimnazja	139971	180716	161441	152584	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	62705	26648	25552	25182	basic vocational
licea ogólnokształcące	101338	81214	77612	74054	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	16	245	222	supplementary general secondary
licea profilowane	x	24622	12886	8035	specialized secondary
technika	131422	66506	69656	69719	technical secondary
technika uzupełniająca	x	996	876	624	supplementary technical secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	475	824	969	special job-training schools
artystyczne ^a	3353	3490	3924	3879	art ^a
policealne	29074	44354	42786	48516	post-secondary
wyższe ^f	178232	207739	197761	192230	tertiary ^f

a Dające uprawnienia zawodowe. **b** Łącznie z pomieszczeniami szkół dla dorosłych. **c** Łącznie ze szkołami policealnymi. **d** Łącznie z pomieszczeniami uzupełniających liceów ogólnokształcących. **e** Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 23. **f** Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a Leading to professional certification. **b** Including classrooms of schools for adults. **c** Including post-secondary schools. **d** Including classrooms of the supplementary general secondary schools. **e** Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also included in table 23. **f** Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the interior and administration departments.

TABL. 1 (109). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych	36292	35833	30570	35285	for adults
podstawowe	27	55	6	21	primary
gimnazja	1131	2662	2851	2773	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	911	1655	1047	991	basic vocational
licea ogólnokształcące	9387	11392	10387	12577	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5045	7716	10477	supplementary general secondary
licea profilowane	x	579	549	604	specialized secondary
technika	24836	9399	1538	1657	technical secondary
technika uzupełniające	x	5046	6476	6185	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	65581	52759	47203	.	primary
gimnazja	x	59384	52800	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	19151	8167	7506	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	21667	26272	25389	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	42	76	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	8321	5471	.	specialized secondary
technika	26899	14245	13794	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	36	309	.	supplementary technical secondary
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	x	36	177	.	special job-training schools
artystyczne ^a	535	563	516	.	art ^a
policealne	10384	15350	11810	.	post-secondary
wyższe ^f	29429	43127	44684	.	tertiary ^f
dla dorosłych	10547	11858	7208	.	for adults
podstawowe	—	13	14	.	primary
gimnazja	x	557	691	.	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	323	399	284	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	4541	3903	2254	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1265	2280	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	62	92	.	specialized secondary
technika	5683	5120	215	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	539	1378	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^f Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Leading to professional certification. ^f Including branches, branch departments and consultative points, excluding academies of the interior and administration department.

TABL. 2 (110). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	1501	1271	1264	1252	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	5	5	5	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1449	1198	1192	1173	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	44	42	45	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	4	4	4	Religious organizations
Pozostałe	20	20	21	25	Others
Gimnazja	680	748	752	753	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	3	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	621	673	679	680	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	42	40	40	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	6	9	9	9	Religious organizations
Pozostałe	22	21	21	21	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	369136	287907	261427	251803	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	839	455	451	442	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	364788	282774	255986	245854	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1881	3135	3272	3477	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	307	358	403	413	Religious organizations
Pozostałe	1321	1185	1315	1617	Others
Gimnazja	139971	180716	161441	152584	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	93	118	130	133	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	137933	176460	156571	147386	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	979	2079	2430	2555	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	417	1184	1388	1445	Religious organizations
Pozostałe	549	875	922	1065	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły podstawowe	65581	52759	47203	.	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	73	89	85	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	64922	51871	46260	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	294	554	582	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	42	68	52	.	Religious organizations
Pozostałe	250	177	224	.	Others
Gimnazja	x	59384	52800	.	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	59	52	.	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	58048	51236	.	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	626	748	.	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	411	423	.	Religious organizations
Pozostałe	x	240	341	.	Others

TABL. 2 (110). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	264	221	225	232	Upper secondary schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	4	3	4	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	247	209	213	217	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	6	6	7	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	5	1	2	3	Others
Licea ogólnokształcące ^b	252	290	279	277	Upper secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	194	229	219	216	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	29	33	33	32	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	8	8	7	7	Religious organizations
Pozostałe	21	20	20	22	Others
Licea profilowane	x	176	138	105	Upper secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	2	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	170	133	100	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	2	3	3	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	1	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	1	2	2	Others
Technika ^c	692	301	291	286	Upper secondary schools ^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	25	16	16	18	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	647	276	254	242	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	5	9	11	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	3	4	4	Religious organizations
Pozostałe	10	1	8	11	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Zasadnicze szkoły zawodowe	62705	27123	26376	26151	Upper secondary schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	539	126	53	91	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	61583	25903	25125	24781	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	84	214	266	332	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	112	55	54	42	Religious organizations
Pozostałe	387	825	878	905	Others
Licea ogólnokształcące ^b	101338	81230	77857	74276	Upper secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	96488	77316	73918	70194	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2387	1767	2028	1997	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1205	1274	946	864	Religious organizations
Pozostałe	1258	873	965	1221	Others

a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. **b** Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **c** Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

a Including job-training schools. **b** Including supplementary general secondary schools. **c** Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (110). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (cd.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Licea profilowane	x	24622	12886	8035	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	156	—	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	24266	12625	7821	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	30	65	48	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—	—	Religious organizations
Pozostałe	x	151	196	166	Others
Technika ^c	134775	70992	74456	74222	Upper secondary schools ^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3380	2802	2232	2548	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	130360	67874	70818	70112	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	522	156	625	798	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	144	130	124	100	Religious organizations
Pozostałe	369	30	657	664	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	19151	8203	7683		Basic vocational schools ^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	249	39	48		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18703	7861	7258		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	163	48	96		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	36	12	20		Religious organizations
Pozostałe	—	243	261		Others
Licea ogólnokształcące ^b	21667	26314	25465		General secondary schools ^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	20548	25180	24144		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	576	517	602		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	234	372	338		Religious organizations
Pozostałe	309	245	381		Others
Licea profilowane	x	8321	5471		Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	71	—		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	x	8182	5380		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	5	13		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	19	—		Religious organizations
Pozostałe	x	44	78		Others
Technika ^c	27434	14844	14619		Technical secondary schools ^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	668	519	459		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	26512	14290	13975		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	141	15	17		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	16	15	43		Religious organizations
Pozostałe	97	5	125		Others

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (110). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Policealne	302	465	461	429	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	1	2	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	125	168	136	110	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	36	33	29	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	—	—	Religious organizations
Pozostałe	155	259	290	288	Others
Wyższe	30	43	44	46	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	8	11	11	11	Central (government) administration entities
Pozostałe	22	32	33	35	Others
Szkoły dla dorosłych	274	396	368	401	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	3	3	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	203	250	165	157	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	20	39	34	33	Social organizations and associations
Pozostałe	46	104	166	209	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły policealne	29074	44354	42786	48516	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	33	48	354	315	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18146	21047	13971	12362	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1213	2808	3185	2773	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	97	12	—	—	Religious organizations
Pozostałe	9585	20439	25276	33066	Others
Szkoły wyższe	178232	207739	197761	192230	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	124332	137427	128877	125983	Central (government) administration entities
Pozostałe	53900	70312	68884	66247	Others
Szkoły dla dorosłych	36292	35833	30570	35285	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	482	254	126	69	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	31175	25465	15407	13535	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	783	2133	2400	2656	Social organizations and associations
Pozostałe	3852	7981	12637	19025	Others

TABL. 2 (110). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły policealne	10384	15350	11810		Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	121	277	180		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	6066	7454	4743		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	778	886	628		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	14	11	–		Religious organizations
Pozostałe	3405	6722	6259		Others
Szkoły wyższe	29429	43127	44684		Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	20409	27065	26726		Central (government) administration entities
Pozostałe	9020	16062	17958		Others
Szkoły dla dorosłych	10547	11858	7208		Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	114	123	26		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	9378	9049	4519		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	370	626	590		Social organizations and associations
Pozostałe	685	2060	2073		Others

TABL. 3 (111). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS

FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

As of 30 IX

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all students in schools								
			podstawowych primary			gimnaz- jach lower second- ary	zasa- dni- czych zawodo- wych basic vocational	liceach ogólno- kszałca- cych general second- ary	liceach profilo- wanych speciali- zed second- ary	techni- kach technical second- ary	policeal- nych ^a post-se- condary ^a
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2007/08	517816	78,5	78,9	77,2	86,1	54,6	97,7	95,4	96,9	20,5
English	2008/09	530208	91,6	91,7	91,4	87,2	59,1	97,8	97,5	96,8	11,5
Francuski	2007/08	26132	0,5	0,7	0,0	1,9	4,3	15,1	14,2	9,4	3,2
French	2008/09	24194	0,4	0,5	0,0	1,6	4,4	15,7	12,0	9,5	1,9
Niemiecki	2007/08	165650	7,3	6,8	8,8	16,4	23,5	63,6	70,8	75,4	3,8
German	2008/09	154176	6,2	5,8	7,4	16,2	23,9	64,2	69,1	74,8	2,3
Rosyjski	2007/08	13615	0,1	0,1	0,1	0,4	11,4	4,5	11,5	6,7	0,8
Russian	2008/09	10885	0,1	0,0	0,2	0,2	8,6	4,4	11,1	5,7	0,0
Włoski	2007/08	2217	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,8	0,4	0,0	0,0
Italian	2008/09	2190	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,8	0,2	0,1	0,7
Hiszpański	2007/08	1537	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	1,4	0,5	0,2	0,0
Spanish	2008/09	1880	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,9	0,4	0,0
Łaciński	2007/08	2856	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0	1,6
Latin	2008/09	1983	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	1,4
Inne	2007/08	1270	0,4	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,6
Others	2008/09	1386	0,4	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
NAUCZANIE DODATKOWE ^b ADDITIONAL EDUCATION ^b											
Angielski	2007/08	56613	13,7	14,8	14,2	10,5	0,2	2,6	1,8	1,3	1,3
English	2008/09	27169	4,1	4,0	4,3	8,9	0,3	3,4	0,9	0,9	0,2
Francuski	2007/08	11741	1,3	0,9	1,2	3,3	0,0	2,6	0,1	1,6	0,3
French	2008/09	10775	1,2	1,2	1,0	3,5	0,0	2,1	1,9	1,1	0,0
Niemiecki	2007/08	75224	4,5	11,2	6,3	31,9	1,1	5,2	1,8	4,2	0,3
German	2008/09	69585	5,4	4,1	9,3	31,7	0,2	4,9	3,8	4,9	0,0
Inne	2007/08	9046	0,6	0,5	0,8	2,1	0,1	4,1	1,6	0,8	2,6
Others	2008/09	8451	0,4	0,3	0,7	2,1	0,0	4,6	1,3	1,0	2,7

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne. ^b Od roku 2003/04 dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły; do roku 2002/03 – nauczanie nadobowiązkowe prowadzone przez szkoły, fundacje itp.

^a With or without A-level certificate. ^b From 2003/04 school year onwards data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons; before 2002/03 school year – additional education conducted by schools, foundations etc.

TABL. 4 (112). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS
As of 30 IX

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	2007/08	2008/09							
		ogółem total	w % ogółu uczniów w szkołach in % of all students in schools						
			podsta- wowych primary	gimna- zjach lower secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocatio- nal	liceach ogólno- kształ- cących general second- ary	liceach profilo- wanych speciali- zed second- ary	techni- kach technical second- ary	police- alnych ^a post- second- ary ^a
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION									
Angielski English	43090	50875	100,0	54,7	44,2	88,6	100,0	56,4	59,1
Francuski French	908	216	0,0	2,5	0,0	0,5	0,0	0,4	0,0
Niemiecki German	8625	6703	0,0	10,9	28,4	5,2	0,0	31,8	6,1
Rosyjski Russian	3480	3235	0,0	28,9	21,1	5,7	0,0	8,1	0,7
Inny Others	427	220	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5
NAUCZANIE DODATKOWE ADDITIONAL EDUCATION									
Angielski English	1001	549	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,4	0,6
Francuski French	219	–	x	x	x	x	x	x	x
Niemiecki German	486	137	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
Inny Others	469	114	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0

^a Łącznie szkoły policealne i pomaturalne.

^a With or without A-level certificate.

TABL. 5 (113). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	7974	7334	1499	1408	<i>Primary schools of which special</i>
w tym specjalne	3866	3627	801	775	
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	824	969	107	177	<i>Special job-training schools</i>
Gimnazja	6511	6156	1820	1840	<i>Lower secondary schools of which special</i>
w tym specjalne	4331	4147	1257	1217	
w tym z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej	135	81	45	34	<i>of which job-training sections based on the programme of 6th grade of primary school</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a ...	3205	3195	920	810	<i>Basic vocational schools ^a of which special</i>
w tym specjalne	2263	2080	804	617	
Licea ogólnokształcące ^b	502	543	143	113	<i>General secondary schools ^b of which special</i>
w tym specjalne	148	164	20	30	
Licea profilowane	193	175	48	41	<i>Specialized secondary schools of which special</i>
w tym specjalne	116	120	27	29	
Technika ^c	273	313	52	57	<i>Technical secondary schools ^c of which special</i>
w tym specjalne	143	146	41	43	
Szkoły policealne	103	54	32	50	<i>Post-secondary schools of which special</i>
w tym specjalne	82	45	28	48	

^a Łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
^c Łącznie ze szkołami artystycznymi i technikami uzupełniającymi.

^a Including job-training schools. ^b Including supplementary general secondary schools. ^c Including art schools and supplementary technical schools.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach (ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne) oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

N o t e. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes among others integration or mainstream classes are established) as well as in special schools operating independently.

TABL. 6 (114). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^a SPECIAL EDUCATION CENTRES ^a					
Ośrodki	30	30	31	29	Centres
Miejsca	2479	2311	2490	2416	Places
Wychowankowie	2428	1814	2190	1674	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	212	102	231	239	blind and visually impaired
niesłyszący i słabo słyszący	372	217	159	134	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	33	6	46	8	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową	102	31	34	31	physically impaired
z upośledzeniem umysłowym	1368	890	932	770	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	159	233	214	217	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	5	5	7	Centres
Miejsca	367	353	353	450	Places
Wychowankowie	356	353	353	449	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	1	3	3	Centres
Miejsca	5	5	126	119	Places
Wychowankowie	30	38	106	106	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE ^b REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	23	21	18	20	Centres
Miejsca	968	1113	878	1014	Places
Wychowankowie	1010	989	783	780	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym					
w stopniu głębokim	95	140	331	327	mental retardation-profound
z autyzmem	10	5	–	1	with autism
z zaburzeniami sprzężonymi	495	610	439	410	associated with defects

^a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2008 r. 10 ośrodków z 839 wychowankami). ^b Do 2002 r. określone jako ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

^a Including special educational centres (in 2008 there were 10 centres with 839 residents).

TABL. 7 (115). INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ^a

Stan w dniu 30 IX

BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH ^a

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Placówki Establishments	Miejsca Beds	Korzystający Boarders	
				ogółem total	na 100 miejsc per 100 beds
O G Ó Ł E M TOTAL	2000/01	57	6536	5059	77
	2005/06	45	4159	3012	72
	2007/08	36	2832	2265	80
	2008/09	40	3063	2034	66
Internaty Boarding-schools	2000/01	47	5211	3821	73
	2005/06	40 ^b	3816 ^b	2757 ^b	72 ^b
	2007/08	30 ^b	2459 ^b	1977 ^b	80 ^b
	2008/09	34	2683	1751	65
gimnazja lower secondary	2000/01	—	—	—	—
	2005/06	1	10	9	90
	2007/08	2	18	18	100
	2008/09	3	46	27	59
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	2000/01	10	1104	893	81
	2005/06	8	720	470	65
	2007/08	7	513	371	72
	2008/09	13	752	529	70
szkoły zawodowe ^{cd} vocational schools ^{cd}	2000/01	37	4107	2928	71
	2005/06	10 ^e	677 ^e	532 ^e	79 ^e
	2007/08	19	1810	1470	81
	2008/09	18	1885	1195	63
Bursy Dormitories	2000/01	10	1325	1238	93
	2005/06	5	343	255	74
	2007/08	6	373	288	77
	2008/09	6	380	283	74

a Rok 2000/01 i 2005/06 – bez szkół specjalnych. **b** Łącznie z internatami zakładu kształcenia nauczycieli (rok 2005/06 – 2 placówki, 139 miejsc, 124 korzystających; rok 2007/08 2 placówki, 118 miejsc, 118 korzystających). **c** Ponadpodstawowe, a od roku szkolnego 2002/03 również ponadgimnazjalne. **d** Łącznie z technikami, technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi, ponadpodstawowymi szkołami średnimi zawodowymi oraz zasadniczymi szkołami zawodowymi. **e** Bez internatów zespołu szkół (19 placówek, 2270 miejsc, 1622 korzystających).

a 2001/01 and 2005/06 school year – excluding special schools. **b** Including boarding-schools of the teacher training institutions (2005/06 school year – 2 establishments, 139 places, 124 boarders; 2007/08 school year – 2 establishments, 118 places, 118 boarders). **c** Upper secondary (post-primary), and since 2003/03 school year upper secondary as well. **d** Including technical secondary schools, supplementary technical secondary schools, specialized secondary schools, upper secondary (post primary) vocational schools and basic vocational schools. **e** Excluding boarding-schools of complexes of schools (19 establishments, 2270 places, 1622 boarders).

TABL. 8 (116). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	25	28	37	35	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	21	23	32	30	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	5147	5447	4267	4123	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	3237	3322	2730	2613	<i>of which females</i>
Absolwenci	497	1007	593	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	336	635	406	.	<i>of which females</i>
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	24	25	37	37	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	15	11	20	19	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	3353	3490	3924	3879	<i>Students</i>
w tym kobiety	2292	2349	2697	2701	<i>of which females</i>
Absolwenci	535	563	516	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	384	395	365	.	<i>of which females</i>

TABL. 9 (117). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
W ROKU SZKOLNYM 2008/09**
*PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2008/09 SCHOOL YEAR*

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratories</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers ^a in schools</i>			
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total – used by pupils and youth</i>	
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>
Podstawowe <i>Primary</i>	95,2	1308	25201	20902	18693	16365
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	84,7	806	15882	14305	12093	11437
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational</i>	33,8	64	2226	2080	1781	1702
Licea ogólnokształcące <i>General secondary</i>	78,7	324	8033	7647	6202	6118
Licea profilowane <i>Specialized secondary</i>	35,2	37	1281	1207	1045	1012
Technika ^b <i>Technical secondary ^b</i>	76,3	189	11151	10350	8805	8444
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy .. <i>Special job-training</i>	18,9	4	42	30	39	27
Artystyczne <i>Art</i>	32,4	12	367	363	283	282
Policealne ^c <i>Post-secondary ^c</i>	46,3	30	618	571	456	422

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. **b** Łącznie z technikami uzupełniającymi. **c** Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

a In case of computers jointly used by several schools – presented only once. **b** Including supplementary technical secondary schools. **c** Concerns day schools.

TABL. 10 (118). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	1415	1181	1170	1160	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	11	13	sports and athletic
filialne	57	31	23	21	branch
„małe szkoły”	x	7	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	4	5	5	5	art ^a
Pomieszczenia szkolne	17498	15397	16968	16841	Classrooms
Oddziały	16098	13255	12535	12277	Sections
Uczniowie	362010	283205	257561	248176	Pupils
w tym I klasa	53990	42407	40402	38993	of which 1st grade
w tym kobiety	175813	137825	125092	120660	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	4776	5281	sports and athletic
filialne	2798	800	495	454	branch
„małe szkoły”	x	95	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	808	967	889	875	art ^a
Absolwenci	64421	51765	46428	.	Graduates
w tym kobiety	31377	25442	22832	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	952	.	sports and athletic
filialne	317	31	43	.	branch
artystyczne ^a	101	142	150	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	256	240	220	214	1 school
1 pomieszczenie szkolne	21	18	15	15	1 classroom
1 oddział	22	21	21	20	1 section
MIASTA URBAN AREAS					
Szkoły	845	658	657	655	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	10	10	11	12	sports and athletic
filialne	11	4	6	4	branch
„małe szkoły”	x	—	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	4	5	5	5	art ^a
Pomieszczenia szkolne	12457	10722	11661	11591	Classrooms
Oddziały	11780	9440	8826	8623	Sections
Uczniowie	277076	213418	193190	186316	Pupils
w tym I klasa	41080	32044	30402	29520	of which 1st grade
w tym kobiety	134643	103886	93872	90583	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4340	3673	4776	4972	sports and athletic
filialne	1306	213	143	111	branch
„małe szkoły”	x	—	—	—	“small schools”
artystyczne ^a	808	967	889	875	art ^a

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 10 (118). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	49838	39002	34999	.	Graduates
w tym kobiety	24319	19187	17248	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	852	657	912	.	sports and athletic
filialne	238	–	–	.	branch
artystyczne ^a	101	142	150	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	328	324	294	284	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	20	17	16	1 classroom
1 oddział	24	23	22	22	1 section
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	570	523	513	505	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	1	sports and athletic
filialne	46	27	17	17	branch
„małe szkoły”	x	7	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Pomieszczenia szkolne	5041	4675	5307	5250	Classrooms
Oddziały	4318	3815	3709	3654	Sections
Uczniowie	84934	69787	64371	61860	Pupils
w tym I klasa	12910	10363	10000	9473	of which 1st grade
w tym kobiety	41170	33939	31220	30077	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	309	sports and athletic
filialne	1492	587	352	343	branch
„małe szkoły”	x	95	–	–	“small schools”
artystyczne ^a	–	–	–	–	art ^a
Absolwenci	14583	12763	11429	.	Graduates
w tym kobiety	7058	6255	5584	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	40	.	sports and athletic
filialne	79	31	43	.	branch
artystyczne ^a	–	–	–	.	art ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	149	133	125	122	1 school
1 pomieszczenie szkolne	17	15	12	12	1 classroom
1 oddział	20	18	17	17	1 section

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 11 (119). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	597	655	656	656	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa					
sportowego	11	17	24	31	sports and athletic
z oddziałami przysposabiają-					
cymi do pracy ^a	2	7	2	5	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	6299	8568	9277	9205	Classrooms
Oddziały	5482	7085	6549	6336	Sections
Uczniowie	135805	175930	157110	148437	Pupils
w tym I klasa	67661	56858	52024	48264	of which 1st grade
w tym kobiety	65987	85295	76308	72209	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa					
sportowego	1537	2407	6342	8214	sports and athletic
z oddziałami przysposabiają-					
cymi do pracy ^a	185	2225	437	1232	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	58017	51583	.	Graduates
w tym kobiety	x	28727	25452	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa					
sportowego	x	713	2990	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiają-					
cymi do pracy ^a	x	583	311	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	227	269	239	226	1 school
1 pomieszczenie szkolne	22	21	17	16	1 classroom
1 oddział	25	25	24	23	1 section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	416	446	442	441	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa					
sportowego	11	17	23	30	sports and athletic
z oddziałami przysposabiają-					
cymi do pracy ^a	2	7	2	5	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	5150	6731	7245	7123	Classrooms
Oddziały	4308	5433	4957	4770	Sections
Uczniowie	108169	137164	121225	114323	Pupils
w tym I klasa	53831	44179	40439	37285	of which 1st grade
w tym kobiety	52554	66481	58876	55661	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa					
sportowego	1537	2407	6313	8184	sports and athletic
z oddziałami przysposabiają-					
cymi do pracy ^a	185	2225	437	1232	with job-training sections ^a

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 11 (119). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	x	45130	39336	.	Graduates
w tym kobiety	x	22375	19409	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	705	2975	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	583	311	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	260	308	274	259	1 school
1 pomieszczenie szkolne	21	20	17	16	1 classroom
1 oddział	25	25	24	24	1 section
WIEŚ RURAL AREAS					
Gimnazja	181	209	214	215	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	1	1	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Pomieszczenia szkolne	1149	1837	2032	2082	Classrooms
Oddziały	1174	1652	1592	1566	Sections
Uczniowie	27636	38766	35885	34114	Pupils
w tym I klasa	13830	12679	11585	10979	of which 1st grade
w tym kobiety	13433	18814	17432	16548	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	—	—	29	30	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	—	—	—	—	with job-training sections ^a
Absolwenci	x	12887	12247	.	Graduates
w tym kobiety	x	6352	6043	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	8	15	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	x	—	—	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	153	185	168	159	1 school
1 pomieszczenie szkolne	24	21	18	16	1 classroom
1 oddział	24	23	23	22	1 section

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 12 (120). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Szkoły	149	151	142	<i>Schools</i>
Oddziały	903	912	883	<i>Sections</i>
Uczniowie	23255	23067	22384	<i>Students</i>
w tym I klasa	10629	10277	9973	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	7314	7248	7056	<i>of which females</i>
Absolwenci	6868 ^a	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2326 ^b	.	.	<i>of which females</i>

a, b W tym absolwentów w miastach: **a** – 6618, **b** – 2250.

a, b Of which graduates in urban areas: **a** – 6618, **b** – 2250.

TABL. 13 (121). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Szkoły	274	270	260	<i>Schools</i>
Oddziały	2678	2593	2523	<i>Sections</i>
Uczniowie	77709	74112	72282	<i>Students</i>
w tym I klasa	25509	23913	23309	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	47661	45758	44594	<i>of which females</i>
Absolwenci	25435 ^b	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	15616 ^c	.	.	<i>of which females</i>

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **b, c** W tym absolwentów w miastach: **b** – 24800, **c** – 15191.
a Including supplementary general secondary schools. **b, c** Of which graduates in urban areas: **b** – 24800, **c** – 15191.

TABL. 14 (122). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	135	102	100	2	Schools
Oddziały	497	311	308	3	Sections
Uczniowie	12770	7915	7839	76	Students
w tym klasa I	2753	1739	1739	–	of which 1st grade
w tym kobiety	7922	5232	5162	70	of which females
Absolwenci	5442 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	3279 ^b	.	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: **a** – 5387, **b** – 3245.

a, b Of which graduates in urban areas: **a** – 5387, **b** – 3245.

TABL. 15 (123). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	248	244	229	15	Schools
Oddziały	2644	2702	2594	108	Sections
Uczniowie	70389	70197	67607	2590	Students
w tym klasa I	21975	20471	19794	677	of which 1st grade
w tym kobiety	25855	26161	25106	1055	of which females
Absolwenci	14060 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	5392 ^b	.	.	.	of which females
W tym TECHNIKA UZUPEŁNIAJĄCE DLA MŁODZIEŻY Of which SUPPLEMENTARY TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH					
Szkoły	22	15	14	1	Schools
Oddziały	50	31	30	1	Sections
Uczniowie	861	611	600	11	Students
w tym klasa I	255	235	235	—	of which 1st grade
w tym kobiety	374	259	254	5	of which females
Absolwenci	299 ^c	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	138 ^d	.	.	.	of which females

a – d W tym absolwentów w miastach: **a** – 13406, **b** – 5104, **c** – 287, **d** – 130.

a – d Of which graduates in urban areas: **a** – 13406, **b** – 5104, **c** – 287, **d** – 130.

TABL. 16 (124). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09			SPECIFICATION	
				ogółem total	w tym of which			
					dziennie day	wieczorowe evening		zaoczne week-end
Oddziały	1252	1939	1993	2128	422	16	1574	Sections
Uczniowie	29074	44321	42704	48471	7800	225	37840	Students
w tym kobiety	19315	25422	21324	20367	5878	187	13141	of which females
Absolwenci ^a	10384	15350	11762	.	3648	70	6969	Graduates ^a
w tym kobiety	7163	9569	7367	.	2623	58	4114	of which females

a W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2007/08.

a According to type of education – for 2007/08 school year.

TABL. 17 (125). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci ^b <i>Students^b</i>	Absolwenci ^{bc} <i>Graduates^{bc}</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000/01	30	7249	168057	27922	T O T A L
2005/06	43	9275	197260	40596	
2007/08	44	9305	187877	42227	
2008/09	46	9208	182466	.	
Uniwersytety	1	1799	33136	7959	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4	3117	52150	10746	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	14	1311	51630	12796	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	520	11447	3482	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1	1272	7605	1463	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	218	5107	916	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2	228	1404	264	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1	11	63	13	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły ^d	20	732	19924	4588	<i>Others^d</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. **b** Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **c** W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2007/08. **d** Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. **b** Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **c** According to type of school – for 2007/08 school year. **d** Non-public, with a university profile.

TABL. 18 (126). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		Study forms		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarne <i>full-time programmes</i>		niestacjonarne <i>part-time programmes</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
STUDENCI STUDENTS								
O G Ó Ł E M.....	2000/01	168057	96015	69750	37468	98307	58547	T O T A L
	2005/06	197260	108052	96388	51520	100872	56532	
	2007/08	187877	103289	88979	48497	98898	54792	
	2008/09	182466	101491	85714	47158	96752	54333	
Uniwersytety		33136	22297	18885	12558	14251	9739	Universities
Wyższe szkoły techniczne		52150	18398	32792	12587	19358	5811	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		51630	32797	12430	7507	39200	25290	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		11447	8135	6351	4585	5096	3550	Teacher education schools
Akademie medyczne		7605	5741	6448	4834	1157	907	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego		5107	2380	2852	1329	2255	1051	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		1404	800	806	478	598	322	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		63	33	63	33	–	–	Theological academies
Pozostałe szkoły ^b		19924	10910	5087	3247	14837	7663	Others ^b

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. ^b Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. ^b Non-public, with a university profile.

TABL. 18 (126). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ^a (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS^a (cont.)

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Formy studiów		Study forms		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarne <i>full-time programmes</i>		niestacjonarne <i>part-time programmes</i>			
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
ABSOLWENCI GRADUATES								
OGÓŁEM	2000/01	27922	12390	11010	5121	16912	7269	TOTAL
	2005/06	40596	26183	18288	10981	22308	15202	
	2006/07	41754	26550	19039	11530	22715	15020	
	2007/08	42227	26901	19248	11488	22979	15413	
Uniwersytety		7959	5763	4507	3161	3452	2602	Universities
Wyższe szkoły techniczne		10746	4472	7079	2968	3667	1504	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		12796	9237	2872	1979	9924	7258	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		3482	2509	1182	912	2300	1597	Teacher education schools
Akademie medyczne		1463	1161	1238	972	225	189	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego		916	512	487	258	429	254	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		264	151	126	77	138	74	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		13	11	13	11	–	–	Theological academies
Pozostałe szkoły ^b		4588	3085	1744	1150	2844	1935	Others ^b

^a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. ^b Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

^a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. ^b Non-public, with a university profile.

TABL. 19 (127). **CUDZOZIEMCY^{ab} – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^{ab} – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^c <i>Graduates^c</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
O G Ó Ł E M 2000/01	377	194	32	18	T O T A L
2005/06	583	267	77	40	
2007/08	685	314	83	50	
2008/09	689	284	.	.	
studia: stacjonarne	627	253	67	38	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	62	31	16	12	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	74	45	14	11	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	32	12	7	1	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	109	41	13	11	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	10	5	–	–	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	422	164	39	21	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	–	–	–	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	20	5	3	1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły ^d	21	12	7	5	<i>Others^d</i>

a Nie uwzględniono danych dotyczących filii uczelni, których główna siedziba znajduje się poza terenem województwa śląskiego. **b** Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. **c** W podziale według form studiów i typów szkół – z roku szkolnego 2007/08. **d** Niepubliczne, o profilu uniwersyteckim.

a Data concerning branches of tertiary institutions, which main seat is not on the territory of the Śląskie Voivodship are not taken into consideration. **b** Also presented in the other tables regarding students and graduates. **c** According to study forms and type of schools – for 2007/08 school year. **d** Non-public, with a university profile.

TABL. 20 (128). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS
As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01 ^a	2005/06	2007/08	2008/09			SCHOOLS
				ogółem total	w tym stypen- dia soc- jalne of which social scholar- ships	otrzy- mu- jący stypen- dia w % ogółu studen- tów scholar- ship re- cipients in % of total stu- dents	
O G Ó Ł E M	16506	53562	44099	38439	1504	21,1	T O T A L
Uniwersytety	4469	10047	8230	7170	–	21,6	Universities
Wyższe szkoły techniczne	6121	15617	11759	10957	30	21,0	Technical universities
Wyższe szkoły ekono- miczne	1379	15166	11808	10020	596	19,4	Academies of economics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1818	5398	3617	3688	585	32,2	Teacher education schools
Akademie medyczne	1637	2563	2402	2225	–	29,3	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	375	873	930	865	–	16,9	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	228	445	456	384	4	27,4	Fine arts academies
Wyższe szkoły zawodowe	–	2958	4166	–	–	–	Higher vocational schools
Pozostałe szkoły wyższe ...	479	495	731	3130	289	15,7	Other higher education institutions

^a Stan w grudniu 2000 r.

^a As of December 2000.

TABL. 21 (129). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	43	44	44	45	Dormitories
Miejsca	12525	12096	12083	12216	Beds
Studenci korzystający	12885	10103	8753	8890	Students
w % ogółu studentów studiów dziennych	14,0	10,5	9,8	10,4	in % of total students in the day study system
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	17	19	14	14	Canteens
Miejsca konsumenckie	2888	3404	2354	2013	Seating

TABL. 22 (130). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe Primary schools	2007/08	1	1	6	2	14	5
	2008/09	1	1	21	3	.	.
Gimnazja Lower secondary schools	2007/08	22	115	2851	806	691	245
	2008/09	24	120	2773	818	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2007/08	22	58	1047	307	284	91
	2008/09	22	59	991	287	.	.
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	2007/08	208	624	18103	7705	4534	2457
	2008/09	240	771	23054	9421	.	.
stacjonarne ^b day ^b	2007/08	x	17	462	185	1243	705
	2008/09	x	142	3899	1855	.	.
wieczorowe evening	2007/08	x	171	4464	2206	—	—
	2008/09	—	—	—	—	.	.
zaoczne weekend	2007/08	x	436	13177	5314	3291	1752
	2008/09	x	629	19155	7566	.	.
Technika ^c Technical secondary schools ^c	2007/08	115	385	8563	2330	1685	610
	2008/09	114	367	8446	2095	.	.

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. **b** W roku 2007/08 dzienne. **c** Łącznie z technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi oraz ponadpodstawowymi szkołami średnimi zawodowymi.

a Including supplementary general schools. **b** In 2007/08 school year – day. **c** Including supplementary technical secondary schools, specialized secondary schools and vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 23 (131). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki	1640	1585	1581	1601	Establishments
miasta	1051	1042	1043	1064	urban areas
wieś	589	543	538	537	rural areas
Przedszkola	1309	1192	1193	1193	Nursery schools
w tym specjalne	5	5	5	3	of which special
miasta	915	858	855	862	urban areas
wieś	394	334	338	331	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	331	393	388	400	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	4	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	4	Pre-primary points ^a
Miejsca w przedszkolach	109811	104099	105370	107604	Places in nursery schools
w tym specjalnych	286	236	188	70	of which special
Miasta	88681	84156	84770	87355	Urban areas
Wieś	21130	19943	20600	20249	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	279	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	76	Pre-primary points ^a
Dzieci^b	111551	107186	110699	115523	Children^b
miasta	88438	85277	87893	91539	urban areas
wieś	23113	21909	22806	23984	rural areas
w tym w wieku 6 lat	51022	40724	38227	36744	of which aged 6
Przedszkola	103708	98560	102176	105864	Nursery schools
w tym specjalne	200	151	117	77	of which special
miasta	84197	80331	82995	86017	urban areas
wieś	19511	18229	19181	19847	rural areas
w tym w wieku 6 lat	44710	34142	32600	30601	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7843	8626	8523	9360	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	6312	6582	5627	6143	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	226	Pre-primary education groups ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	—	of which aged 6
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	73	Pre-primary points ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	—	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^b na 1000 dzieci w wieku					Children attending pre-primary education establishments^b per 1000 children aged
3 – 6 lat	565	640	681	714	3 – 6
3 – 5	413	525	588	638	3 – 5
6 lat	976	972	954	944	6
Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku:					Children attending nursery schools per 1000 children aged:
3 – 6 lat	525	588	630	654	3 – 6
6 lat	855	815	814	786	6
1 przedszkole	79	83	86	89	1 nursery school
100 miejsc	94	95	97	98	100 places

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 17. **b** W 2008 r. w podziale według wieku nie uwzględniono 36 dzieci z placówek wychowania przedszkolnego i przedszkoli przy zakładach opieki zdrowotnej (oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej).

a See general notes to the chapter, item 17. **b** In 2008 in the division according to age 36 children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane nie obejmują informacji resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – do 28 VI 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej,
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarzy i położnych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych,
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. 1997 Nr 28, poz. 152) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**. Dane o praktykach lekarskich wykazywane są łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy,

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z późniejszymi zmianami reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, zasady i tryb finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ.

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku, jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarzy, położnych oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

CHAPTER XI

HEALTH AND SOCIAL WORK

General notes

1. The presented data do not include information of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency – until 28 VI 2002 the Office of State Protection.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established,
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602), with later amendments, on the basis of which a nurse or midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians,
- 3) the Law on the Occupation of Doctor, dated 5 XII 1996 (Journal of Laws 1997 No. 28, item 152) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**. Data on medical practices are presented including medical practices conducted within the framework of occupational medicine,

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with later amendments which regulates the scope and condition for providing health services, financed from public funds, the rules and procedures of financing as well as activities of the National Health Fund – NHF.

3. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Data regarding doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists include interns.

Informacje w tabl. 2 dotyczą lekarzy, którzy uzyskali uprawnienia specjalizacyjne I i II stopnia oraz od 2005 r. lekarzy posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1943) z późniejszymi zmianami i wydanym na tej podstawie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystrów (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 2004) z późniejszymi zmianami.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie samodzielne oraz poradnie wchodzące w strukturę ZOZ, zlokalizowane poza ich siedzibami.

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystrów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi i z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentystrów prowadzących praktykę lekarską.

Informacje w tabl. 4 do 2007 r. dotyczą zakładów opieki zdrowotnej, których głównym celem statutowym była realizacja zadań z zakresu służby medycyny pracy; od 2008 r. wszystkie zakłady opieki zdrowotnej świadczące porady na rzecz służby medycyny pracy.

5. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano bez miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu.

Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową, kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

W liczbie szpitali ujęto filie szpitali ogólnych.

6. Dane o łóżkach w szpitalach oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

7. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

8. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Information in table 2 concerns doctors, who obtained specialists grade I and II qualifications as well as - since 2005 - with specialists title in proper medicine domains in accordance with article 16 of the Law dated 5 XII 1996 (Journal of Laws from 2005 No. 226, item 1943) with later amendments and issued on this basis decree of the Minister of Health dated 20 X 2005 on specializations of doctors and dentists (Journal of Laws from 2002, no. 21, item 2004) with later amendments.

4. Data regarding out-patient health care facilities include out-patient departments, health centres, out-patient clinics, out-patient clinics within the structure of health care facilities located in other places.

Consultations provided by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented including with preventive examinations and consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals as well as consultations provided by doctors and dentists conducting medical practice.

Till 2007, information in table 4 concerns health care facilities, which main statutory activities were connected with tasks in the field of occupational medicine; from 2008 all health care facilities providing consultations on behalf of the occupational medicine.

5. Data regarding beds in general hospitals do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards.

Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards.

Branches of general hospitals are included in the number of hospitals.

6. Data regarding beds in hospitals and other in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

7. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

8. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

9. Na podstawie ustawy z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410), dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (m. in. zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz udzielone świadczenia zdrowotne przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) w miejscu zdarzenia.

10. Działalność **apteek i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53 poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o aptekach nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

11. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Podstawowym aktem prawnym dot. nadzoru nad chorobami zakaźnymi jest Decyzja Nr 2119/98/EC Parlamentu i Rady Europejskiej z 24 IX 1998 r. – ustanawiająca sieć nadzoru epidemiologicznego i zwalczania chorób zakaźnych we Wspólnocie Europejskiej. Na podstawie tej Decyzji – Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 22 XII 1999 r. (z późniejszymi zmianami) określono definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne.

12. **Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży** od 2004 r. prezentuje się zgodnie z Ustawą z dnia 12 III 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami. Wyróżnia się placówki:

- **wsparcia dziennego** – wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodzin świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku m.in. pomoc w nauce, pomoc rzeczową, posiłki, organizację czasu wolnego. Poza wymienionymi, specjalistyczne placówki prowadzą zajęcia: socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne, indywidualne programy korekcyjne, udzielają pomocy w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych,
- **interwencyjne** – zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dla dzieci, którym nie znaleziono rodziny zastępczej lub przysposabiającej, umożliwiają wychowanie licznemu rodzeństwu, zapewniają kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie zaspakajając niezbędne potrzeby dziecka. Zapewniają dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych

9. On the basis of the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No 191, item 1410), data concerning **emergency medical services and first aid** include units reported to the rescue system (i.e., emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. The activity of **pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

Data on pharmacies do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these facilities.

11. Data regarding **incidence of illnesses** are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

The basic legal act on infectious diseases supervision is the Decision No. 2119/98/EC of the European Parliament and Commission dated 24 IX 1998 – forming a network of infectious diseases supervision and overcoming in the European Community. On the basis of the above mentioned Decision – definitions of incidences of infectious diseases were defined by the Decision of the European Commission dated 22 XII 1999 (with later amendments).

12. From 2004 **care and education centres for children and young people** are presented in accordance with the Law on Social Aid, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments. The following centres are differentiated:

- **daily assistance centres** – support the family in meeting its educational functions, rendering daily assistance, and provide the child with help in learning, help in kind, meals, organization of free time. Apart from the above mentioned, specialistic centres conduct the following activities: sociotherapeutic, correction, compensation and logopedic, individual correction programmes, help in school, family and personal crises,
- **intervention centres** – provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,
- **family centres** – provide 24-hour care and education for children, for whom no foster family was found, enable to bring up brothers and sisters, provide education and equalize growth and school tardiness,
- **socialization centres** – provide 24-hour care and fulfill basic needs of children. Provide children with education, equalize growth and school tardiness, undertake actions in order to

i szkolnych, podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej,

- **wielofunkcyjne** – umożliwiają łączenie dziennych i całonocnych działań interwencyjnych, socjalizacyjnych, terapeutycznych skierowanych na dziecko i rodzinę.

Do 2003 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (wsparcia dziennego, interwencyjne, rodzinne, socjalizacyjne, resocjalizacyjne) prezentowane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 IX 2000 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 900) z późniejszymi zmianami.

13. Rodzina zastępcza to rodzina, w której umieszcza się małoletnie dziecko, w celu sprawowania nad nim opieki i jego wychowania, w wypadku gdy rodzice nie spełniają swojej funkcji.

14. Domy i zakłady pomocy społecznej obejmują stacjonarne placówki takie jak: domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całonocną opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym, w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej i statutowej, środowiskowe domy samopomocy i inne ośrodki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domy matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegownie oraz schroniska.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami.

15. Rodzaje świadczeń pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami. Ustawa powyższa określa podział świadczeń z pomocy społecznej na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** przyznawany jest m.in. w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia niepieniężne obejmują m.in.: pomoc rzeczową, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, ubranie, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

bring the child back to the natural family, help to find a foster family,

- **multifunctional centres** – enable daily and 24-hour intervention, socialization and therapeutic activities directed to the child and the family.

Till 2003 care and education centres for children and youth (daily assistance centres, intervention centres, family centres, socialization centres and resocialization centres) were presented according to the regulation of the Minister of Labour and Social Policy dated 1 IX 2000 (Journal of Laws No. 80, item 900), with later amendments.

13. Foster families are homes in which a small child is placed in order to supervise the care and upbringing of the child should the natural parents not meet this obligation.

14. Social welfare homes and facilities include stationary facilities such as: social welfare homes, family welfare homes, facilities providing 24-hours care for disabled, chronically ill and aged within their economic and statutory activities, community self-help homes and other centres for mentally ill, homes for mothers with dependent children and pregnant women, night shelters as well as other shelters.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments.

15. Types of social benefits as well as rules and procedures of granting are regulated by the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments. The above mentioned Law defines the division of social benefits into monetary and non-monetary assistance. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** granted to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of foodstuffs, fuel, clothing, necessary household goods, slight modernization and repairs, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Non-monetary assistance includes i.a. help in kind, specialistic consultations, shelter, meal, clothing, stay in a social welfare home and services rendered there.

TABL. 1 (132). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Lekarze	11848	9760	10311	10185	Doctors
w tym kobiety	6424	5370	5781	5821	of which women
Lekarze dentyści	1558	1562	1560	1593	Dentists
w tym kobiety	1116	1100	1135	1174	of which women
Farmaceuci	2444 ^b	2553	2548	2513	Pharmacists
w tym kobiety	2164 ^b	2195	2207	2171	of which women
Felczerzy	38	17	8	9	Barber-surgeons
Pielęgniarki	25442	25146	25164	25319	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	320	378	449	529	of which masters of nursing
Położne	2596	2511	2584	2654	Midwives
Ratownicy medyczni	–	315	634	792	Emergency rescue personnel

a Łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy. **b** Łącznie z zatrudnionymi w aptekach prywatnych, bez zatrudnionych w zarządzie „Cefarm”.

Ź r ó d ł o: dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego, w zakresie farmaceutów – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz GUS; za 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a Including interns. **b** Including employed in private pharmacies, excluding employed in “Cefarm” management.

S o u r c e: data of the Silesian Centre of Public Health, concerning barber-surgeons – data of the Silesian Centre of Public Health and the Central Statistical Office; for 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 2 (133). **PRACUJĄCY LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem total				w tym ze specjali- zacją II stop- nia of which with grade II speciali- zation	
OGÓŁEM	9962	8373*	8595	8591	5996	TOTAL
w tym w zakresie:						of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	556	497*	478	445	344	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ogólnej	748	562*	559	530	404	General surgery
Chorób płuc	225	180*	185	185	157	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	2013	1546*	1650	1645	965	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	239	198	192	175	109	Dermatology and venereology
Kardiologii	91	149*	186	210	178	Cardiology
Ginekologii i położnictwa	855	664	650	652	527	Gynaecology and obstetrics
Medycyny pracy	228	199*	191	183	97	Occupational medicine
Medycyny rodzinnej	178	348	431	450	361	General practitioners
Neurologii	441	393*	388	409	313	Neurology
Okulistyki	447	321*	377	365	263	Ophthalmology
Onkologii	11	17	23	29	19	Oncology
Otolaryngologii	383	311	292	264	155	Otolaryngology
Pediatrici	1045	819*	826	801	378	Paediatrics
Psychiatrii	275	194*	220	232	160	Psychiatry
Radiodiagnostyki	262	255	247	240	142	Radiodiagnostics
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	84,1	85,8*	83,4	84,3	58,9	Specialists in % of total doctors

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3.

Źródło: dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; za 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes to the chapter, item 3.

Source: data of the Silesian Centre of Public Health; for 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 3 (134). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	1692	1819	1957	2140	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>
miasta	1405	1549	1615	1780	<i>urban areas</i>
wieś	287	270	342	360	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	776	915	819	646	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	656	765	671	506	<i>urban areas</i>
wieś	120	150	148	140	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w ciągu roku w tys.	35518,3	35474,2	35666,6	38588,9	<i>Consultations provided^c during the year in thous.</i>
lekarskie	31296,3	31943,0	32499,5	34784,5	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	12713,1	14809,1	14249,5	15734,1	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	4222,0	3531,3	3167,1	3804,5	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. **b** Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2, pkt 3); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. **c** Dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. – przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes to the chapter, item 4. **b** Data concern entities that have signed a “medical practice – National Health Fund” contract or a “medical practice – health care facility” contract (see general notes to the chapter, item 2, point 3); including medical practices conducting preventive examinations within the framework of occupational medicine. **c** Data concern consultations refunded by health fund, since 1 IV 2003 – by National Health Fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (135). **SŁUŻBA MEDYCyny PRACY^a**
OCCUPATIONAL MEDICINE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	83	481	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>
Porady udzielone (w ciągu roku) w tys. ..	1099,3	1218,9	<i>Consultations provided (during the year) in thous.</i>
przez: lekarzy	1088,1	1215,1	<i>by: doctors</i>
lekarzy dentystów	11,1	3,7	<i>dentists</i>
w tym w ramach badań profilaktycznych	681,2	901,5	<i>of which within the framework of preventive examinations</i>
Porady udzielone na 100 osób objętych opieką przychodni przez:			<i>Consultations provided per 100 persons in a given out-patient department by:</i>
lekarzy	159,8	134,8	<i>doctors</i>
lekarzy dentystów	1,6	0,4	<i>dentists</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4.

^a See general notes to the chapter, item 4.

TABL. 5 (136). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII					
Szpitala ogólne ^a	114	113	115 ^b	112	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	14	21	27	28	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	12	23	23	22	Nursing homes ^c
Hospicja	2	4	4	4	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	6	9	10	10	sanatoria
szpitale	3	2	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII					
Szpitala ogólne ^a	29038	26902	26218 ^b	25620	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1511	1731	2009	2138	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	499	912	1010	915	Nursing homes ^c
Hospicja	23	55	59	58	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	1594	2142	2219	2223	sanatoria
szpitale	229	238	263	263	hospitals
LECZENI – w ciągu roku IN-PATIENTS – during the year					
Szpitala ogólne ^{ad}	719219	852552	853619 ^b	897739	General hospitals ^{ad}
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1916	2577	3403	3625	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	986	2722	2723	2755	Nursing homes ^c
Hospicja	331	1000	1024	1083	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:					Health resort treatment patients:
w sanatoriach	22020	35877	36885	34709	in sanatoria
w szpitalach	2335	3286	3915	3814	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego posiadającymi oddziały rehabilitacyjne świadczące usługi finansowane ze środków publicznych. **c** W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. **d** Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: od 2004 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; za 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego; z wyjątkiem lecznictwa uzdrowiskowego.

a See general notes to the chapter, item 5. **b** Including health resort facilities with rehabilitation wards providing services financed from public funds. **c** In 2000 including treatment and education homes. **d** Excluding inter-ward patient transfers.

S o u r c e: since 2004 – data of the Silesian Centre of Public Health, for 2008 data of the Silesian Voivodship Office; excluding health resort treatment.

TABL. 6 (137). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007 ^b	2008	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	114	113	115	112	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	111	97	90	88	Public
Niepubliczne	3	16	25	24	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	29038	26902	26218	25620	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	28749	26155	24998	24325	in: public hospitals
niepublicznych	289	737	1220	1295	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	61,0	57,4	56,3	55,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	5099	4371	4158	4096	Internal diseases
Kardiologicznych	736	1015	967	960	Cardiological
Chirurgicznych	7213	6419	6171	6048	Surgical
Pediatrycznych	1323	1129	1092	1093	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	3037	2480	2418	2329	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	457	514	534	579	Oncological
Intensywnej terapii	384	377	360	351	Intensive therapy
Intensywnego nadzoru kardiologicznego	84	52	59	59	Intensive cardiological care
Zakaźnych	552	274	251	251	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	1572	1398	1273	1272	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	707	583	566	531	Dermatological
Neurologicznych	1439	1473	1414	1378	Neurological
Psychiatrycznych	479	508	504	504	Psychiatric
Ruch chorych (w ciągu roku)					Patients (during the year)
Leczeni ^c w tys.	719,2	852,6	853,6	897,7	In-patients ^c in thous.
w szpitalach: publicznych	712,2	823,4	802,3	830,0	in: public hospitals
niepublicznych	7,0	29,1	51,3	67,8	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^d :					of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	151,4	158,8	146,8	151,1	internal diseases
kardiologicznych	26,4	49,6	47,4	56,1	cardiological
chirurgicznych	191,6	230,7	229,4	235,4	surgical
pediatrycznych	36,6	36,3	36,0	39,2	paediatric
ginekologiczno-położniczych	112,5	113,9	116,6	123,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,4	21,1	26,7	32,8	oncological
intensywnej terapii	11,3	12,4	10,2	10,4	intensive therapy
intensywnego nadzoru kardiologicznego	5,2	5,2	6,4	8,7	intensive cardiological care
zakaźnych	7,2	6,6	7,6	9,1	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,8	26,1	26,4	25,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	10,2	9,3	9,0	8,9	dermatological
neurologicznych	33,6	41,6	41,5	43,8	neurological
psychiatrycznych	5,7	7,0	6,8	6,9	psychiatric
Wypisani w tys.	682,5	816,9	819,9	863,6	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	22,1	22,7	22,3	22,5	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1508,1	1816,5	1830,9	1931,1	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	24,8	31,7	32,6	35,0	1 bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	10,8	8,3	7,8	7,4	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	266,0	263,5	251,4	257,1	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego posiadającymi oddziały rehabilitacyjne świadczące usługi finansowane ze środków publicznych. **c** Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. **d** Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Z r ó d ł o: od 2004 r. – dane Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego; za 2008 r. dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes to the chapter, item 5. **b** Including health resort facilities with rehabilitation wards providing services financed from public funds. **c** Excluding inter-ward patient transfers. **d** Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e: since 2004 – data of the Silesian Centre of Public Health; for 2008 data of the Silesian Voivodship Office.

TABL. 7 (138). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Zespół ratownictwa medycznego	158	176	Emergency rescue team
w tym: wypadkowy	95	52	of which: accident
reanimacyjny	31	13	reanimation
Szpitalny oddział ratunkowy ^a	5	8	Hospital emergency ward ^a
Izba przyjęć	11	6	Admission-room
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^b	1	1	Medical air rescue ^b
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^c (w ciągu roku):			Calls to the incident places ^c (during the year):
w tysiącach	387,8	375,5	in thousands
na 1000 ludności	83,0	80,8	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^c (w ciągu roku):			Persons who received health care benefits ^c (during the year):
w tysiącach	390,8	377,5	in thousands
na 1000 ludności	83,8	81,2	per 1000 population

a Oddział szpitalny, będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, stanowiący jednostkę systemu. **b** Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. **c** W danych tych nie ujęto zachorowań oraz osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

a Hospital ward being an organizational cell of a hospital in accordance with the Laws of Health Care Facilities, composing entity of the system. **b** Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and paramedic giving first aid or acting as medical rescue. **c** Excluding incidence of people who received health care benefits in emergency accidents in ambulatory mode (in admission-room or in hospital emergency ward).

TABL. 8 (139). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

*PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Apteki	1044	1150	1164	1148	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	997	1150	1164	1148	<i>of which private</i>
w tym na wsi	145	152	160	159	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	12	74	83	84	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	9	74	83	84	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	4507	3828	3732	3771	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	4558	4075	3998	4047	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6824	6582	6293	6356	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2266	2419	2416	2389	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10.ª See general notes to the charter, item 10.

TABL. 9 (140). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	<i>Regional centres (as of 31 XII)</i>
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	23	14	13	13	<i>Local branches (as of 31 XII)</i>
Krwiodawcy	45519	61614	61857	65466	<i>Blood donors</i>
w tym honorowi	44747	61082	61528	65150	<i>of which honorary blood donors</i>
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	96786	122792	119905	128368	<i>Blood taken in units of whole blood^a</i>
Pobrane lub wyprodukowane osocze w jednostkach ^b	113303	127047	143800	153974	<i>Plasma taken or produced in units^b</i>

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. **b** Jedna jednostka osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. **b** One unit of plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

S o u r c e: data of the Institute of Haematology and Transfusiology.

TABL. 10 (141). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Tęžec	4	4	3	3	0,1	0,1	0,1	0,1	Tetanus
Krztusiec	185	149	155	189	3,9	3,2	3,3	4,1	Whooping cough
Odra	21	6	8	36	0,4	0,1	0,2	0,8	Measles
Wirusowe zapalenie wątrobę	749	547	501	499	15,7	11,7	10,7	10,7	Viral hepatitis
w tym typ B	446	214	184	172	9,4	4,6	3,9	3,7	of which type B
Różyczka	15293	1049	5889	903	320,7	22,4	126,3	19,4	Rubella
Salmonellozy	1873	1259	853	833	39,3	26,8	18,3	17,9	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	740	817	822	814	15,5	17,4	17,6	17,5	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	757	609	885	1019	x	76,4	105,3	121,2	Diarrhoea and ga- stroenteritis of pre- sumed of infections origin (children under 2 years) ^a
Szkarlatyna (płonica)	1559	1245	2063	2033	32,7	26,5	44,2	43,7	Scarlet fever
Zapalenie opon mózgowych	235	302	279	214	4,9	6,4	6,0	4,6	Meningitis
Zapalenie mózgu	38	46	62	56	0,8	1,0	1,3	1,2	Encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicę	1594	9837	424	453	33,4	209,6	9,1	9,7	Mumps
Toksoplazmoza	24	26	20	18	0,5	0,6	0,4	0,4	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	33	16	12	13	0,7	0,3	0,3	0,3	Cestode infestations
Świerzb	2475	2022	1792	1652	51,9	43,1	38,4	35,5	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	131620	124486	33862	31162	2759,8	2652,3	726,3	670,3	Influenza and suspected influenza
Zatrucia związkami chemicznymi ^b	295	556	199	204	6,2	11,8	4,3	4,4	Chemical compound poisonings ^b
Szczepieni przeciw wściekliznie	767	721	635	636	16,1	15,4	13,6	13,7	Rabies vaccinations

a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. **b** Zatrucia lekami, preparatami farmakologicznymi i substancjami biologicznymi oraz skutki toksyczne substancji zazwyczaj niestosowanych w celach leczniczych lub nieokreślonych.
Z r ó d ł o: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. **b** Poisoning by drugs, medicaments and biological substances as well as the toxic effect of substances commonly used for treatment or non-defined purposes.
S o u r c e: data of the Province Sanitary-Epidemiological Station.

TABL. 11 (142). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Żłobki	50	54	55	55	Nurseries
Oddziały żłobkowe	27	8	7	7	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	3166	2500	2643	2954	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	5113	4112	4794	5354	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	27	27	29	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19	17	21	22	Children staying in nurseries ^a (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 12 (143). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a

As of 31 XII

A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE**ROUND-THE-CLOCK CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie residents		wolontariusze ^b volunteers ^b		
O G Ó Ł E M	77	74	2415	2276	313	214	T O T A L
placówki:							centres:
Interwencyjne	4	4	100	76	26	25	Intervention
Rodzinne	26	25	189	178	14	14	Family
Socjalizacyjne	25	28	1024	1258	110	92	Socialization
Wielofunkcyjne	22	17	1102	764	163	83	Multifunctional

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**DAY-SUPPORT CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie residents		
O G Ó Ł E M	286	272	10086	9271	T O T A L
w tym placówki pracujące minimum 5 dni i 20 godzin tygodniowo	232	217	8503	7492	of which centres working minimum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	241	220	8543	7527	Care
Specjalistyczne	45	52	1543	1744	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12. ^b W roku sprawozdawczym.

U w a g a. Ponadto w 2008 r. w 7 placówkach wielofunkcyjnych pełniących również funkcję wsparcia dziennego przebywało 286 wychowanków.

^a See general notes to the chapter, item 12. ^b During the reporting year.

N o t e. Moreover, in 2008, 286 residents stayed in 7 multifunctional centres operating as daily assistance centres.

TABL. 13 (144). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

*FOSTER FAMILIES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	5042	5053	5239	5212	<i>Foster families</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych ^b	6368	7362	7883	7911	<i>Children in foster families ^b</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	.	526	662	682	<i>of which issued disability confirmation</i>
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	433	95	109	137	<i>Children who gained independence during the year</i>

a Stan w dniu 15 XII. **b** Łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów; w 2000 r. dzieci do 18 lat.**a** As of 15 XII. **b** Including children not under court supervision; in 2000 children up to age of 18.

TABL. 14 (145). **ZAKŁADY STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki (bez filii i oddziałów)	115	122	165	165	Establishments (excluding branches or subbranches)
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku ^a	29	40	50	55	Aged persons ^a
Przewlekłe somatycznie chorych	14	13	14	14	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	27	12	14	15	Adults mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^c	.	15	13	12	Children and young people mentally retarded ^c
Przewlekłe psychicznie chorych	25	23	23	23	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	3	3	4	3	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	3	5	9	8	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	8	10	32	32	Homeless
Innych osób	6	1	6	3	Other persons
Miejsca rzeczywiste ^d ogółem	9221	9647	11214	11161	Total real places ^d
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^a	2327	2861	3026	3135	Aged persons ^a
Przewlekłe somatycznie chorych	1249	1198	1390	1393	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	2051	803	996	1134	Adults mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^c	.	1179	970	882	Children and young people mentally retarded ^c
Przewlekłe psychicznie chorych	2367	2411	2313	2238	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	341	360	375	339	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	202	202	208	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	594	602	1821	1768	Homeless
Innych osób	227	31	121	64	Other persons
Miejsca rzeczywiste ^d na 10 tys. ludności	19,4	20,6	24,1	24,0	Real places ^d per 10 thous. population

a Do 2003 r. określone – dla osób starych. **b** W 2000 r. dane dotyczą domów dla umysłowo upośledzonych dla dorosłych, dzieci i młodzieży. **c** W 2000 r. – umysłowo upośledzonych. **d** Łącznie z filiami i oddziałami (według zapisu w statucie zakładu).

a Till 2003 characterised as for elderly people. **b** In 2000 data concern homes for mentally disabled adults, children and youth. **c** In 2000 – mentally disabled. **d** Including branches or subbranches (according to the entry in the statute of the facility).

TABL. 14 (145). **ZAKŁADY STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Mieszkańcy^d ogółem	9069	9550	10861	10951	Total residents^d
w tym umieszczeni w ciągu roku	2861	3315	5349	4507	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^a	2291	2760	2848	3029	Aged persons ^a
Przewlekłe somatycznie chorych	1238	1204	1353	1307	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	2036	803	994	1169	Adults mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^c	.	1176	999	914	Children and young people mentally retarded ^c
Przewlekłe psychicznie chorych	2319	2410	2272	2228	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	341	360	435	436	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	228	148	162	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	560	578	1726	1648	Homeless
Innych osób	219	31	86	58	Other persons
Mieszkańcy^d na 10 tys. ludności	19,1	20,4	23,3	23,6	Residents^d per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie^d	1230	1171	1319	1825	Persons awaiting a place^d

a Do 2003 r. określane – dla osób starych. **b** W 2000 r. dane dotyczą domów dla umysłowo upośledzonych dla dorosłych, dzieci i młodzieży. **c** W 2000 r. – umysłowo upośledzonych. **d** Łącznie z filiami i oddziałami.

a Till 2003 characterised as for elderly people. **b** In 2000 data concern homes for mentally disabled adults, children and youth. **c** In 2000 – mentally disabled. **d** Including branches or subbranches.

TABL. 15 (146). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b		Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
	w osobach in persons	na 10 tys. ludności per 10 thous. population		
OGÓŁEM	2000 188954	396,2	300009,8	TOTAL
	2005 235266	501,3	350955,8	
	2007 215868	463,0	409111,9	
	2008 186622	401,4	431148,9	
w tym:				of which:
Zasiłki stałe	16995	36,6	53282,2	Permanent benefits
Zasiłki okresowe	46656	100,4	64478,9	Temporary benefits
Schronienie	3063	6,6	5690,4	Shelter
Posiłek	76490	164,5	35186,0	Meals
Ubranie	4653	10,0	1370,6	Clothing
Inne zasiłki celowe i w naturze	91905	197,7	83448,7	Other appropriated benefits and benefits in kind
Usługi opiekuńcze	9575	20,6	21137,4	Protective services
Odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej	3659	7,9	46174,2	Gmina's repayment for stay in social welfare homes
Udzielone świadczenia rodzinom zastępczym	9615	20,7	71687,5	Benefits granted to foster families

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Silesian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video).

5. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

3. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment** activities.

4. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape exploited in video-technique).

5. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) i zakłady uzdrowiskowe.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o klubach sportowych dotyczą klubów sportowych, które przynajmniej w części prowadzą działalność w zakresie sportu wyczynowego, uczniowskie kluby sportowe, sportowe kluby wyznaniowe, których działalność ma w większości charakter rekreacji ruchowej.

2. W kategorii ćwiczących jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii trenerów i instruktorów sportowych, począwszy od 1996 r., jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Other facilities include facilities which do not correspond to conditions expected in hotels, motels, boarding houses, excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, other facilities used by the tourism industry (e.g., student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and health establishments.

3. Data on the number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Data on sports clubs concern these clubs, which conduct – at least partially – activities connected with record-seeking sports, student sports clubs, religious sports clubs, where activities are mainly of recreational character.

2. In the category exercisers, one person may be indicated more than once depending on the number of disciplines practised. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on the age; various age groups are applied for individual disciplines.

3. In the categories coaches and sports instructors, since 1996, one person may be indicated several times, depending on the number of sports disciplines taught.

TABL. 1 (147). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	858	840	835	821	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	301	354	351	345	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	58	45	45	43	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	31	24	26	24	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					<i>Collection (as of 31 XII)</i>
w tys. wol.	16827,1	16944,0	17092,4	17065,4	<i>in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3219,8	3822,7	3882,2	3845,6	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	1048,2	1053,9	958,4	918,0	<i>Borrowers ^a in thous.</i>
w tym na wsi	124,0	154,8	148,8	144,7	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans ^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	21808,0	21586,1	19156,8	18297,2	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2708,0	3246,1	3077,0	2978,3	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,8	20,5	20,0	19,9	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	21,8	21,0	20,7	20,6	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. **b** Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. **b** Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (148). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM 2000	38	1189,1	208	123	719,1	302,7	TOTAL
2005	47	961,4	273	131	721,8	307,5	
2007	60	1212,0	368	150	1166,0	432,3	
2008	60	1044,1	336	192	1287,8	372,5	
Artystyczne	3	38,8	33	39	229,3	36,4	<i>Art</i>
Biograficzne	3	—	4	—	8,9	2,7	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	6	4,9	14	7	123,4	56,0	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	4	150,5	24	—	125,2	23,3	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	2	25,3	1	—	30,0	12,7	<i>Natural history</i>
Regionalne	24	593,7	118	61	273,8	87,4	<i>Regional</i>
Techniki	10	46,8	77	46	157,3	76,5	<i>Technical</i>
Inne	8	184,1	65	39	339,8	77,5	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** W kraju. **c** Krajowe i z zagranicy. **d** Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. **b** In the country. **c** Domestic and foreign. **d** Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (149). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	23	28	34	33	21	12	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	270	291	395	384	299	85	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy ...	19	26	26	27	16	11	of which foreign
Ekspozycje ^a	325	332	428	400	309	91	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	184,9	216,0	278,6	282,0	206,7	75,3	Visitors in thous.

a W kraju.

a In the country.

TABL. 4 (150). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE					THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
2000	24	8712	4670	1231,9	
2005	24	9995	4849	1281,7	
2007	21	9614	6325	1340,2	
2008	20	8800	6656	1526,2	
Teatry	10	3961	3034	591,2	<i>Theatres</i>
dramatyczne	7	3337	2109	449,1	<i>dramatic</i>
lalkowe	3	624	925	142,1	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne	4	2206	748	294,1	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	3	1475	974	291,9	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne	2	1008	1797	209,3	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły Pieśni i Tańca	1	150	103	139,6	<i>Song and dance ensembles</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE					ENTERTAINMENT ENTERPRISES
2000	3	—	2045	576,8	
2005	3	—	1943	457,5	
2007	3	—	774	378,3	
2008	6	—	969	506,9	

a Stan w dniu 31 XII. **b** Według siedziby.

a As of 31 XII. **b** According to the abode.

TABL. 5 (151). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	70	61	61	56	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	68	58	57	54	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	84	130	167	167	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	82	127	163	165	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,4	32,9	38,3	37,6	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	26,1	32,6	37,7	37,2	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	64,1	134,8	252,2	247,8	<i>in thousands</i>
w tym miasta	63,9	134,7	252,1	247,1	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	915	2210	4134	4425	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	2292,9	3120,5	4718,3	5087,3	<i>in thousands</i>
w tym miasta	2286,5	3117,0	4716,2	5070,4	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	32756	51155	77349	90845	<i>per cinema</i>
na 1 seans	36	23	19	21	<i>per screening</i>

TABL. 6 (152). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZE- GÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICA- TION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	1272,5	1196,8	1103,8	1056,4	267	255	237	227	<i>Radio subscribers</i>
miasta	1067,3	995,7	925,0	887,6	283	270	254	244	<i>urban areas</i>
wieś	205,2	201,1	178,8	168,8	207	201	178	167	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni.....	1236,2	1164,0	1073,5	1026,4	260	248	231	221	<i>Television subscribers</i>
miasta	1036,5	967,7	898,7	861,6	275	263	246	237	<i>urban areas</i>
wieś	199,7	196,2	174,8	164,8	202	196	174	163	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

TABL. 7 (153). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	518	441	394	423	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	111	112	101	117	Hotels
Motele	6	3	3	3	Motels
Pensjonaty	29	9	5	6	Boarding houses
Domy wycieczkowe	10	5	4	4	Excursion hostels
Schroniska	17	9	9	9	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	24	22	23	24	Youth hostels ^a
Kempingi	3	7	6	7	Camping sites
Pola biwakowe	12	3	2	13	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	109	66	51	44	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	5	2	1	1	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	44	41	38	37	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	4	1	1	–	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	35	9	8	7	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	14	6	5	4	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	95	146	137	147	Other facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	42186	35341	33292	35528	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	34887	31926	30459	32449	of which open all year
Hotele	11733	12085	11264	12982	Hotels
Motele	212	72	72	67	Motels
Pensjonaty	1141	384	263	401	Boarding houses
Domy wycieczkowe	558	189	176	172	Excursion hostels
Schroniska	697	356	351	364	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	1273	1314	1227	1345	Youth hostels ^a
Kempingi	1581	1238	1332	1380	Camping sites
Pola biwakowe	1525	489	480	649	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	11612	4795	4007	3209	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	415	96	45	47	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	3352	3846	3498	3388	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	150	21	19	–	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1680	432	419	390	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	699	181	107	81	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	5558	9843	10032	11053	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 7 (153). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1291183	1530951	1588721	1647814	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	164742	263149	272672	259506	of which foreign tourists
Hotele	598699	744420	828675	877293	Hotels
Motele	18732	6926	6111	6016	Motels
Pensjonaty	28367	12959	9541	12626	Boarding houses
Domy wycieczkowe	11059	2693	3915	3844	Excursion hostels
Schroniska	22194	12130	11907	13379	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	36052	39414	44755	47021	Youth hostels ^a
Kempingi	14212	11416	16256	14632	Camping sites
Pola biwakowe	9845	2875	351	1992	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	205109	134353	115357	97617	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	1801	1058	1061	738	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	97972	150809	128255	121021	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1038	302	432	333	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	11026	3610	4351	4471	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	8012	2610	2074	1768	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	227065	405376	415680	445063	Other facilities
Udzielone noclegi	3308689	3811710	4154790	4333866	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	426408	629051	664909	665492	of which foreign tourists
Hotele	1286790	1394657	1592460	1632897	Hotels
Motele	26108	13159	9909	10266	Motels
Pensjonaty	93159	32474	24370	38141	Boarding houses
Domy wycieczkowe	33023	10455	10681	11349	Excursion hostels
Schroniska	38956	23663	18477	22998	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	90321	91091	107320	113920	Youth hostels ^a
Kempingi	51768	25141	46245	42584	Camping sites
Pola biwakowe	27045	3932	1399	9073	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	717534	482212	415026	359110	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	16643	6617	4625	4404	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	351940	500264	386865	327680	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3882	1876	2643	2056	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	61056	15117	19211	16793	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	34532	7866	5925	5651	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty	475932	1203186	1509634	1736944	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 8 (154). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
*CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS*
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee shops</i>	Stolówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	<i>SPECIFICATION</i>
OGÓŁEM	2000	172	220	161	67	TOTAL
	2005	169	194	89	45	
	2007	165	181	79	39	
	2008	184	182	87	56	
Hotele		117	91	5	24	<i>Hotels</i>
Motele		2	1	–	1	<i>Motels</i>
Pensjonaty		2	3	4	–	<i>Boarding houses</i>
Domy wycieczkowe		3	2	–	–	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska ^a		–	3	3	4	<i>Shelters ^a</i>
Kempingi		–	4	–	–	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe		–	–	–	1	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe		2	14	24	3	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki szkoleniowo- wypoczynkowe		6	14	20	1	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych		–	1	–	1	<i>Public tourist cottages</i>
Pozostałe obiekty		52	49	31	21	<i>Other facilities</i>

^a Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including youth hostels and school youth hostels.

TABL. 9 (155). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
*FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	164742	263149	272672	259506	Tourists accommodated
Hotele	126748	207816	223303	212746	Hotels
Motele	3829	661	566	488	Motels
Pensjonaty	1404	238	154	542	Boarding houses
Domy wycieczkowe	505	165	399	224	Excursion hostels
Schroniska	41	96	166	68	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	552	1566	1774	1666	Youth hostels ^a
Kempingi	2256	5095	4287	3910	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	3532	4775	4486	2935	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5156	8897	5061	5505	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	59	–	–	–	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych	930	30	112	66	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	278	91	232	199	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	19447	33719	32132	31157	Other facilities
Udzielone noclegi	426408	629051	664909	665492	Nights spent (overnight stay)
Hotele	293303	457276	493997	468154	Hotels
Motele	6839	1138	1151	1102	Motels
Pensjonaty	5108	880	920	3166	Boarding houses
Domy wycieczkowe	1463	406	1984	715	Excursion hostels
Schroniska	43	121	166	71	Shelters
Schroniska młodzieżowe ^a	2339	3587	5431	5405	Youth hostels ^a
Kempingi	5337	7664	7492	6658	Camping sites
Pola biwakowe	5	–	–	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	17277	23596	26818	11984	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	24872	45212	22672	24185	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	95	–	–	–	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych	1728	107	688	450	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	747	387	842	659	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	67252	88677	102748	142943	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 10 (156). **DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a	
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
O G Ó Ł E M.....	2000	1668	74656	15262	54270	781	1895
TOTAL	2004	1948	82642	17720	61465	1084	2080
	2006	2142	92137	21525	68941	1142	2394
	2008	2357	99680	22941	72249	1339	2579
Akrobatyka..... <i>Acrobatics</i>	9	485	358	471	16	8	
Alpinizm..... <i>Alpinism</i>	25	952	271	332	1	60	
Badminton..... <i>Badminton</i>	22	617	288	499	2	23	
Baseball..... <i>Baseball</i>	10	371	20	280	2	20	
Biathlon..... <i>Biathlon</i>	13	477	226	455	12	19	
Bieg na orientację..... <i>Orienteering</i>	9	286	138	222	2	10	
Bilard..... <i>Billiards</i>	3	96	9	84	–	2	
Boks..... <i>Boxing</i>	17	659	55	540	8	24	
Bowling..... <i>Bowling</i>	2	38	6	4	–	3	
Brydż sportowy..... <i>Bridge</i>	11	262	92	111	8	5	
Curling..... <i>Curling</i>	3	60	25	24	–	6	
Gimnastyka..... <i>Gymnastics</i>	15	621	330	619	15	19	
Golf..... <i>Golf</i>	4	378	79	14	1	4	
Hokej na lodzie..... <i>Ice hockey</i>	17	1170	141	901	16	22	
Hokej na trawie..... <i>Field hockey</i>	7	395	92	338	8	10	
Jeździectwo..... <i>Equestrian sport</i>	28	373	267	163	5	35	
Judo..... <i>Judo</i>	32	1667	486	1475	16	44	
Ju-jitsu..... <i>Ju-jitsu</i>	18	818	146	472	8	27	
Kajakarstwo..... <i>Canoeing</i>	7	185	67	120	1	10	
Karate..... <i>Karate</i>	38	3097	767	2264	14	99	
Karate tradycyjne..... <i>Traditional karate</i>	4	111	28	54	1	5	

^a Liczeni tyle razy w ilu dyscyplinach występują.

^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

TABL. 10 (156). **DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

SPORTS DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a
		ogółem total	z ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Kendo..... Kendo	2	34	6	5	2	2
Kick-boxing Kick-boxing	9	392	45	229	2	15
Kolarstwo Cycling	34	495	106	276	5	21
Korfball..... Korfball	2	23	9	8	–	1
Koszykówka..... Basketball	134	4726	1803	4057	107	87
Kreglarstwo..... Skittles	3	132	45	84	1	5
Kulturystyka i trójbój siłowy..... Body-building and powerlifting	34	1185	623	323	5	25
Lekkoatletyka..... Athletics	94	3275	1463	2849	91	68
Łucznictwo..... Archery	8	159	47	117	2	8
Łyżwiarstwo figurowe..... Figure skating	1	25	20	10	–	–
Łyżwiarstwo szybkie Speed skating	1	8	–	8	1	1
Modelarstwo sportowe..... Sports modelling	2	69	10	41	–	7
Narciarstwo Skiing	41	1368	581	989	27	44
Pięciobój nowoczesny Modern pentathlon	2	104	44	104	4	2
Piłka nożna Football	734	38980	1200	27629	504	876
Piłka ręczna..... Handball	64	2310	1220	2038	42	58
Piłka siatkowa..... Volleyball	306	9771	4427	8036	164	221
Płetwonurkowanie sportowe..... Sport diving	4	179	72	155	2	5
Podnoszenie ciężarów..... Weightlifting	8	185	15	132	6	9
Radioorientacja sportowa Radio orienteering sport	1	29	16	21	–	1
Ringo Ringo	1	7	3	7	–	–
Rugby Rugby	5	258	–	154	2	8
Skiboby..... Skibobbing	2	36	13	27	–	3
Snowboard Snowboard	5	97	52	44	2	7
Speedrower Cycle speedway	1	20	–	15	–	1

^a Liczeni tyle razy w ilu dyscyplinach występują.^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

TABL. 10 (156). **DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SPORTS DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sekcje Sections	Ćwiczący w sekcjach ^a Persons practising sports in sections ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy ^a Instructors ^a
		ogółem total	z ogółem of total			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Sport lotniczy Air sport	10	562	68	238	6	46
Sport motorowodny i narciarstwo wodne Motorboating and water skiing	3	43	13	23	—	5
Sport motorowy Motorsport	14	442	53	91	2	13
Sport pływacki Swimming	62	4707	2289	4241	89	70
Sport psich zaprzęgów..... Canicross sport	4	21	5	4	—	—
Sport saneczkowy Tobogganing	4	69	16	47	3	3
Strzelectwo sportowe..... Sport shooting	18	737	151	202	1	36
Szachy..... Chess	53	2032	548	1592	16	60
Szermierka Fencing	20	713	297	664	23	16
Taekwon-do Taekwon-do	9	530	141	417	3	12
Taekwon-do WTF Taekwon-do WTF	2	35	10	21	—	4
Taniec sportowy Sports dancing	9	534	425	360	3	10
Tenis..... Tennis	27	967	375	681	23	28
Tenis stołowy Table tennis	156	3853	1118	2877	18	119
Triathlon..... Triathlon	7	119	41	64	3	5
Unihokej..... Unihockey	12	241	25	217	1	8
Warcaby..... Draughts	4	93	16	66	—	4
Wędkarstwo Angling	10	653	14	45	—	4
Wu-Shu..... Wu-Shu	3	389	94	273	—	6
Zapasy..... Wrestling	15	674	102	646	17	26
Żeglarstwo Sailing	41	1319	287	315	5	76
Inne dyscypliny Other disciplines	82	3962	1142	2365	21	98

^a Liczeni tyle razy w ilu dyscyplinach występują.^a Presented several times, depending upon the number of disciplines practised.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i przemysłowe (dawniej stosowane) oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst z 2008 r. Dz. U. Nr 159, poz. 993),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

1. Research and development activity (research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, industrial research (formerly applied research) and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units – state units working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2008 No. 159, item 993),
 - c) others – private units classified to the PKD 73 division “Research-development activity”;
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other auxiliary units);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – among others hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe (dawniej stosowane) i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady bieżące od 2003 r. podaje się bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; koszty te ujmowane są w nakładach inwestycyjnych na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów i usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i zmodernizowanych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

2. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly in this activity and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research and industrial research (formerly applied research) and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

From 2003, **current expenditures** do not comprise expenditure on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects, not included in fixed assets and treated as current assets; expenditure on the a.m. equipment is included in the capital expenditures on R&D.

4. Innovation activity in industry consists in launching the production of technologically new or improved products, and implementing technologically new processes (which products and processes are technologically novel at least for the enterprise). It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditures on innovation include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how, on the acquisition of know-ledge from external sources (patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (machinery and technical instruments and equipment and land and buildings), other preparations for the implementation of innovations on an industrial scale, training directly linked to technological innovations and marketing for technologically new and improved products.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

9. Internet – ogólnosiwiatowa sieć komputerowa, będąca zbiorem milionów sieci lokalnych i pojedynczych komputerów z całego świata, oparta na protokole komunikacyjnym TCP/IP. W ramach sieci Internet dostępne są usługi takie jak: WWW, poczta elektroniczna, FTP (ang. *File Transfer Protocol*).

10. Intranet – wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biuro, zakłady, filie). W skład Intranetu wchodzi wszystkie sieci LAN danego przedsiębiorstwa.

11. LAN (ang. *Local Area Network*) – lokalna sieć komputerowa – rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze; najczęściej największe odległości nie przekraczają kilkuset metrów, a sieć poprowadzona jest w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Każdy komputer musi być wyposażony w kartę sieciową, aby go przyłączyć do sieci. Sieć może być przewodowa i bezprzewodowa.

12. Strona internetowa (WWW) – zbiór dokumentów (zawierających zwykle oprócz tekstu także grafikę, animację itp.) w Internecie dotyczący określonej tematyki, obejmujący dokument początkowy, zwany stroną główną, i zazwyczaj powiązane z nim dalsze dokumenty – kolejne strony i odsyłacze (hiperłącza) do innych stron. Strony internetowe są zapisane w języku HTML, odczytywanym przez programy zwane przeglądarkami internetowymi, np. Netscape Navigator, Internet Explorer lub inne, coraz bardziej popularne, jak: Mozilla, Opera lub Phoenix.

7. A patentable invention – any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection – any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

9. The Internet – worldwide computer network, being a set of millions of local networks and single computers all around the world based on transfer communication protocol TCP/IP. Within the Internet network the following services are available: WWW, electronic mail, File Transfer Protocol.

10. The Intranet – internal, isolated network of the enterprise based on solutions applied in the Internet, that is the same standards, protocols and programs, encompassing all units of the enterprise (office, plants, branches). All Local Area Networks of each enterprise are included in the Intranet.

11. LAN (*Local Area Network*) – a kind of network located on a relatively small area; the farthest distance does not exceed a few hundred metres and the network is conducted on the territory of one building or a group of buildings. LAN may consist of from two to several hundreds of computers. Each computer must be equipped with network card in order to connect it with the network. The network can be wirebased or wireless.

12. Website (WWW) – a set of documents (containing usually not only the text but also graphics, animation etc.) in the Internet concerning specific subject comprising the initial document (so called main page) and connected with it further documents – next pages and hyperconnections to other pages. Web pages are written in HTML Language, read by programs called Internet browser e.g. Netscape, Navigator, Internet Explorer or others, more and more popular Mozilla, Opera or Phoenix.

TABL. 1 (157). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a personnel ^a						
					ogółem total			pra- cowni- cy nauko- wo-ba- dawczy research- ers	techni- cy i pra- cowni- cy równo- rzędni techni- cians and equi- valent staff	pozo- stały perso- nel other sup- por- ting staff	
OGÓŁEM TOTAL	108	132	135	130	6630,5	7071,8	6588,8	7145,1	5934,9	822,0	388,2
w tym: of which:											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units	39	33	30	30	2755,5	1897,9	1772,5	1882,8	1279,5	403,0	200,3
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences	6	6	5	5	316,3	198,5	170,1	183,8	136,1	33,5	14,2
Jednostki badawczo- -rozwojowe Branch research- -development units	29	24	21	19	2353,6	1665,3	1564,2	1579,8	1085,3	314,3	180,2
instytuty naukowo- -badawcze research institutes	14	12	10	9	1513,3	1068,9	949,1	875,9	656,2	181,3	38,4
ośrodki badawczo- -rozwojowe research-development centres	15	12	11	10	840,3	596,4	615,1	703,9	429,1	133,0	141,8
Inne Others	4	3	4	6	85,6	34,1	38,2	119,2	58,1	55,2	5,9
Szkoły wyższe Higher education institutions	10	17	17	22	3042,2	4583,3	4299,2	4509,8	4201,8	240,6	67,4

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (158). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
**EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				
			wyższym higher				pozostałym other
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)	
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM TOTAL w tym: of which: Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences Jednostki badawczo-rozwojowe Branch research-development units instytuty naukowo-badawcze research institutes ośrodki badawczo-rozwojowe research-development centres Inne Others Szkoły wyższe Higher education institutions	2007 2008 2007 2008 2007 2008	10929 11152 2212 2263 218 1918 1082 836 127 7917 7875	732 723 65 59 21 38 27 11 — 667 664	1009 1032 54 54 21 32 28 4 1 954 977	4575 4573 396 393 74 314 243 71 5 4163 4153	3242 3386 1049 1109 70 976 493 483 63 1628 1585	1371 1438 648 648 32 558 291 267 58 505 496

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (159). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2000	2005	2007	2008					SPECIFICA- TION		
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>						
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital on fixed assets</i>				
							razem <i>total</i>	w tym osobo- we <i>of which labour costs</i>		razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządze- nia tech- niczne i narzę- dzia oraz środki trans- portu <i>of which machine- ry, tech- nical instru- ments and means of transport</i>
w mln zł <i>in mln zł</i>											
OGÓŁEM	389,6	438,5	587,1	609,2	475,0	237,4	134,2	92,6	TOTAL		
w tym:									of which:		
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	188,8	207,5	255,6	274,4	233,9	116,0	40,4	27,4	Scientific and research-development units		
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	21,7	19,4	33,1	30,1	22,3	12,1	7,8	5,4	Scientific units of the Polish Academy of Sciences		
Jednostki badawczo-rozwojowe	161,7	185,4	220,3	233,5	201,6	100,0	31,9	21,8	Branch research-development units		
instytuty naukowo-badawcze	99,9	130,3	135,6	143,4	118,8	65,0	24,6	14,8	research institutes		
ośrodki badawczo-rozwojowe	61,8	55,1	85,0	90,1	82,8	35,0	7,3	7,0	research-development centres		
Inne	5,4	2,7	2,2	10,8	10,0	3,9	0,7	0,1	Others		
Szkoły wyższe	110,4	167,0	201,8	200,8	144,0	67,5	56,8	42,5	Higher education institutions		

a Bez amortyzacji środków trwałych. **b** Od 2003 r. bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, zwanej poprzednio specjalną, niezbędną do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets. **b** From 2003 excluding expenditure on purchase or manufacture of research equipment, defined previously as so-called special research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a. m. projects, not included in fixed assets and treated as current assets.

TABL. 4 (160). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
*CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	prze- mysłowe (dawniej stosowa- ne ^b) <i>industrial (formerly applied^b)</i>		
		w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M 2000	339,5	90,3	98,4	150,8	T O T A L
2005	351,0	80,1	87,8	183,1	
2007	421,4	114,1	93,8	213,4	
2008	475,0	111,2	107,5	256,3	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	233,9	24,3	72,7	136,9	Scientific and research- -development units
w tym:					<i>of which:</i>
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	22,3	11,9	9,8	0,6	<i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
Jednostki badawczo-rozwojowe	201,6	11,0	61,9	128,6	<i>Branch research-development units</i>
Szkoły wyższe	144,0	81,5	16,5	46,0	Higher education institutions

^a Patrz notki a, b do Tabl. 3. ^b Zgodnie z ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 115, poz. 795).

^a See footnotes a, b to Table 3. ^b According to the Law dated 15 June 2007 on the amendment of the Law on Rules of Financing of Science (Journal of Laws No. 115, item 795).

TABL. 5 (161). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
**DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH
AND DEVELOPMENT ACTIVITY**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	73,5	84,2	79,1	77,0	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	77,7	85,2	77,1	76,1	Scientific and research- -development units
w tym:					of which:
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	70,8	89,1	81,8	78,0	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe	79,0	84,4	76,1	75,6	Branch research-development units
Szkoły wyższe	67,6	80,8	81,4	79,8	Higher education institutions

TABL. 6 (162). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwojową on re- search and de- velop- ment activity	zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acqui- sition of know- ledge from ex- ter- nal sources	inwestycyjne capital		na szko- lenie perso- nelu zwią- zane z dzia- łal- nością inowa- cyjną on staff training con- nected with innova- tion activity	na mar- keting doty- czący nowych lub istotnie ulep- szo- nych produk- tów on the marke- ting for new or signifi- cantly impro- ved pro- ducts	na opro- gra- mowa- nie on soft- ware	
				na budynki i bu- dowle oraz grunty on buil- dings, structu- res and land	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment as well as means of transport				
					razem total				w tym z importu of which import
w mln zł in mln zł									
OGÓŁEM 2000	1551,4	259,0	29,3	216,7	986,7	243,0	2,9	16,3	21,3
TOTAL 2005	2542,3	179,5	25,6	471,1	1780,2	1001,2	4,6	11,7	57,8
..... 2007	5401,4	500,8	60,2	766,4	3625,6	2113,9	40,9	200,6	60,9
..... 2008	4224,8	663,3	33,2	752,4	2645,7	956,6	13,4	24,0	57,9
sektor publiczny public sector	689,1	24,4	6,6	162,9	485,0	11,5	0,6	1,4	4,7
sektor prywatny private sector	3535,7	638,9	26,6	589,5	2160,7	945,1	12,8	22,5	53,2
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	3805,5	655,6	32,5	636,0	2370,7	955,2	12,8	23,7	40,2
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	170,8	1,2	3,8	46,1	110,0	47,1	0,3	5,5	3,8
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^a Processing of leather and manufacture of leather products ^a	4,2	0,2	—	0,4	2,6	—	—	0,1	0,3
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz wyrobów ze słomy i wikliny ^a Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^a	14,0	0,7	—	2,5	10,4	2,8	0,1	0,1	0,1
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^a Manufacture of pulp and paper ^a	41,0	—	—	13,3	24,6	7,7	—	—	1,1
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej Manufacture of coke, refined petroleum products	379,6	0,0	—	80,6	299,0	—	0,0	0,0	0,0
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	53,6	18,0	0,3	10,2	23,8	2,9	0,2	0,3	0,8
Produkcja wyrobów gumo- wych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	168,0	30,3	5,4	49,5	81,5	32,4	0,2	0,2	0,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 6 (162). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grant total	W tym nakłady Of which expenditures							
		na działalność badawczą i rozwój on research and development activity	zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of knowledge from external sources	inwestycyjne capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	na oprogramowanie on software	
				na budynki i budowle oraz grunty on buildings, structures and land	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment as well as means of transport				
					razem total				w tym z importu of which import
w mln zł in mln zł									
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (dok.)									
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	306,3	9,0	14,0	62,0	215,0	72,7	0,9	1,2	3,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipments n.e.c.	127,1	34,7	0,3	17,1	57,0	14,7	0,6	4,4	2,6
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	116,0	11,5	6,2	22,1	51,9	17,3	6,3	2,8	7,1
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	33,2	18,3	0,0	1,3	10,6	5,1	0,2	2,4	0,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	1355,1	472,5	2,3	97,9	759,1	522,9	1,5	3,2	11,8
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	8,1	3,9	–	–	0,6	–	–	–	1,8
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	12,6	0,3	–	1,3	10,4	7,5	0,0	0,1	0,6

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 7 (163). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
OGÓŁEM 2000	726	462	245	397	255	2746
TOTAL 2005	1404	1211	922	1315	933	4996
..... 2007	1759	1701	1150	1973	1454	6127
2008 ^c	2146	1557	1120	2049	1622	6593
sektor publiczny public sector	121	158	81	14	4	925
sektor prywatny private sector	2025	1399	1038	2035	1618	5669
Górnictwo Mining and quarrying	5	11	–	–	–	248
Przetwórstwo przemysłowe ^c Manufacturing ^c	2079	1438	1115	2049	1622	5324
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	334	127	2	2	2	194
Włókiennictwo Manufacture of textiles	98	22	–	–	–	119
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich Manufacture of wearing apparel and furriery ^d	3	5	–	–	–	2
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^d Processing of leather and manufacture of leather products ^d	3	2	–	5	2	9
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^d ... Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^d	15	16	13	3	1	13

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi. **c** Ze względu na zastosowane uogólnienia sumy składników mogą się różnić od wielkości „ogółem”.

a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes. **c** Due to applied generalizations sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

TABL. 7 (163). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	5	13	—	—	—	2
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	14	17	—	—	—	2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ	6	17	—	—	—	55
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	70	55	6	2	2	31
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	304	191	35	111	46	189
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	82	86	11	89	76	497
Produkcja metali Manufacture of basic metals	134	266	71	69	58	927
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	159	156	349	101	72	522

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (163). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH
W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipments n.e.c.	191	68	169	50	13	321
Produkcja maszyn biurowych i komputerów Manufacture of office machinery and computers	4	7	–	2	–	61
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	46	116	50	40	21	330
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	–	2	–	–	–	2
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	19	1	26	7	6	20
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	560	235	333	1556	1316	1968
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	2	1	–	2	–	3
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	20	31	34	6	6	55
Przetwarzanie odpadów Recycling	10	2	16	2	–	1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	62	108	5	–	–	1022

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. **b** Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods. **b** Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (164). **PRODUKCJA SPRZEDANA WYROBÓW ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRIAL PRODUCTS AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych w % produkcji sprzedanej wyrobów ogółem <i>Share of sales of new or significantly improved products in % of sold production of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^b <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover^b</i>			
		ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	z liczby ogółem – eksport <i>of total number – export</i>
O G Ó Ł Ę M 2007 ^c	15,5	13,8	8,2	5,5	8,7
T O T A L 2008 ^d	14,0	12,9	5,9	7,0	7,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	5,1	5,6	4,2	1,4	0,3
sektor prywatny <i>private sector</i>	16,8	15,1	6,4	8,7	9,3
Górnictwo <i>Mining and quarrying</i>	2,4	3,5	1,5	1,9	–
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	17,1	15,6	7,1	8,5	9,1
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych i napojów <i>Manufacture of food products and beverages</i>	5,5	5,3	2,2	3,1	1,2
Włókiennictwo <i>Manufacture of textiles</i>	4,9	6,7	1,7	5,0	4,6
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich <i>Manufacture of wearing apparel and furriery</i> ^d	6,7	5,5	–	5,5	–
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ <i>Processing of leather and manufacture of leather products</i> ^Δ	13,8	13,3	8,4	4,9	3,9
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products</i> ^Δ	3,9	3,9	3,8	0,1	0,2

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. **c** Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2005-2007. **d** Dotyczy wyrobów i produktów wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** From sales of products, goods and materials. **c** Concerns goods and products introduced into the market during 2005-2007. **d** Concerns goods and products introduced into the market during 2006-2008.

TABL. 8 (164). **PRODUKCJA SPRZEDANA WYROBÓW ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRIAL PRODUCTS AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych w % produkcji sprzedanej wyrobów ogółem <i>Share of sales of new or significantly improved products^b in % of sold production of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^b <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover^b</i>			
		ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	z liczby ogółem – eksport <i>of total number – export</i>
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ <i>Manufacture of pulp and paper ^Δ</i>	0,0	0,0	–	0,0	–
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	0,2	0,1	–	0,1	–
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ</i>	1,0	0,9	0,0	0,9	0,2
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	13,6	13,0	5,0	8,0	1,9
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	7,8	7,6	3,3	4,3	2,3
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	15,2	15,4	7,4	8,1	5,1
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	8,7	8,3	2,3	5,9	3,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	14,8	13,7	10,3	3,3	3,5

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concern entities employing more than 49 persons. **b** From sales of products, goods and materials.

TABL. 8 (164). **PRODUKCJA SPRZEDANA WYROBÓW ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRIAL PRODUCTS AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych w % produkcji sprzedanej wyrobów ogółem <i>Share of sales of new or significantly improved products^b in % of sold production of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^b <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in % of total turnover^b</i>			
		ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	z liczby ogółem – eksport <i>of total number – export</i>
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja maszyn i urządzeń ^a	32,1	22,8	20,8	2,0	5,1
<i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c.</i>					
Produkcja maszyn biurowych i komputerów	69,6	49,4	47,2	2,3	17,7
<i>Manufacture of office machinery and computers</i>					
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^a	16,6	14,1	11,0	3,1	7,7
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>					
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	22,1	15,5	10,5	5,0	5,2
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	28,0	26,1	8,9	17,2	21,5
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>					
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	13,6	22,8	18,2	4,6	4,2
<i>Manufacture of other transport equipment</i>					
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^a	26,2	21,4	1,8	19,6	15,5
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>					
Przetwarzanie odpadów	0,5	0,3	0,3	–	–
<i>Recycling</i>					
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	0,2	0,2	0,1	0,1	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern entities employing more than 49 persons. ^b From sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (165). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYŚLE^a**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products			
	ogółem total	nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa new or significantly improved only for the enterprise	z liczby ogółem – eksport of total number – export
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2007 ^b	20562,5	12295,0	8267,5	12975,6
TOTAL 2008 ^c	20724,9	9450,2	11274,6	11619,6
sektor publiczny public sector	2091,2	1584,9	506,3	98,9
sektor prywatny private sector	18633,7	7865,3	10768,3	11520,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	19964,2	9110,6	10853,6	11619,6
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	684,1	286,4	397,8	160,3
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manu- facture of leather products ^Δ	38,4	24,2	14,2	11,2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ	37,0	0,3	36,7	9,0
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	306,4	118,6	187,9	45,4
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	421,4	182,2	239,2	127,8
Produkcja z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	860,5	411,2	449,4	283,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	1569,7	1188,9	380,8	401,7

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych. ^b Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2005-2007 ^c Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods. ^b Concerns goods and products introduced into the market during 2005-2007. ^c Concerns goods and products introduced into the market during 2006-2008.

TABL. 9 (165). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
VALUE OF SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS (GOODS AND SERVICES) IN THE INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych Value of sale of new or significantly improved products			
	ogółem total	nowe lub istotnie ulepszone dla rynku new or significantly improved for the market	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa new or significantly improved only for the enterprise	z liczby ogółem – eksport of total number – export
	w mln zł		in mln zł	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja maszyn i urządzeń ^d	2011,6	1832,2	179,5	450,1
Manufacture of machinery and equipments n.e.c.				
Produkcja maszyn i i aparatury elektrycznej ^d	726,1	568,1	158,0	399,0
Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.				
Produkcja instrumentów medycz- nych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	173,5	117,4	56,2	57,8
Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks				
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep	10407,6	3557,8	6849,8	8547,8
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers				
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^d	366,9	30,7	336,2	266,2
Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.				

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; za 2007 i 2008 r. zostały uogólnione za pomocą stosownych metod matematycznych.

^a Data concern entities employing more than 49 persons; data for 2007 and 2008 were generalized applying adequate mathematical methods.

TABL. 10 (166). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	443	351	406	383	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	179	186	236	240	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	–	114	120	114	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	–	149	115	113	<i>rights of protection granted</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 11 (167). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Komputery	94,7	94,8	<i>Computers</i>
Sieć lokalna LAN ogółem:	63,9	59,5	<i>Local area network (LAN):</i>
w tym:			<i>of which:</i>
bezprowodowa	20,9	24,0	<i>wireless</i>
kablowa	59,6	.	<i>based</i>
Intranet	32,3	26,0	<i>Intranet</i>
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	22,3	20,3	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa ...	11,4	10,2	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	22,4	20,2	<i>Customer Relationship Management system</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

TABL. 12 (168). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Dostęp do Internetu	90,6	92,2	Internet access
Połączenie z Internetem przez:			Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	52,1	61,5	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna)	29,6	x	analogue modem (connection over plain telephone line)
modem cyfrowy	24,4	x	digital modem
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	19,5	24,2	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własna strona internetowa	51,5	58,4	Own website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via supply traction – PLC).

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 I 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzonych przez sieć stałych ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego (do 31 XII 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information on **retail prices** is obtained from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by the population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

Quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions are the sources of information on retail prices of goods and services.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices, excluding annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceeding the one under the survey.

2. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

3. Since 1 I 2005 price quotations of chosen products conducted by a network of regular interviewers of the Central Statistical Office constitute the source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers in market-places** (till 31 XII 2004 information on marketplace prices was obtained from agricultural correspondents). Average annual prices have been computed as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (169). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	109,6	101,7	102,2	103,9	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	108,7	101,7	104,4	104,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	107,8	102,5	103,0	106,2	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	106,2	92,9	92,2	94,9	Clothing and footwear
Mieszkanie	110,3	102,2	102,9	107,6	Dwelling
Zdrowie	111,5	103,0	101,9	103,5	Health
Transport	119,2	106,1	102,6	102,7	Transport
Rekreacja i kultura	108,2	100,3	99,8	99,6	Recreation and culture
Edukacja	111,1	103,9	101,4	102,3	Education

TABL. 2 (170). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,18	2,48	2,59	3,49	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,39	1,57	1,70	1,89	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Buleczka pszenna, mała – za 50 g	0,25	0,29	0,32	0,35	Wheat roll, small – per 50 g
Makaron jajeczny „Lubella” – za 400 g.....	3,13 ^a	3,91 ^a	2,83	3,20	Egg pasta „Lubella” – per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” – za 1 kg	1,64	1,57	1,75	2,08	Wheat flour "Poznańska" – per kg
Mięso wołowe z kością (roastbeef) – za 1 kg	9,79	16,86	17,77	17,62	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wołowe bez kości z udźca – za 1 kg	13,79	19,49	21,22	21,98	Beef meat, boneless gammon – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,46	13,55	13,50	14,32	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,67	5,66	6,34	6,23	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,28	19,72	20,06	20,65	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	10,79	11,86	11,48	11,75	Sausage "Toruńska" – per kg
a „Malma”.					
a „Malma”.					

TABL. 2 (170). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Filety z morskczuka mrożone – za 1 kg	13,43	12,07	12,96	13,70	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,08	10,96	11,59	12,49	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,94	8,16	8,24	8,37	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,12	2,34	2,43	2,68	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,30	1,35	1,35	1,49	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg ...	8,25	9,46	10,78	11,90	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,16	16,11	16,93	18,67	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,33	0,32	0,36	0,39	Hens' eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,71	2,99	3,35	3,56	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Margaryna (tłuszcz roślinny) do pieczenia ^a – za 250 g	1,19	1,21	1,26	2,07	Margarine (vegetable oil) for baking ^a – per 250 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,24	4,39	4,58	5,41	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,00	4,73	4,90	4,64	Oranges – per kg
Jabłka ^{bc} – za 1 kg	2,83	2,23	3,12	3,29	Apples ^{bc} – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,30	1,21	1,23	1,47	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,45	1,56	1,72	1,84	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,77	0,79	1,25	0,94	Potatoes ^b – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,91	3,03	2,91	2,62	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	6,73	4,47	5,06	5,73	Natural coffee "Tchibo Family", ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	1,97	2,12	2,18	2,69	Tea "Madras" – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^d – za 0,5 l	23,45	18,80	18,39	18,20	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^d – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,35	5,18	5,86	6,59	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowej – za 1 kpl	442,78	431,86	445,85	493,71	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	121,30	134,41	141,20	146,44	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	114,24	123,57	140,24	143,13	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,25	26,64	29,07	31,71	Resoling men's shoes – per pair

^a Do 2007 r. margaryna deserowa „Palma”. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^{c, d} W 2000 r.: ^c – droższe; ^d – 50%.

^a Till 2007 "Palma" margarine. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^{c, d} In 2000: ^c – dessert apples; ^d – 50%.

TABL. 2 (170). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,16	3,46	3,56	3,72	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a – za 1 kW·h.....	0,28	0,42	0,43	0,47	Electricity for households (all-day tariff) ^a – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b – za 1 m ³	0,90	1,49	2,03	2,26	Natural high-methanated net-gas for households ^b – per m ³
Ciepła woda – za 1 m ³	9,15	12,21	13,81	14,19	Hot water – per m ³
Oплата miesięczna za centralne ogrzewanie mieszkania – za 1 m ² p.u.	2,53	2,90	3,02	3,13	Monthly charge for heating of dwelling – per m ² of usable floor space
Węgiel kamienny – za 1 t	334,29	414,18	456,50	525,82	Hard coal – per t
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l.....	1994 ^c	1481 ^c	1332	1218	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1459	1323	1189	1166	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	366,97	289,99	271,16	275,74	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	146,56	166,88	173,73	187,38	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 0,4 kg	5,35 ^d	4,39 ^d	4,28	4,48	Washing powder – per 0,4 kg
Benzyna silnikowa „Euro-Super” – za 1 l	3,12	3,99	4,17	4,28	Motor petrol “Euro-Super” – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,79	2,24	2,30	2,36	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,32	14,21	14,52	15,40	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina.....	11,84	14,38	15,17	15,11	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	47,09	57,27	61,56	59,76	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	14,65	25,66	28,59	34,12	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	20,63	26,59	26,94	27,34	Cow's clinical examination

a Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. **b** Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. **c** W 2000 r. o poj. ok. 280 l, w 2005 r. o poj. ok. 320 l. **d** Za 0,6 kg.

a Since 2001 including charge for electricity, system rate, fixed and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. **b** Including charge for gas and transmission service (fixed and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. **c** In 2000 capacity about 280 l, in 2005 capacity about 320 l. **d** Per 0,6 kg.

TABL. 3 (171). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:
pszenicy	52,44	36,08	68,58	65,04	wheat
żyta	37,94	28,05	57,27	61,06	rye
jęczmienia	49,48	35,10	60,64	58,92	barley
owsa i mieszanek zbożowych	44,66	28,35	48,38	50,48	oats and mixed cereal
pszenżyta	46,43	29,15	56,01	51,20	triticale
Ziemniaki ^a – za 1 dt	43,73	40,06	70,32	43,17	Potatoes ^a – per dt
w tym jadalne ^a (bez wczesnych)	45,83	38,62	68,93	37,71	of which edible ^a (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	9,24	14,01	10,16	10,18	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	79,58	74,87	92,62	127,03	Industrial rape and agrimony – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	416,60	153,19	192,00	278,60	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	969,65	814,75	5732,5	2320,55	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	2,91	3,85	4,13	4,16	cattle (excluding calves)
cielęta	5,24	6,87	7,59	5,27	calves
trzoda chlewna	3,72	3,87	3,48	3,91	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,73	0,89	1,02	1,04	Cows' milk – per l
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,24	0,19	0,20	0,18	Hens' eggs – per piece

a W 2007 i 2008 r. – łącznie z ziemniakami przeznaczonymi na frytki i chipsy.

a In 2007 and 2008 – including potatoes destined for fries and chips.

TABL. 4 (172). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemniopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	59,56	53,53	79,49	89,28	Cereal grain of: wheat
żyta	43,90	46,98	71,49	77,68	rye
jęczmienia	50,39	48,53	71,64	82,77	barley
owsa	46,68	45,48	69,07	78,27	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	48,84	55,75	106,27	67,58	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano łąkowe	22,94	30,00	36,16	38,06	Hay meadow
Słoma zbóż ozimych	14,64	23,00	31,11	30,05	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1507,68	2041,21	2233,33	2666,67	Dairy cow
Jałówka 1 – roczna	944,30	1360,42	1250,00	1587,50	One – year heifer
Prosię na chów	96,14	135,30	110,18	127,86	Piglet
Koń roboczy	2964,95	3233,33	.	3976,67	Farm horse
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Krowy rzeźne	2,13	2,99	2,70	3,02	Cattle
Cielęta	4,74	7,22	8,02	8,21	Calves
Trzoda chlewna	3,57	3,81	.	4,02	Pigs

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne),
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Powierzchnię według siedziby użytkownika gospodarstwa od 2005 r. prezentuje się bez gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią Eurostatu, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami; dane nie są porównywalne do lat poprzednich.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the PKD in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private agricultural farms),
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type are presented excluding non-farm land.

From 2005 area by the official residence of the land user has been presented excluding land of the Agricultural Property Agency.

According to Eurostat methodology from 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the Regulation of the Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with previous years.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również grunty nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp. oraz od 2007 r. – grunty rolne, które nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne na paszę, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na paszę, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na paszę.

Dane dotyczące warzyw i owoców od 2005 r. oraz ziemniaków od 2007 r. prezentowane są łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

Item “other land” includes non-farm land, i.e. building grounds, recreation areas, etc. and since 2007 – land which shall not be used for agricultural purposes.

6. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year),
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

7. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oil-bearing plants concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip, etc.) and maize for feeds.

Data on vegetables and fruit from 2005 and potatoes from 2007 have been presented including home garden crops.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

11. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2007/08 oznacza okres od 1 VII 2007 r. do 30 VI 2008 r.).

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

11. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June.

12. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2007/08 farming year covers the period from 1 VII 2007 to 30 VI 2008).

13. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (till 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land co-operatives held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urzędzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands or stands being removed:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing,*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest areas).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

TABL. 1 (173). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	550,4	477,9	450,4	438,8	<i>Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	492,2	431,7	407,9	398,7	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	54,9	58,0	59,1	61,2	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	54,5	58,1	59,7	61,9	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	12,6	7,7	5,8	5,1	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	13,8	8,4	6,3	5,5	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	3,3	4,5	6,9	6,2	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	1,8	3,2	5,5	5,0	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	29,0	33,3	33,2	35,4	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	27,6	31,9	32,5	33,9	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	197	204	212	205	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	197	204	212	205	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	24,6	26,8	24,1	27,0	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	21,7	23,7	23,6	26,4	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	36,9	36,5	38,6	40,1	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	38,5	36,1	38,0	39,6	<i>of which private farms</i>

a Według granic administracyjnych. **b** Trzoda chlewna – stan w końcu lipca.

a By administrative borders. **b** Pigs – as of the end of July.

TABL. 1 (173). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	48,1	49,3	46,5	44,4	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	48,4	49,5	46,6	44,3	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlew- nej (stan w końcu lipca) w %	8,6	9,4	10,3	9,8	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	8,3	9,4	10,5	10,2	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	180,6	234,5	282,9	.	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	609,8	552,0	574,6	589,4	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	734,0	543,7	564,9	573,9	of which private farms
na 1 krowę	4260	4150	4433	4288	per 1 cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4246	4029	4314	4135	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych w szt	9,7	11,5 ^d	12,2 ^d	14,1 ^d	Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ...	10,5	12,2 ^d	12,9 ^d	14,8 ^d	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładni- kowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	73,4	101,5	111,4	117,3	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^e in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ...	68,6	94,1	105,9	110,5	of which private farms

^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.
^d Stan w czerwcu. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/2005, 2006/2007, 2007/2008.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8; dla trzody chlewnej – 0,15; dla owiec – 0,08; dla koni – 1,0.

^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d As of June.
^e Concerns respectively the 1999/2000, 2004/2005, 2006/2007 and 2007/2008 farming years.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8; for pigs – 0,15; for sheep – 0,08; for horses – 1,0.

TABL. 2 (174). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>						
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna	2000	1229404	522267	707137	609826	Total area
	2005	1233064	527084	705980	506651	
	2007	1233351	.	.	477501	
	2008	1233351	524484	708867	466851	
Użytki rolne	2000	550411	25873	524538	492161	<i>Agricultural land</i>
	2005	477932	18882	459050	431714	
	2007	450437	.	.	407894	
	2008	438849	17295	421555	398674	
w tym:						<i>of which:</i>
grunty orne	2000	412828	17656	395172	366658	<i>arable land</i>
	2005	361598	12476	349122	324640	
	2007	310178	.	.	277233	
	2008	321031	10568	310463	290387	
łąki	2000	91350	6351	84999	82753	<i>meadows</i>
	2005	96861	4947	91914	90000	
	2007	87601	.	.	82724	
	2008	80693	3986	76707	75460	
pastwiska	2000	36358	1788	34570	33298	<i>pastures</i>
	2005	16429	1455	14974	14234	
	2007	16616	.	.	14761	
	2008	15261	1303	13958	13311	
Lasy ^b	2000	395289	321275	74014	61987	<i>Forests^b</i>
	2005	398065	333026	65040	35674	
	2007	400778	.	.	35950	
	2008	401631	328852	72779	32146	
Pozostałe grunty ^c	2000	283704	175119	108585	55678	<i>Other land^c</i>
	2005	357067	175177	181890	39263	
	2007	382136	.	.	33657	
	2008	392871	178338	214533	36031	

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. **c** Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

a See general notes to the chapter, item 5. **b** Including land connected with silviculture. **c** For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (174). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY SECTORS (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER						
Powierzchnia ogólna	2000	1228785	522908	705877	608208	<i>Total area</i>
	2005	1243211	513602	729609	528896	
	2007	1242762	510929	731833	498843	
	2008	1241749	510054	731695	487724	
Użytki rolne	2000	550786	26611	524175	491078	<i>Agricultural land</i>
	2005	485934	6474	479459	451012	
	2007	457850	5618	452232	426411	
	2008	445802	4433	441369	416781	
w tym:						<i>of which:</i>
grunty orne	2000	413193	18291	394902	365928	<i>arable land</i>
	2005	369620	3890	365730	340399	
	2007	315928	3153	312775	290716	
	2008	327652	2053	325599	304478	
łąki	2000	91185	6428	84757	82413	<i>meadows</i>
	2005	96532	1695	94837	92834	
	2007	87267	478	86790	85372	
	2008	79737	569	79168	77865	
pastwiska	2000	36275	1815	34460	33193	<i>pastures</i>
	2005	16258	885	15372	14626	
	2007	16268	406	15863	15171	
	2008	14658	360	14298	13687	
Lasy ^b	2000	394532	321289	73243	61574	<i>Forests ^b</i>
	2005	399477	332616	66861	37461	
	2007	402298	329666	72632	37774	
	2008	402809	328383	74426	33775	
Pozostałe grunty ^c	2000	283467	175008	108459	55556	<i>Other land ^c</i>
	2005	357800	174511	183289	40422	
	2007	382614	175645	206969	34658	
	2008	393138	177238	215901	37168	

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5. **b** Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. **c** Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

U w a g a. Dane według siedziby użytkownika od 2005 r. prezentowane są bez gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych.

a See general notes to the chapter, item 5. **b** Including land connected with silviculture. **c** For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

N o t e. For 2005 data by the official residence of the land user are presented excluding land of the Agricultural Property Agency.

TABL. 3 (175). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	102,6	99,4	85,0	119,6	106,2	100,3	83,3	122,0	Gross output
roślinna	99,1	99,9	73,0	132,5	104,6	100,1	72,7	133,9	crop
zwierzęca	108,1	98,8	97,3	109,8	108,7	100,5	94,4	112,4	animal
Produkcja końcowa	107,6	99,3	85,7	120,0	113,0	100,3	83,2	122,4	Final output
roślinna	105,9	99,0	68,0	141,4	115,8	98,7	66,8	142,2	crop
zwierzęca	109,3	99,4	97,3	110,3	110,1	101,4	94,3	112,9	animal
Produkcja towarowa	107,9	101,2	92,3	106,7	113,6	102,0	91,1	106,9	Market output
roślinna	99,7	102,7	77,0	119,0	110,3	101,0	75,5	118,0	crop
zwierzęca	116,9	100,3	102,5	100,5	117,1	102,6	101,9	101,2	animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1.

TABL. 4 (176). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	59,1	51,5	43,2	47,9	Crop output
Zboża	11,9	16,9	11,4	15,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,4	13,0	8,5	11,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,0	5,6	3,8	5,1	of which: wheat
żyto	1,3	1,5	0,7	1,3	rye
jęczmień	1,7	3,0	2,2	2,6	barley
Ziemniaki	9,8	6,8	5,9	7,5	Potatoes
Przemysłowe	1,7	2,7	3,0	3,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,8	1,1	1,1	0,7	of which sugar beets
Warzywa	13,2	9,2	9,0	7,5	Vegetables
Owoce	13,1	4,7	3,8	3,6	Fruit
Siano łąkowe	2,1	2,6	2,7	3,1	Meadow hay
Pozostałe	7,3	8,6	7,4	8,0	Other
Produkcja zwierzęca	40,9	48,5	56,8	52,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	19,7	27,9	35,2	29,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	3,0	5,1	4,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,2	0,4	0,4	calves
trzoda chlewna	11,6	15,8	18,3	14,0	pigs
owce	0,1	0,0	0,1	0,1	sheep
drób	4,2	8,6	10,8	10,0	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,6	-0,2	-2,9	2,0	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	12,7	11,5	14,1	11,7	Cows' milk
Jaja kurze	9,3	7,5	8,5	7,2	Hens' eggs
Obornik	1,2	1,2	1,1	0,9	Manure
Pozostałe	0,7	0,6	0,8	0,5	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt 1.

^a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1.

TABL. 4 (176). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	48,6	40,0	33,6	37,4	Crop output
Zboża	7,1	11,1	7,5	9,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,9	8,8	5,5	7,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	4,2	5,5	3,5	4,5	of which: wheat
żyto	0,4	0,6	0,3	0,4	rye
jęczmień	0,9	1,8	1,2	1,6	barley
Ziemniaki	4,6	3,4	3,6	4,8	Potatoes
Przemysłowe	2,5	3,5	4,0	4,4	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,2	1,6	1,5	1,1	of which sugar beets
Warzywa	16,9	11,6	10,3	9,6	Vegetables
Owoce	13,8	5,3	3,9	3,9	Fruit
Pozostałe	3,7	5,1	4,3	5,2	Other
Produkcja zwierzęca	51,4	60,0	66,4	62,6	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	26,6	38,3	43,3	41,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,4	4,3	6,6	6,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,5	0,2	0,4	0,5	calves
trzoda chlewna	15,5	21,4	22,2	19,0	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,8	11,9	13,4	14,1	poultry
Mleko krowie	14,5	13,1	14,4	13,0	Cows' milk
Jaja kurze	10,2	8,2	8,2	7,8	Hens' eggs
Pozostałe	0,1	0,4	0,5	0,4	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (177). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
	w ha <i>in ha</i>						
O G Ó Ł E M	330370	309149	291152	291334	289405	269170	T O T A L
Zboża	227490	228813	218168	222932	221800	207915	Cereals
zboża podstawowe	181305	179216	172164	178337	177402	166494	basic cereals
pszenica	71559	62982	58350	62665	62069	55211	wheat
żyto	41100	29893	27779	33742	33742	32811	rye
jęczmień	34544	38797	41580	36492	36246	33741	barley
owies	13244	14250	15052	11592	11532	11285	oats
pszenżyto	20858	33294	29405	33846	33812	33446	triticale
mieszanki zbożowe	38233	34334	33330	29220	29198	29106	cereal mixed
kukurydza na ziarno ...	6869	14423	11715	14495	14321	11533	maize for grain
gryka, proso i inne zbożowe	1083	841	960	881	881	783	buckwheat, millet and other cereals
Strączkowe	1091	1808	3057	2578	2528	2445	Pulses
konsumpcyjne	385	205	216	243	232	232	edible
pastewne ^a	706	1604	2841	2335	2296	2213	feed ^a
Ziemniaki	41550	23711	16895	14909	14908	14898	Potatoes
Przemysłowe	14447	17444	23013	20426	19861	15103	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	3175	3018	1984	1469	1442	1288	sugar beets
oleiste	11209	14367	21019	18721	18328	13785	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	10967	13803	20066	18192	17799	13341	of which rape and agrimony
Pastewne	30932 *	22471 *	18374 *	21601	21472	20225	Feed
w tym:							of which:
okopowe	2689	2059	722	803	787	787	root plants
kukurydza na paszę ..	6231	6830	7772	7389	7340	6800	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b	14860 *	14902 *	11645 *	8888	8836	8584	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	10261	6871	4242	3693	3693	3622	of which field vegetables

a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno oraz łubinem gorzkim na nasiona. **b** Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych, trawy polowe na nasiona, inne pastewne na nasiona oraz zioła, wiklina i inne.

a Including cereal and pulse mixed for grain and bitter lupin for seed. **b** Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting and others as herbs, willow, etc.

TABL. 6 (178). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	678595	793220	758900	834154	827183	742675	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	525171	597000	570824	631317	625659	564392	<i>basic cereals</i>
pszenica	235617	232827	225689	258970	254819	210841	<i>wheat</i>
żyto	95405	86114	73947	95587	95587	91543	<i>rye</i>
jęczmień	99944	128515	130251	122696	121461	110856	<i>barley</i>
owies	34480	39093	43366	34433	34243	33517	<i>oats</i>
pszenżyto	59726	110451	97571	119631	119549	117637	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	105722	107379	102165	92238	92214	91835	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	818580	483699	358645	305697	305697	305432	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	157568	117654	110806	87211	85468	74582	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	27015	37014	48417	49165	48006	35183	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	359168	365928	435708	393616	393160	388790	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,8	34,7	34,8	37,4	37,3	35,7	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	29,0	33,3	33,2	35,4	35,3	33,9	<i>basic cereals</i>
pszenica	32,9	37,0	38,7	41,3	41,1	38,2	<i>wheat</i>
żyto	23,2	28,8	26,6	28,3	28,3	27,9	<i>rye</i>
jęczmień	28,9	33,1	31,3	33,6	33,5	32,9	<i>barley</i>
owies	26,0	27,4	28,8	29,7	29,7	29,7	<i>oats</i>
pszenżyto	28,6	33,2	33,2	35,3	35,4	35,2	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	27,7	31,3	30,7	31,6	31,6	31,6	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	197	204	212	205	205	205	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	496	390	558	594	593	579	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	24,6	26,8	24,1	27,0	27,0	26,4	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	39,4	37,9	49,9	49,4	49,7	49,9	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (179). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2007	2008			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M	10261	6871	4242	3693	3693	3622	T O T A L
Kapusta	2584	1444	817	817	817	817	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	424	122	87	72	72	72	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	886	534	326	283	283	283	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	1719	1616	974	854	854	808	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	1028	907	554	471	471	471	<i>Beetroots</i>
Ogórki	1203	582	359	312	312	312	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	807	241	154	134	134	134	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	1610	1425	972	751	751	726	<i>Others ^a</i>

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	329257	200279	122954	116336	116323	112910	T O T A L
Kapusta	145473	71490	39704	45666	45666	45666	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	9341	2289	1410	1195	1195	1195	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	15527	10150	5830	5283	5283	5283	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	63028	53698	34105	29163	29163	26493	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	34344	24002	14525	12572	12572	12572	<i>Beetroots</i>
Ogórki	22860	9085	5858	5389	5389	5389	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	13662	3659	2616	2278	2278	2278	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	25023	25907	18907	14789	14775	14032	<i>Others ^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	563	495	486	559	559	559	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	220	188	162	165	165	165	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	175	190	179	187	187	187	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	367	332	350	342	342	328	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	334	265	262	267	267	267	<i>Beetroots</i>
Ogórki	190	156	163	173	173	173	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	169	152	170	170	170	170	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	155	182	195	197	197	193	<i>Others ^a</i>

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

TABL. 8 (180). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M	14381	6387	4454	5060	5056	4320	T O T A L
Jablonie	6090	3022	2101	2283	2278	1959	<i>Apples</i>
Grusze	1780	757	479	540	540	533	<i>Pears</i>
Śliwy	2519	1043	667	647	647	639	<i>Plums</i>
Wiśnie	2059	661	459	487	487	484	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1163	480	320	340	340	333	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	770	424	429	763	763	373	<i>Others^a</i>

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	146572	57668	28594	51054	51046	46077	T O T A L
Jabłka	85417	39601	19123	34047	34040	29298	<i>Apples</i>
Gruszki	18165	5564	2102	3293	3293	3252	<i>Pears</i>
Śliwki	19419	4765	2536	5654	5654	5514	<i>Plums</i>
Wiśnie	12540	3379	2376	3613	3613	3591	<i>Cherries</i>
Czereśnie	8239	2716	1391	2302	2302	2278	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	2792	1643	1065	2145	2145	2145	<i>Others^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	140	131	91	149	149	150	<i>Apples</i>
Gruszki	102	73	44	61	61	61	<i>Pears</i>
Śliwki	77	46	38	87	87	86	<i>Plums</i>
Wiśnie	61	51	52	74	74	74	<i>Cherries</i>
Czereśnie	71	57	44	68	68	69	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	36	39	25	28	28	58	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (181). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2007	2008			F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M	3900	2523	1840	1293	1293	1276	T O T A L
Truskawki	1740	1462	975	338	338	329	Strawberries
Maliny ^a	309	138	106	209	209	207	Raspberries ^a
Porzeczki	1159	450	329	347	347	344	Currants
Agrest	591	165	121	143	143	142	Gooseberries
Pozostałe ^b	101	307	309	256	256	254	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	22010	11467	7659	6659	6659	6571	T O T A L
Truskawki	11264	7405	4941	2029	2029	1966	Strawberries
Maliny ^a	1287	562	492	997	997	994	Raspberries ^a
Porzeczki	5494	1992	1043	1993	1993	1982	Currants
Agrest	3558	780	557	969	969	969	Gooseberries
Pozostałe ^b	408	729	626	671	671	660	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	65	51	51	60	60	60	Strawberries
Maliny ^a	42	41	47	48	48	48	Raspberries ^a
Porzeczki	47	44	32	57	57	58	Currants
Agrest	60	47	46	68	68	68	Gooseberries
Pozostałe ^b	40	24	20	26	26	26	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry, hazel and others.

TABL. 10 (182). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło 2000	168643	165806	160015	Cattle
2005	129801	126865	121282	
2007	132335	130389	124378	
2008	142176	140872	134776	
w tym krowy 2000	81075	79992	77482	of which cows
2005	64050	62807	60091	
2007	61532	60791	58010	
2008	63100	62601	59735	
Trzoda chlewna ^a 2000	370389	368456	326765	Pigs ^a
2005	423440	422313	373293	
2007	387368	386119	333515	
2008	357020	356013	306670	
w tym lochy 2000	31685	31446	27051	of which sows
2005	39979	39859	35214	
2007	39884	39795	35105	
2008	35140	35052	31177	
Owce 2000	21917	21331	21138	Sheep
2005	20910	19849	19721	
2007	18358	17885	17542	
2008	14641	14049	13804	
w tym maciorki 2000	11768	11467	11415	of which ewes
2005	11381	10623	10514	
2007	9467	9355	9215	
2008	7338	7042	6954	
Konie ^b 2000	10867	10453	10400	Horses ^b
2005	8359	8134	8100	
2007	11198	10979	10952	
2008	10495	10273	10266	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) 2000	203093	200073	189118	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
2005	177389	174561	162698	
2007	176640	174639	161885	
2008	178960	177496	165192	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (182). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha of AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	30,6	32,7	32,6	Cattle
	2005	26,7	26,5	26,9	
	2007	28,9	28,8	29,2	
	2008	31,9	31,9	32,3	
w tym krowy	2000	14,7	15,8	15,8	of which cows
	2005	13,2	13,1	13,3	
	2007	13,4	13,4	13,6	
	2008	14,2	14,2	14,3	
Trzoda chlewna ^a	2000	67,2	72,6	66,5	Pigs ^a
	2005	87,1	88,1	82,8	
	2007	84,6	85,4	78,2	
	2008	80,1	80,7	73,6	
w tym lochy	2000	5,8	6,2	5,5	of which sows
	2005	8,2	8,3	7,8	
	2007	8,7	8,8	8,2	
	2008	7,9	7,9	7,5	
Owce	2000	4,0	4,2	4,3	Sheep
	2005	4,3	4,1	4,4	
	2007	4,0	4,0	4,1	
	2008	3,3	3,2	3,3	
w tym maciorki	2000	2,1	2,3	2,3	of which ewes
	2005	2,3	2,2	2,3	
	2007	2,1	2,1	2,2	
	2008	1,6	1,6	1,7	
Konie ^b	2000	2,0	2,1	2,1	Horses ^b
	2005	1,7	1,7	1,8	
	2007	2,4	2,4	2,6	
	2008	2,4	2,3	2,5	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	36,9	39,4	38,5	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	36,5	36,4	36,1	
	2007	38,6	38,6	38,0	
	2008	40,1	40,2	39,6	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 11 (183). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	3198,2	6577,4	6144,0	6484,3	5618,1	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2754,0	2700,2	3298,7	3276,0	2750,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	25,2	17,0	18,5	54,9	54,9	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	39,5	45,8	24,6	36,4	36,4	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	211,7	87,1	72,6	151,6	151,6	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	580,7	1353,6	1341,9	1454,5	1348,0	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	500,0	555,7	720,5	734,9	659,8	<i>of which laying hens</i>

a Dla 2000 r. – w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005, 2007 i 2008 – w wieku powyżej 2 tygodni. **b** Łącznie z drobiem pozostałym.

a For 2000 – aged 6 months and more; for 2005, 2007 and 2008 – more than 2 weeks old. **b** Including other poultry.

TABL. 12 (184). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	65,1	33,3	45,4	48,7	Cattle (excluding calves)
Cielęta	22,3	8,7	9,2	9,6	Calves
Trzoda chlewna	676,9	706,2	683,8	613,0	Pigs
Owce	13,1	7,2	10,2	11,2	Sheep
Konie	1,8	2,2	3,7	4,6	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	23,7	18,0	23,1	25,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,8	0,8	0,9	1,0	Calves
Trzoda chlewna	77,1	77,7	78,0	71,0	Pigs
Owce	0,5	0,2	0,3	0,3	Sheep
Konie	0,9	1,1	1,7	2,4	Horses
Drób	27,2	52,0	67,1	.	Poultry
Kozy i króliki	0,7	0,4	0,6	0,4	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animals for slaughter and farming slaughter.

TABL. 13 (185). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	99,5	114,0	129,5	.	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	94,3	108,3	122,8	140,3	meat and fats
wołowe	12,3	9,4	12,1	13,3	beef
cielęce	1,1	0,5	0,6	0,6	veal
wieprzowe	60,2	60,6	60,9	55,4	pork
baranie	0,2	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,5	0,6	0,9	1,3	horseflesh
drobiowe	19,1	36,4	47,0	.	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	0,7	1,3	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	5,2	5,7	6,7	8,0	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
O G Ó Ł E M	180,6	234,5	282,9	.	T O T A L

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (186). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Produkcja mleka krowiego: w milionach litrów	377,4	268,2	263,1	262,8	239,2	<i>Cows' milk production: in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	61,0	55,2	57,5	58,9	57,4	<i>per 100 ha of agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4260	4150	4433	4288	4135	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj kurzych w mln szt	824,5	538,6	498,2	674,1	527,9	<i>Hen's eggs production in mill. units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt	260	211	172	194	206	<i>Average annual number of eggs per laying-hen in units</i>

TABL. 15 (187). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	223,1	225,0	213,5	213,5	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	161,0	161,7	158,9	158,9	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	135,9	144,2	144,1	144,1	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,2	0,1	0,0	0,0	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	62,1	63,3	54,6	54,6	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	19,1	19,3	19,4	19,4	<i>of which: drained</i>
nawadniane	4,3	4,0	3,6	3,6	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	40,5	46,3	46,6	47,9	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (188). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
*CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2006/07	2007/08		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	40452	49325	50997	52305	46055	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	22260	22171	26509	27837	24382	nitrogenous
fosforowe	7664	11568	11392	11645	10288	phosphatic
potasowe	10528	15586	13096	12822	11385	potassic
Nawozy wapniowe ^b	90505	39108	14204	16257	8286	Lime fertilizers ^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	73,4	101,5	111,4	117,3	110,5	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	40,4	45,6	57,9	62,4	58,5	nitrogenous
fosforowe	13,9	23,8	24,9	26,1	24,7	phosphatic
potasowe	19,1	32,1	28,6	28,8	27,3	potassic
Nawozy wapniowe ^b	164,4	80,5	31,0	36,5	19,9	Lime fertilizers ^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. **b** Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. **b** Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 17 (189). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	543,7	736,6	868,0	908,1	734,1	T O T A L
Produkty: roślinne	102,6	128,5	190,4	196,4	132,0	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	441,1	608,1	677,6	711,7	602,1	<i>animal</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha of AGRICULTURAL LAND in zł

O G Ó Ł E M	987	1516	1895	2037	1761	T O T A L
Produkty: roślinne	186	264	415	441	317	<i>Products: crop</i>
zwierzęce	801	1251	1480	1596	1445	<i>animal</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a *Paid to suppliers; excluding VAT.*

TABL. 18 (190). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od sektora prywatnego of which from private sector		
					razem total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
Zboża w t	80942	154901	135889	135957	135913	78193	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	65638	117349	105864	100878	100837	59509	of which basic cereals
pszenica	52383	92844	81941	79697	79693	44973	wheat
żyto	5377	9028	8125	8304	8304	6723	rye
jęczmień	6111	10030	11731	9053	9016	4281	barley
owies i mieszanki zbożowe	584	90	144	79	79	79	oats and cereal mixed
pszenżyto	1183	5357	3923	3745	3745	3453	triticale
w tym zboża kon- sumpcyjne i paszowe	80546	154785	135808	134261	134261	77175	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	65242	117233	105783	99185	99185	58491	of which basic cereals
pszenica	52146	92822	81941	78618	78618	44330	wheat
żyto	5377	9028	8125	7727	7727	6348	rye
jęczmień	5999	9938	11731	9016	9016	4281	barley
owies i mieszanki zbożowe	584	90	63	79	79	79	oats and cereal mixed
pszenżyto	1136	5355	3923	3745	3745	3453	triticale
Strączkowe kon- sumpcyjne ^a w t	30	12	26	59	59	25	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	1806	1084	1240	2808	2808	2090	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	157568	117655	110805	87211	85468	74582	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	24065	27502	45625	35588	34573	23875	Rape and agrimony ^a in t
Warzywa w t	8401	10989	6545	11001	10999	9582	Vegetables in t
Owoce w t	4601	2590	2167	1409	1402	1106	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	87483	120211	135188	129073	127957	105706	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	17261	15239	20483	20517	20319	17574	cattle (excluding calves)
cielęta	256	184	220	108	107	71	calves
trzoda chlewna	46055	60331	65771	59304	59304	48249	pigs
owce	71	44	21	9	9	9	sheep
konie	617	646	891	1204	1204	1204	horses
drób	23223	43767	47802	47931	47014	38599	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	61742	86160	96123	91287	90541	74571	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	155980	188415	183558	199344	199344	181113	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	92272	13562	28006	70286	70286	63359	Consumer hens' eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. **b** W wadze żywej. **c** Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. **b** In live weight. **c** Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 19 (191). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od sektora prywatnego of which from private sector		
					razem total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
w tys. zł in thous. zł							
Zboża	39951	53937	91159	81742	81660	48481	Cereals
w tym zboża							of which basic
podstawowe	33413	41140	70241	64261	64210	38437	cereals
pszenica	27514	33503	56194	51885	51878	29937	wheat
żyto	2040	2532	4653	5063	5063	4053	rye
jęczmień	3045	3517	7113	5356	5312	2654	barley
owies i mieszanki							oats and cereal
zbożowe	261	26	84	40	40	40	mixed
pszenżyto	553	1563	2197	1917	1917	1754	triticale
w tym zboża							of which consumer
konsumpcyjne i							and for feeds
paszowe	39681	53890	91105	80573	80573	47818	cereals
w tym zboża							of which basic
podstawowe	33143	41093	70187	63123	63123	37774	cereals
pszenica	27347	33486	56194	51136	51136	29484	wheat
żyto	2040	2532	4653	4718	4718	3842	rye
jęczmień	2968	3488	7113	5312	5312	2654	barley
owies i mieszanki							oats and cereal
zbożowe	261	26	30	40	40	40	mixed
pszenżyto	527	1561	2197	1917	1917	1754	triticale
Strączkowe kon- sumpcyjne ^b	85	26	80	146	146	82	Edible pulses ^b
Ziemniaki	790	434	872	1212	1212	820	Potatoes
Buraki cukrowe	14560	16488	11257	8878	8692	7611	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	19145	20589	42256	45206	43985	30174	Rape and agrimony ^b
Warzywa	8634	7516	6151	10552	10550	8276	Vegetables
Owoce	1970	1525	2638	1405	1388	856	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	296201	425347	472578	475537	471891	388995	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	50205	58717	84674	85322	84585	74004	cattle (excluding calves)
cielęta	1340	1264	1669	569	566	415	calves
trzoda chlewna	171322	233665	228759	231856	231856	185724	pigs
owce	357	296	125	51	51	51	sheep
konie	2807	3869	5686	6201	6201	6201	horses
drób	70170	127537	151664	151538	148633	122600	poultry
Mleko krowie	113279	167483	187367	207638	207638	186283	Cows' milk
Jaja kurze							
konsumpcyjne	22434	2640	5734	12545	12545	11168	Consumer hens' eggs

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. **b** Bez materiału siewnego. **c** W wadze żywej.

a Paid to suppliers; excluding VAT. **b** Excluding sowing. **c** In live weight.

TABL. 20 (192). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	398772	400310	401631	401076	T O T A L in ha
Lasy w ha	390098	391130	391949	391377	Forests in ha
Publiczne	321958	321900	323045	322538	Public
w tym:					of which:
zalesione	310095	309283	309570	308528	wooded
niezalesione	3191	3438	3793	4312	non-wooded
własność Skarbu Państwa	318159	318090	319108	318581	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
zalesione	306612	305675	305831	304780	wooded
niezalesione	3005	3366	3717	4197	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	308651	310776	311440	311617	managed by State Forests
w tym:					of which:
zalesione	297375	298622	298429	298038	wooded
niezalesione	2735	3111	3462	4007	non-wooded
własność gmin ^a	3799	3810	3937	3957	owned by gminas ^a
w tym:					of which:
zalesione	3483	3608	3739	3748	wooded
niezalesione	186	72	76	114	non-wooded
Prywatne	76814	78409	78586	78538	Private
w tym:					of which:
zalesione	74826	76691	76975	76982	wooded
niezalesione	1986	1718	1611	1556	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną w ha	8674	9180	9682	9698	Land connected with silviculture in ha
LESISTOŚĆ w %	31,7	31,7	31,8	31,7	FOREST COVER in %
Udział lasów w powierzchni lądowej ^a województwa w % ...	32,5	32,2	32,2	32,2	Share of forests in land area ^b of the voivodship in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Powierzchnia lądowa według stanu w dniu 1 I roku następnego, w 2000 r. – bez gruntów pod stawami i rowami; dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Concerns also gminas which are cities with powiat status. ^b Land area as of the 1 I of the following year; in 2000 – excluding land under ponds and ditches; data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 21 (193). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa of which owned by the State Trea- sury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	195	125	127	111	111	111	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2887	2512	2863	2958	2730	2711	228	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	2500	2261	2407	2570	2418	2400	152	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{bc}	2151	2079	2130	2426	2337	2326	89	<i>felling sites^{bc}</i>
halizn i płazowi	210	90	145	72	64	64	8	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	139	92	132	72	17	10	55	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	387	251	456	388	312	311	76	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	638	258	269	266	240	226	26	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	18801	15970	14450	15166	14722	14580	444	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13747	10639	9544	10218	9791	9677	427	<i>crops</i>
młodników	4963	5269	4822	4902	4902	4902	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	31	38	–	–	–	–	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	3511	2334	3793	12721	12721	12721	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. **b** Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. **c** Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. **d** Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. **e** Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. **f** Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. **g** Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. **b** Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. **c** Including renewals protected by tree stands. **d** Designated for afforestation in land development plan. **e** Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. **f** Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. **g** Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 22 (194). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne private forests	
					razem total	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa of which owned by the State Trea- sury		
O G Ó Ł E M w dam ³	1194,5	1571,7	2334,8	2293,5	2153,6	2143,3	139,8	TOTAL in dam ³
Grubizna	1165,3	1534,8	2303,2	2256,8	2117,0	2106,6	139,8	Timber
Grubizna iglasta	941,7	1329,8	2035,3	1957,3	1833,3	1825,4	124,0	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	673,4	788,5	1402,2	1296,4	1191,3	1186,3	105,1	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	181,4	453,6	527,5	548,9	537,7	535,9	11,2	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	223,7	205,0	267,9	299,5	283,6	281,2	15,9	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	87,0	66,4	84,3	84,4	76,3	74,9	8,2	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	103,3	99,0	136,3	153,2	149,8	149,3	3,3	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymia- rowe	29,1	36,8	31,6	36,7	36,7	36,7	–	Slash
Do przerobu prze- mysłowego	7,6	7,9	4,9	5,3	5,3	5,3	–	Slash for industrial uses
Opałowe	21,6	29,0	26,7	31,4	31,4	31,4	–	Slash for fuel
Karpina ^a w m ³	0	5	–	12	12	12	–	Stump wood ^b in m ³
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASOW w m ³	298,7	392,4	587,6	576,6	676,7	681,8	178,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 23. **b** Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 23. **b** Exclusively in public forests.

TABL. 23 (195). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na grun- tach prywat- nych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkólek zadrzewieniowych ^a w ha.....	53	55	39	41	–	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt.: drzew	429329	48736	105915	148114	11111	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	192761	62166	35045	113909	10504	<i> bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	17347	17061	21189	33357	19952	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	3229	3173	4675	8496	6751	<i> coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	1763	1745	2540	4651	3713	<i> of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	14118	13888	16514	24861	13201	<i> non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	4937	4828	5704	8667	4620	<i> of which large-size general purpose wood</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. **b** Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano zaliczając do odpowiednich województw jednostki składowe podmiotów gospodarki narodowej zgodnie z miejscem prowadzenia działalności. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje umowne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD), in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

Data including the activity of budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) are presented in tables 1 and 4, and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled including to respective voivodships parts of entities of the national economy according to the place of conducted activity. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji,
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych,
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10.

Jako **cenę stałą** od 2001 r. przyjęto ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production,
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial,
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement,
- 4) the value of products in the form of settlements in kind,
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in general notes to the Yearbook, item 10.*

As **constant prices** since 2001, 2000 constant prices (2000 average current prices) have been adopted.

5. Data concerning production include the value of outwork.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,
- 2) agents,
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are presented after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w budownictwie** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w budownictwie nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Construction

1. Information concerns activities of economic entities included in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD) in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to PKD groups were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration-conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data concerning **employment in construction** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,
- 2) agents,
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees into full-time paid employees.

TABL. 1 (196). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	2007 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	82505,4	126142,3	158013,5	172379,1	114,6 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	537648	477835	503683	513629	102,0	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie ^c	521096	449978	473376	487079	102,9	<i>Average paid employment^c</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	2303,87	2884,10	3230,68	3577,94	110,7	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. **b** Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. **c** Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. **b** As of 31 XII; by actual workplace. **c** Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (197). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent
OGÓŁEM TOTAL	77648,0	119955,6	150859,1	164792,7	114,7	100,0
sektor publiczny public sector	35941,1	32293,3	30817,1	36385,2	x	22,1
sektor prywatny private sector	41706,9	87662,3	120042,0	128407,4	x	77,9
Górnictwo Mining and quarrying	15065,5	18758,9	17542,2	22301,7	101,2	13,5
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu Of which mining of coal and lignite; extraction of peat	14642,0	18467,0	17152,7	21803,9	100,5	13,2
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	54303,7	91882,6	122952,8	131283,5	116,8	79,7
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	6143,9	9400,7	11170,3	12471,9	119,7	7,6
Włókiennictwo Manufacture of textiles	887,5	1047,5	1051,2	925,6	86,4	0,6
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	708,6	552,0	535,5	531,5	101,4	0,3
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	369,0	420,7	490,2	427,4	84,1	0,3
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	568,5	634,0	815,5	823,9	97,7	0,5
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	348,4	406,8	504,9	575,0	117,2	0,3
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	592,2	606,5	699,0	774,8	127,1	0,5
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ	1994,0	3425,9	2984,6	4002,7	95,7	2,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (197). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odset- kach in percent
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	1004,3	1313,7	2226,7	2366,3	108,2	1,4
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	2310,2	4610,6	6360,0	6135,0	104,6	3,7
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2351,0	3412,7	5304,7	5377,2	109,3	3,3
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	12317,8	18474,0	27183,3	26087,1	99,1	15,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3750,3	6870,4	10847,7	12175,3	113,2	7,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	3633,8	6141,6	7094,1	9027,3	158,6	5,5
Produkcja maszyn biurowych i komputerów <i>Manufacture of office machinery and computers</i>	101,5	158,2	217,3	195,2	115,7	0,1
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	1602,7	3883,8	5230,8	5770,0	130,6	3,5
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>	77,4	81,0	115,5	106,4	83,2	0,1
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	339,0	730,1	972,0	1146,9	133,9	0,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	13174,4	26929,6	35895,7	38829,9	117,9	23,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	412,1	359,7	310,9	395,7	186,5	0,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (197). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odset- kach in percent
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^A <i>Manufacture of furniture; manufactu- ring n.e.c.</i>	1010,4	1697,5	1794,6	1903,5	110,9	1,2
Przetwarzanie odpadów <i>Recycling</i>	546,9	725,6	1148,3	1234,7	113,3	0,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	8278,8	9314,1	10364,0	11207,5	103,6	6,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>	7103,5	7888,9	8836,0	9655,0	104,3	5,9
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody <i>Collection, purification and distribution of water</i>	1175,3	1425,2	1528,1	1552,5	98,0	0,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (198). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE W 2008 R. (ceny bieżące)**
*SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY IN 2008 (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM TOTAL	164792,7	12417,9	28693,6	19528,9	20985,5	83166,9
sektor publiczny public sector	36385,2	146,7	1752,0	3717,9	3105,4	27663,2
sektor prywatny private sector	128407,4	12271,2	26941,5	15811,0	17880,0	55503,6
Górnictwo Mining and quarrying	22301,7	173,3	632,6	–	310,9	21184,8
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu Of which mining of coal and lignite; extraction of peat	21803,9	45,7	343,0	–	230,4	21184,8
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	131283,5	11030,3	26403,7	17010,5	19876,0	56963,1
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	12471,9	1968,3	3721,7	2277,0	1279,3	3225,6
Włókiennictwo Manufacture of textiles	925,6	221,3	284,5	336,6	83,2	–
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	531,5	226,0	143,8	114,0	47,8	–
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	427,4	156,5	239,9	31,0	–	–
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	823,9	396,5	258,2	169,2	–	–
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	575,0	156,2	214,9	203,9	–	–

TABL. 3 (198). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE W 2008 R. (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	774,8	451,8	323,0	–	–	–
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ</i>	4002,7	265,4	219,3	–	1002,4	2515,6
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2366,3	448,2	1128,1	107,1	385,0	298,0
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	6135,0	862,0	1941,6	1061,3	1059,2	1210,8
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	5377,2	476,3	1501,9	1084,8	735,8	1578,5
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	26087,1	400,1	2969,5	3112,7	2380,7	17224,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	12175,3	2186,9	4775,2	1893,0	1986,8	1333,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	9027,3	1236,1	2460,2	1978,1	2868,2	484,7
Produkcja maszyn biurowych i komputerów <i>Manufacture of office machinery and computers</i>	195,2	16,1	179,1	–	–	–
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	5770,0	360,5	1382,0	1007,9	2023,9	995,8
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>	106,4	78,6	5,8	–	22,0	–

TABL. 3 (198). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE W 2008 R. (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50 – 249	250 – 499	500 – 999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	1146,9	272,2	574,1	157,0	49,0	94,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	38829,9	242,5	2516,8	2881,4	5761,8	27427,4
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	395,7	29,1	73,5	102,0	191,1	–
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ⁵ Manufacture of furniture; manufactu- ring n.e.c.	1903,5	378,8	530,5	419,8	–	574,5
Przetwarzanie odpadów Recycling	1234,7	201,0	959,9	73,8	–	–
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	11207,5	1214,4	1657,2	2518,4	798,5	5019,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and hot water supply	9655,0	1170,7	1281,8	1885,2	539,5	4777,9
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody Collection, purification and distribution of water	1552,5	43,7	375,5	633,2	259,0	241,1

TABL. 4 (199). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYŚLE (ceny bieżące)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w tys. zł in thous. zł				2007 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
OGÓŁEM TOTAL	157,1	281,2	337,3	355,0	110,5	100,0
sektor publiczny	136,4	186,8	196,0	234,5	x	66,0
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	180,8	345,4	413,9	415,5	x	117,1
<i>private sector</i>						
Górnictwo Mining and quarrying	91,2	149,7	146,4	185,8	101,0	52,3
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	91,0	149,5	145,4	184,7	100,4	52,0
<i>Of which mining of coal and lignite; extraction of peat</i>						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	186,6	339,2	412,0	414,8	110,2	116,8
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	169,8	260,0	307,6	327,5	114,1	92,3
<i>Manufacture of food products and beverages</i>						
Włókiennictwo	81,5	128,1	152,6	146,2	93,9	41,2
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich	43,0	57,2	59,5	59,1	101,5	16,6
<i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	91,3	95,0	110,7	109,8	95,8	30,9
<i>Processing of leather and manufacture of leather products^Δ</i>						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	92,0	138,1	160,8	149,5	89,9	42,1
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	135,4	186,8	220,5	225,3	105,2	63,5
<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>						

a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego.

a Measured by sold production per 1 employed person.

TABL. 4 (199). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYSŁE (cd.)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w tys. zł in thous. zł				2007 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	131,3	176,5	192,3	192,9	115,1	54,3
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products^Δ</i>	355,6	902,8	777,9	1099,9	100,9	309,8
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	154,7	262,7	348,6	347,5	101,5	97,9
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	173,8	253,2	288,5	255,1	95,9	71,9
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	152,4	265,5	367,6	346,8	101,7	97,7
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	287,7	554,3	764,1	779,5	105,3	219,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	121,3	212,9	280,5	282,8	101,7	79,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	91,3	185,0	214,7	254,5	147,7	71,7
Produkcja maszyn biurowych i komputerów <i>Manufacture of office machinery and computers</i>	164,3	395,6	409,1	286,3	90,1	80,6
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	120,6	256,8	279,4	285,5	121,0	80,4
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>	91,2	128,6	106,1	113,7	96,9	32,0

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego.

^a Measured by sold production per 1 employed person.

TABL. 4 (199). **WYDAJNOŚĆ^a W PRZEMYŚLE (dok.)**
LABOUR PRODUCTIVITY^a IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w tys. zł In thous. zł				2007 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w % ogółem in % of total
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	102,9	146,3	172,7	188,7	124,0	53,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	607,8	994,3	1029,3	974,4	103,2	274,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	125,0	144,3	121,3	135,5	163,6	38,2
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^a <i>Manufacture of furniture; manufactu- ring n.e.c.</i>	98,5	151,2	151,7	151,3	104,2	42,6
Przetwarzanie odpadów <i>Recycling</i>	210,6	437,7	730,4	661,3	95,4	186,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	217,8	306,0	358,3	405,2	108,4	114,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>	248,3	363,6	442,3	507,0	109,4	142,8
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody <i>Collection, purification and distribution of water</i>	125,1	162,9	170,8	180,2	101,8	50,8

^a Mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego.

^a Measured by sold production per 1 employed person.

TABL. 5 (200). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2007	2008		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Węgiel kamienny (łącznie z brykietami i półproduktami) w mln t	95,1	87,9	79,7	74,6	88,4	Hard coal (including briquettes and semi-finished products) in mln t
Dolomity w tys. t	1372,8	687,8	675,4	699,5	31,7	Dolomites in thous. t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	3,6	1,8	1,1	0,5	0,3	cattle and calves
trzody chlewnej	16,9	16,4	14,9	13,6	1,3	pigs
Wędliny i kielbasy ^c w tys. t ...	.	128,4*	128,5	134,3	14,9	Cured meat products and sausages ^c in thous. t
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	9,5	12,9	15,8	16,7	5,9	Beef and veal meat fresh or chilled in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	54,1	88,2	104,5	105,9	6,8	Pork meat, fresh or chilled in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	23,6	58,7	58,5	92,1	6,5	Poultry meat in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	.	2271,8	1503,0	1302,9	18,4	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	779,3	643,8	495,4	456,6	1,9	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w t ..	2521	3984	3228	4801	2,6	Butter and other fats from milk in t
Sery i twarogi w tys. t	29,0	26,1	27,5	25,9	3,7	Cheese and curd in thous. t
Makaron w tys. t	26,2	33,9	42,3	44,5	29,1	Pasta in thous. t
Blezerzy, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt	784	1593	1274	1096	14,6	Blazers, pull-overs, sweaters, waistcoats and similar knitted articles in thous. units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej. **c** Bez końskich, z dziczyzny i królików. **d** Z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Including meat, fats, pluck and offal animal disposal unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. **c** Excluding horseflesh, game and rabbit. **d** Including milk forwarded for further processing.

TABL. 5 (200). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2007	2008		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Garnitury i zestawy odzieżowe męskie lub chłopięce w tys. szt.	659	359	324	406	16,3	Men's or boys' suits and ensembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2114	2275	2053	1901	13,9	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Okna, drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. szt.	146	345	1003	1142	8,3	Wooden windows and their frames, doors and their frames and thresholds in thous. units
Papier i tektura w tys. t.	116,6	143,8	133,6	115,6	3,8	Paper and paperboard in thous. t
Koks i półkoks z węgla kamiennego, lignitu i torfu; węgiel retortowy w tys. t.	3668,3	3756,0	4225,2	4876,2	50,0	Coke and semi-coke obtained from coal, lignite or peat; retort carbon in thous. t
Nawozy azotowe ^b w tys. t.	10,4	8,7	10,4	10,2	0,6	Nitrogenous fertilizers ^b in thous. t
Cegła wypalana z gliny w mln cegieł.	.	122,9	62,3	137,9	32,1	Bricks of brick clay in mln bricks
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. t.	.	57,3	42,8	40,9	2,1	Ceramic tiles and pavement slabs in thous. t
Transformatory w tys. szt.	.	30,1	53,6	25,9	0,3	Transformers in thous. units
Druty i przewody izolowane w tys. t.	.	43,1	58,6	57,2	13,4	Insured wires and conductors in thous. t
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym w hm ³	180,0	276,9	229,1	207,5	3,9	Natural gas in liquid or gaseous state in hm ³
Energia elektryczna w GW·h	31194,7	31678,7*	33392,9	30091,7	19,7	Electricity in GW·h
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w PJ.	83,4	81,6	75,5	70,0	12,9	Thermal energy from steam or hot water in PJ

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Mineralne lub chemiczne w przeliczeniu na czysty składnik, łącznie z wieloskładnikowymi.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Mineral or chemical in terms of pure ingredient, including mixed fertilizers.

TABL. 6 (201). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non-man- ual labour
O G Ó Ł E M T O T A L	493802	425994	445901	462881	359186	103695
sektor publiczny	264353	173736	157903	155837	119778	36059
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	229449	252258	287998	307044	239408	67636
<i>private sector</i>						
Górnictwo Mining and quarrying	165176	125327	119844	120053	95993	24060
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	160819	123509	117990	118039	94440	23599
<i>Of which mining of coal and lignite; extraction of peat</i>						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	290041	269394	296466	314546	245494	69052
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	36142	35989	35949	37575	31142	6433
<i>Manufacture of food products and beverages</i>						
Włókiennictwo	10890	8180	6887	6332	5334	998
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich	16482	9648	9003	8996	7994	1002
<i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	4041	4429	4429	3891	3315	576
<i>Processing of leather and manufacture of leather products^Δ</i>						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	6178	4573	5072	5511	4820	691
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru	2573	2177	2290	2552	1974	578
<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	4541	3453	3646	4019	2332	1687
<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	5608	3795	3837	3639	2661	978
<i>Manufacture of coke, refined petroleum products^Δ</i>						
Produkcja wyrobów chemicznych	6493	5000	6387	6809	4331	2478
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	13295	18179	21982	23993	19121	4872
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (201). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non-man- ual labour
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	15365	12707	14326	15418	11912	3506
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	42817	33328	35576	33465	26024	7441
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	30002	31439	37447	41970	31834	10136
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	39654	32923	32824	35230	25979	9251
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn biurowych i komputerów	618	399	531	682	220	462
<i>Manufacture of office machinery and computers</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	13293	15114	18719	20206	15072	5134
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	851	630	1087	935	751	184
<i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	3366	4979	5661	6105	3626	2479
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	21674	27082	34875	39850	32788	7062
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3296	2492	2545	2921	2272	649
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	10265	11220	11821	12580	10752	1828
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Przetwarzanie odpadów	2597	1658	1572	1867	1240	627
<i>Recycling</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	38585	31273	29591	28282	17699	10583
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	28608	21694	19979	19042	12019	7023
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	9977	9579	9612	9240	5680	3560
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 7 (202). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non-man- ual labour
		w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2373,67	2971,25	3344,31	3680,05	3293,06	5020,56
TOTAL						
sektor publiczny	2888,52	3933,15	4420,51	5006,61	4758,47	5830,83
public sector						
sektor prywatny	1780,50	2308,77	2754,25	3006,77	2559,89	4588,57
private sector						
Górnictwo	3247,61	4305,15	4744,60	5372,79	5122,15	6372,78
Mining and quarrying						
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	3271,03	4319,66	4758,94	5392,76	5155,62	6341,77
Of which mining of coal and lignite; extraction of peat						
Przetwórstwo przemysłowe	1844,29	2297,88	2727,48	2988,88	2558,02	4520,67
Manufacturing						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	1483,47	1849,87	2114,51	2290,21	1993,97	3724,31
Manufacture of food products and beverages						
Włókiennictwo	1420,99	1668,87	1956,65	2094,69	1904,95	3108,80
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	1074,22	1212,44	1391,44	1576,26	1467,85	2441,14
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	1275,66	1349,85	1485,69	1579,66	1410,76	2551,71
Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	1323,95	1362,76	1592,41	1857,39	1704,51	2923,76
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	1523,26	1899,26	2171,12	2347,48	1920,56	3805,49
Manufacture of pulp and paper ^Δ						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	1689,80	1855,23	2223,17	2455,89	2062,88	2999,18
Publishing, printing and reproduction of recorded media						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	2563,17	3737,50	4182,39	4870,81	4521,04	5822,49
Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ						
Produkcja wyrobów chemicznych	2008,53	2801,44	3367,68	3534,18	2663,11	5056,61
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	1868,64	2122,62	2471,07	2612,22	2200,84	4226,76
Manufacture of rubber and plastic products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 7 (202). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non-man- ual labour
	w zł in zł					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	1827,88	2457,06	2955,96	3232,10	2560,31	5514,59
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	2300,32	2906,20	3542,28	3834,15	3424,30	5267,53
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1911,49	2243,37	2717,26	2974,24	2568,49	4248,60
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1920,07	2516,95	2962,36	3286,04	2840,98	4535,88
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn biurowych i komputerów	2312,65	3662,05	3733,63	3836,20	2857,46	4302,27
<i>Manufacture of office machinery and computers</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	1886,13	2308,56	2628,49	2930,39	2473,33	4272,21
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	1663,01	1917,04	1936,22	2087,11	1919,00	2773,28
<i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	2039,28	2489,33	2779,20	3173,02	2364,41	4355,77
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	2260,68	2897,77	3378,19	3693,86	3193,41	6017,37
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1895,29	2352,52	2800,85	3164,46	2725,80	4700,13
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	1407,30	1583,21	1775,13	2004,89	1813,67	3129,62
<i>Manufacture of furniture; manufactu- ring n.e.c.</i>						
Przetwarzanie odpadów	2465,33	2441,98	2971,74	3416,86	2695,49	4843,50
<i>Recycling</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	2611,77	3426,18	3852,96	4181,69	3568,01	5208,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	2761,23	3750,07	4288,12	4635,87	3925,46	5851,64
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	2183,19	2692,67	2948,46	3245,71	2811,65	3938,26
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 8 (203). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent	
O G Ó Ł E M	6901,3	5734,2	8250,0	9512,7	100,0	T O T A L
sektor publiczny	378,8	323,3	289,4	287,7	3,0	public sector
sektor prywatny	6522,5	5410,9	7960,6	9225,0	97,0	private sector
w tym:						of which:
Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna ^Δ	5083,2	4813,5	6767,7	7694,4	80,9	Building of constructions; civil engineering ^Δ
Wykonywanie instalacji budowlanych	1108,8	786,9	1303,3	1597,9	16,8	Building installation
Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	629,8	56,2	63,4	93,8	1,0	Building completion

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 9 (204). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM 2000	6901,3	4387,5	2513,8	TOTAL
..... 2005	5734,2	3189,6	2544,6	
..... 2007	8250,0	4725,3	3524,7	
2008	9512,7	5741,8	3770,9	
sektor publiczny	287,7	209,7	78,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	9225,0	5532,1	3692,9	<i>private sector</i>
Budynki	4260,8	2635,5	1625,3	Buildings
Budynki mieszkalne	1222,9	774,7	448,2	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	298,1	172,0	126,2	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	701,8	464,2	237,6	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...	223,0	138,5	84,5	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	3037,9	1860,8	1177,1	<i>Non-residential buildings</i>
w tym:				<i>of which:</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	76,2	57,5	18,7	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	321,8	207,3	114,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	887,9	587,6	300,3	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	1081,8	685,5	396,3	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	471,7	241,4	230,3	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	169,7	67,3	102,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5251,9	3106,3	2145,6	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	2106,1	1109,1	997,0	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1257,2	694,3	562,9	<i>motorways, expressways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	631,7	317,1	314,6	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	57,5	38,8	18,7	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 9 (204). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1318,4	947,3	371,1	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	652,5	463,5	189,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablów rozdzielcze	665,8	483,7	182,1	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	1333,1	748,8	584,3	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	150,5	113,4	37,1	<i>Sports and recreation constructions</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	343,8	187,7	156,1	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 10 (205). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Budynki ^a	6144	8702	10123	10920	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	3670	6287	7495	8388	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	4122	5417	5710	6184	<i>urban areas</i>
wieś	2022	3285	4413	4736	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	5204	8023	9021	9620	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	3234	4795	4765	4956	<i>urban areas</i>
wieś	1970	3228	4256	4664	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3510	6049	7108	7704	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1694	1971	1909	1915	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam³	8324,5	12608,4	15887,9	18737,8	Cubic volume ^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe	.	5086,3	6114,9	7103,8	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	6700,8	9604,0	12224,6	14582,2	<i>urban areas</i>
wieś	1623,7	3004,4	3663,3	4155,6	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	4020,2	7006,1	7646,3	8051,1	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	2581,5	4553,2	4506,7	4349,9	<i>urban areas</i>
wieś	1438,8	2452,9	3139,6	3701,2	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	.	4560,2	5270,7	5729,8	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1351,1	2429,9	2364,6	2317,4	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. **b** Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. **c** Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. **b** Realized by natural persons, churches and religious associations. **c** Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (206). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	3673	6293	7500	8390	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3670	6287	7495	8388	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	3538	6120	7275	8089	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	6	5	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2471	2409	2623	2530	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	83	51	44	52	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	45	69	61	80	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	515	447	449	439	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki łączności, dworców i terminali	5	1	3	14	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	1312	1193	1329	1067	Garage buildings
Budynki przemysłowe	168	132	146	176	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	135	143	168	259	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	2	9	16	9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	7	7	7	6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	22	18	13	16	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	16	16	26	28	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	142	294	258	313	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	14	9	13	20	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 11 (206). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW
BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	3112,6	5108,5	6132,6	7142,4	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3090,4	5086,3	6114,9	7103,8	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	.	4532,2	5297,0	5876,1	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	22,2	22,2	17,7	38,6	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	5211,9	7499,9	9755,3	11595,4	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	122,0	342,6	126,3	195,9	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	270,9	329,5	534,8	306,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	2249,8	2408,7	2359,8	2110,3	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki łączności, dworców i terminali	10,4	0,0	7,7	84,5	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	135,6	123,6	167,8	186,2	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1417,0	2509,6	2753,8	3619,3	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	287,1	863,1	2972,7	4177,5	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	163,6	81,2	43,7	35,3	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	117,3	92,8	127,9	103,4	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	175,1	49,7	50,8	55,0	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	98,2	260,0	266,4	283,4	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	83,8	381,4	197,6	358,5	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	69,6	40,0	91,6	68,9	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 12 (207). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	84544	53032	58689	61550	T O T A L
sektor publiczny	5959	3945	3356	3175	<i>public sector</i>
sektor prywatny	78585	49087	55333	58375	<i>private sector</i>
Na stanowiskach robotniczych	63751	40666	44722	47067	<i>In manual labour positions</i>
Na stanowiskach nierobotniczych	20793	12366	13967	14483	<i>In non-manual labour positions</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 13 (208). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	1765,53	2024,36	2491,46	2804,91	T O T A L
sektor publiczny	2146,64	2685,40	3044,85	3525,44	public sector
sektor prywatny	1736,63	1971,24	2457,89	2765,72	private sector
Na stanowiskach robotniczych	1510,42	1730,94	2170,37	2470,59	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2547,69	2989,29	3519,57	3891,36	In non-manual labour positions

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne**, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115) z późniejszymi zmianami, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **Public roads**, on the basis of the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text, Journal of Laws 2007, No. 19, item 115) with later amendments are divided into the following categories: national roads, voivodship roads, powiat roads and gmina roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy; dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

3. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport; data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują: placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników poczty polskiej), do 2001 r. – również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include: post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (served by Polish post-office employees), until 2001 – telecommunication service offices, as well.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

TABL. 1 (209). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M	1955	2127	2148	2141	T O T A L
Normalnotorowe ^b	1918	2127	2148	2141	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	1810	1711	1711	1718	of which electrified
jednotorowe	910	971	1020	1019	single track
dwu- i więcej torowe	1008	1156	1128	1122	double and more tracks
Wąskotorowe	37	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	15,9	17,2	17,4	17,4	Per 100 km ² of total area

a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
b Łącznie z szerokotorowymi.

a Data concern the state-owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities. **b** Including broad gauge.

TABL. 2 (210). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
O G Ó Ł E M	19630	20183	20220	20286	18642	T O T A L
miejskie	8847	9205	9147	9106	8721	urban
zamięskie	10783	10978	11073	11180	9921	out-of-town
Krajowe	1034	1116	1115	1119	1117	National
miejskie	526	586	580	583	582	urban
zamięskie	508	530	534	537	535	out-of-town
Wojewódzkie	1401	1419	1423	1425	1424	Voivodship
miejskie	516	533	538	540	539	urban
zamięskie	885	886	886	885	885	out-of-town
Powiatowe	5826	6071	6093	6106	6032	Powiat
miejskie	2344	2562	2567	2578	2555	urban
zamięskie	3482	3509	3526	3529	3476	out-of-town
Gminne	11369	11577	11589	11636	10070	Gmina
miejskie	5461	5524	5462	5406	5045	urban
zamięskie	5908	6053	6127	6229	5024	out-of-town

Ź r ó d ł o: od 2001 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: since 2001 data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (211). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1580653	1884136	2147343	2332561	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1273809	1511441	1740697	1898957	Passenger cars
Autobusy	8921	8841	9535	9818	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	187220	242763	263153	278693	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	44598	45998	49003	51400	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^c	54908	63350	71687	79289	Motorcycles ^c

a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, od 2002 r. przez burmistrzów i starostów; a od 2004 r. na podstawie danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd” (z około 8% szacunkiem w 2004 r. dotyczącym liczby pojazdów niewprowadzonych do tego systemu do momentu przekazania danych do GUS). **b** Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. **c** Do 2002 r. – motocykle i skutery.

a Until 2001 according to register maintained by voivodes and from 2002 by mayors and starosts; since 2004 on the basis of powiat starosty data recorded in the system "Vehicle" (including an 8% estimate in 2004 concerning the number of vehicles not entered into this system to the moment of transfer of data to the CSO). **b** Including vans. **c** Until 2002 – motorcycles and scooters.

TABL. 4 (212). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ**^a
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1400	1375	1321	1394	<i>National: number</i>
długość w km	58413	59701	62700	58944	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	33	41	40	40	<i>long distance: number</i>
długość w km	8619	10765	12164	11139	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	201	250	256	191	<i>regional: number</i>
długość w km	15029	19972	23363	15465	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	1008	948	917	1051	<i>suburban: number</i>
długość w km	32337	26678	25067	30162	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	158	136	108	112	<i>urban: number</i>
długość w km	2428	2286	2106	2178	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	28	53	46	45	<i>International: number</i>
długość w km	46046	77740	89187	106276	<i>length in km</i>

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a *Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.*

TABL. 5 (213). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	17241,2	17286,1	13975,3	15306,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	47,4	105,2	126,4	189,2	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	90118,6	77315,0	64028,5	62325,8	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,0	27,2	30,9	31,2	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1094,7	3078,3	5933,2	9117,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	825,3	977,5	978,8	1089,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	223,7	517,0	473,1	397,8	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	989,8	1546,4	1530,1	1531,5	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (214). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wypadki	6898	6355	6320	5903	Total accidents
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	588	439	475	455	Fatalities
na 100 tys. pojazdów samochodowych zarejestrowanych ^b	38	23	22	20	per 100 thous. registered motor vehicles ^b
Ranni	8512	7894	7870	7294	Injured

a Zarejestrowane przez policję. **b** Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the police. **b** Vehicles as of 31 XII.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (215). **USŁUGI POCZTOWE^a**
POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	790 ^b	839	837	813	Post offices (as of 31 XII)
miasta	525	582	581	575	urban areas
wieś	265	257	256	238	rural areas
Przesyłki listowe polecone, nadane ^c w tys.	36994,5	39015,1	42593,4	45098,8	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	2142,1	2915,4	2873,0	3117,2	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wplacane ^c w tys.	14400,3	9983,6	8961,0	8406,2	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	34179,3	34610,9	29250,0	27928,4	Orders of payments on banking accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej. **b** Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. **c** W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

a Data concern the public post office. **b** Including telecommunication service offices. **c** In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (216). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE ^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1363,3	1479,3	1219,4	1094,8	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	1139,2	1071,2	842,6	755,4	<i>of which private subscribers ^b</i>
miasta	1180,6	1287,8	1054,6	948,4	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	979,2	907,8	704,9	635,2	<i>of which private subscribers ^b</i>
wieś	182,7	191,4	164,8	146,3	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	159,9	163,3	137,7	120,2	<i>of which private subscribers ^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) ...	1339,0	1309,6	1050,5	949,6	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	1157,0	1135,8	898,6	814,8	<i>urban areas</i>
wieś	182,0	173,7	151,9	134,9	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące w tys.	12,0	8,9	8,0	5,6	<i>Public pay telephones in thous.</i>
miasta	10,2	7,5	6,6	4,5	<i>urban areas</i>
wieś	1,8	1,5	1,4	1,2	<i>rural areas</i>

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. **b** Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of the public telecommunication network. **b** Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 3.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 8, point 3.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include

odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych i obcych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are multidepartment stores conducting sales of wide and universal assortment, mainly non-foodstuff goods, in which the sales floor is either exceeding 1999 m² (department stores) or ranging from 600 m² to 1999 m² (trade stores).

Supermarkets are stores in which the sales floor is ranging from 400 m² to 2499 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently.

Hypermarkets are stores in which the sales floor is not smaller than 2500 m², conducting sales mainly through self-service, offering a wide assortment of foodstuffs and non-foodstuff goods bought frequently, usually with a parking area.

General shops are shops conducting sales mainly of foodstuffs of everyday use, in which the sales floor is ranging from 120 m² to 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Liczbę sklepów podano według ich faktycznej lokalizacji.

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek handlowych o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

8. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Specialized shops are shops offering a wide assortment of articles for a complex providing of specified needs e.g., clothing, furnishing of dwellings, shops with motor vehicles, furniture, sports articles etc.

Other shops are shops, in which the sales floor does not exceed 119 m².

The number of shops is given according to their actual location.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a representative survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons in 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

8. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (217). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	W tym udział przed- siębiorstw handlo- wych ^a w % <i>Of which share of trade enterprises^a in %</i>	Na 1 mieszkańca w zł <i>Per capita in zł</i>
2000	44180,8	14,1	9264
2005	40097,5	13,3	8543
2007	36665,8	18,4	7864
2008	43053,5	20,6	9261

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (218). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **16928,6** | **15989,0** | **15074,4** | **18802,0** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Towary konsumpcyjne	67,8	75,2	75,1	72,2	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,1	24,9	24,9	23,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,0	4,0	3,3	3,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	42,7	46,3	46,9	45,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,2	24,8	24,9	27,8	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises conducting trade activities (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (219). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	37938,2	45841,0	52050,5	58417,5	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	9,3	7,4	7,9	7,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,2	3,0	3,3	2,3	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	85,5	89,6	88,8	90,1	Non-foodstuffs goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. **b** Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (220). SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH

Stan w dniu 31 XII

SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	53168	49320	41426	44577	T O T A L
Domy towarowe	21	8	9	7	Department stores
Domy handlowe	67	54	38	35	Trade stores
Supermarkety	233	381	455	456	Supermarkets
Hipermarkety	13	66	69	85	Hypermarkets
Sklepy powszechne	847	960	782	773	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1845	2736	3118	3450	Specialized shops
Inne sklepy ^a	49343	44109	35936	39029	Other shops ^a
Stacje paliw ^b	799	1006	1019	742	Petrol stations ^b

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami. **b** Ujęto stacje paliw o liczbie pracujących do 9 osób.

U w a g a. Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7.

a Including economic entities employing up to 9 persons; including pharmacies. **b** Including petrol stations employing up to 9 persons.

N o t e. Due to a change of the method of surveying shops and petrol stations data presented from 2003 are not fully comparable with data published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 5 (221). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1866	1630	1731	1509	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	376	419	491	535	<i>of which restaurants</i>
Sprzedaż z działalności gastrono- micznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	570936	697517	893993	965910	<i>Sales from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:					<i>of which:</i>
produkcja gastronomiczna	384786	454899	656937	698942	<i>catering production</i>
napoje alkoholowe i wyroby					<i>alcoholic beverages</i>
tytoniowe	78926	117737	140023	149301	<i>and tobacco</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (222). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	212	216	211	202	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	197	198	197	188	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1407,9	1211,2	1286,5	1272,2	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	781,0	586,5	681,8	706,8	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	17942	15650	15274	15808	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	11827	8625	8781	8598	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a					<i>Seasonal marketplaces ^a</i>
(w ciągu roku)	259	259	258	291	<i>(during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	35603,2	33551,7	31527,7	35107,5	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591) z późniejszymi zmianami, od 2002 r. w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami. **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług),
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku),
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa – do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa,

General notes

1. Financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Act on Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591) with later amendments, from 2002 adjusted to the Act on change of the Act on Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694) with later amendments. **Since 2002 data are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services),
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages),
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights – until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets, intangible fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights,

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy) lub do 2001 r. – koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny),
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia),
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży – do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe,
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi – do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments – until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses – until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant) or until 2001 the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant),*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices,*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale – until 2001 the value of fixed assets sold and depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge,*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments – until 2001 income and costs were reported separately, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains – until 2001 income and costs were reported separately.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane zdarzenia, takie jak: zmiana metod produkcji, sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechania lub zawieszenia części działalności, postępowanie układowe.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znolizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności (oraz do 2001 r. – roszczeń) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity. Such events as change in the methods of production, the sale of an organised part of an entity, ceased or suspended activity as well as negotiations are not qualified as extraordinary events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part is the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of the:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues (and until 2001 – claims) to short-term liabilities excluding special funds,

- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności oraz do 2001 r. – roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności (oraz do 2001 r. także roszczenia), inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy

z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and until 2001 – claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues (and until 2001 also claims), short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital – in joint stock companies,
- initial capital – in limited liability companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in co-operatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

N o t e. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (223). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2008 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – stan w dniu 1 I as of 1 I b – stan w dniu 31 XII as of 31 XII		Suma bilansowa <i>Balancing total</i>	Aktywa Assets		Pasywa – w tym <i>Liabilities – of which</i>		
			trwale <i>fixed</i>	obrotowe <i>turnover</i>	kapitał (fundusz) własny <i>share equity (funds)</i>	zobowiązania <i>dues</i>	
						długoter- minowe <i>long- term</i>	krótkoter- minowe <i>short- term</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>					
OGÓŁEM	a	205344,0	122073,5	83270,5	110888,1	14602,2	61546,3
TOTAL	b	223254,2	132740,0	90514,1	112263,2	18286,4	72040,8
sektor publiczny	a	60313,0	48113,5	12199,5	35782,1	3504,6	10994,8
public sector	b	66467,9	52348,6	14119,3	37974,0	4001,1	13363,9
sektor prywatny	a	145031,0	73960,0	71071,1	75106,0	11097,6	50551,5
private sector	b	156786,3	80391,4	76394,9	74289,1	14285,3	58676,9
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	a	438,6	251,4	187,2	245,3	65,8	118,7
Agriculture, hunting and forestry	b	586,0	377,6	208,4	350,9	73,9	141,5
Przemysł	a	132322,6	77844,1	54478,5	65991,9	9651,0	41332,8
Industry	b	144245,9	86189,0	58057,0	66394,3	12090,5	48497,1
górnictwo	a	20203,3	16047,3	4156,0	6007,3	1191,7	5622,4
mining and quarrying	b	23135,8	18094,6	5041,2	7255,4	1376,8	6483,4
przetwórstwo przemysłowe	a	90426,7	43879,8	46546,9	45532,2	5856,4	32772,9
manufacturing	b	96984,8	48343,3	48641,5	43533,6	7922,2	38496,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	a	21692,6	17916,9	3775,7	14452,5	2603,0	2937,5
electricity, gas and water supply	b	24125,4	19751,1	4374,3	15605,3	2791,4	3517,8
Budownictwo	a	7375,2	2380,7	4994,6	2741,0	640,9	3393,3
Construction	b	8665,0	2996,7	5668,3	3332,1	917,7	3791,6
Handel i naprawy ^Δ	a	23973,0	7713,0	16259,9	10808,0	1186,2	11410,7
Trade and repair ^Δ	b	27475,1	9365,3	18109,7	11854,4	1711,3	13261,6
Hotele i restauracje	a	812,1	602,9	209,2	445,7	127,8	154,7
Hotels and restaurants	b	996,2	784,8	211,4	581,9	182,7	172,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	a	4606,4	2889,2	1717,2	1963,9	660,9	1477,5
Transport, storage and communication	b	5071,1	3220,1	1851,0	1990,7	762,8	1705,5
Pośrednictwo finansowe	a	692,0	207,1	485,0	301,2	110,0	226,2
Financial intermediation	b	728,9	238,9	490,0	300,7	157,3	223,0
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	a	32879,4	28635,5	4243,9	27058,4	1872,2	3007,0
Real estate, renting and business activities	b	32748,3	27713,7	5034,6	25940,6	2053,2	3689,2
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	a	410,0	245,8	164,2	229,5	60,2	108,7
Health and social work	b	575,7	334,5	241,1	326,7	88,6	142,9
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozos- tała	a	1788,0	1280,0	507,9	1075,3	220,3	306,8
Other community, social and personal service activities	b	2106,2	1489,0	617,2	1161,3	242,4	398,5

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture.

TABL. 2 (224). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	167866,6	217884,7	270437,4	296163,1	54823,5	241339,5
w tym: of which:						
Przychody netto ze sprzedaży produktów ^a (wyrobów i usług)	95068,4	141319,7	179951,2	198943,7	40469,9	158473,9
<i>Net sales revenues of products^a (goods and services)</i>						
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	57556,7	66168,5	79618,2	86618,5	11215,0	75403,5
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>						
Przychody finansowe	8312,5	4504,5	5372,1	4498,6	936,4	3562,2
<i>Financial revenues</i>						
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	169499,4	207073,9	254143,0	284869,6	53470,6	231399,0
w tym: of which:						
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	97950,5	138695,4	174665,3	194137,2	38135,4	156001,8
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>						
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	51503,4	58472,4	70173,8	75452,7	10246,3	65206,4
<i>Value of goods and materials sold</i>						
Koszty finansowe	12628,5	3380,0	3914,4	7875,4	1716,8	6158,6
<i>Financial costs</i>						
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	-1632,9	10810,8	16294,3	11293,4	1352,9	9940,5
Zyski nadzwyczajne Extraordinary profits	195,6	110,9	53,8	37,9	5,0	32,9
Straty nadzwyczajne Extraordinary losses	226,1	54,5	40,1	65,3	24,8	40,5
Wynik finansowy brutto Gross financial result	-1663,3	10867,1	16308,0	11266,0	1333,1	9932,9
Zysk brutto	3917,7	12953,7	17676,3	14634,0	1864,7	12769,3
<i>Gross profit</i>						
Strata brutto	5581,0	2086,6	1368,3	3368,0	531,7	2836,3
<i>Gross loss</i>						
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowe- go brutto Obligatory encumbrances of gross financial result	1008,0	2155,7	2456,4	2091,3	299,8	1791,5
W tym podatek dochodowy ^b	952,6	1881,8	2353,8	1960,5	181,6	1778,9
<i>Of which income tax^b</i>						
Wynik finansowy netto Net financial result	-2671,3	8711,4	13851,6	9174,7	1033,3	8141,4
Zysk netto	2945,1	10790,1	15155,5	12418,7	1430,1	10988,6
<i>Net profit</i>						
Strata netto	5616,4	2078,7	1303,9	3244,0	396,8	2847,3
<i>Net loss</i>						

a Od 2005 r. łącznie z dotacjami do produktów. **b** Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9.

a From 2005 including subsidies to products. **b** See general notes to the chapter, item 9.

TABL. 3 (225). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SELECTED SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkow e obciąże- nia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encum- brances of gross finan- cial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	167866,6	169499,4	-1663,3	1008,0	-2671,3
TOTAL	2005	217884,7	207073,9	10867,1	2155,7	8711,4
	2007	270437,4	254143,0	16308,0	2456,4	13851,6
	2008	296163,1	284869,6	11266,0	2091,3	9174,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		548,8	491,9	57,5	9,2	48,3
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		185707,6	178676,2	6998,4	1356,7	5641,7
<i>Industry</i>						
górnictwo		23614,1	22792,6	804,4	118,1	686,3
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		142386,0	136745,4	5625,8	1108,4	4517,4
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		19707,5	19138,1	568,2	130,2	438,0
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo		14151,4	13106,5	1044,9	181,9	863,0
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		70196,4	68313,1	1885,8	290,0	1595,8
<i>Trade and repair</i> ^Δ						
Hotele i restauracje		673,6	612,2	61,4	10,6	50,8
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		7451,3	7360,4	90,9	37,5	53,3
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe		1409,3	1403,3	5,8	0,7	5,2
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		12297,7	11476,6	821,1	148,3	672,8
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		1114,0	964,4	149,7	24,6	125,2
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		2503,3	2366,6	139,4	30,4	109,0
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 4 (226). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przed- się- biorstw ogółem Total number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu			in % of total			
OGÓŁEM	2000	6104	67,6	31,1	1,3	65,5	32,5	2,0
TOTAL	2005	6150	79,5	19,2	1,3	77,7	20,2	2,1
	2007	6341	85,4	14,2	0,4	84,2	14,9	0,8
	2008	6740	81,3	18,4	0,3	80,5	19,0	0,5
sektor publiczny		363	71,9	28,1	–	72,2	27,8	–
public sector								
sektor prywatny		6377	81,8	17,9	0,3	81,0	18,4	0,6
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		78	79,5	20,5	–	79,5	20,5	–
Agriculture, hunting and forestry								
Przemysł		2202	76,8	23,1	0,1	76,2	23,7	0,1
Industry								
górnictwo		49	85,7	14,3	–	87,8	12,2	–
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		2051	76,7	23,2	0,1	76,0	23,9	0,1
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		102	74,5	25,5	–	74,5	25,5	–
electricity, gas and water supply								
Budownictwo		813	88,3	11,6	0,1	87,7	11,9	0,4
Construction								
Handel i naprawy ^Δ		1863	84,9	15,0	0,1	84,4	15,4	0,2
Trade and repair ^Δ								
Hotele i restauracje		105	68,6	30,5	0,9	67,6	31,4	1,0
Hotels and restaurants								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		344	67,4	32,6	–	66,3	33,7	–
Transport, storage and communication								
Pośrednictwo finansowe		48	83,3	16,7	–	83,3	16,7	–
Financial intermediation								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		856	82,1	16,4	1,5	80,0	17,1	2,9
Real estate, renting and business activities								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		249	93,6	6,4	–	92,0	7,2	0,8
Health and social work								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		159	78,0	22,0	–	78,6	21,4	–
Other community, social and personal service activities								

TABL. 5 (227). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia ^a <i>first degree^a</i>	II stopnia ^a <i>second degree^a</i>	III stopnia ^a <i>third degree^a</i>
					w % in %		
OGÓŁEM	2000	101,0	-1,0	-1,6	8,9	52,8	69,7
TOTAL	2005	95,0	5,0	4,0	31,1	99,4	132,4
	2007	94,0	6,0	5,1	34,1	100,7	136,7
	2008	96,2	3,8	3,1	28,3	90,8	127,4
sektor publiczny		97,5	2,4	1,9	31,4	82,2	110,0
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,9	4,1	3,4	27,6	92,8	131,3
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		89,6	10,5	8,8	22,6	78,9	153,0
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł		96,2	3,8	3,0	27,9	86,2	121,4
<i>Industry</i>							
górnictwo		96,5	3,4	2,9	29,0	62,4	82,9
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		96,0	4,0	3,2	26,7	88,3	127,0
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		97,1	2,9	2,2	38,6	104,8	125,9
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo		92,6	7,4	6,1	38,6	120,2	150,4
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		97,3	2,7	2,3	15,7	86,1	137,1
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje		90,9	9,1	7,5	60,5	108,0	123,3
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		98,8	1,2	0,7	25,0	98,1	109,7
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe		99,6	0,4	0,4	94,4	214,0	220,5
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		93,3	6,7	5,5	58,5	120,7	146,5
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		86,6	13,4	11,2	67,4	160,6	171,8
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		94,5	5,6	4,4	83,4	146,1	157,3
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11, pkt 3.

^a See general notes to the chapter, item 11, point 3.

TABL. 6 (228). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy		
			razem <i>total</i>	w tym	
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>
		w mln zł			
1	OGÓŁEM 2000	43657,6 ^b	10556,7	3728,0	1498,2
2	TOTAL 2005	66057,7	15054,8	5579,3	1933,3
3	 2007	87201,3	21131,7	7609,3	3134,0
4	2008	90514,1	23846,4	8469,2	4006,9
5	sektor publiczny <i>public sector</i>	14119,3	2846,8	1233,9	536,8
6	sektor prywatny <i>private sector</i>	76394,9	20999,6	7235,2	3470,1
	w tym: <i>of which:</i>				
7	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	208,4	96,3	16,3	17,3
8	Przemysł <i>Industry</i>	58057,0	15456,2	7785,0	3120,9
9	górnictwo <i>mining and quarrying</i>	5041,2	629,2	215,2	7,8
10	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	48641,5	14131,0	6991,6	3111,6
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	4374,3	696,0	578,2	1,4
12	Budownictwo <i>Construction</i>	5668,3	872,8	146,7	422,5
13	Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair</i> ^Δ	18109,7	6573,1	340,7	81,1
14	Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	211,4	21,7	12,1	0,0
15	Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	1851,0	122,0	56,6	0,8
16	Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	490,0	8,0	0,3	–
17	Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	5034,6	658,7	87,4	360,7
18	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	241,1	9,3	6,8	0,5
19	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	617,2	25,3	17,2	0,9

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. **b** Patrz uwagi ogólne
a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. **b** See general notes to the chapter, item 12.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności <i>Short-term dues</i>		Inwestycje krótkotermini- nowe ^a <i>Short-term investments^a</i>	Krótkotermino- we rozliczenia między- okresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>						
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^b <i>of which from deliveries and services^b</i>			
<i>in mln zł</i>						
1505,3	3481,7	27504,1 ^b	23219,6	5596,8	2613,3	1
2610,9	4725,9	34069,2	29645,5	15540,5	1393,3	2
3236,4	6797,4	42474,0	36146,2	21756,9	1838,7	3
3407,1	7588,0	44448,8	37676,4	20071,9	2147,1	4
616,6	412,6	6520,0	5272,3	4033,0	719,5	5
2790,5	7175,5	37928,8	32404,2	16038,9	1427,6	6
58,1	4,4	76,7	38,8	30,8	4,5	7
3199,2	1185,9	27889,6	23463,3	13340,6	1370,5	8
381,2	23,4	2031,0	1811,8	1764,8	616,2	9
2788,2	1078,4	23559,1	19799,0	10234,3	717,1	10
29,7	84,1	2299,4	1852,5	1341,6	37,3	11
34,1	235,3	3075,6	2698,1	1453,9	266,0	12
77,1	5925,8	9299,5	8065,5	2068,1	169,1	13
2,9	6,4	81,4	39,4	103,7	4,5	14
0,9	60,6	1233,4	1068,5	421,8	73,8	15
0,0	7,7	265,7	103,1	209,8	6,4	16
32,8	156,2	2138,6	1871,1	2010,8	226,4	17
0,4	1,2	130,7	117,7	94,7	6,4	18
1,6	4,1	245,7	201,9	327,3	18,9	19

do działu, ust. 12.

TABL. 7 (229). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM	2000	36023,3	28207,0	19202,7	-18395,7	-2568,1
TOTAL	2005	76837,4	42008,9	24310,4	-7783,8	8723,6
	2007	115004,4	61475,5	32136,9	-4811,0	13824,7
	2008	112263,2	61755,9	35775,1	-6084,9	8993,6
sektor publiczny		37974,0	28760,5	5222,7	-1489,0	1028,0
public sector						
sektor prywatny		74289,1	32995,4	30552,4	-4595,9	7965,6
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		350,9	121,3	124,7	-15,1	48,3
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		66394,3	31331,6	24969,6	-3981,4	5454,5
Industry						
górnictwo		7255,4	3642,3	988,5	-474,1	686,3
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		43533,6	16765,7	20276,6	-3256,6	4336,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		15605,3	10923,6	3704,4	-250,8	432,1
electricity, gas and water supply						
Budownictwo		3332,1	1557,3	1439,3	-672,2	863,8
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		11854,4	3796,5	5127,7	-73,2	1601,7
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		581,9	796,5	77,5	-410,5	50,8
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1990,7	1054,9	676,0	-154,6	53,2
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe		300,7	190,0	111,1	-66,3	5,2
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		25940,6	21917,8	2888,5	-543,2	672,5
Real estate, renting and business activities						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		326,7	119,3	80,2	-2,8	125,2
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1161,3	864,1	270,7	-167,0	108,8
Other community, social and personal service activities						

TABL. 8 (230). KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2000	17320,9	7234,6	1492,4	1856,6	3729,3	
TOTAL 2005	30771,6	8036,6	4660,5	3170,8	8523,2	
..... 2007	51877,5	19637,6	5964,9	3902,4	10517,6	
2008	52969,7	19418,1	5988,7	3835,3	10835,0	
sektor publiczny public sector	28364,8	19235,5	4237,1	264,1	145,5	
sektor prywatny private sector	24604,9	182,5	1751,6	3571,2	10689,5	
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	93,9	4,7	1,5	81,5	3,5	
Przemysł Industry	30401,2	4366,9	5345,5	1823,2	9867,4	
górnictwo mining and quarrying	3632,9	2921,9	647,5	44,9	6,7	
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	15902,9	828,6	1271,5	1530,9	9252,1	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	10865,3	616,4	3426,5	247,4	608,6	
Budownictwo Construction	1399,4	34,4	49,3	262,7	321,4	
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	2937,9	556,4	127,6	866,8	397,4	
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	782,6	440,1	107,0	72,1	3,5	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	913,2	94,5	136,2	88,9	43,9	
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	186,2	0,2	10,4	33,7	5,0	
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	15292,6	13877,2	147,1	512,4	118,7	
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	107,8	28,4	2,3	42,1	3,6	
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	851,0	14,6	61,7	48,9	70,4	

TABL. 9 (231). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki ^a of which credits and loans ^a	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki ^a credits and loans ^a	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	73940,7	11306,8	7014,6	62633,9 ^c	7117,8	25965,3
TOTAL	2005	64295,8	13462,0	7355,5	50833,8	5756,4	29916,5
	2007	79308,5	14549,7	7643,3	64758,7	8748,9	36309,8
	2008	90327,2	18286,4	8440,6	72040,8	10318,5	38123,9
sektor publiczny		17365,0	4001,1	1772,2	13363,9	1273,3	5875,6
public sector							
sektor prywatny		72962,2	14285,3	6668,5	58676,9	9045,2	32248,4
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		215,4	73,9	65,5	141,5	48,1	42,7
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		60587,6	12090,5	4442,5	48497,1	5912,5	25005,8
Industry							
górnictwo		7860,2	1376,8	56,5	6483,4	119,0	2090,5
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		46418,2	7922,2	3167,6	38496,0	5224,8	21148,7
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		6309,2	2791,4	1218,4	3517,8	568,7	1766,5
electricity, gas and water supply							
Budownictwo		4709,2	917,7	390,5	3791,6	461,5	2145,5
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		14972,9	1711,3	1194,8	13261,6	3080,1	8146,0
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		355,2	182,7	134,1	172,5	24,1	76,3
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		2468,3	762,8	289,3	1705,5	267,4	800,8
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		380,2	157,3	153,4	223,0	11,9	78,7
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		5742,4	2053,2	1581,9	3689,2	447,0	1607,4
Real estate, renting and business activities							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		231,5	88,6	62,3	142,9	25,2	62,0
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		640,9	242,4	120,4	398,5	35,5	150,6
Other community, social and personal service activities							

^a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14. ^c Bez funduszy specjalnych.^a In 2000 – bank credits only. ^b See general notes to the chapter, item 14. ^c Excluding special funds.

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- do 2003 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 i 2000 (Dz. U. Nr 150, poz. 983) z późniejszymi zmianami,
- od 2004 r. ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203 poz. 1966),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1592 i 1590) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds engaging public funds as well as the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments.

Moreover, the legal basis for the financial management of local self-government entities are:

- till 2003 the Law on Incomes of Local Self-government Entities in 1999 and 2000, dated 26 XI 1998 (Journal of Laws No. 150, item 983) with later amendments,
- from 2004 the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966),
- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591) with later amendments,
- the Law on Powiat Self-government, and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, items 1592 and 1590) with later amendments,
- the decree of the Minister of Finance on Budgetary Reporting dated 27 VI 2006 (Journal of Laws No. 115, item 781) with later amendments.

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore, in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat jointly.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688) z późniejszymi zmianami, w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132) z późniejszymi zmianami, od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726) z późniejszymi zmianami.

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
- c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
- d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2) dotacje celowe:

- a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- c) pozostałe dotacje, tj. dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe;

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the decree of the Minister of Finance. The presented data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance: till 2002 – dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688) with later amendments, in 2005 – dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132) with later amendments, since 2006 – dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726) with later amendments.

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,
- c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law, tax on civil law transactions,
- d) revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
- e) other income of local self-government entities e.g., funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;

2) appropriated allocations:

- a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- b) allocations received from appropriated funds,
- c) other allocations, i.e. appropriated allocations received on the basis of self-government agreements;

3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks;

7. Information concerning local self-government entities budgets was compiled in the Central Statistical Office on the basis of reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (232). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	8894072,0	2296718,7	5160610,8	833288,5	603454,0
TOTAL						
	2005	12165575,4	3526593,8	6756722,8	961466,6	920792,2
	2007	14971057,1	4272576,1	8442264,5	1129831,4	1126385,1
	2008	16136872,8	4693903,2	9011224,7	1288708,7	1143036,2
Dochody własne		10148988,1	2869266,5	6002616,7	515918,9	761186,0
Own revenue						
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym ... <i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>		4753526,5	1147613,4	2661759,6	318417,4	625736,1
od osób prawnych		786203,3	53748,6	226880,4	11152,2	494422,1
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		3967323,2	1093864,8	2434879,2	307265,2	131314,0
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		1975517,8	737376,8	1238141,0	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		51580,3	45230,8	6349,5	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		93978,4	36539,9	57438,5	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		206043,1	64034,6	142008,5	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		59596,3	19881,7	39714,6	–	–
<i>treasury fee</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a *Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 1 (232). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
dochody z majątku revenue from property	705186,7	217966,6	455998,7	22698,7	8522,7
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character	265802,7	92309,2	161731,0	5629,7	6132,8
środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych funds for additional financing of own tasks from non-budgetary sources	727252,4	168688,8	471134,2	10740,6	76688,8
Dotacje celowe z budżetu państwa Appropriated allocations from the state budget	1874207,2	528603,8	906951,3	246624,9	192027,2
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks	1277736,0	413328,9	664398,8	119712,9	80295,4
własne for own tasks	579034,4	112253,0	236194,6	122371,5	108215,3
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realized on the basis of agreements with government administration bodies	17436,7	3021,9	6357,8	4540,5	3516,5
Dotacje otrzymane z funduszy celowych Allocations received from appropriated funds	67481,7	31724,2	24518,5	5951,9	5287,1
Dotacje celowe otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego Appropriated allocations received for tasks realized on the basis of self-government agreements	226519,9	69526,2	36791,8	59448,6	60753,3
Subwencje ogólne General subsidies	3819675,6	1194782,2	2040346,4	460764,4	123782,6
w tym na zadania oświatowe of which for educational tasks	3391734,0	1009183,9	1860542,5	422566,6	99441,0

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (233). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	16136872,8	4693903,2	9011224,7	1288708,7	1143036,2
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	70901,6	34290,5	369,1	6510,6	29731,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	11983,4	11983,4	—	—	—
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	535215,6	78850,1	220864,2	88786,6	146714,7
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	847263,6	240239,8	564270,7	37519,4	5233,7
<i>Housing economy</i>					
Działalność usługowa	48571,4	6118,0	20790,2	9265,0	12398,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	180549,5	36415,2	74435,4	45039,6	24659,3
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	218633,1	6625,4	142549,8	69457,9	0,0
<i>Public safety and fire protection</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych Corporate income tax and personal income tax	7648894,3	2244578,6	4442498,3	334290,6	627526,8
Oświata i wychowanie	227256,6	101845,7	111216,2	13544,9	649,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	137982,6	2245,6	56260,4	65143,9	14332,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1332917,9	469008,5	695617,1	137159,3	31133,0
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	62601,5	20470,1	24969,7	4554,3	12607,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	492449,1	157465,8	333886,5	425,9	670,9
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	42365,2	8598,3	31546,6	416,8	1803,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	107657,3	48128,0	51375,8	6165,3	1988,2
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (234). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM 2000 TOTAL	2000	9135174,4	2354397,6	5344215,2	827693,2	608868,3
	2005	12126504,8	3499928,8	6743281,3	951875,8	931418,9
	2007	14569547,4	4265753,2	8193436,0	1117651,8	992706,4
	2008	16195689,7	4658816,6	9008742,5	1264892,4	1263238,2
	w tym: of which:					
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary entities		12468909,2	3691792,6	6959556,7	1078385,4	739174,5
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		4782974,7	1510113,3	2616528,4	525698,2	130634,8
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy contributions to compulsory social security and the Labour Fund		796084,9	261700,1	430413,2	81944,3	22027,3
dotacje allocations		1539917,6	247182,6	855775,8	86529,9	350429,3
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds		365268,7	39518,9	325609,2	140,6	—
obsługa długu publicznego public debt servicing		105822,4	29595,9	68263,6	7884,3	78,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons		1402344,7	565372,6	785792,6	44897,1	6282,4
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		2929540,9	863200,6	1605319,4	269801,6	191219,3
Wydatki majątkowe Property expenditure		3726780,6	967024,0	2049185,9	186507,0	524063,7
w tym inwestycyjne ^b of which investment expenditure ^b		3569221,7	942790,9	1917011,2	186505,9	522913,7

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (235). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	16195689,7	4658816,6	9008742,5	1264892,4	1263238,2
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	161002,8	113407,1	1661,5	6615,8	39318,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	17041,1	13925,0	3116,1	—	—
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	2399005,2	424335,1	1192238,4	188764,4	593667,3
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	744539,5	194713,7	528740,8	14048,5	7036,5
<i>Housing economy</i>					
Działalność usługowa	130450,2	28162,7	76600,6	12075,5	13611,4
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	1410528,5	499450,1	663508,4	161039,0	86531,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	363666,0	61698,9	227701,3	73177,7	1088,1
<i>Public safety and fire protection</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	104982,2	29763,9	67255,4	7884,3	78,6
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	4982944,5	1689850,4	2814679,6	387463,8	90950,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	430342,4	43871,9	174014,5	79051,0	133405,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2254289,2	631743,6	1322013,8	233724,1	66807,7
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	370495,4	60863,8	211453,5	73902,2	24275,9
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1444844,9	496495,0	947457,6	444,3	448,0
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	596710,9	161687,2	288826,4	5771,1	140426,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	601574,9	190368,3	348315,7	14693,2	48197,7
<i>Physical education and sport</i>					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, in accordance with recommendations of the “ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (excluding interests not included in the value of outlays on fixed assets by entities applying since 2005 International Accounting Standards (IAS)).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the Polish Classification of Activities in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

3. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) with later amendments investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”, what had impact on the level of presented amounts.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing not more than 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami.

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) with later amendments.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also the pricing according to the fair value in entities applying International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the Polish Classification of Activities, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the dominating kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate, renting and business activities”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami, niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. Since 2002 due to amendment to the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) with later amendments, some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”, what had impact on the level of presented amounts.

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 1 (236). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W GOSPODARCE NARODOWEJ (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a IN THE NATIONAL ECONOMY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	15343,4	15474,5	24639,3	27349,8	10764,6	16585,2
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	90,5	111,4	147,7	184,4	44,8	139,6
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Rybnictwo	1,4	0,2	0,2	0,8	0,0	0,8
<i>Fishing</i>						
Przemysł	5907,6	7018,8	11988,9	12316,5	4531,6	7784,9
<i>Industry</i>						
górnictwo	790,9	1703,1	1761,6	2305,3	2221,9	83,5
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	3917,5	4307,8	8067,0	7451,3	632,5	6818,8
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1199,2	1007,9	2160,3	2559,9	1677,2	882,6
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	960,2	1374,0	2168,1	3244,4	2365,7	878,7
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	1818,3	1254,5	2213,1	2381,2	55,9	2325,3
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	134,8	150,6	171,4	208,1	13,8	194,3
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	1505,2	927,3	1123,0	1384,8	609,2	775,6
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	695,1	239,3	214,7	296,8	36,6	260,2
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2521,1	2275,5	3534,1	4034,4	416,0	3618,4
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	314,8	489,7	601,7	416,1	404,3	11,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	309,7	349,7	560,1	579,2	545,7	33,5
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	511,4	456,7	456,0	604,3	348,8	255,5
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	573,3	826,9	1460,4	1698,9	1392,3	306,7
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 2 (237). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	10580,5	10054,5	16910,5	18121,3	5976,9	12144,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	51,6	47,1	50,5	60,4	35,6	24,8
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>						
Przemysł	5432,6	6756,9	11698,1	11957,7	4456,9	7500,8
<i>Industry</i>						
górnictwo	777,1	1703,0	1755,8	2303,5	2221,9	81,6
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	3519,4	4110,5	7866,7	7245,4	632,5	6612,9
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1136,1	943,4	2075,6	2408,8	1602,5	806,2
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	212,0	177,4	523,0	672,7	32,2	640,5
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	1338,7	945,5	1762,5	1902,0	55,9	1846,1
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	97,4	63,2	125,8	148,0	9,3	138,7
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1333,8	828,9	864,4	1090,0	522,6	567,5
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	603,0	228,2	186,3	252,6	36,5	216,1
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	992,6	481,9	924,2	1200,8	293,2	907,6
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	8,0	1,6	22,2	11,2	1,3	9,9
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	23,7	33,1	36,2	40,3	20,4	19,8
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	380,6	290,8	320,4	341,8	250,4	91,4
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	106,5	199,9	397,0	443,8	262,8	181,0
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 3 (238). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUP (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	<i>in mln zł</i>	
O G Ó Ł E M	2000	9295,2	3346,6	4823,9	820,1
T O T A L	2005	10365,0	3267,8	5985,9	897,5
	2007	17691,1	6037,5	10001,4	1210,3
	2008	17308,7	6138,9	9132,8	1360,7
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		84,1	45,0	21,1	13,1
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przetwórstwo przemysłowe		7530,4	1745,7	5293,4	302,6
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		2181,0	1198,8	872,9	24,3
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		732,4	295,9	232,8	135,5
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		1436,2	689,3	348,7	253,0
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje		151,3	115,9	25,5	4,6
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		575,1	135,2	92,0	322,5
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		203,9	79,2	114,0	8,5
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1178,5	613,3	272,7	170,5
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja		52,8	29,9	8,8	12,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		367,6	157,4	190,5	13,4
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		401,0	209,5	138,6	47,3
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; see general notes to the chapter “Investments”, item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

Uwaga do tablic 1 – 4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1 – 4

See general notes to the chapter “Investments”, item 3.

TABL. 4 (239). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2000	1765,7	1314,9	345,5	34,1
TOTAL	2005	2625,4	2302,8	201,5	44,1
	2007	3843,9	3132,9	273,9	59,3
	2008	3932,8	3296,1	311,4	120,6
własność państwowa		880,4	619,4	118,4	27,3
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		3052,4	2676,7	192,9	93,3
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		8,3	6,4	1,1	0,8
Agriculture, hunting and forestry					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię		20,2	17,7	1,3	1,2
elektryczną, gaz, wodę					
Electricity, gas and water supply					
Budownictwo		111,7	110,5	0,8	0,4
Construction					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		232,7	216,1	4,3	12,3
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		54,0	45,1	7,4	1,2
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		3084,7	2615,3	167,9	97,8
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		299,6	195,0	102,7	1,3
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		26,1	12,3	11,8	2,0
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		94,0	76,4	13,9	3,7
Other community, social and personal service activities					

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 2; obejmują nakłady na nowe obiekty majątkowe, ulepszenie istniejących oraz zakup używanych środków trwałych.

^a See general notes to the chapter “Investments”, item 2; data include outlays on new capital items, improvement of existing ones as well as purchase of second-hand fixed assets.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 5 (240). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a IN THE NATIONAL ECONOMY
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M TOTAL	190764,0	217221,9	248425,3	268711,0	109892,1	158818,9
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	4837,9	5049,4	5154,2	5281,4	713,0	4568,4
Rybacktwo <i>Fishing</i>	6,9	11,9	14,7	14,1	8,3	5,8
Przemysł <i>Industry</i>	90347,3	97503,1	113183,2	123102,0	51229,4	71872,7
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	20065,4	18422,0	21813,4	23679,0	23201,9	477,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	41106,8	47565,9	57509,4	62953,4	5570,9	57382,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	29175,1	31515,3	33860,4	36469,6	22456,5	14013,1
Budownictwo <i>Construction</i>	2626,3	3649,8	4724,4	6018,3	1402,8	4615,4
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair</i> ^Δ	7134,2	9210,1	12997,7	14593,7	806,0	13787,7
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	867,8	1508,6	1978,7	2113,2	133,2	1979,9
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	28197,3	23791,1	24436,8	26965,6	18884,5	8081,1
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	3338,5	3085,5	3651,9	3707,3	541,6	3165,7
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	40103,2	50380,8	54284,5	55194,3	7741,4	47453,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	3592,5	5907,3	7298,5	9187,8	9129,8	58,0
Edukacja <i>Education</i>	3233,1	5575,6	6622,3	7356,0	6946,9	409,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	3065,0	4684,3	5398,4	5761,9	4674,2	1087,7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	3414,1	6864,4	8679,9	9415,4	7680,9	1734,4

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a The division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 6 (241). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł	in mln zł	
O G Ó Ł E M	138322,2	144290,9	163850,0	174582,1	64664,5	109917,5
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	712,5	724,8	840,2	873,6	402,3	471,3
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>						
Przemysł	88667,1	94207,8	109718,6	119175,3	50089,6	69085,7
<i>Industry</i>						
górnictwo	20039,1	18366,0	21756,5	23606,3	23201,6	404,7
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	40215,8	45811,3	55774,2	61004,9	5570,1	55434,8
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	28412,2	30030,5	32187,9	34564,1	21317,8	13246,2
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	1929,7	2141,8	2810,7	3799,9	644,7	3155,2
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	5530,9	6443,6	9695,8	10960,4	804,8	10155,6
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	663,0	1099,0	1449,6	1488,1	110,1	1378,0
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	18182,0	9552,2	6811,1	7435,5	1641,5	5794,0
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	2659,7	2422,7	3035,2	3088,1	541,6	2546,5
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	16767,4	20398,4	20537,8	18486,8	2865,6	15621,2
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	30,5	1,1	18,6	34,6	6,2	28,4
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	118,3	249,5	307,0	357,7	75,2	282,4
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1902,2	3710,9	4311,7	4444,7	4005,0	439,7
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1158,9	3339,2	4313,7	4437,4	3478,0	959,4
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 7 (242). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
O G Ó Ł E M 2000	15274,1	12514,9	2310,1	439,3
T O T A L 2005	23618,0	20567,2	2408,4	579,0
..... 2007	29078,3	25386,7	2981,7	687,2
2008	34169,8	28659,1	4614,3	870,7
własność państwowa state ownership	5288,5	3269,2	1597,8	421,5
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	28881,3	25389,9	3016,5	449,3
w tym: of which:				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	143,3	102,4	9,1	10,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	1138,7	1071,4	57,2	8,8
Budownictwo Construction	758,1	746,5	5,1	6,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ... Transport, storage and communication	6719,4	6552,9	54,0	112,5
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	4764,2	4632,6	113,0	18,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	8904,7	5732,2	2621,4	550,1
Edukacja Education	6871,7	5519,2	1265,9	85,8
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	668,6	498,4	149,6	20,4
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	4176,0	3784,2	333,6	57,7

Uwaga do tablic 5 – 8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5 – 8

See general notes to the chapter “Fixed assets”, item 5.

TABL. 8 (243). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY

STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
O G Ó Ł E M 2000	41,2	39,6	45,7	62,5
T O T A L 2005	37,8	32,7	74,5	72,1
..... 2007	35,9	30,3	75,5	69,9
2008	35,6	31,0	58,5	64,5
własność państwowa state ownership	46,7	26,7	80,6	73,4
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	33,5	31,6	46,8	56,1
w tym: of which:				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	25,6	23,0	60,0	66,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	30,3	28,4	62,3	60,7
Budownictwo Construction	22,3	21,5	72,0	71,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ... Transport, storage and communication	24,7	23,6	62,9	69,8
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	53,4	52,9	74,0	76,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	35,4	28,4	45,9	59,4
Edukacja Education	42,5	32,8	82,0	85,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	41,7	29,2	80,0	65,7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	24,5	21,4	52,4	66,8

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,

3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2005-2006 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2007 r.”

3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*

4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005-2006 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other current transfers.*

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2007”.*

TABL. 1 (244). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M w mln zł T O T A L in mln zł	100119	130442	137959	152741	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	89070	114924	121189	133622	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw non-financial corporations	45432	60640	64718	71380	51,0	52,8	53,4	53,4
instytucji rządowych i samorządo- wych general government	10393	13811	14661	15710	11,7	12,0	12,1	11,8
gospodarstw domowych households	29080	36017	37170	40464	32,6	31,3	30,7	30,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1783	1475	1267	1523	2,0	1,3	1,0	1,1
Przemysł ^a Industry ^a	26819	38308	39775	43340	30,1	33,3	32,8	32,4
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	15270	23642	26129	30338	17,1	20,6	21,6	22,7
Budownictwo Construction	6851	6629	7497	9054	7,7	5,8	6,2	6,8
Usługi rynkowe ^a Market services ^a	43943	54423	57696	63544	49,3	47,4	47,6	47,6
Usługi nierynkowe ^a Non-market services ^a	9673	14089	14954	16160	10,9	12,3	12,3	12,1
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	20963	27792	29497	32761	x	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1.

^a See general notes to the Yearbook, item 2, point 1.

TABL. 2 (245). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna	203814	275418	297259	334389	Gross output
Zużycie pośrednie	114744	160493	176070	200767	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	89070	114924	121189	133622	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	43585	49236	52472	57779	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	44210	64338	66600	74046	Gross operating surplus

TABL. 3 (246). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					<i>Gross primary income:</i>
w milionach złotych	75022	88786	92568	101611	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	15708	18917	19792	21794	<i>per capita in zł</i>
Dochody do dyspozycji brutto:					<i>Gross disposable income:</i>
w milionach złotych	73057	91008	94957	101871	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	15297	19390	20303	21850	<i>per capita in zł</i>

^a Dane za lata 2005-2006 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne do działu, ust.12.

^a Data for the years 2005-2006 were revised; see general notes to the chapter, item 12.

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 171, poz. 1397) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 112, poz. 981),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji o podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.),
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

2. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 231, poz. 1700) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 112, item 981),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004),
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds (NIF),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 r. into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

2. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2007 No. 231, item 1700) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

TABL. 1 (247). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-
-ORGANIZACYJNEGO W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS
IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postę- powaniu naprawczym in sanitation procedure	bez zmian prawno- -organi- zacyjnych without legal and organiza- tional changes
OGÓŁEM TOTAL	44	23	15	1	1
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe	21	10	8	1	1
<i>Manufacturing</i>					
Budownictwo	9	3	5	–	–
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ	5	3	1	–	–
<i>Trade and repair</i> ^Δ					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2	1	1	–	–
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	5	5	–	–	–
<i>Real estate, renting and business activities</i>					

TABL. 2 (248). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
*STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	818	100,0	T O T A L
Skomercjalizowane	356	43,5	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	193	23,6	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	184	22,5	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	269	32,9	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	177	21,6	<i>of which liquidated</i>

a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

a *Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.*

TABL. 3 (249). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE BEZPOŚREDNIO
I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio Privatized directly					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	ogółem <i>total</i>	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowa- nia miesza- nych sposo- bów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	184	41	14	127	2	177
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	61	13	11	37	—	68
Budownictwo Construction	46	10	—	34	2	42
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	30	8	1	21	—	19
Transport, gospodarka magazynowa i łączność .. Transport, storage and communication	12	8	2	2	—	18
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	31	2	—	29	—	26

TABL. 4 (250). **SPÓŁKI POWSTAŁE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
COMPANIES ESTABLISHED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION		
O G Ó Ł E M	298	T O T A L
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	268	privatization ^a
innym	30	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	50	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	12	of which with foreign capital participation
NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH ON THE BASIS OF ASSETS OF THE PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES		
O G Ó Ł E M	147	T O T A L
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe		Companies with State Treasury participation
z wniesienia majątku przedsiębiorstw	9	established from the transfer of assets of
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	state owned enterprises
Spółki pracownicze ^b	138	of which with foreign capital participation
		Employee companies ^b

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI. **b** Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF. **b** Limited liability and joint-stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (251). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	385415	426266	427413	428920	T O T A L
sektor publiczny	12021	18297	18715	17374	public sector
sektor prywatny	373394	407969	408698	411546	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	309	128	84	51	State owned enterprises
Spółki	60887	64544	67118	67063	Companies
w tym:					of which:
handlowe	17642	25674	28184	29267	commercial
cywilne	43137	38741	38798	37658	civil law
Spółdzielnie	1288	1249	1244	1187	Co-operatives
Fundacje	413	629	712	749	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4939	6673	7476	7793	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	300973	326898	322859	323485	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (252). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives			
				razem total	w tym of which					
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation		
OGÓŁEM 2000	385415	84442	309	17642	103	3713	43137	1288	300973	
TOTAL 2005	426266	99368	128	25674	92	4511	38741	1249	326898	
	2007	427413	104554	84	28184	94	5042	38798	1244	322859
	2008	428920	105435	51	29267	87	5231	37658	1187	323485
w tym: of which:										
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	5809	968	—	165	1	29	229	160	4841	
Rybacktwo <i>Fishing</i>	61	8	—	4	—	1	3	—	53	
Przemysł <i>Industry</i>	42362	11290	27	6323	43	1391	4672	143	31072	
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	253	184	1	150	6	18	30	2	69	
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	41770	10811	25	5970	32	1345	4624	140	30959	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę . <i>electricity, gas and water supply</i>	339	295	1	203	5	28	18	1	44	
Budownictwo <i>Construction</i>	46832	7728	10	3656	3	415	3917	110	39104	
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	140791	25988	6	9785	3	2014	15915	203	114803	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (252). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORM AND SECTION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	Spółdzielnie co-operatives		
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	14152	3337	—	579	3	127	2704	7	10815
Transport, gospodarka magazynowa i łączność .. <i>Transport, storage and communication</i>	31646	3404	2	1494	18	299	1849	9	28242
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	17219	1667	—	749	—	54	754	105	15552
Obsługa nieruchomości i firm ^A <i>Real estate, renting and business activities</i>	69111	25979	6	4927	13	721	4747	420	43132
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^A <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1766	1762	—	11	—	1	5	—	4
Edukacja <i>Education</i>	11269	5897	—	192	—	28	414	4	5372
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	18091	2506	—	710	1	43	1099	5	15585
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	29808	14898	—	672	2	108	1350	21	14910

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (253) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint- -stock	z ograniczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2000	17642	17476	972	16504	166	122	44
TOTAL	2005	25674	22344	1018	21326	3330	3137	92
	2007	28184	24248	1023	23225	3936	3584	215
	2008	29267	25001	1022	23979	4266	3796	308
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		165	154	1	153	11	11	—
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Rybacktwo		4	4	—	4	—	—	—
<i>Fishing</i>								
Przemysł		6323	5591	353	5238	732	695	36
<i>Industry</i>								
górnictwo		150	144	18	126	6	6	—
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		5970	5250	303	4947	720	685	34
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		203	197	32	165	6	4	2
<i>electricity, gas and water supply</i>								
Budownictwo		3656	3341	130	3211	315	295	18
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		9785	7755	212	7543	2030	1921	108
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Hotele i restauracje		579	489	7	482	90	81	9
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1494	1279	36	1243	215	205	9
<i>Transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe		749	657	76	581	92	80	7
<i>Financial intermediation</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		4927	4349	159	4190	578	388	112
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiecze- nia społeczne i zdrowotne ^Δ		11	11	1	10	—	—	—
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		192	169	2	167	23	22	1
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		710	574	5	569	136	58	4
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		672	628	40	588	44	40	4
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

^a W województwie śląskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2007 r. – 124 spółki partnerskie i 13 spółek komandytowo-akcyjnych, w 2008 r. – 135 spółek partnerskich i 27 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a In the Śląskie Voivodship among recorded partnerships there were: in 2007 – 124 professional partnerships and 13 limited joint-stock partnerships, in 2008 – 135 professional partnerships and 27 limited joint-stock partnerships.

TABL. 8 (254) **OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	300973	326898	322859	323485	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..	4111	4152	4745	4841	Agriculture, hunting and forestry
Rybactwo	26	43	46	53	Fishing
Przemysł	32379	32183	31490	31072	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	32299	32086	31387	30959	of which manufacturing
Budownictwo	35038	35744	37097	39104	Construction
Handel i naprawy ^Δ	117705	123806	117634	114803	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	8971	11253	11078	10815	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	28554	28220	28007	28242	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	11952	15167	15239	15552	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	34238	42881	42767	43132	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	9	6	3	4	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3988	5015	5216	5372	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	11914	14354	14878	15585	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	12072	14064	14659	14910	Other community, social and personal service activities

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

UWAGI OGÓLNE

1. W Aneksie dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

2. W Aneksie zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych z PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

GENERAL NOTES

1. In the Annex data are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007)**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

2. The names and some classification levels of PKD 2007 used in the Annex have been abbreviated; abbreviations in the publication are marked in the tables with the sign „Δ”. Abbreviations and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
sekcje PKD PKD sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
działy PKD PKD divisions	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych X	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej X	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Rekultywacja <i>Remediation activities</i>	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami <i>Remediation activities and other waste management services</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

TABL. 1 (255). **PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN THE NATIONAL ECONOMY
As of 31 XII

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
O G Ó Ł E M	1504944	1543315	1603146	1632980	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71004	70663	71001	70846	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	484484	496492	511020	523197	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	120732	117032	111781	117180	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	317982	333633	353109	359173	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	25048	24199	23819	23850	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	20722	21628	22311	22994	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	90288	98237	107459	113192	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	268205	270514	281523	284155	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	88785	93043	97073	99432	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	28412	29911	31573	35596	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	13886	14456	16692	16518	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30813	32562	32845	34653	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	24995	24838	25167	26013	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	84446	90953	98944	95292	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7484	7467	8534	8538	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	56221	56893	58377	59628	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	122344	121333	122040	121487	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	90661	91459	93968	95325	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	20376	20718	21352	21932	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	22540	23776	25578	27176	<i>Other service activities</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy.

^a By actual workplace.

TABL. 2 (256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a W GOSPODARCE NARODOWEJ**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a IN THE NATIONAL ECONOMY

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
O G Ó Ł E M	1147408	1168974	1212279	1257222	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6785	6841	7252	6674	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	449594	457334	474477	488858	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	124778	122781	119269	119738	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	284413	294667	315664	329926	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	21821	20781	20228	19323	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	18582	19105	19316	19871	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	76643	79461	85784	90010	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	147454	149595	156816	167936	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	51132	55827	58653	62392	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14841	15231	16151	18697	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	13052	14255	15702	13270	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21885	21913	22070	23457	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	21212	20889	21232	21222	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29564	30872	32787	37054	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	33616	33843	36078	38573	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	54727	55355	56500	57889	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	120538	119885	119445	118215	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	80799	81141	82338	83566	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	15214	15848	16370	17689	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	10352	10684	10624	11720	<i>Other service activities</i>

^a Z zatrudnionymi za granicą i pracownikami najemnymi w rolnictwie (dane szacowane na podstawie spisu rolnego).

^a Including employed abroad and including hired workers in agriculture (estimated data on the basis of agricultural census).

TABL. 3 (257). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2433,95	2560,33	2735,28	3020,68	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2604,99	2613,55	2771,13	3181,13	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2885,54	3041,12	3233,17	3577,54	Industry
górnictwo i wydobywanie	4299,72	4500,31	4740,88	5364,47	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2224,90	2397,57	2625,91	2898,72	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3725,79	3958,14	4258,10	4599,07	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2469,58	2540,88	2727,42	3031,56	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1899,32	2018,07	2213,09	2492,12	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1672,47	1759,19	1907,98	2146,01	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2178,57	2274,70	2361,02	2560,72	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1230,89	1268,59	1328,26	1527,51	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3019,83	3263,24	3347,27	3395,25	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3669,02	3728,25	4028,39	4161,17	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2411,99	2502,96	2633,77	2838,43	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2569,60	2665,78	2919,33	3190,64	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1467,49	1543,15	1634,17	1788,01	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3077,41	3223,87	3354,66	3750,84	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2365,31	2469,07	2601,71	2846,34	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1895,10	2055,37	2420,69	2901,99	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2038,62	2144,38	2274,99	2409,74	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2079,87	2177,16	2123,08	2186,76	Other service activities

TABL. 4 (258). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (current prices)

S E K C J E DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	S E C T I O N S D I V I S I O N S
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	119896,4	133509,4	151143,4	164070,3	T O T A L
Górnictwo i wydobywanie	18611,2	18003,0	17438,6	22284,2	Mining and quarrying
w tym:					of which:
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	18325,1	17659,0	16989,7	21698,9	Mining of coal and lignite
Pozostałe górnictwo i wydobywanie	170,5	206,2	308,0	419,8	Other mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	90386,3	104102,7	121122,8	128092,3	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	6681,4	7513,7	7897,2	8499,8	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych	747,8	711,9	728,7	678,4	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	623,0	620,0	648,6	613,6	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	368,0	428,6	465,8	409,7	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	635,7	659,1	816,3	819,1	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	399,8	411,7	493,5	510,6	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	284,3	322,7	367,5	392,1	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	3571,9	2805,0	3115,4	4026,3	Manufacture of coke, refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1350,7	1765,8	2244,5	2317,1	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycz- nych ^Δ	12,2	12,6	13,8	15,7	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4582,5	5206,8	6323,5	6485,5	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych	3348,5	4218,1	5191,0	5277,3	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	17976,9	22560,6	26619,2	25528,0	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6960,3	8044,9	10314,8	11695,7	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	540,0	741,5	909,7	943,0	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych .	3128,9	3763,6	4256,5	4809,4	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5738,1	6527,0	7844,2	8596,8	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.

TABL. 4 (258). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (cont.)

S E K C J E DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	S E C T I O N S D I V I S I O N S
	w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	27078,0	31188,9	35166,8	37384,1	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	414,2	393,0	403,5	450,8	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	634,3	564,2	584,3	607,6	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	489,1	577,0	626,2	660,7	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2203,4	2155,6	2866,3	3580,7	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7871,4	8116,1	8884,5	9592,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7871,4	8116,1	8884,5	9592,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3027,6	3287,6	3697,5	4101,4	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1258,0	1284,5	1336,1	1398,1	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	303,3	314,5	332,6	366,7	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1458,2	1678,7	2016,2	2318,2	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
Rekultywacja ^Δ	8,0	9,9	12,6	18,4	Remediation activities ^Δ

TABL. 5 (259). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	DIVISIONS
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	5754,5	6894,3	8381,8	9946,9	T O T A L
Budowa budynków ^Δ	2072,8	2438,7	3065,8	3843,8	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2330,6	2686,5	3030,4	3481,6	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1351,2	1769,2	2285,6	2621,6	Specialised construction activities

^a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez jednostki budowlane.

^a Realized on the basis of the contract by construction entities.

TABL. 6 (260). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				
PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
O G Ó Ł E M	217884,7	237279,1	270437,4	296163,1	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	393,3	445,9	522,3	545,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	114939,4	131906,6	170114,1	184236,2	Industry
górnictwo i wydobywanie	20171,1	19099,0	19247,9	23596,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	96382,2	111229,3	131234,2	137929,6	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	15310,7	17093,8	15412,7	18133,0	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3246,5	3583,5	4219,2	4577,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	8889,5	10410,6	13339,4	15393,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	57539,6	58327,7	66466,4	71814,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4624,8	5021,8	5932,2	6641,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	370,5	376,6	433,4	518,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1513,2	1490,7	1772,0	2135,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	725,4	888,4	1450,5	1424,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3291,2	3500,9	3552,5	3858,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2977,1	3073,5	3368,3	4972,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1347,7	1331,1	1764,6	2127,1	Administrative and support service activities
Edukacja	96,3	112,4	122,5	137,1	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	477,2	562,4	773,4	1094,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	381,5	494,5	639,1	1007,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	146,7	237,0	186,7	256,3	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (260). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
O G Ó Ł E M	207073,9	223570,1	254143,0	284869,6	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	345,7	390,1	441,1	474,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	108870,5	122253,8	158349,2	177262,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	18549,6	18654,3	19214,2	22773,1	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	91309,8	102776,5	120421,3	132541,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	14440,9	16090,8	14753,4	17619,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3119,8	3386,4	3960,3	4328,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	8770,4	9677,5	12264,9	14322,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	55187,4	56356,1	64258,0	69771,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4524,5	4826,1	5718,4	6562,6	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	343,6	365,2	415,1	506,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1387,5	1360,8	1592,4	1940,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	709,7	863,0	1334,2	1404,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3175,5	3303,2	3390,2	3650,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2795,3	2897,2	3152,8	4669,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1373,1	1253,3	1626,4	2006,3	Administrative and support service activities
Edukacja	86,4	97,1	110,8	125,3	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	444,1	525,9	698,9	946,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	379,0	502,5	626,2	993,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	131,7	244,0	164,5	233,2	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (260). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				
WYNIK FINANSOWY BRUTTO GROSS FINANCIAL RESULT					
O G Ó Ł E M	10867,1	13615,2	16308,0	11266,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48,0	55,5	81,1	71,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6127,6	9560,1	11774,3	6943,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	1621,7	442,9	28,2	5964,3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	5137,0	8361,0	10832,2	5389,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	863,7	1001,9	657,0	512,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	126,9	197,2	256,9	235,8	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	119,2	733,0	1074,5	1071,2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2348,1	1988,9	2215,0	2045,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	101,0	198,0	213,6	78,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	26,8	11,4	18,2	11,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	125,8	130,0	179,8	194,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15,8	25,4	116,2	20,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	116,0	197,5	162,4	207,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	181,8	176,4	215,6	302,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	-25,3	59,4	135,9	121,5	Administrative and support service activities
Edukacja	9,9	15,3	11,7	11,8	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	33,1	36,6	74,6	148,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,5	-8,0	12,9	14,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	15,1	-7,1	22,2	23,1	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (260). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
WYNIK FINANSOWY NETTO NET FINANCIAL RESULT					
O G Ó Ł E M	8711,4	11262,1	13851,6	9174,7	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	40,8	49,1	71,5	62,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5007,6	7938,7	10017,5	5605,9	Industry
górnictwo i wydobywanie	1168,6	323,2	65,5	688,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	4269,7	7036,0	9206,8	4338,4	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	653,3	746,6	552,1	394,8	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	84,7	156,1	193,1	184,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	38,7	601,8	924,0	881,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1996,2	1676,6	1890,7	1724,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	62,8	159,7	168,1	43,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	21,7	9,1	13,9	8,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	104,9	104,0	143,0	159,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	10,3	21,3	109,5	17,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	106,9	165,2	124,6	163,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	154,8	142,7	180,7	253,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	-48,4	42,4	109,5	90,9	Administrative and support service activities
Edukacja	9,1	14,0	10,2	10,1	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	26,3	29,5	62,0	123,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-1,3	-10,4	6,1	8,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	12,3	-4,7	20,2	21,3	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 7 (261). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2008	2005	2008	2005	2008	SECTIONS
	wskaźnik poziomu kosztów cost level indicator		wskaźnik rentowności obrotu turnover profitability rate				
			brutto gross		netto net		
	w % in %						
OGÓŁEM	95,0	96,2	5,0	3,8	4,0	3,1	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	87,9	87,1	12,2	13,1	10,4	11,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	94,7	96,2	5,3	3,8	4,4	3,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	92,0	96,5	8,0	3,4	5,8	2,9	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	94,7	96,1	5,3	3,9	4,4	3,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	94,3	97,2	5,6	2,8	4,3	2,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	96,1	94,6	3,9	5,2	2,6	4,0	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	98,7	93,0	1,3	7,0	0,4	5,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	95,9	97,2	4,1	2,8	3,5	2,4	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	97,8	98,8	2,2	1,2	1,4	0,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	92,8	97,7	7,2	2,3	5,9	1,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	91,7	90,9	8,3	9,1	6,9	7,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	97,8	98,6	2,2	1,4	1,4	1,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	96,5	94,6	3,5	5,4	3,2	4,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	93,9	93,9	6,1	6,1	5,2	5,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	101,9	94,3	-1,9	5,7	-3,6	4,3	Administrative and support service activities
Edukacja	89,7	91,4	10,3	8,6	9,5	7,4	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	93,1	86,5	6,9	13,5	5,5	11,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	99,3	98,6	0,7	1,4	-0,4	0,8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	89,7	91,0	10,3	9,0	8,4	8,3	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 8 (262). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2008 R.**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2008 (current prices)

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	18121,3	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	60,4	0,3	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	12121,0	66,9	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	2300,0	12,7	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	7068,3	39,0	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1914,4	10,6	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	838,4	4,6	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	841,7	4,6	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1968,0	10,9	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	820,7	4,5	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	133,3	0,7	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	355,8	2,0	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	251,9	1,4	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	402,3	2,2	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	223,4	1,2	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	380,4	2,1	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11,2	0,1	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	41,2	0,2	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	337,2	1,9	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	152,0	0,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	20,8	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 9 (263). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
W 2008 R. (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a IN 2008
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	174582,1	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	881,9	0,5	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	122134,6	70,0	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	23606,8	13,5	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	60644,0	34,7	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	28603,3	16,4	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9280,5	5,3	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	4683,4	2,7	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	11193,7	6,4	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	4571,2	2,6	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1435,1	0,8	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3401,4	1,9	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3075,6	1,8	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14490,3	8,3	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1727,6	1,0	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	846,6	0,5	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34,6	0,0	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	392,9	0,2	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	4425,0	2,5	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1146,0	0,7	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	142,3	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z rodzajem działalności siedziby jednostki lokalnej; bez wartości gruntów; z zasadzeniami.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons; division of fixed assets by PKD sections was made according to the kind of activity of the seat of local unit; excluding the value of land; including plantings.